

„Comuniștii nu au și nu vor avea niciodată nimic mai presus decât bunăstarea poporului, a omului, fericirea și independența țării“.

NICOLAE CEAUȘESCU

Promenadă duminicală pe lacul Ghica — Tei.

Vieți paralele, ilustre și anonime

Un tânăr filosof spunea că a trăi omește înseamnă a impune lumii o anumită semnificație.

La răscrucea unor drumuri din bărăgane pustii apare cîte o cumpănă de fîntînă cu apă bună de băut; amintirea celui ce-a lăsat-o e săpată-n piatra ghizdului cu litere stingace din vechime. Depărte, la marginea unui tîrg istoric, un primar de ispravă a făcut o grădină publică; acum e ca un codru în miniatură, cu păsări cîntătoare, cu un lac de agrement și pavilion pentru fanfara orașului. Un oraș din cele mari ale țării. Să trăiască domnul Românescul, a scrijilat entuziasmat, în tencuiala roșie a „castelului“ din parc, un cetățean contemporan cu cel numit. Deși amîndoi aparțin timpului trecut, amintirea lor e prezentă.

Fîntîni, palate, turle de mănăstiri, opere de artă de-altădată se învecinează armonios cu mari și minde construcții ale vremii noastre. Inventatori și descoperitori de largă faimă, scriitori și artiști talentați și vrednici oameni de știință, arhitecți și ingineri și-au legat numele de opere utile și frumoase, durabile. Obiecte folositoare și meșteșugit lucrute ne

mal stau la îndemînă, spre slava meșterului care le-a făcut. Glorie lor!

Despre făuritorii istoriei noastre, căpetenii de oști, oameni politici, cărturari geniali și diplomați destoinici, înadins n-am vrut să mai pomenesc aici. De la o anumită înălțime toate piscurile se aseamănă, mai ales de la înălțimea spațiului și a timpului infinit. Mă gîndesc că aceeași comparație se impune și la cite ne-au învățat și ne mai învață cultura și istoria universală: a fost mai mare Aristotel decît Alexandru cel Mare? Sau: cine a fost prim-ministru la Londra pe timpul lui Shakespeare?...

Contemporanii acelor binefăcători ai tîrgului și ai țării lor, sau ai omenirii, trăind împreună sau în paralel cu dînsii, n-au fost totdeauna la înălțime. Au fost printre ei și proști și răi, slugarnici și pungași, ori asupritori și trădători de neam. Unii celebri, alții anonimi, ca și ceilalți. Dar au trăit și ei, uneori mai bine decît eroii pozitivi; ba chiar — la vremea lor — și-au găsit laudători tocmitși să-i calomnieze pe cei cu adevărat buni și drepti. Au fost și domnitori români cărora le-au rămas porecle precum

(Continuare în pagina 23)

MIHNEA GHEORGHIU

Din sumar

MĂRIA-SA, CARBUNELE (pag. 6) ● Comoara din spatele grajdurilor (pag. 7) ● AUTOVACCINUL TOTAL — O NOUĂ ȘANSA PENTRU SĂNĂTATE (pag. 8) ● Erori de gîndire, erori de simțire (pag. 11) ● A FI INTELLECTUAL ÎN PROVINCIE (pag. 16—17) ● Ce șanse avem la mondialele de handbal? (pag. 20) ● CENACLUL FLĂCĂRA ÎN JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN (pag. 24)

Bilanțul unui an

Comunicatul cu privire la îndeplinirea planului național unic de dezvoltare economico-socială a României în anul 1981, dat ieri publicității, relevă realizările remarcabile obținute de oamenii muncii în îndeplinirea obiectivelor stabilite de Congresul al XII-lea al partidului. În anul 1981, a fost continuată dezvoltarea forțelor de producție ceea ce a asigurat creșterea avuției naționale și a veniturilor naționale; s-au obținut noi progrese pe calea sporirii bunăstării materiale și spirituale a întregului popor. Obținute în condițiile dificultăților create de agravarea crizei economice mondiale, a crizei energetice și de materii prime, realizările primului an al cincinalului 1981—1985 pun în lumină superioritatea economiei noastre socialiste, planificate, capacitatea ei de a asigura progresul general al țării. Aceste rezultate evidențiază, totodată, capacitatea Partidului Comunist Român, în frunte cu secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a asigura mobilizarea energiei întregului popor și a conduce țara pe drumul înfloririi necontenite, de a găsi soluții potrivite pentru depășirea oricăror dificultăți.

Reflectînd continuarea preocupărilor de industrializare a țării, industria a cunoscut, la producția netă, un ritm de creștere de 4 la sută, iar la producția marfă de 2,6 la sută. „Creșterile din 1981, arată secretarul general al partidului la împlinirea cu activul de partid și de stat din județul Brașov, sînt mai mici decît în cincinalul precedent, dar ținînd seama că în multe țări din lume nu numai că nu are loc o creștere a producției, ci, dimpotrivă, are loc o scădere a dezvoltării producției materiale, aceste creșteri le considerăm satisfăcătoare...”

Anul 1981 a adăugat potențialului productiv al țării încă 560 de obiective industriale importante îndeosebi în ramurile de bază — energia electrică, industria extractivă, a cărbunelui, industria chimică, a construcțiilor de mașini, prelucrarea lemnului, precum și 42 de obiective în agricultură. Dar a adus și sesizabile corective în repartizarea forțelor de producție în teritoriu, județele Buzău, Caraș-Severin, Călărași, Giurgiu, Gorj, Mehedinți, Olt, Teleorman, Tulcea și Vâlcea, mai puțin dezvoltate, primînd fonduri de investiții într-un volum sporit în vederea extinderii capacităților de producție și a dotărilor edilitar gospodărești.

Înfăptuirile în dezvoltarea economiei au impulsionat schimburile economice externe, amplificînd participarea țării noastre la circuitul economic-mondial. România a întreținut relații economice, comerciale și de cooperare economică cu 150 de state, participînd la 219 tîrguri și expoziții internaționale. Exportul nostru de mărfuri a fost în 1981 cu 11 la sută mai mare decît în anul 1980, iar pe deșize libere cu peste 13 la sută. În timp ce importul s-a redus, față de 1980, cu 7 la sută pe total și cu peste 12 la sută pe deșize libere. Și un fapt, de asemenea, foarte semnificativ: s-au exportat cantități sporite de fabricate cu un grad superior de prelucrare — mașini și utilaje, aparatură electrică, tractoare, autoturisme de oraș, frigider, excavatoare, produse chimice, bunuri industriale de larg consum. Ca urmare a efortu-

(Continuare în pagina 2)

VASILE BARAC

Discurs despre piine

Ce-nseamnă, în oraș, o piine —
Doar contracostul pus în bani?
Întorceți-vă-n rădăcina
În care toți sînteți țărani,

Întorceți-vă la răbdarea
De-a strînge vara spic cu spic!
Oare mireasma ei de soare
Nu vă mai spune chiar nimic?

Chiar nu simțiți în nări fiorul
Pe care-l dălorăți naturii?
Acizii dulci ca vestea păcii
Nu vă colindă cerul gurii?...

În piine-s veșnic înzidite
Vieți de miini nesărutate!
Dați-i onor de stea polară
Și preacinstiți-o și-n Cetate!

ALEXANDRU BRAD

Opinia unui alegător

Păstrez dintr-o recentă călătorie în Elveția o carte poștală ilustrată înfățișînd ceea ce ar trebui să numim pe românește „sărbătoarea vitelor”, mai exact ziua cînd vitele sînt coborîte, toamna tîrziu, din munți de la pășune și țărani fac primul drum cu cele mai frumoase exemplare — și sînt, într-adevăr, frumoase — la primărie în fața unui juriu ad-hoc pentru a se vedea de către satul întreg cit de gospodăruș și cit de bun crescător este fiecare.

Ilustrata, colorată, a surprins pe mulți prieteni ai mei orașeni care

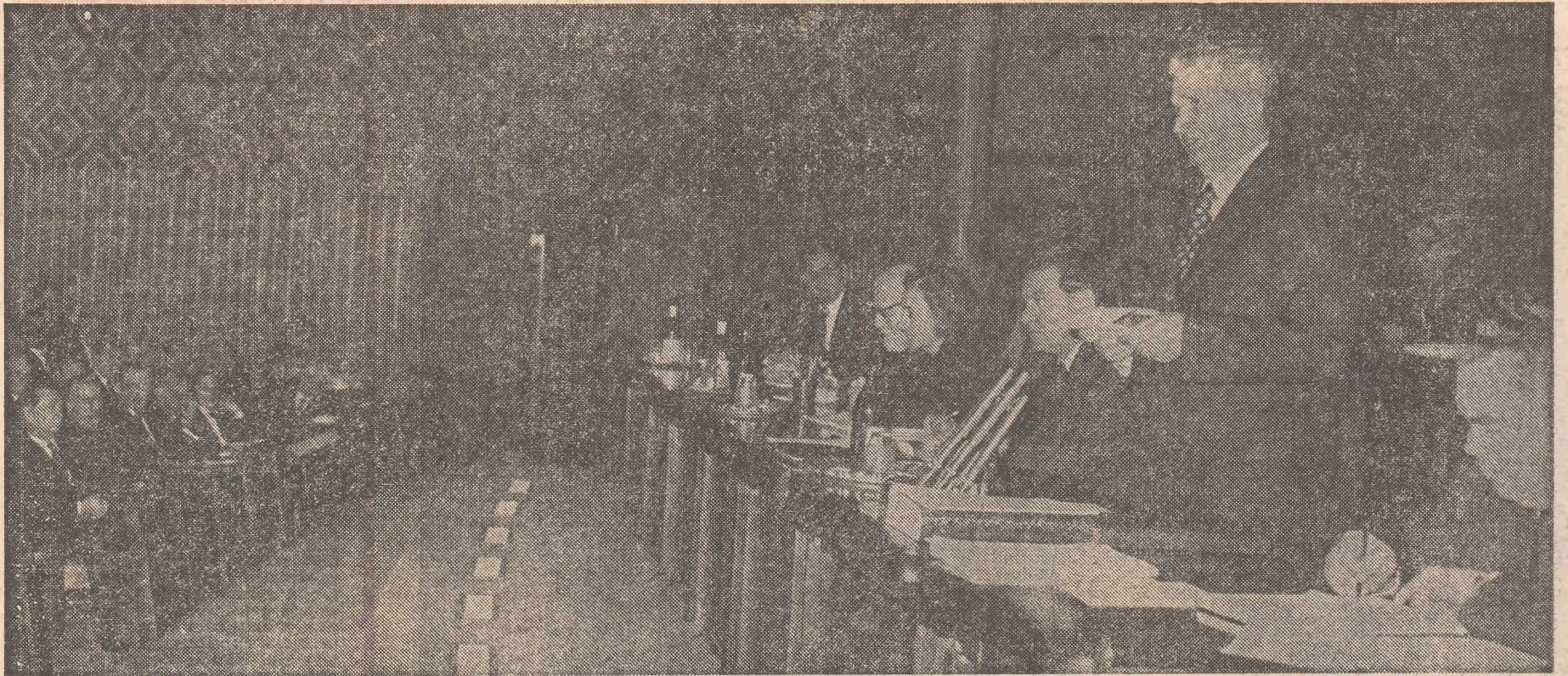
O ilustrată

priveau cu sinceră mirare convoiul de vite cu coroane imense de flori în coarne ca și cînd ar fi fost o sărbătoare a premiilor la școală. Am asistat eu însumi la o astfel de sărbătoare, mi se pare că am mai povestit, undeva în munții din cantonul — leagăn al lui Wilhelm — Tell și dacă m-a tulburat ceva a fost mindria de înalt profesionist a țăraniului elvețian și respectul de care se bu-

(Continuare în pagina 23)

DINU SARARU

Măsuri de mare însemnătate economică și politică pentru sporirea avuției naționale și ridicarea bunăstării poporului

Ținută sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, recenta ședință de lucru comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a dezbătut probleme și a adoptat măsuri menite să determine un puternic avânt al activității în toate ramurile economiei naționale. De o excepțională valoare teoretică și practică este cuvântarea rostită în cadrul ședinței de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Pe baza Raportului privind realizarea Planului național unic de dezvoltare economică și socială pe anul 1981 și a Comunicatului cu privire la îndeplinirea Planului național unic de dezvoltare economică-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1981, au fost relevate rezultatele obținute anul trecut în economia noastră. Astfel, producția netă în industrie a crescut cu 4 la sută, iar venitul național cu 2,1 la sută. În agricultură, producția a fost aproape de nivelul anului 1980. Rezultate însemnate au fost obținute și în celelalte sectoare de activitate, în dezvoltarea învățământului științific, culturii. După cum aprecia secretarul general al partidului în cuvântarea rostită la ședința comună, toate aceste importante realizări se datorează muncii pline de abnegație a clasei muncitoare, a țăranimii, a intelectualității noastre, a întregului nostru popor care, într-o deplină unitate, sub conducerea Partidului Comunist Român, înfruntă neabătut Programul partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, de înaintare spre comunism, asigură ridicarea patriei pe noi culmi de progres și civiliza-

ție, întărirea independenței și suveranității României.

În același timp, în cadrul ședinței au fost relevate și o serie de greutăți și lipuri în buna organizare și conducere a activității economice, în aprovizionarea tehnico-materială, în soluționarea unor probleme privind integrarea producției și renunțarea la o serie de importuri. Neajunsurile care s-au manifestat au făcut ca sarcinile planului pe 1981 să nu se realizeze pe deplin.

Având toate acestea în vedere, cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu subliniază măsurile ce trebuie luate în 1982 pentru realizarea în cele mai bune condiții a producției fizice, a producției marfă, planificată pe anul în curs precum și pentru recuperarea unei părți cât mai însemnate din nerealizările pe 1981. În acest scop, este necesar să se acorde toată atenția și să se acționeze cu fermitate pentru dezvoltarea puternică a bazei energetice, a bazei de materii prime, pentru ridicarea nivelului tehnic, îmbunătățirea calității tuturor produselor, ridicarea productivității muncii, creșterea eficienței economice. Legat de aceasta, un accent deosebit trebuie să se pună pe valorificarea superioară a materiilor prime și materialelor, pe reducerea în continuare a consumurilor materiale, a cheltuielilor de producție, pe reducerea consumurilor energetice, pe buna gospodărire a mijloacelor de care dispunem. De asemenea, este necesar să se aplice cu toată consecvența noul mecanism economic în toate sectoarele de activitate, să se asigure autoconducerea, autogestiuinea, astfel ca fiecare unitate să lucreze pe bază de buget propriu de venituri și cheltuieli, ca fiecare activitate economică să aibă o eficiență cât mai spo-

rită, să aducă un beneficiu cât mai mare. Totodată, trebuie să se facă totul pentru creșterea continuă a exporturilor — inclusiv pentru recuperarea nerealizărilor la export în 1981 — și diminuarea importurilor.

La ședință, în urma dezbaterii unui Raport în această problemă, a fost adoptată Hotărârea cu privire la reșezarea și corelarea pe principii economice a prețurilor produselor agricole și majorarea prețurilor cu amănuntul la produsele agroalimentare, creșterea retribuției personalului muncitor, a alocației de stat pentru copii și a pensiilor. Potrivit Hotărârii, prețurile de desfacere la produsele agroalimentare urmează să fie majorate în medie cu circa 35 la sută față de nivelul prețurilor actuale.

Necesitatea majorării prețurilor la produsele agroalimentare a apărut atât ca urmare a actualizării și îmbunătățirii prețurilor de producție și de livrare din industrie, precum și a prețurilor de producție, contractare și achiziții din agricultură, cât și a dezechilibrului creat între veniturile populației și cheltuielile sociale, a rămirii unor prețuri cu amănuntul la nivelul de acum 10-15 ani. În același timp, măsurile stabilite sînt menite să realizeze un raport mai bun între prețurile diferitelor produse, înlăturându-se o serie de anomalii care s-au acumulat de-a lungul anilor.

O deosebită importanță au prevederile cu privire la acordarea de compensații ale majorărilor de prețuri, prin creșterea retribuției personalului muncitor, a alocațiilor de stat pentru copii și a pensiilor. Potrivit Hotărârii adoptate, pentru muncitorii și maeștrii cu condiții de muncă mai grele, compensația lunară este de 210 lei, iar pentru ceilalți muncitori și

maeștri această compensație este de 190 lei lunar. Pentru celelalte categorii de personal muncitor (cu retribuție de până la 4.000 lei), compensația va fi între 140 și 175 lei lunar. În același timp, alocația de stat pentru copii se majorează în medie cu 35 la sută. Pensionarii (cu pensii de până la 3.000 lei lunar) primesc compensații de 100 și 110 lei, diferențiate în raport cu mărimea pensiei. Compensațiile urmează a fi recuperate integral, până la sfîrșitul cincinalului, prin reducerea consumurilor materiale, creșterea productivității muncii și valorificarea superioară a materiilor prime și materialelor. În acest context, s-a exprimat voința fermă de a se trece imediat la îndeplinirea hotărârii Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. cu privire la recuperarea a cel puțin 30 la sută din valoarea compensațiilor în cursul anului 1982.

Adoptate cu însuflețire de toți participanții la ședința de lucru comună, măsurile privind reșezarea și corelarea pe principii economice a prețurilor produselor agricole și majorarea prețurilor cu amănuntul la produsele agroalimentare vor exercita, desigur, o puternică influență asupra dezvoltării echilibrate a economiei noastre naționale și vor avea, totodată, un rol stimulator în mobilizarea tuturor forțelor pentru îmbunătățirea întregii activități economice, pentru aplicarea în cele mai bune condiții a noului mecanism economico-financiar, întărirea autoconducerii și autogestiuunii, pentru realizarea unei noi calități în toate ramurile producției materiale, pentru sporirea venitului național și creșterea, pe această bază, a nivelului de trai al oamenilor muncii.

ION CODRU

CALITATEA ȘI EFICIENȚA — direcții prioritare în economia românească

Recenta vizită de lucru întreprinsă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu și tovarășul Gheorghe Oprea, în județul Brașov a adus din nou dovada nemijlocită, plină, că și în această zonă a României, ca de altfel pe întreg cuprinsul patriei socialiste, oamenii muncii se află angajați într-un amplu efort pentru îndeplinirea marilor obiective social-economice stabilite în planurile și programele adoptate pentru 1982.

Dialogul secretarului general al partidului cu muncitorii, specialiștii, cadrele de conducere, cu activul de partid și de stat s-a desfășurat în lumina exigențelor actualei etape de dezvoltare economică-socială a patriei noastre, a orientărilor de amplă și clară perspectivă date de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara din noiembrie a C.C. al P.C.R. și în cadrul consfătuirilor de lucru de la Comitetul Central al partidului.

Momentul central al vizitei l-a constituit cuvântarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu în fața activului de partid și de stat din județul Brașov, cuvântare ce se constituie într-un document de o deosebită importanță teoretică și practică și cu o largă arie de cuprindere.

Referindu-se în mod special la industria constructoare de mașini, ramură cu o pondere deosebită în județul Brașov, secretarul general al partidului a ținut să arate că la ora actuală problema principală o constituie și aici, ca în întreaga economie, ridicarea calității produselor. Obținerea unei noi calități în economia

implică de asemenea, s-a arătat, un aport mult mai sporit al agriculturii, în consens cu obiectivele noii revoluții agrare ce caracterizează mersul agriculturii în acest cincinal.

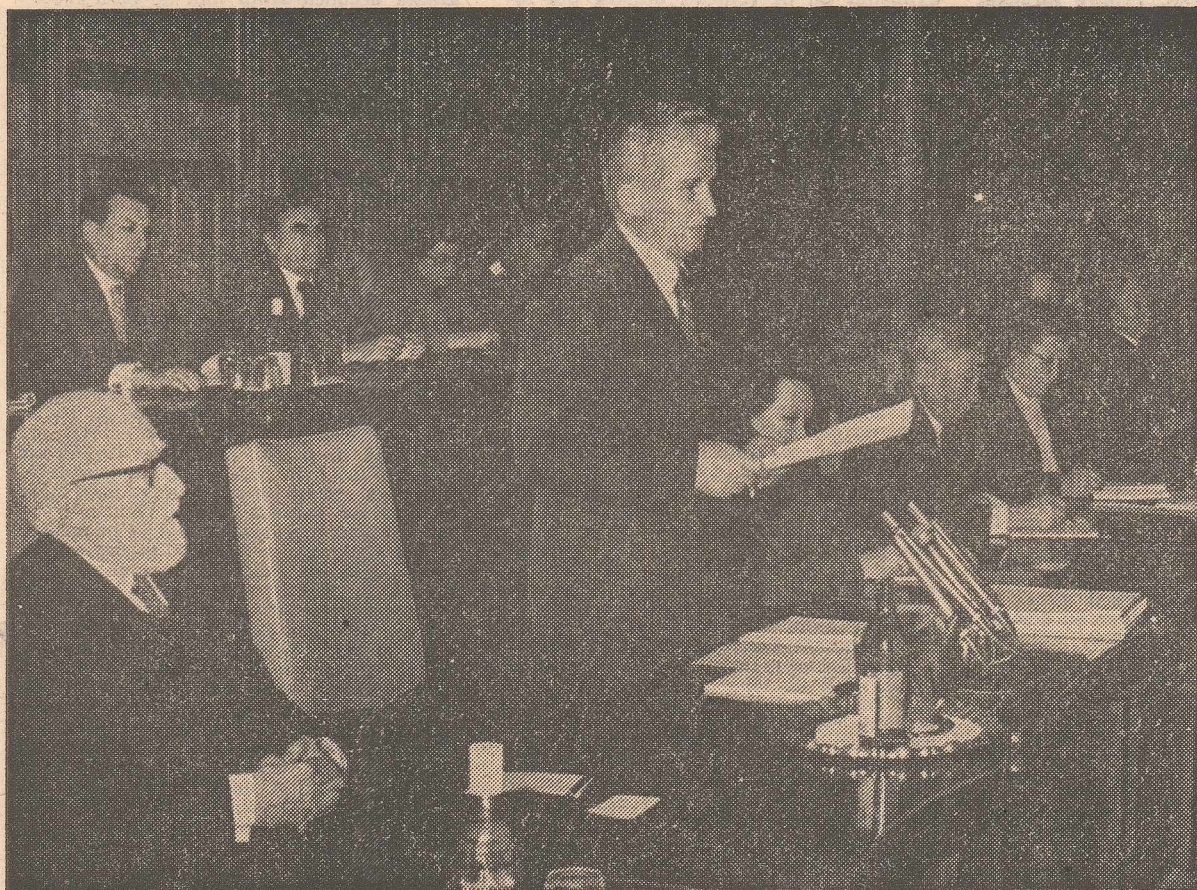
Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a oprit apoi pe larg asupra unei probleme fundamentale a politicii noastre economice. Este vorba de asigurarea unei proporții optime între fondul de consum și fondul de acumulare. Ținând seama de toate acestea, a arătat în continuare tovarășul Nicolae Ceaușescu, realitatea de fapt a impus majorarea prețurilor la produsele agroalimentare cu circa 35 la sută. Dar așa cum s-a arătat încă la Plenara din noiembrie 1981 — a spus secretarul general al partidului — majorarea la produsele agroalimentare în acest an se va face asigurându-se o compensație corespunzătoare astfel încît pe ansamblu, în 1982, retribuția reală, avînd în vedere și creșterea acestor prețuri, să reprezinte, la sfîrșitul anului, o creștere de 1,5 la sută față de 1980.

Vizita de lucru întreprinsă de tovarășul Nicolae Ceaușescu în județul Brașov, dialogul nemijlocit dintre conducerea partidului și colectivele de oameni ai muncii și mai ales magistrala cuvîntare rostită de președintele României în fața activului de partid și de stat brașovean reprezintă o nouă și elocventă dovadă a grijii permanente pe care partidul, tovarășul Nicolae Ceaușescu personal o acordă modului în care se îndeplinesc obiectivele celui de-al doilea an al cincinalului.

Plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste

Înaltă răspundere pentru interesele societății noastre, față de prezentul și viitorul ei

Plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste întrunită sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Democrației și Unității Socialiste, a dezbătut și aprobat raportul și comunicatul privind îndeplinirea planului național unic de dezvoltare economică și socială pe anul 1981, precum și raportul cu privire la reșezarea și corelarea pe principii economice a prețurilor cu amănuntul la produsele agroalimentare, creșterea retribuției personalului muncitor, a alocației de stat pentru copii și a pensiilor. Luând cuvântul în cadrul lucrărilor plenarei, reprezentanții oamenilor muncii au exprimat aprobarea deplină față de aprecierile formulate de secretarul general al partidului la ședința de lucru comună a C.C. al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, asupra activității depuse anul trecut de către muncitorii, țărânii, intelectualii români, maghiari, germani și de alte naționalități. Relevind că succesele anului trecut în industrie, agricultură, investiții, în celelalte sectoare ale vieții economice și sociale, au fost obținute în condițiile agravării crizei economice mondiale, cei care au luat cuvântul au subliniat contribuția esențială a secretarului general al partidului, președintele republicii, la elaborarea politicii economice, la soluționarea problemelor de care depinde mersul nostru înainte pe calea bunăstării și civilizației. În cadrul aceluiași luări de cuvânt s-au făcut aprecieri critice și autocritice privind unele lipsuri și greutăți manifestate în activitatea economică și socială, exprimând hotărârea Frontului Democrației și Unității Socialiste, a organizațiilor sale, de a contribui printr-o nouă calitate a muncii și printr-un aport sporit, în fiecare unitate productivă, la realizarea integrală a planului pe acest an și la recuperarea onora din restanțele înregistrate în anul 1981, la aplicarea consecventă a noului mecanism economic-financiar, în vederea creșterii eficienței întregii activități economice. Reprezentanții oamenilor muncii în cadrul Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste și-au manifestat, de asemenea, adevărată deplină la complexul de măsuri privind reșezarea și corelarea pe principii economice a prețurilor cu amănuntul la produsele agroalimentare, apreciind caracterul lor obiectiv și menționând că ele s-au impus ca o necesitate în vederea realizării unui echilibru între veniturile populației și cheltuielile sociale, între costurile reale de producție și cele de livrare, ceea ce va asigura armonia vieții economice.

Într-o atmosferă de însuflețitor entuziasm, vorbitorii au exprimat angajamentul lor, al organizațiilor F.D.U.S. pe care le reprezintă de a-și aduce într-un mod superior contribuția la îndeplinirea măsurilor adoptate, la ridicarea pe o treaptă superioară a activității economice în toate unitățile, prin îmbunătățirea productivității muncii, reducerea cheltuielilor de producție, creșterea gradului de valorificare a resurselor materiale și a forței de muncă, în vederea îndeplinirii exem-

plare a planului anual, acționând ferm pentru îndeplinirea hotărârii Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. privind recuperarea, în acest an, a cel puțin 30 la sută din valoarea compensațiilor, asigurând continua înflorire a patriei, prosperitatea națiunii noastre socialiste.

Luând cuvântul, într-o atmosferă mobilizatoare, de însuflețire și de hotărâre privind ducerea la îndeplinire a sarcinilor de mare răspundere care le revin oamenilor muncii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat încă o dată faptul că succesele reperutate de clasa noastră muncitoare împreună cu țărâniea în anul care a trecut, reprezintă o garanție supremă pentru modul în care se vor îndeplini măsurile adoptate în acest moment al evoluției noastre istorice. Unanimitatea de care s-a bucurat în rândul reprezentanților oamenilor muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități adoptarea acestor măsuri de mare însemnătate pentru evoluția ulterioară a societății noastre, reprezintă, de asemenea, garanția trainică a forței de mobilizare și a hotărârii clasei noastre muncitoare de a îndeplini neabătut programul de dezvoltare multilaterală a patriei socialiste, pentru ridicarea societății românești pe noi culmi de civilizație și progres. Grija partidului și statului nostru pentru ca veniturile oamenilor muncii să nu fie diminuate de actuala reșezare și corelarea de prețuri pe principii economice, reprezintă, de asemenea, o nouă dovadă a umanismului societății noastre care, în pofida crizei mondiale, a escaladării prețurilor în aproape toate țările lumii, reușește să asigure oamenilor muncii compensații substanțiale, creșterea alocațiilor pentru copii și a pensiilor.

Cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele republicii, președintele Frontului Democrației și Unității Socialiste, ascultată cu deosebită atenție și subliniată în repetate rânduri cu aplauze, constituie un imbold, o chemare însuflețitoare la realizarea tuturor măsurilor adoptate și asumate de oamenii muncii în mod exemplar, în așa fel încât, în cel mai scurt timp, valoarea compensațiilor acordate să fie recuperată într-o proporție de 30 la sută. Lucru pe deplin posibil prin mobilizarea tuturor oamenilor muncii care fac parte din uriașul Front al Democrației și Unității Socialiste, a întregului popor strâns unit în jurul partidului.

„Sintem o familie de aproape 23 de milioane de oameni. Sintem o familie foarte diversă, dar cu toții trebuie să înțelegem că indiferent în ce domeniu lucrăm, indiferent de ocupație, indiferent de credință, de orice alt fel de a gândi, avem datoria, ca membri ai marii familii socialiste, să acționăm în deplină unitate pentru a ne gospodări mai bine și pentru a asigura creșterea mijloacelor puse la dispoziția societății, a acestei mari familii, pentru progresul și dezvoltarea ei în continuare” — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cuvinte care exprimă un mare și omenesc adevăr și care îl fac pe oameni să se gândească mai mult ca oricând la patria lor ca la propria lor familie, ca la propriul lor destin.

ARON DOMIDE ■

Forța societății noastre socialiste constă în unitatea poporului, sub conducerea partidului, în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste! Să întărim continuu și să apărăm această unitate ca lumina ochilor din cap!

Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii

Clasa muncitoare înțelege, aprobă și va face totul pentru îndeplinirea noilor măsuri

Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii din industrie, construcții, transporturi, circulația mărfurilor și finanțe, ținută sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Consiliului Național al Oamenilor Muncii, a dezbătut și aprobat rapoartele cu privire la îndeplinirea Planului național unic de dezvoltare a economiei naționale pe anul 1981 precum și la reșezarea și corelarea pe principii economice a prețurilor produselor agricole și majorarea prețurilor cu amănuntul la produsele agroalimentare. În legătură cu documentele adoptate, participanții au adoptat o hotărâre. În cadrul ședinței a luat cuvântul tovarășul Nicolae Ceaușescu.

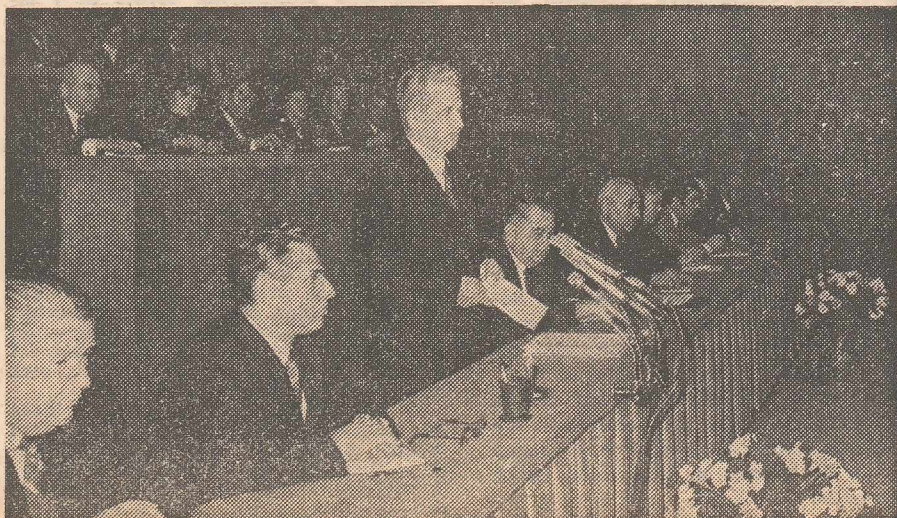
În timpul dezbaterilor s-a evidențiat cu pregnanță faptul că oamenii muncii din țara noastră, în tripla lor calitate de proprietari, producători și beneficiari, sint cei care hotărăsc ce trebuie făcut, atât în ce privește dezvoltarea economică, cât și în domeniul social, al ridicării bunăstării poporului. Aceasta, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvântarea sa, constituie expresia cea mai elocventă a democratismului orinduirii noastre socialiste, a faptului că oamenii muncii, toate categoriile sociale, întregul nostru popor, hotărăsc direct, în mod democratic, asupra tuturor problemelor țării, asupra politicii interne și externe a României socialiste.

Același accent pe eforturile pentru obținerea de rezultate concrete trebuie pus și în legătură cu măsurile referitoare la pre-

țurile produselor agroalimentare. E necesar ca aceste măsuri să ducă nu numai la creșterea prețurilor la produsele agricole și, ca urmare, ale produselor agro-industriale ce se desfac populației, ci să asigure o creștere puternică a producției agricole, o abundență de produse agroalimentare încă în acest an. Legat de agricultură, în cuvântarea rostită la ședință secretarul general al partidului a spus: „Dorim să creăm condiții ca o parte a terenurilor să rămână să lucreze în agricultură. Trebuie să înțelegem că agricultura noastră are nevoie de forță de muncă calificată, și, în același timp, de forță de muncă tină și permanentă pentru a asigura realizarea programului de dezvoltare a producției agricole, pentru îndeplinirea revoluției agrare”.

Evidențind însemnătatea măsurilor adoptate de conducerea partidului și statului cu privire la reșezarea și corelarea pe principii economice a prețurilor produselor agricole și majorarea prețurilor cu amănuntul la produsele agroalimentare, creșterea retribuției personalului muncitor, a alocațiilor de stat pentru copii și a pensiilor, participanții la dezbateri și-au exprimat deplinul acord cu aceste măsuri, care ilustrează preocuparea statornică a partidului și statului nostru, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, în conformitate cu programul stabilit de Congresul al XII-lea al partidului, pentru ridicarea permanentă a nivelului de trai material și spiritual al celor ce muncesc.

P. NICOARA ■

Aceasta este democrația

Chemat să asigure participarea nemijlocită a tuturor categoriilor de oameni ai muncii, fără deosebire de naționalitate, la conducerea economiei, a vieții sociale, a întregii societăți, cadrul organizatoric nou creat a devenit cea mai elocventă mărturie a posibilității împlinirii în esență a democrației românești. Printre formele concrete de realizare a acestei profunde democrații se înscriu și adunările generale ale oamenilor muncii, precum și adunările publice „Tribuna democrației”, acestea din urmă organizate în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste. Grupajul de față surprinde „pe viu” realizarea în fapt, în cîteva unități, în două sectoare ale Capitalei, a dreptului de decizie a oamenilor muncii.

Țăranii din Padina nu înțeleg să fie mulțumiți cu puțin

Desfășurată sîmbătă dimineață, adunarea generală a cooperativelor din Padina, județul Buzău, la care a luat parte și primul-secretar al Comitetului județean de partid, tovarășul Vasile Carolică, a început altfel decît în alți ani. Înaintea obișnuitei dări de seamă s-au dezbătut probleme legate de noile reglementări privind cointeresarea, iar Florica Vlăduț, jurist în cadrul U.J.C.A.P., n-a făcut o expunere teoretică, ci mai degrabă o demonstrație practică, ajutîndu-se de grafice și planșe. Din cele ce mai știau, din cele ce-au auzit cu această ocazie, țărani s-au lămurit de avantajele noii legi, înțelegînd că, dacă vor munci mai bine, vor câștiga mai bine. Dacă reglementările ar fi fost în vigoare în 1981, a intervenit la un moment dat președintele cooperativei, medicul veterinar Ștefan Mazilu, C.A.P. Padina ar fi încasat, în raport cu rezultatele obținute, 10 milioane de lei în plus, iar fiecare cooperativar, la 250 de norme efectuate, cîteva sute mai mult pe lună. S-a subliniat că, în noul sistem de retribuiri, veniturile cooperativarilor nu sînt limitate, iar Vasile Basamac, șef de fermă la vaci cu lapte, a găsit răgazul să și calculeze, mînd cu discreție creionul chimic în gură. La noi, tovarăși, a zis el, dacă producția de lapte pe vacă furajată va fi depășită cu 300 de litri, îngrijitorul respectiv va câștiga 700 de lei mai mult pe lună, ceea ce, să recunoaștem, nu-i de ici, de colo. Dar a mai spus Vasile Basamac ceva, a mai făcut el o comparație, la care cîțiva din cei prezenți în sală au roșit și au plecat capul. El a arătat că, de la același număr de vaci, Constantin Lipan a obținut, în 1981, 40.300 de litri de lapte, iar Marin Mircea numai 20.000, veniturile acestora fiind și ele, ca o consecință logică, diferite. Primul, un îngrijitor harnic și răzbătător, a primit 32.250 de lei, 1.500 kilograme de grâu și 2.525 de porumb, în vreme ce al doilea, mai comod, a fost nevoit să se mulțumească cu 24.431 de lei, 1.093 de kilograme de grâu și 1.713 de porumb, dovadă limpede că, la Padina, s-a câștigat, în general, bine, dar că mai pline au fost buzunarele și hambarele celor ce, la cîmp sau în zootehnie, au muncit cu mai multă trageră de inimă.

C.A.P. Padina a fost, mult timp, o unitate ca oricare alta, fără prea mari pretenții. Alegerea medicului veterinar Ștefan Mazilu ca președinte, acesta renunțînd la postul, înfinit mai cald, de doctor de circă, a declanșat ambiții și energii. Darea de seamă a punctat progresele înregistrate, dar a acordat o atenție deosebită și neîmplinirilor, privite cu exigență comunistă, cu simț de răspundere. Astfel, dacă în 1981 cooperativa a onorat fondul de stat cu substanțiale depășiri, 17 la sută la grâu, 157 la orz și orzoaică, 80 la porumb, 9 la floarea soarelui și așa mai departe, nu totul a mers ca pe roate și multe rezerve au rămas nefolosite. Nu toate fermele au lucrat la fel, cu toate că, firește, pămîntul a fost la fel. La unele culturi nu s-a menținut, pînă la recoltare, densitatea maximă, asta pe un sol generos, iar erbicidarea n-a avut, peste tot, eficiența corespunzătoare. Nu s-a umblat, în adunare, după scuze, ci s-a spus clar

lucrurilor pe nume, echipele conduse de Nicolae Țigănuș, Grigore Negru, Vasile Iacob sau Dumitru Miu n-au efectuat lucrări de calitate. Drept urmare, la floarea soarelui, de exemplu, fermele s-au înscris cu rezultate diferite, ferma 2 și 5 dînd 3.335 de kilograme la hectar, iar cea cu numărul 4 doar 1.844?! Șefii lor s-au înscris la cuvînt, dar în timp ce Frățilă Burnel (ferma 5) nu s-a arătat mulțumit de ce-a fost, Ionel Vasile (4) mai mult a scîldat-o. N-am înțeles de la acesta, și nici adunarea n-a înțeles, de ce rezultatele fermei 4 au fost slabe, vorbitorul manipulînd cu generalități și, cum se zice, tot dîndu-se după cîreș. În schimb, Frățilă Burnel, inginer nu demult venit la Padina și fixat aici, soția sa fiind, de asemenea, agronom, a arătat, deschis, unde a mai greșit, „am cam lăsat gunoii de grajd pe planul doi și nici cu arăturile, ca adîncime, nu prea ne-am omorît”, fiind limpede pentru oricine că el și ferma pe care o conduce au tras învătămintele și nu vor mai repeta neglijențele din 1981.

Anul trecut, prin aplicarea proiectului de organizare a teritoriului, țărani din Padina au mai smuls pămîntului încă 22 hectare, desființînd cîteva drumuri inutile și desecînd 12 hectare de baltă, de pe care, punînd porumb, au obținut recolte de peste 4.000 kg la hectar. Și la acest capitol, au arătat oamenii, Radu Negulescu, Ion Negoită, alții, rămîne destul loc pentru mai bine, mai sînt drumuri exagerat de largi, zicea careva, ele risipeșc încă mult din suprafața agricolă și nu-i bine, doar noi circulăm pe ele cu căruța sau tractorul, iar ele par tocmai bune pentru o demonstrație de 23 August?! De la drumuri, Dumitru Iordache a trecut lesne la căruțe, iar cuvîntul celui ce răspunde, la C.A.P. Padina, de fierărie a conținut o seamă de propuneri interesante. Ca unul

care lucrează aici de 23 de ani, Iordache s-a declarat, în general, pentru căruțe și, în special, pentru cele pe roți de cauciuc, explicînd că, pe cauciuc, acestea pot încărcă și 2.500 de kilograme, scoțînd cooperativei, mai ales pe timp de toamnă și iarnă, din multe necazuri. E adevărat, C.A.P. Padina are 145 de ateleaje, dar și aici există o problemă, cea a potcovarilor. Numai anul trecut, a zis Dumitru Iordache, s-au pensionat 3 fierari, nici eu nu mai sînt tînăr, cine va avea grijă de cășorii ăștia cu care ne facem treaba?! Iată o întrebare la care noul consiliu de conducere, avîndu-l în fața lui tot pe inimosul Ștefan Mazilu, va trebui să găsească, cit mai urgent, un răspuns.

S-a discutat, cu excepția menționată mai sus, țărănește, adică deschis, pe față, fără înflorituri și bagatele. Cei prezenți, ne-am lămurit repede, nu erau meșteri la vorbă, ci meșteri la faptă, iar palmele lor bătătorite puteau oricînd depune mărturie despre asta. Succesele au fost privite, cel mai adesea, ca niște lucruri firești, logice, iar poticnelilor li s-a dat o atenție specială. În condițiile meteorologice vitrege ale anului 1981, soiul de grâu „Iulia” a înregistrat o medie de 3.800 kg la hectar dar el n-a fost cultivat decît pe 630 de hectare. Această suprafață, și-au trecut cooperativarii din Padina în plan, trebuie să crească, ei înțelegînd că timpul experimentărilor la nesfîrșit a trecut și că trebuie să se bazeze pe certitudini, adică și pe soiul „Iulia”. N-au fost toate în regulă și în privința furajelor. Șef de fermă, Neagu Răducanu a insistat asupra faptului că „700 de tone de cultură dublă au fost realizate la seceră, căci n-am avut mașinile necesare”. Prezent, inginerul Aurelian Ghiorman, director la S.M.A. Pogoanele, a explicat că, față de alți ani, secția de mecanizare din Padina e, în această primăvară, la punct cu toate reparațiile, doar 7 tractoare fiind pe butuci din lipsa motoarelor de schimb. În acest punct, discuția s-a încins și oamenii, Radu Micu, Nicolae Ghinea și, iarăși, Neagu Răducanu, au solicitat ca stația din Padina să fie mai bine dotată, eventual cu un strung din casă, pentru ca tractoarele să nu mai fie silite, din cauza unui fleac, să meargă la dres pînă la Pogoanele.

Mulți dintre cei înscrisi la cuvînt, cu toții 15, s-au referit la zootehnie, sector ce deține 30 la sută din producția globală a cooperativei. Deși C.A.P. Padina a livrat la export 1023 de taurăși, deși fermele zootehnice, altădată un fel de gospodării mai chivernisite, au ajuns la un inventar de 10.000 de capete, zootehnia a rămas, în multe privințe, datoare. La lapte, de

pildă, producția s-a oprit la o medie de 1.974 de litri pe vacă furajată, însăși darea de seamă notînd că „există o flagrantă neconcordanță față de baza materială de care dispunem, față de potențialul biologic al animalelor, față de baza furajeră asigurată, față de experiența personalului ce își desfășoară activitatea în acest sector”. Ca și la cîmp, unele ferme au mers bine, altele au bătut pasul pe loc. O serie de îngrijitori, Constantin Popa, Marin Puiu sau Vasile Purcea, nu s-au omorît cu firea și, mai grav, nu și-au îndeplinit sarcinile la timp. Adunarea a pus, și aici, punctul pe i, cerînd consiliul de conducere să fie mai ferm, mai exigent, față de cei certați cu ordinea și disciplina.

Față de 1981, cooperativarii din Padina și-au trecut în planul pe acest an producții mai mari, 3.900 kg la grâu, 4.800 kg la porumb, 2.200 la floarea-soarelui, 21.500 la cartofi etc., etc. Deși în creștere în raport cu anii anteriori, aceste cifre n-au datul să mulțumească. Tovarășul Vasile Carolică, prim-secretar al județenei de partid, a apreciat că ele nu reflectă integral capacitățile cooperativei. Există, a opinat dînsul, rezerve mai mari care se cer valorificate, iar Padina n-are de ce să se raporteze numai la ea însăși, ci are obligația, în temeiul succesorilor de pînă acum, să ridice fruntea și să privească în jur. Dumneavoastră, de pildă, v-ați propus 2.200 de litri de lapte, pe cap de vacă furajată, cu aproape 300 mai mult ca anul trecut. De acord, e un spor, dar ce părere aveți că C.A.P. Smeeni a dat, în 1981, o medie de 3.700?! Aveți pămînt bun, aveți tehnicieni buni, 9 ingineri și medici veterinari, toate forurile județene v-au ajutat și vă ajută, de ce să vă mulțumiți, tovarăși, cu puțin? Așa cum ați pornit-o, adică bine, trebuie să deveniți, cit mai repede, chiar anul acesta, frunțași pe județ și, de ce nu, pe țară.

Vorbele acestea, s-o spunem clar, au mers la sufletul celor prezenți. Răspunzînd chemării la întrecere lansată de C.A.P. Schela, județul Galați, țărani din Padina Buzăului au hotărît, într-o atmosferă de responsabilitate și angajare patriotică, să suplimenteze producțiile planificate, înțelegînd că pentru asta e datorია lor să muncească mai mult și mai bine. Ca unii care, timp de 3 ceasuri, am stat alături de ei, descoperindu-i ambițioși și netemători, sîntem siguri că așa vor proceda. Dorința lor de mai bine și palmele lor bătătorite, ca niște lopeți, reprezintă cea dintîi garanție.

OVIDIU IOANIȚOIA

O adevărată școală cetățenească

În ziua de 4 februarie, la Casa de cultură a sectorului 3 al Capitalei, conform obiceiului ca aceste manifestări să se desfășoare în prima zi a lunii, a avut loc Tribuna democrației. Cetățenii din sector, mulți dintre ei reprezentanți ai asociațiilor de locatari sau de cetățeni, au venit în număr mare din dorința de a-și rezolva operativ unele necazuri și pentru a face propuneri ca treburile gospodărești ale blocului sau ale cartierului în care locuiesc să meargă din ce în ce mai bine. Ca o dovadă că problemele ridicate de cetățeni sînt privite cu toată seriozitatea și responsabilitatea la această manifestare cu adevărat democratică au fost prezenți Ileana Taru, vicepreședintă a O.D.U.S. sectorul 3, Vasile Vasile, secretar cu probleme de propagandă al Comitetului de partid al sectorului, și Nicolae Bojan, secretar cu probleme organizatorice al Comitetului de partid al sectorului, ultimul conducînd discuțiile.

După felul deschis în care oamenii au spus ce au avut de spus, cele două ore de dialog deschis își merită cu prisosință numele de tribună a democrației. După informarea: „Energia, problemă a tuturor”, ținută de inginerul Alexandru

Alexandrescu de la IDEB, un apel la înțelegerea exactă a măsurilor ce se impun pentru economisirea energiei electrice, cetățenii au fost informați despre rezolvarea propunerilor făcute în 7 ianuarie, dată cînd a avut loc ultima manifestare de acest gen. Din cele 32 de probleme, puse spre rezolvare celor care se ocupă de buna gospodărire a sectorului, 26 au fost soluționate. Acest procentaj, mulțumitor dacă ne gîndim că a trecut abia o lună de la semnarea unor deficiențe, este garanția seriozității cu care sînt preluate și rezolvate problemele ridicate. Reprezentanții ai ICRAL, ICAB, IDEB și ai Administrației domeniului public au dat raportul în fața cetățenilor despre felul cum au fost urmărite și soluționate problemele ridicate de ei. Cel mai scurt a vorbit Petru Chiran, reprezentantul ICAB, care a anunțat, laconic, că toate „situațiile au fost rezolvate”, după care a trecut în sală, unde, într-un caiet gros, a notat noile probleme, care s-au dovedit a fi numeroase.

O parte din vorbitori au subliniat ideea că disciplina, de care mulți oameni ai muncii dau dovadă în întreprinderi, trebuie aplicată și în locurile lor de viață: locuințele, străzile, spațiile comerciale și lăcașurile de cultură. Majoritatea problemelor dezbătute au depășit cadrul perso-

nal, imediat, fiind reale propuneri, lucide, constructive, de organizare mai bună a vieții de zi cu zi a cetățenilor. Cîteva dintre ele merită, credem noi, să intre în atenția nu numai a gospodărilor din sectorul 3. S-a propus, de pildă, să se aducă îmbunătățiri statutelor privind relațiile dintre locatari, acestea neputînd, prin actualele prevederi, să-l constrîngă pe răii platnici, care se bucură de confort fără să achite contravaloarea lui. Pe Bd. 1 Decembrie, comerțul stradal este inexistent, deși pe această arteră trec zilnic mii de oameni. În piețe nu se respectă totdeauna mercurialul și nu se iau măsuri hotărîte împotriva acelor care se îmbogățesc peste noapte, vinzînd firul de garoafă, în zilele de sîrbătoare, cu 10-15 lei. Pe platforma industrială Dudești, mare cit un oraș, se simte nevoia mai multor lăcașe de cultură. La restaurantele „Valea Mielor” și „Dudești” uneri nu se poate intra fără să te expui injuriilor unor inși certați cu ordinea. S-a mai propus ca în zonele în sistemătizare să se anunțe din timp unde vor fi spații verzi și unde nu, pentru ca locatarii să poată interveni din timp. Blocul E 32 din strada Sold. Sebe Nicolae a intrat în funcțiune în noiembrie 1980. Cîteva luni, 45 de apartamente au rămas neocupate, ICRAL Vitan a încasat și pentru ele, de la ceilalți locatari, suma de 23.709 fără ca aceștia să aibă vreo vină. După încasarea sumei, întreprinderea amintită n-a mai răspuns la nici una din sesizările cetățenilor care-și vroiau banii

înăpol. Dumitru Popescu din strada Titu 9 sesizează că, la nenumeratele adrese trimise constructorului pentru remedieri, nu s-a primit nici un răspuns. Se bănuiește că acesta așteaptă liniștit să treacă termenul de garanție, metodă mai veche care a dat uneori rezultate. Gheorghe Spahiu nu găsește orez și grîș în magazinul din imediata apropiere a casei. Are o nepoțică și produsele căutate îi sînt de trebuință imediată. Se mai sesizează că la unele magazine mărfurile sînt „vinđute” pe ușa din dos unor persoane care pică exact la ora închiderii. ICAB și GIGC trimit, invariabil, facturi de plată pentru apă și căldură pe care sînt înscrise de luni de zile aceleași sume. Coincidența sumelor pînă la ultimul bănuț nu este deloc stimulatoare nici pentru cei care fac economia și nici pentru oamenii muncii din întreprinderile respective care, fie că livrează sau nu apă și căldură, adică fie că își fac sau nu datoria, încasează aceeași retribuție.

S-a constatat la această întîlnire că majoritatea problemelor ridicate de cetățeni au fost rezolvate, că este posibil un contact și mai direct între asociațiile de cetățeni și întreprinderile care-i deserveșc, că tribuna democrației a devenit o școală cetățenească. Cei care vin la aceste manifestări nu sînt doar reprezentanți ai maselor de oameni din circumscripțiile respective, ci au devenit activiști cetățeni.

OPREA GEORGESCU

noastră în acțiune

O dare de seamă este un document sec, plin de cifre și procente. Frazele sînt, mai totdeauna, dacă nu chiar aceleași, asemănătoare cu cele citite în urmă cu un an, în fața aceleiași săli în care rîndurile din față rămîn neocupate. Lipsesc frazele frumoase meșteșugite. Personajele nu sînt cunoscute și se numesc de cele mai multe ori secții sau sectoare. Succesele sînt evidențiate printr-o cifră mai mare decît 100, iar înscușele prin una ceva mai mică.

Nici darea de seamă pe care a rostit-o Ion Rădulescu, directorul Institutului de cercetări și proiectări pentru valorificarea și industrializarea legumelor și fructelor din București, sîmbătă, 6 februarie, la adunarea generală a oamenilor muncii, nu a fost o excepție de la regulă. În spatele frazelor seci și exacte, pline de cifre, în marea lor majoritate mai mari decît 100, se găsea munca de un an a 400 de oameni ai muncii, mulți din ei prezenți pe scaunele scîrțitoare ale sălii.

S-a muncit bine. Mai bine ca în anii precedenți. Mai ales astăzi, cînd toate forțele din agricultură sînt mobilizate pentru realizarea unui salt calitativ și cantitativ, cercetarea, proiectarea și producția sînt obligate să facă un pas hotărîtor, înainte, bineînțeles, pe linia calității și eficienței. Și cum cifrele au intrat în viața noastră, să spunem că Institutul și-a îndeplinit planul la activitatea de cercetare cu 112,7, la proiectare cu 107 și la microproducție cu 117. Cifrele date sînt procente. S-au mai etalat multe cifre, toate arătînd că și aici s-a muncit cu nădejde, că în institut își desfășoară activitatea specialiștii cu o înaltă pregătire,

într-o atmosferă de muncă și disciplină. S-a arătat că se putea face și mai mult decît atât.

Cît ar fi o dare de seamă de bine întocmită — și cea pe care am ascultat-o a fost — o adunare a oamenilor muncii devine cu adevărat interesantă din momentul cînd încep discuțiile. Oamenii sînt preocupați nu doar de sarcina imediată. Se gîndesc la perspectiva activității lor,

re, ambalare și transport. Dintr-o mașină de morcovi, de exemplu, 20—30 la sută este pămînt. În loc să transportăm morcovi, consumăm motorină pentru transportul pămîntului! Metodele noi de păstrare, prin iradiere cu raze gamma și atmosferă controlată se cer mai repede introduse în producție. În paralel, este necesară asimilarea aparatelor din import".

Dr. Maria Olaru: „Aplicarea în produc-

ție la unitățile producătoare cu 125 000 kWh. Încă se consumă multă energie. Metodele de cercetare privind păstrarea legumelor și fructelor la temperatura obișnuită trebuie finalizate și aplicate cît mai grabnic în producție. Laboratorul de cercetare nu este dotat corespunzător. Dorim convenții de colaborare cu Institutul de biologie celulară și cu Academia de Științe Agricole și Silvicultură".

Ing. Dorina Manolescu: „Planul atelierului de proiectare s-a definitivat abia în septembrie. S-au refăcut din cauza asta multe proiecte. Documentațiile de investiții sînt avizate cu mare întârziere. Lucrările nu pot fi atacate la timp, activitatea economică a Institutului este perturbată".

Ing. Mihai Novăceanu: „Deși Institutul a omologat cîteva sortimente de sucuri din fructe de pădure, ele încă nu există pe piață. Materie primă există, însă instalațiile întârzie să apară. Cercetările sînt amenințate uneori să rămînă la stadiul de intenție dacă nu se va asigura o dotare corespunzătoare".

Oamenii și-au spus deschis părerea. Unele din probleme nu depind doar de ei. Pe acestea le-au ridicat mai ales în fața adunării. Și ce credem că a rezultat din scurtele rezumate ale intervențiilor specialiștilor Institutului, problema care-i frîmîntă cel mai mult este aplicarea neîntîrziată a realizărilor lor în producția curentă.

Și cum lucrurile se termină întotdeauna cu bine, în încheiere să spunem că toate problemele supuse aprobării adunării generale au fost votate în unanimitate.

OPREA GEORGESCU

Cercetarea poate mult mai mult

cînd s-a întîmplat să se împiedice o acțiune care avea toate șansele să se desfășoare așa cum ar fi fost de dorit, care sînt metodele cele mai bune pentru urmărirea unei idei promițătoare? Dintr-o dată, totul prinde viață, cifrele își pierd ariditatea și în locul lor apar oamenii interesați, iscăditori, inteligenți. Și, fără să exagerăm, putem spune că adunarea capătă personalitate. Așa s-a întîmplat și sîmbătă, 6 februarie, cînd oamenii au început să vorbească.

Dr. Andrei Gherghi: „Pierderile de legume și fructe sînt încă nepermis de mari. Anul 1982 trebuie să aducă o revizuire a opiniilor celor care lucrează pe circuitul produselor de la producător la consumator. Sortarea produselor trebuie să se facă la producător. Numai astfel se pot realiza mari economii la păstra-

re a realizărilor. Institutul întârzie. Institutul trebuie dotat cu aparatura necesară, cea existentă ne mai făcînd față ritmului cerut".

Ing. Liviu Popp: „Activitatea de cercetare și proiectare în domeniul ambalajelor este de dată recentă. S-au obținut rezultate, însă cheltuielile sînt încă prea mari, de ordinul a 35—40 la sută. Fructele și legumele sînt oferite cumpărătorilor sub nivelul cerut. Rezultatele obținute de diversele colective care acționează în ministere trebuie egalizate. Se simte nevoia unei mese rotunde, a unui schimb de experiență".

Dr. Ioan Burzo: „Păstrarea și condiționarea legumelor și fructelor sînt procese tehnologice mari consumatoare de energie datorită frigului artificial. Prin analizarea proceselor tehnologice la 61 sortimente de conserve s-a redus consumul de energie elec-

Emblema duratei: ctitorit prin contribuția cetățenilor

În imagini succesive, dispensarul din str. Ardeleni, dispensarul policlinic din str. Dr. Grozovici și cel din str. Trei scaune.

Dacă astăzi putem vorbi de o explozie pașnică a unităților sanitare ale sectorului 2 este firesc să amintim că ele, construcțiile, nu au fost parșutate din cer, ci au apărut după depunerea unui volum întins de muncă și mai ales prin sacrificii materiale din partea cetățenilor acestui sector. Cum nu putem merge mai departe pentru a prezenta realizările edilitare fără a face puțină istorie, ne-am îndreptat pașii spre medicul-șef al sectorului 2, dr. Mioara Mincu, care muncește cit și ziua de mare, la Spitalul clinic Dr. I. Cantacuzino, în calitate de director al acestei unități.

— Azi, ne declară medicul șef al sectorului 2, culegem roadele unei acțiuni declanșate în urmă cu 4 ani, cînd am sesizat că stăm prost cu unitățile sanitare. Problema cea mai grea era a procurării fondurilor pentru construcții, sectorul ne-avînd alocate sumele necesare în buget. Mi-amintesc cu plăcere că într-o ședință în care se dezbătea această problemă, s-a auzit un glas care propunea aplicarea Legii 20, adică să se facă apel la populație pentru contribuții bănești voluntare. Astăzi, cînd relatez aceste lucruri, mi se pare ceva normal, dar atunci a însemnat o idee tineră, cu multe necunoscute, însemna purcederea la un drum greu și întortocheat. Dar l-am acceptat, asumîndu-ne riscurile. Cetățenii au înțeles situația, iar conturile în bancă au început să prindă contur. Primul pas s-a făcut. Aveam bani, dar trustrile de construcții erau foarte ocupate. Cînova a propus să se apeleze la ICRAL-uri. Directorii ICRAL-urilor „Colentina" și „Foișor", Gheorghe Constantin și Gheorghe Cișmîgiu, și-au însușit ad-hoc ideea și așa a apărut, după cîtiva ani de muncă, prima unitate de asistență din sectorul nostru, construită prin mijloace proprii, Policlinica de pe strada Dr. Grozovici. Ce a însemnat apariția acestei policlinici în sectorul 2? Posibilitatea ca peste o mie de cetățeni să aibă acces zilnic la medic, construită prin mijloace proprii, Policlinica de pe strada Dr. Grozovici. Ce a însemnat apariția acestei policlinici în sectorul 2? Posibilitatea ca peste o mie de cetățeni să aibă acces zilnic la medic, construită prin mijloace proprii, Policlinica de pe strada Dr. Grozovici. Ce a însemnat apariția acestei policlinici în sectorul 2? Posibilitatea ca peste o mie de cetățeni să aibă acces zilnic la medic, construită prin mijloace proprii, Policlinica de pe strada Dr. Grozovici.

temenția colaborării cu cetățenii care s-au arătat receptivi, înțelegînd că sacrificiile lor — pentru că erau sacrificii — nu erau zadarnice. Sigur că apariția unei policlinici nu înseamnă, în ultimă instanță, mare lucru, dar atunci cînd o nouă unitate îți confirmă niște gînduri, lucrurile se schimbă. Este cazul să spunem că în sectorul 2 se mențin indicii cei mai scăzuți de morbiditate și incapacitate temporară de muncă și morbiditate invalidantă. Deși el este cel mai mare sector din Capitală în ce privește populația și unitățile economice, cunoaște cea mai mare natalitate din Capitală, cu toate că jumătate din forța de muncă

Policlinica din strada Nada Florilor acum este gata. Avem acolo un ambulator comasat (adult și copii) care deservește o populație de circa 40 000 de oameni. Medicii care lucrează la acest ambulatoriu au în grijă și cîteva întreprinderi pe care le vizitează săptămînal.

Și viața merge mai departe. Rezultatele bune obținute în acest domeniu stimulează din nou ambițiile edililor sectorului 2 și apare proiectul Dispensarului din strada Trei Scaune, făcînd „ogîndă" după cel din strada Nada Florilor.

Și viața merge mai departe. Se ridică, măreț, zona Moșilor — Obor

ca Spitalul Dr. Cantacuzino este unitatea patron, care răspunde și coordonează întreaga activitate sanitară a sectorului. Cîntoarea pasionată a presei, doctorița Mincu ne vorbește în termeni clogioși despre articolele din FLĂCĂRA referitoare la foștii ei colegi de an, dr. Mihail Leontopol, pe care îl simțeam și în șansa studiilor căruia crede. În susținerea afirmațiilor dumisale povestește: pe vremea cînd mai trăia regretatul profesor Eugen Zliti, mare specialist în chirurgie toracică, a apărut un pacient de 58 de ani, tată a patru copii, care s-a trezit în fața unei boli îngrozitoare la capătul a 35 de ani de muncă. Caz limită. Operație imposibilă, motiv pentru care profesorul a ezitat s-o facă. Pacientul era disperat. Zilele treceau, inevitabilul se apropia cu pași repezi și negri. Pacientul vine la noi, la profesor, și rostește un nume: Leontopol. Eu am fost de acord, doar îmi cunoșteam colegul, dar profesorul a căzut pe gînduri. Ochiul pacientului așteptau cu nerăbdare verdictul. Bine, a zis profesorul. Și pacientul a mers la dr. Leontopol. Anii au trecut iar pacientul este foarte bine.

Și iarăși nu putem pune punct final discuției noastre pentru că, așa cum ne vorbea primul-secretar al sectorului 2, tovarășul Ion Popa, toate aceste realizări sanitare, ca și multe altele, nu ar fi fost posibile dacă unitățile industriale aflate pe teritoriul sectorului n-ar fi dat ajutorul solicitat. Le enumerăm mai jos, cu regretul că spațiul nu ne permite să dăm mai multe informații, așa cum le merită; dar faptul că sectorul 2 a cîștigat de două ori consecutiv locul I în întrecerea socialistă dintre sectoarele Capitalei lasă să se întrevadă aportul substanțial al muncitorilor întreprinderilor acestui harnic sector. Așadar, cum spuneam mai sus, le vom enumera: Întreprinderile Electronica, U.R.A.-Obor, Suveica, Electroaparataj, Mecanica Fină, Aversa, Calculatoare, Acumulatorul, F.R.B., Sitorfarm, I.S.P.H. precum și grupurile de șantieri I și II. O simplă enumerare pe care am dori-o să însemnă mai mult decît un dicționar de vorbe.

DAN BIRLADEANU

Mai mult decît un dicționar de vorbe

— reprezentată de femei, cu ale lor bucurii și necazuri.

În timp ce Policlinica din strada Dr. Grozovici prindea contur, gîndurile edililor din sectorul 2 băteau mai departe. A apărut ideea ridicării Policlinicii din strada Nada Florilor. Discuții, proiecte, ședințe cu cetățenii pentru contribuții voluntare și încet, încet clădirea a început să prindă viață.

Medicul șef al sectorului 2 respiră adînc și, cu emoții în glas, ne cere un mic răgaz pentru a explica mai pe larg ce înseamnă Tribuna democrației din sector, tribună fără de care Legea 20 nu ar fi devenit o realitate. Aceste ședințe sînt conduse de tovarășul prim-vicepreședinte al sectorului, Ion Furir, iar oamenii, după ce depun banii la Legea 20, au pretenții să vadă și să urmărească cum decurg lucrurile. Controlează construcțiile, controlează funcționarea agregatelor, și atunci cînd sînt nemulțumiți, la ședințele lunare pe care le avem la Casa de cultură a sectorului, ridică cu multă acuitate problemele, incit val de cel ce nu se îngrijește de bunurile ridicate și prin contribuția voluntară a cetățenilor. Pentru mine aceste ședințe sînt relevatoare, stimulativ, pline de învățămînte.

— Eminescu. Apar alte necesități sanitare, care se cer, doar au trecut cîtiva ani, mai moderne, mai frumoase, mai perfecționate. Acționînd aceleași mecanisme, într-un singur an apare noua unitate sanitară comasată, pentru copii și adulți, de pe strada Ardeleni, cu servicii de explorări funcționale, laboratoare de analize și educație sanitară. Aici s-a înființat o microstație de Salvare și ceea ce este demn de reliefat, se prevede detașarea unei mașini pentru tratament la domiciliu a copiilor de la 0 la un an. Acum pe planșeta constructorilor se află unitatea din strada Socolului.

Am fi nedrepti dacă am pune punct aici, acestor însemnări, și n-am menționa că omul care face legătura între hotărîrile Consiliului popular al sectorului 2, și Direcția sanitară a Capitalei este doctorița Mioara Mincu, o femeie plină de energie, tact și bun simț, care găsește zilnic timpul necesar pentru rezolvarea problemelor sanitare ale sectorului, care, după cum se știe, nu sînt chiar atît de ușoare. Pentru că dînd cearului ce i se cuvine, a fi numai director de spital și este suficient pentru un om.

Sigur că fiecare unitate sanitară are conștință autonomă, dar trebuie precizat

Măria-Sa, Cărbunele

Azi cărbunele a devenit o prioritate națională, abundența sau lipsa lui resimțindu-se pe dată pînă în ultimul colț al țării. Pe întregul glob, de altfel, se observă o reîntoarcere cu fața spre cărbune, în care omenirea vede o soluție principală sau poate chiar ieșirea din criza energetică. Pe la începutul secolului, Upton Sinclair scria un roman care a făcut vilvă: „Regele Cărbune”. Acum, la sfîrșitul acestui veac agitat, într-un alt context și cu altă amploare, din nou „Regele Cărbune”.

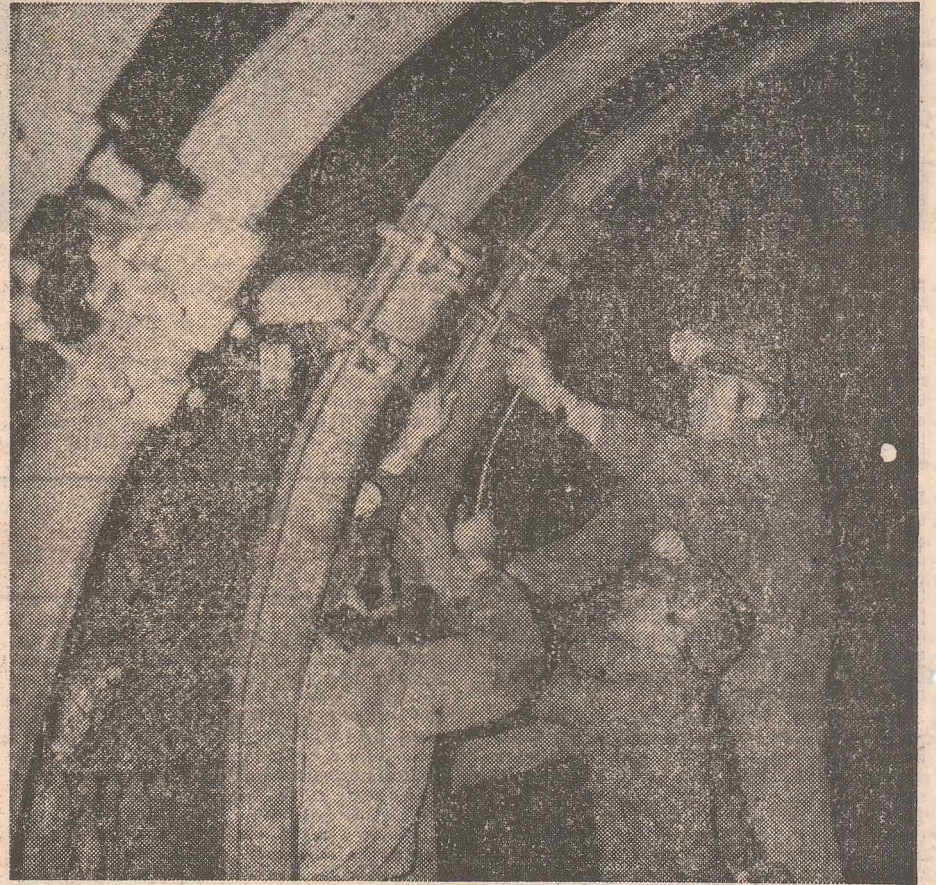
Saltul pe care trebuie să-l facă extracția de cărbune energetic în țara noastră este impresionant: de la 33 000 000 t huilă și lignit în 1980 la 85 000 000 t în 1985, o creștere de aproape două ori și jumătate într-un singur cincinal. O dinamică rar întâlnită în lumea noastră atît de dinamică totuși. Atingerea acestui obiectiv care condiționează, într-o măsură hotărîtoare, întreaga dezvoltare industrială a României, apare pe deplin posibilă, întrucît se bazează pe rezerve geologice certe și pe capacitatea industriei noastre constructoare de mașini de a furniza utilajele și echipamentele pe care le reclamă cu necesitate extracția cărbunelui în noile condiții. Fiindcă azi, pur și simplu, nu se mai pot folosi metodele de ieri dacă vrem să ne dezvoltăm sau chiar să supraviețuim; cărbunele trebuie extras, cumva, altfel. În adevăr, zăcămintele sînt de acces tot mai dificil, minele coborînd an de an cam cu 10-15 m, adîncimile de exploatare a huilei ajung cînd la 500-700 m, iar uneori depășesc 1 000 m, la Anina, bunăoară. Decopertarea lignitului în cariere va atinge și ea dimensiuni unice în țara noastră: de la 44 000 000 metri cubi în 1980 la 175 000 000 în 1985. Dar cifrele, oricît de multe zerouri ar conține, nu spun prea mult, în spatele lor se ascund dealuri de lignit mutate din loc.

Așadar, și în cariere și în subteran profesiunea de miner suferă mutații profunde. În 1982 nu se mai concepe la noi minerit în cărbune fără excavatoare cu rotor înalte cit un bloc și (ne spunea cineva cu mindrie pe un vîrf de deal la Rovinari) „complicate cit o navă cosmică”. Lor li se adaugă combine de subteran telecomandate prin radio, ca la Uricani, linii de transport, primul circuit TV minier la Părășeni, complexe românești de mecanizare, foreze pentru suitori și — la fel de important, dacă nu și mai important — preocupări pentru a se asigura minerilor condiții tot mai bune de viață: orașul nou de la Rovinari și cite altele. Toate acestea ilustrează eforturi la scara întregii țări, fiindcă azi, mai mult ca oricînd, cărbunele este o cauză națională, nu doar „treaba” minerilor. În adevăr, dacă aceștia nu vor dispune de cele mai bune utilaje, dacă uzine aflate la sute de kilometri de Motru sau de Uricani, de Filipești de Pădure sau de Anina, dacă, spre pildă, combinatele din Pitești și Tirgu Jiu nu vor livra benzi transportoare de calitate, truda minerilor se va dovedi aproape zadarnică.

În ultimă instanță însă, de bună seamă, soarta energiei, cauza independenței noastre energetice se găsește în miinile noduroase ale minerilor, în care cărbunele s-a încrustat indelebil de la tinerețe pînă la bătrînețe, pînă în ultima zi a vieții. Lor și nu mașinilor, lor și cauzei pe care o slujesc este închinată această pagină. La Rovinari, unul din ei, cu ucenicia făcută în subteran la Sasca Montană, dar strămutat aci, sub cerul iernatic de un albastru ireal al Gorjului, ne povestește deunăzi despre fratele său, profesor de istorie și pasionat arheolog, care a descoperit un mormînt princiar la Cugir. Și adăuga:

— Eu scorm pămîntul pentru cărbune, el caută în adîncuri mărturiile ale trecutului nostru. De fapt, aceeași dragoste ne leagă, dragostea de pămîntul românesc.

Fratele istoricului se bate pentru cărbune la Rovinari; la fel ca el zecile de mii de mineri ai țării nu scriu și nu predau istoria; o fac.

le numește „dealurile getice”) excavatoriștii minînd monștri de oțel chiar asta fac: se străduiesc, nu totdeauna cu succes, să hrănească nesățiosul colos.

La carierele Rovinari Est și la Tismana s-a intrat în zone colinare, decopertarea stratului de suprafață se îngreuiază continuu, milioane de metri cubi suplimentari de argilă și nisip trebuie îndepărtați pentru a se ajunge la cărbune. Rețineți aceste nume: Dealul Dosului, Dealul Fintini... Nu va trece mult și ele își vor schimba locul, vor deveni inscripții pe o hartă care aci rămîne, mereu în urma timpului. Așadar, lupta pe natura aspră. Dar nu numai cu ea. Nimic mai dezolant pentru privitor și mai cu seamă pentru economia națională decît aceste cîmpuri înghețate pe care adesea excavatoarele cu rotor înalte cit un bloc cu cinci etaje stau nemîșcate pînă se repară benzile transportoare, covoarele mișcătoare de cauciuc care cară cărbunele Rovinarilor spre termocentrală. Zeci de kilometri de covor incremenesc, astfel încît vulcanizatorilor care efectuează reparațiile le revine un rol egal în importanță cu al minerilor. Unii dau vina, și nu fără temel, pe combinatele de la Pitești, Tirgu Jiu, Jilava, care nu dau cauciuc de calitate, dar acolo în cîmp, la Gîrla, inginerul-șef Ion Vîezure pune și un alt punct pe i (aci litera i are mai multe puncte deasupra ei...). „N-or fi nici covoarele cum trebuie — spune — dar noi cum le îngrijim, cum le exploatăm? Nu le curățăm la timp, nu schimbăm roțile...”

— Opririle accidentale au ajuns anul trecut la întreprinderea minieră Rovinari la proporții incredibile — ne spune secretarul adjunct al comitetului de partid, geologul-șef Ion Băcilă; 42% din timpul disponibil pentru extragerea cărbunelui s-a irosit anul trecut în opriri accidentale.

Aproape jumătate din timp! Aceste opriri nu se datorau unor calamități naturale sau unor circumstanțe cu totul excepționale ei, în cea mai mare parte, ar fi putut fi prevenite printr-o întreținere adecvată, printr-o mîna de gospodar, cum spunea Ion Băcilă. Că tocmai așa stau lucrurile o dovedește și faptul că noua conducere, acționînd într-un climat de sporită exigență și disciplină, a reușit ca într-o singură lună, în ianuarie 1982, să scadă acest procent cu 12%. Într-o singură lună... Deci se poate. Desigur, nu trebuie absolviți de răspundere nici furnizorii de benzi transportoare de slabă calitate. Nu ne îndoiim că scuze și explicații vor fi avînd și ei, dar acestea au dezavantajul că nu pot pune în mișcare nici măcar un sfert de generator la termocentralele spre care converg cerințele și speranțele economiei însetate de energie. Important este, în

momentul de față, că se conturează semnele unui reviriment.

„...Sînt Poiana, recepție. Alo, sînt Poiana, recepție... Rog cu tovarășul director Bercea... Nu e? Să-l caute dispecerul prin radio, la mașina lui... Sînt Poiana, mă auziți?”

Convorbirea cu primul secretar al noului Centru industrial-agrar Rovinari, Ilie Răuțescu, se desfășoară întrerupt de dese apeluri prin aparatul portativ de emisie-recepție. Trebuie cazați chiar acum un grup de muncitori sosiți de undeva din țară ca să dea o mîna de ajutor, niște „detașați” cum li se spune. Și treaba se rezolvă urgent, fără vize și parafe inutile, prin radio. În decurs de minute, oamenii primesc o „scară” întreagă la unul din blocurile noi de la Rovinari.

Plutește pe undeva un aer de front, în sensul bun al cuvîntului. Este, de altfel, și expresia folosită de tovarășul Răuțescu:

— Orașul Rovinari s-a constituit, de fapt, duminică 31 ianuarie 1982, cînd au avut loc ace primele alegeri de deputați în Consiliul popular, marcînd nașterea oficială a orașului. El a fost creat din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, după vizita din august 1979. Pe atunci era în construcție un singur bloc, acum avem o mie, alte citeva sute vor urma în scurta vreme. Nu va fi un oraș-dormitor, ci o așezare demnă de minierii noștri, din toate punctele de vedere. Pînă în iulie 1982 se va termina școala generală cu 24 săli de clasă și trei laboratoare; atacăm în devans spitalul cu 240 paturi și 600 asistențe pe zi (va fi dat în folosință în 1983); deunăzi au început lucrările la Bulevardul Jiului, am și înaintat cîțiva metri — viitoarea intrare în oraș. În numele meu și al locuitorilor celui mai tînar oraș din țară îl asigurăm pe secretarul general al partidului că ne vom face datoria pe frontul de luptă al cărbunelui și energiei de la Rovinari. Îi mulțumim din inimă, în aceste zile de început ale orașului nostru, pentru tot ce ni se creează într-un singur cincinal: 3 000 apartamente, condiții moderne de muncă și de viață (spital, creșă, grădiniță, școala generală, grup școlar minier, casă de cultură, magazine „big”, facilități casnice, gaze la bucătărie...).

— Toate acestea — continuă Ion Răuțescu — într-un timp extrem de scurt. Și tocmai fiindcă e vorba de mineri și ne aflăm în inima Rovinarilor, a cărbunelui, vrem cît mai multă lărbă, verdeață, flori. În prima ședință a Comitetului de partid orașenesc, unde am discutat probleme importante legate de agricultură, de auto-aprovizionare, ne-am găsit timp să cuturăm și viitoarele spații verzi. Poate chiar în acest an vom începe să construim, prin forțe proprii, stadionul de 12 000 locuri. Și de ce nu ar studia de pe acum edilii de la județ posibilitatea construirii unei linii de tramvai rapid spre urbea noastră, viitor oraș-satelit al Tirgu Jiului? N-aș vrea însă ca locuitorii de azi și cei pe care-i așteptăm în mijlocul nostru să-și închipuie că vor primi totul de-a gata, pe tavă. Toți trebuie să punem umărul și să ne construim un oraș al lumii! Eu, alături de toți comuniștii Rovinarilor, pentru asta trăiesc, cu asta mă scol, cu asta mă cule: cărbune, energie, agricultură, construcția orașului. Și toate trebuie făcute în același timp!

Cuvinte admirabile concentrînd într-un unic focar razele convergente ale preocupărilor majore ale perioadei pe care o trăim. Și nu întimplător au fost rostite pe unul din fronturile înaintate ale cărbunelui și energiei.

LIONEL NIȚESCU

Duminică, 31 ianuarie, la Rovinari s-a născut un oraș al minerilor

● Duminică 31 ianuarie am asistat la nașterea unui oraș, cel mai tînar din țară. Al minerilor. Cum poți asista la nașterea unui oraș, care nu vine pe lume la o dată fixă ca un prunc, se va lămuri mai încolo.

● Marți 2 februarie, ora 16.31, în camera de comandă, dispecerul-șef de tură al celei mai mari termocentrale din țară, Rovinari, inginerul Viorel Ștefănescu, ne informează: „Exact în acest moment ne situăm pe locul doi din țară. Doar centrala Mintia livrează mai multă energie ca noi în sistemul național, dar sînt toate șansele ca, la 19.30 să le-o luăm înainte, căci pornește moara 5. Vă rog stăruitor să-mi telefonați la ora aceea de oriunde veți fi. Avem și noi mindria noastră”. Dar trebuie spus că nu de mult au fost aci și zile negre. Negre nu de cărbune, ci din lipsa lui, rezervele scăzînd la minimum, energia livrată asjideri. Acum, se pare, greul a rămas în urmă.

● Miercuri 3 februarie, ora 12.20, la mina Horăști din bazinul Motru, sîntem de față cînd brigadierul Gheorghe Voicu strigă în telefon, informîndu-l totuși calm pe inginerul-șef Gheorghe Grigor:

— La abatajul 83 curge borchiș și apă, am întîlnit un val de presiune, apa și-a dat drumul tare. Două motoare electrice scoase din funcțiune!

— Trinitem urgent stilpi hidraulici GSU, — răspunde inginerul de la suprafață —, două vagonete cu frigari (scinduri ascuțite, n.r.), două vagonete de fin, trei vagonete de...

Ce să-i faci, ghinion! O asemenea rupe se întimplă la Horăști poate doar o dată într-un an. Dar dacă în minerit ai putea să prevezi totul, apoi acela nu ar mai fi minerit, ci joc de copil. Se iau măsuri urgente, eficiente și incidentul — inerent într-o mină cu condiții tectonice atît de dificile ca la Horăști — este lichidat

fără nici un fel de urmări. Apa nu a mai apucat să măture totul, așa cum îi stă uneori în obicei. Dar dacă nimeni nu poate ști ce ascunde ultima cută a dealului deasupra Horăștiului, cu lanțul acesta ce pare tăiat cu bomfaierul, e o altă poveste (fără nici o legătură cu abatajul 83). „Iată ce lanț transportor ne-a trimis «Unio-Satu Mare» — exclamă Gheorghe Grigor. Mi-l-a aruncat pe masă Eroul Muncii Socialiste Ivan Iulică, Iulică al nostru. Cu asta vrei să dau cărbune?, a întrebabil în ciuda, și pe bună dreptate. Treabă de minituaială! Vă rog să scrieți la Flacăra, e rușinos. Lanțul a cedat la primul efort!”

● Miercuri 3 februarie, ora 9.15, pe cînd discutăm la sediul Combinatului minier Motru, proaspăt înființat, cu șeful biroului producție, inginerul Alexandru Mustăreț, aflăm că tona de cărbune de Motru cu „numărul” 1 000 000 ia, practic în această clipă, drumul spre Ișalnița. Un bun început de an. „Motru singur asigură cam o treime din cărbunele energetic al țării”, arată directorul general, inginerul Marin Ștefanache.

Rovinari, din păcate, nu și-a îndeplinit planul pe ianuarie.

Așadar, și mai bune și mai rele în aceste zile de aspră bătălie pentru cărbune în Bazinul Olteniei. O constatare îmbucurătoare: de la directorii la simplii muncitori, toți par mai conștienți de imensa răspundere ce apasă pe umerii lor, răspundere nu numai administrativă, ci și lăuntrică, față de țară.

Din biroul directorului general adjunct al Combinatului de la Rovinari se zăresc, ai zice la cîțiva pași, giganticele coșuri fumegînde ale termocentralei cu cea mai mare putere instalată din țară. „Iată, acesta este colosul pe care trebuie să-l hrănim”, murmură inginerul Constantin Protesoiu. Iar de-a lungul și de-a latul dealurilor de lignit de primprejur (cineva

COMOARA DIN SPATELE GRAJDURILOR

Să reparăm urmele unui foșnet de creion pe hirtie

Redescoperim, iată, îngrășămintele naturale, îngrășămintele organice, gunoii de grajd sau bălegarul, cum vom vrea să spunem, cu vorbă mai poleită sau nu, fără să stăm să ne împiedicăm în finețuri lingvistice și nici măcar în întrebarea dacă gunoii de grajd e sau nu necesar. Ceea ce reprezintă un vizibil element de progres, ca semn al unei gândiri nu mai puțin naturale și organice la rindul ei. Nu apăruse în urmă cu vreo douăzeci de ani numai, un fel de teorie care susținea că fertilizarea pământurilor poate fi asigurată exclusiv prin îngrășămintele chimice? Pe alocuri se pornise chiar, ca un virtute în lungul unui drum prăfos de țară, o adevărată luptă împotriva îngrășămintelor naturale. Încet, în umilitatea lui, obiectul discuției noastre a mai fost încă o dată umilit, iar scorul a devenit astfel cel puțin 1 la 0 în favoarea agriculturii, prin hărnicia gândirii unor cetățeni care au crezut că e de datoria lor să se priceapă la agricultură ca și la fotbal. Și-apoi, zice la rindul lui Ion Fanache, primarul comunei Dragalina din județul Călărași, „să nu uităm căi”; ceea ce, în același spirit sportiv amintit mai sus înseamnă că scorul a fost ridicat la 2 la 0, prin lovitură liberă de la 11 metri și prin pedepsirea portarului de a sta în afara perimetrului porții. Fiind evident că dacă ar mai fi avut cu ce să transporte la cimp gunoii de grajd, oamenii de bun simț ar fi continuat s-o facă. Și astfel, lupta aceea al cărei zăngănit de săbii pe scuturi n-ar fi reușit să ajungă decât un foșnet de creion plimbat pe hirtie a înregistrat, prin voia lucrurilor, anumite succese.

Să mai spunem, acum, că în raport cu banalul gunoii de grajd se pot naște stări de spirit dintre cele mai diferite. De pildă, exact în urmă cu un an, inginerul Nicolae Vlădoiu, directorul I.A.S.-ului Ciulnița ne mărturisea cu o anume tristețe, dacă nu pare inadecvat cuvântul: „Avem mari rezerve de gunoii de grajd. Nu prea avem însă cu ce să-l transportăm la cimp. Și am putea să fertilizăm, anual, cam 800 de hectare. Ținând cont că avem 4000 de hectare cu totul, am putea așadar să fertilizăm întreaga suprafață în cinci ani”. A trecut de atunci un an iar acum, în acest februarie, inginerul Nicolae Vlădoiu ne-a apărut de-a dreptul vesel și plin de optimism: „Această problemă e în curs de rezolvare, ne-a spus el, ca urmare a Decretului privind îmbunătățirea activității de mecanizare. Am primit acest decret, cu

o mare bucurie. Noi dispuneam anul trecut doar de 46 de tractoare. Aveam cea mai mare încărcătură pe tractor din județ: cam 100 de hectare pentru fiecare tractor. Acum, în acest an, vom avea 70 de tractoare. În plus, numărul remorcilor a crescut de la 28 la 60. Cât privește mijloacele de încărcare a gunoiiului nu ne plingem, avem suficiente. Peste toate acestea se adaugă, potrivit decretului, un alt fapt îmbucurător: acum tractoriștii sint retribuți de noi, de I.A.S. În aceste condiții avem de gind să fertilizăm în cursul iernii 300 de hectare iar în vară, după recoltarea cerealelor păioase, încă 400. În urmă cu câțiva ani aveam o echipă de 12 tractoare care tot anul cam cu asta se ocupa. Vrem să ajungem să reinființăm acea echipă”.

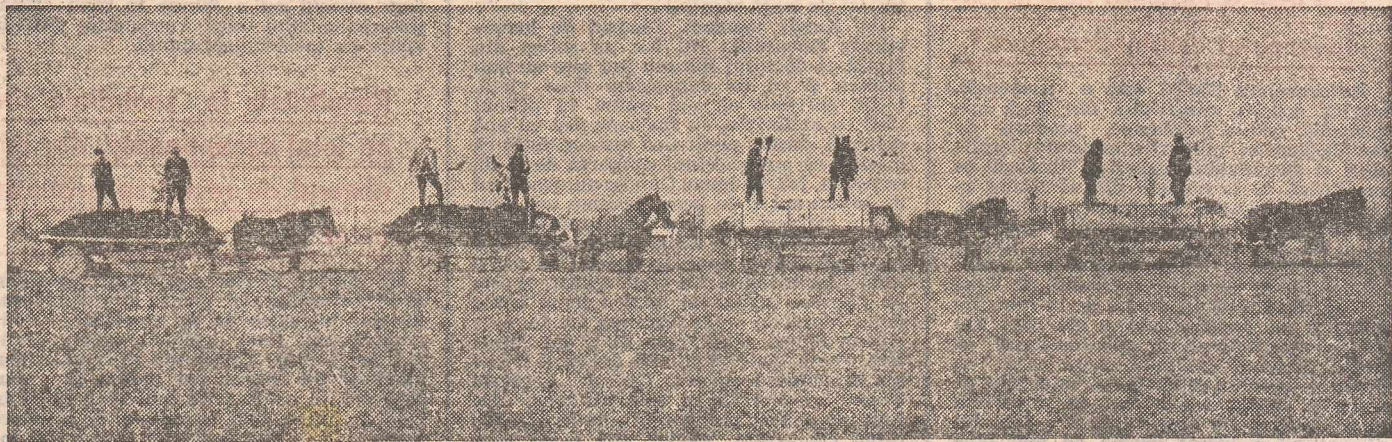
Totuși cele 70 de hectare fertilizate pînă acum de I.A.S. Ciulnița nu reprezintă prea mult, avînd în vedere amploarea gîndurilor frumoase de viitor exprimate mai sus. O grabire a ritmului se impune, fără îndoială, și la celelalte unități agricole de pe teritoriul comunei. Dragalina are 16427 hectare iar potrivit datelor furnizate de planificatorul Marian Varză, de la Consiliul unic agroindustrial, pînă la data de 3 februarie fuseseră fertilizate abia 114, în medie cu cite 30 de tone de gunoii pe hectar. Dar poate că datele acestea nu erau intru totul exacte. Cu o urmă de îndoială le-am privit, mărturisim, cel puțin pe acelea care ar fi vrut

să însemne în opinia tovarășului Marian Varză stocurile de gunoii de grajd de la C.A.P.-urile Brincoveni și Dragalina și de la I.A.S.-urile Dragalina și Ciulnița. Ne-am întrebă, de pildă, cum ar putea avea C.A.P.-ul Dragalina 3350 tone în stoc iar I.A.S. Ciulnița numai 1650, cită vreme C.A.P.-ul crește vreo 500 de vite iar I.A.S.-ul are un mare complex de 6800 taurine la îngrășat. Nu-i vorbă că întrebarea noastră își cam cunoștea dinainte răspunsul, fiindcă la I.A.S. Ciulnița atît directorul Nicolae Vlădoiu cît și directorul tehnic Ilie Chivu și inginerul Gheorghe Dobre, șeful complexului de taurine, ne spuneau că stocul este de aproximativ 50000 de tone. Avem, de bună seamă, toată înțelegerea necesară, știm că nu poți cîntări gunoii de grajd pe terezi de farmacie, totuși nu putem înțelege o aproximație atît de elastică încît cele două cifre, 1650 și 50000, să se bată prietenește pe umăr, oricît ar părea că se află una în vecinătatea alteia în viziunile de matematici elementare ale planificatorului sus menționat. Și-am mai spune că astfel de cifre trebuie știute bine, cu atît mai mult cu cît gospodăriile populației nu prea dispun de materia prețioasă despre care vorbim. Dragalina, comună cu 10000 de locuitori, crește 3640 oi și 283 bovine, în condițiile în care, ne spunea primarul Ion Fanache, n-a avut nici un hectar de pășune! Abia în 1982 această situație anormală va înceta să mai dezorganizeze un curs pe care viața și-l alege, iată, exact în sensul cuvîntelor pe care ni le spunea primarul: „Oa-

menii sint încințați. Am vorbit cu cîțiva care vor să-și cumpere vaci. Vom avea 60 de hectare de pășune”.

Între timp, pentru a-și îngrășa terenurile din cadrul gospodăriilor lor, cei din Dragalina iau gunoii de grajd de la cele două C.A.P.-uri și de la cele două I.A.S.-uri din comună. Cîțiva sint ajutați îndeosebi: Petre Busuioic, Zaharia Căpățînă, Constantin și Sorin Irimia. Ei sint, zice primarul, oamenii lui de nădejde, care s-au specializat în producerea răsădurilor necesare tuturor gospodăriilor din comună. Alături de ei, cei din satul aparținător Drajna oferă la rindul lor un exemplu cu totul deosebit: fiindcă explicația grijii lor de a îngrășa cu gunoii de grajd chiar fiecare metru pătrat de pămînt, pînă și spațiul dintre gardurile gospodăriilor lor și șanțurile de pe marginea șoselei, pentru a cultiva acolo tot felul de lucruri trebuitoare casei, stă cu siguranță — remarcă primarul Ion Fanache — în faptul că ei sint, de felul lor, oameni de la munte. Sint foști sau actuali muncitori la I.A.S. Dragalina, coboriți la șes pentru a munci ca zilieri. Cu vremea, s-au așezat aici. De fel sint din comuna Drajna de Sus, din județul Prahova. Ca oameni din vecinătatea muntelui, unde pămîntul e mai puțin și mai vitreg cu oamenii, ei au înțeles și știu valoarea pămîntului poate mai bine decît unii localnici, decît cei înconjurați dintotdeauna aici, în inima Bărgănanului, de pămînt mult și bun.

D. CONSTANTINESCU

În așteptarea unei formații specializate

Chiar dacă stratul de zăpadă acoperă bine pămîntul, nu poate ascunde și zecile de vagoane de gunoii din spatele grajdurilor din Tirzii (Vaslui). Una, că mult prea înalte sint grămezile și apoi căldura gunoiiului nu suportă prea mult zăpada și-i trădează pe negospodari. Brigadierul care răspunde de furajele fermei de vaci încearcă să îndulcească situația, nevrînd să-și fure căciula. Nici lui și nici tăraniilor din Tirzii. Zice: „apoi nu e prea mult, doar cît s-a strîns într-un an”. Totuși — insistăm — nu pare a fi numai de un an. „O să vă zică mai exact ce e cu gunoii, șeful fermei”. Taman cade și șeful acestei ferme Ion Nicolăeș, fermă care are 760 de „suflete de vaci” cum zicea un îngrijitor de aici, vechi în meserie. Și tot îngrijitorul acesta mai spunea că vaca trebuie prețuită nu numai pentru laptele ei dulce dar și pentru că „fabrică” cel mai bun îngrășămint pentru pămînt. „Eu nu-s decît de 3-4 zile numit aici, se disculpă Ion Nicolăeș, să tot fie vreo 50 de vagoane de gunoii. Dar nu-i tot de calitate că după terminarea grajdurilor noi, constructorii au împins cu buldozerul tot molozul, peste el, și l-am compromis. Pentru vreo 120 de hectare

tot ar fi...” Adică mai bine s-ar îngrășa grădina de legume, parcelele unde se va semăna sfeclă furajeră, terenul destinat cartofilor etc. Dar unde nu-i bun gunoiiul, acest unt al pămîntului? Aflăm prin întrebări insistente că din această așa-zisă platformă (pentru că de fapt gunoiiul este împrăștiat pe citeva sute de metri pătrați la întimplare) nu s-a cărat de 3 ani nici o tonă. Ce se scoate acum din grajduri, într-adevăr se transportă direct pe parcela unde va fi grădina de legume. Probabil au intrat și cei din conducerea cooperativei agricole în panică: dacă gunoiiul o să năvălească și în grajduri? Și ce aveți de gind? „Așteptăm să vină echipa special formată, la nivelul Consiliului unic agroindustrial. Că echipa asta are tot ce-i trebuie” — ne mai zice Ion Nicolăeș. Înainte de a fi gredere, lame, remorci: tăraniii cum cărau gunoiiul? „Bineînțeles cu carele. Dar nu avem destule”. Această echipă specializată trebuia să treacă pe la toate fermele de vaci din consiliul unic. Dacă la dumneavoastră vine în primăvară stați așa și așteptați? Nu credeți că și pămîntul așteaptă acest îngrășămint de preț? La aceste întrebări n-am mai primit răspuns.

Oamenii care conduc această unitate (C.A.P. Tirzii), altfel una dintre cele mai bune din județul Vaslui, au de gind, e drept, să-și ridice alte perechi de boi și de cai, să-și facă alte care. Pînă atunci însă gunoiiul cel gras trebuie să ajungă acolo unde este nevoie de el.

Tăraniii din Crețești, vecinii celor din Tirzii, au transportat pînă acum 80% din cantitatea de gunoii existent în ferma de vaci. Cifra ne-a fost furnizată de șeful fermei Gheorghe Mațarie. Cum? I-a scos din impas acea echipă de transporturi de gunoii și fertilizatori, cum se numesc ei. Altfel, recunoaște chiar președintele cooperativei agricole de producție, Vasile Paraschiv, nu știm cum ne-am fi descurcat. Au fost îngrășate 100 hectare pentru floarea-soarelui, 10 hectare pentru grădina, 20 hectare livadă. Dacă socotim că la tabăra de la Elan mai sint circa o mie de tone de gunoii foarte bun, de la oi, că în platforma fermei mai există cantități însemnate, procentul aproximativ de președintele unității nu este cel real. Dacă miine, bunăoară, echipa aceea va pleca să-i despotmolească pe cei din Tirzii, cum v-ați descurca? „Avem 40 de care cu boi și într-o lună cel mult l-am transporta integral”.

E foarte bine că s-a format o echipă specializată pe consiliul unic (poate nu îndeajuns de dotată) dar aceasta nu înseamnă că oamenii care conduc coopera-

tivele agricole de producție să stea cu brațele încrucișate. Nu ei trebuie să fie primii interesați de soarta pămîntului lor?

Dacă la Tirzii sint șanse să se transporte totuși ceva din acest complex îngrășămint — am numit gunoiiul — acolo unde se cuvine, dacă la Crețești lucrurile sint pe cale de rezolvare, la Asociația intercooperatistă de creșterea vacilor de lapte, de la Zăpodeni, gunoiiul în cea mai mare parte se risipește. „Acesta-l adevărul curat, ne spune directorul asociației, Nicolae Șerban. S-au alocat 1370000 lei pentru construirea unei platforme moderne — cu bazin, conducte, cu tot ce trebuie. Să păstrăm gunoiiul ca la carte. Să nu poluăm nici mediul înconjurător, cum o facem acum. Dar constructorii de la Întreprinderea de construcții-montaj Vaslui nu s-au ținut de cuvînt și iată că la mai bine de un an de la darea în folosință a complexului, gunoiiul se risipește. De fapt se risipește milioane. Pentru că în acest gunoii care înlocuiește orice fel de îngrășămintă chimică iar efectul său durează 2-3 ani — în acest unt al pămîntului zac milioane. O dată milioanele care ne costă pe noi toți, fabricînd îngrășămintă chimică. A doua oară, milioanele care le-ar aduce sporurile de producție la hectar.”

VASILE IANCU

Unii aleargă după îngrășămintă, alții nu mai au unde să le depoziteze

— Ofensiva îngrășămintelor chimice, foarte puternică în perioada de după război, — ne spune inginerul Emanuel Turu, șeful fermei nr. 3 de la I.A.S. Mogoșoaia — a făcut ca îngrășămintele naturale să treacă pe planul doi. Nu că n-ar mai fi fost utilizate, dar nu li s-a mai acordat atenția pe care o meritau. Și consecințele negative n-au întârziat să apară. Astăzi are loc un proces în sens invers. Ne întorcem la îngrășămintele organice și, în aceste împrejurări, gunoiiul de grajd reprezintă o avuție de inestimabilă valoare.

— Cît gunoii de grajd produceți anual?

— În jur de 10000 de tone, cam un vagon pe cap de vită mare (avem în momentul de față 1162 capete bovine).

— Ce faceți cu el?

— Ferma noastră este o fermă mixtă, zootehnică și agricolă. Avem 849 hectare teren arabil. Tot gunoiiul de grajd al fermei îl folosim pentru fertilizarea acestui teren. Și încă nu ne ajunge, mai luăm și de la combinatul avicol al I.A.V.S. Buțea dejecții de pasăre. Anul trecut, de

pildă, am fertilizat cu aceste dejecții 150 hectare.

Aflu că ferma este în curs de modernizare. Sint deja modernizate grajdurile pentru tineret. Intrăm în unul din ele. De-o parte și de alta a aleei centrale junicile stau pe niște grătore. Înălțurarea bălegarului se face prin jet de apă. Sub grătar acționează pluguri raclare care evacuează dejecțiile semilichide într-o fosă, de unde se vidanjează și se administrează direct pe cimp.

La grajdurile pentru vaci — în care, ca și la junicile, domnesc ordinea și curățenia — evacuarea bălegarului se face manual. Gunoiiul se transportă cu roabele la capetele blocurilor, de unde este ridicat și transportat la platformele din cimp, pentru fermentație. Pe urmă, cu utilaje speciale, de tip M.I.G., se ia și se împrăștie pe cimp.

— Și nu mai folosiți îngrășămintă chimică?

— Ba da, însă limitat, numai ca o completare a fertilizării naturale, pentru elementele insuficiente, cum este, de exem-

plu, fosforul. Mai administrăm îngrășămintă chimică și pe terenurile pe care s-a împrăștiat gunoii de grajd proaspăt, nefermentat (fiindcă acesta devine asimilabil mai tirziu).

— Ca orice avuție, subliniază inginerul Tudor Ene, gunoiiul de grajd se cere bine gospodărit, nu trebuie să se irosească sau să se degradeze nici măcar o roabă. E necesar, mai ales, să fie ferit de uscure, iar pe platforme să fie tasat.

La plecarea zăresc undeva în spatele fermei un fel de valuri imense, cenușii. Întreb despre ce-i vorba.

— Știți, de la vecini, dejecții de pasăre. Nu prea au cum să scape de ele. Au făcut o platformă, dar gunoiiul s-a tot acumulat și a intrat pe terenurile noastre.

La ferma nr. 7 a Întreprinderii Avicole de Stat Buțea stăm de vorbă cu Gheorghe Ștefănescu, economist.

— Da, ne spune dînsul, atît noi, cît și ferma nr. 6, de alături, avem probleme cu plasarea dejecțiilor. Cînd s-a înființat combinatul, se așterneau paie, dejec-

țiile se amestecau cu ele și în această stare puteau fi transportate fără probleme. După introducerea bateriilor moderne, s-au obținut dejecții lichide, multe (2-3 vidanje zilnic la fiecare din cele 6 blocuri) și greu de plasat. Așa am ajuns la depozitul pe care l-ați văzut. Acum însă trecem la baterii uscate (dejecțiile nu se mai amestecă cu apă). În formă lichidă, cantitățile sint mai mici — circa trei remorci pe zi — și își pot găsi plasament mai ușor, iar în timpul iernii se pot păstra fără probleme.

— Și cu depozitul din spate cum rămîne?

— Așteptăm să vină vara, ca găinațul să se usuce, să capete o anumită consistență, spre a putea fi transportat. Sperăm să găsim și amatori, să avem cul să-l dăm.

— Este, credem, de la sine înțeles că trebuie luate toate măsurile pentru ca imensul rezervor de îngrășămintă naturală de la I.A.V.S. Buțea să nu stea nefolosit, pentru ca îngrășămintele să ajungă acolo unde le este locul, pe ogoare, în vii, ilvezi și grădini.

ION CODRU

Autovaccinul total - o nouă șansă pentru sănătate

Sint aproape șapte ani de la publicarea primului nostru articol consacrat efectelor terapeutice ale autovaccinului celulomicrobian total complex, conceput și tratat aparținând doctorului Constantin Băcanu, și mai bine de 12 ani de când același medic folosește în mod curent preparatul pentru rezolvarea celor mai diverse afecțiuni. Reamintim, de asemenea, că, înfățișând cititorilor noștri rezultatele notabile dobândite prin intermediul acestei metode, nu ne-am ferit în același timp de a aduce la cunoștința opiniei publice și dovezile de obtuzitate și conservatorism prin care unele persoane mai mult sau mai puțin influente, dar lipsite de discernământ științific, au ținut în umbră sau pur și simplu au împiedicat promovarea unei terapii originale ce și-a demonstrat eficiența în mai bine de 800 de cazuri.

De data aceasta vom da cuvântul unor apropiați colaboratori ai doctorului Băcanu, medici umani și veterinari, persoane care cu diferite ocazii și în repetate rânduri au putut constata efectele clinice și de laborator ale vaccinului celulomicrobian. O facem atât pentru a aduce din nou în atenția specialiștilor importanța acestei terapii biologice, cât și pentru a ne exprima nedumerirea asupra modului în care atât Ministerul Sănătății cât mai cu seamă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare înțeleg să continue experimentarea unui produs omologat și propus pentru generalizare. Dar înainte de a da cuvântul interlocutorilor noștri, să amintim pe scurt ce este autovaccinul doctorului Băcanu și cum s-a născut ideea acestei terapii.

Ce este și cum s-a născut autovaccinul celulomicrobian?

Autovaccinul CMTC este o suspensie, sterilă, aposă, constituită din floră microbiană, celule patologice, produse de metabolism în proporție adecvată localizării și specificului maladiei. Produsul se recoltează de la bolnavi din cavitățile aparatului digestiv, respirator, urogenital, din organe, țesut hematopoetic, muscular, osos sau tegumentar. După inactivare, autovaccinul se administrează pe gură zilnic câte 10 ml sau per cutanat de două ori pe săptămână în medie 4-12 luni. La bolnavii cu stadii avansate ale bolii sau cu epuizare imunitară, administrarea se poate prelungi 2-3 ani după care se practică rapeluri repetate la intervale apropiate. Ideea s-a născut ca urmare a unor îndelungate observații, și a faptului că autorul a lucrat vreme de mai bine de 30 de ani la Institutul de seruri și vaccinuri „Ion Cantacuzino” unde s-a ocupat în exclusivitate cu producerea de vaccinuri. El a putut constata astfel că prin actualele tehnici este imposibil de a identifica întreaga floră microbiană cantonată în organism, tot ceea ce devine agresiv când înlănește un organ cu deficit imun. „Ideea autovaccinului - ne declară doctorul Băcanu - s-a ivit mai ales ca urmare a numeroaselor eșecuri înregistrate prin administrarea vaccinului clasic preparat cu germeni izolați pe medii de cultură. Atunci m-am gândit să prepar un autovaccin total (cu toți germeii și produsele lor biologice) și complex (din toate cavitățile organismului)”. Produsul - așa cum am mai avut prilejul să arătăm - și-a dovedit eficiența în vindecarea sau ameliorarea unor stări infecțioase cronice de etiologii diferite, rezistente la metodele curente de tratament cu antibiotice sau imunobiologice, precum și în tratamentul unor neoplazii, în boli de piele și afecțiuni ale sistemului nervos.

Mari clinicieni certifică valoarea și pledează pentru fructificarea descoperirii pe scară largă

Prof. dr. Ștefan Berceanu, șeful Clinicii de hematologie din București: „Continu să apreciez și să susțin că baza teoretică și rezultatele practice ale autovaccinului constituie o contribuție serioasă în tratamentul multor deficite imunitare. Am putut să constat atât în clinica noastră cât și în alte unități medicale cum starea bolnavului se schimbă în bine după tratamentul „Băcanu”. Autovaccinul demonstrează un potențial imunogen puternic prin faptul că pe lângă agentul microbian conține extracte fisulare cu acțiune de adjuvant. Rămâne de văzut dacă și aplicarea unui autovaccin cu țesut malign va da rezultate în cancer. Până în prezent am obținut rezultate în stările de aplazie medulară esențială și secundară și în post-chimioterapie.

Prof. dr. doc. Dan Alessandrescu, directorul Maternității „Polizu”: Ideea doctorului Băcanu de a stimula forțele de apărare ale organismului, de a întări organismul din punct de vedere imunologic, atât în fața agresiunii infecțioase cât și canceroase, este o idee care merită să fie luată cu toată seriozitatea în considerare. Autovaccinul pe care-l prepară doctorul Băcanu poate să aibă o acțiune benefică sau favorabilă în cadrul factorilor asociați procesului canceros. În cazuri de neoplazme infectate, folosim autovaccinul cu bune rezultate în stimularea imunologică.

In plus, ideea doctorului Constantin Băcanu de a aplica vaccinul în scopul stimulării imunologice a unor grupe de mamifere diferite, cred că este, ținând cont de modificările ecologice actuale, de o deosebită importanță și trebuie așadar tratată cu toată atenția.

Dr. Kondi Vanghel, Centrul de hematologie București: Nu fac un secret din faptul că doctorul Băcanu îmi este un bun prieten și că ne cunoaștem de-o viață. L-am sprijinit cât am putut, în primul rând cu materiale, cu flacoane sau cu apă distilată sterilă, pentru că am conștientizat că merită, că autovaccinul preparat de el dă rezultate foarte bune. Cunososc autovaccinul de 10-15 ani și în acest răstimp am avut destui bolnavi pe care i-am recomandat doctorului Băcanu. Acest autovaccin a dat rezultate foarte bune în special în cazul infecțiilor urinare. Nu cred, așadar, că este un panaceu universal pentru toate bolile dar acolo unde a dat rezultate foarte bune sintem datori să spunem că a dat rezultate foarte bune. Poate că doctorul Băcanu exagerează uneori. Dinsul vorbește despre cancer! Eu în asta nu cred. De fapt, nu cunosc rezultatele sale în ameliorarea cancerului, așadar nici n-am cum să le contez. Dar chiar dacă autovaccinul doctorului Băcanu ar avea efecte deosebite doar în cazul infecțiilor urinare, cum ziceam, tot ar fi acesta un motiv suficient de puternic pentru a considera autovaccinul un bine pentru oameni, un pas înainte pentru a-i apăra de boală și suferință. Importanța autovaccinului constă în faptul că stimulează rezistența organismului astfel încât acesta, prin propriile sale mijloace stimulate de autovaccin, reușește să se vindece. Cât privește aplicarea autovaccinului: mă-ntreb și eu de ce nu se aplică, fiindcă el poate fi preparat în laboratoarele de pe lângă orice spital.

Prof. dr. doc. Iuliu Șuteu, Spitalul de urgență: Vaccinul doctorului Băcanu e foarte bun. La toți bolnavii la care l-am folosit, rezultatele au fost impresionante, atât ca evoluție locală cât și ca stare generală. Acest autovaccin este foarte bine suportat de către bolnavi. Faptul că el are rezultate bune și că este bine suportat de către bolnavi ne-a câștigat încrederea în autovaccinul total și sint convins că dacă s-ar crea posibilitatea de a fi studiat în laboratoarele de specialitate s-ar putea obiectiva acțiunile pe care le considerăm salutare în tratamentul diferitelor infecții chirurgicale și în redresarea biologică a bolnavilor. Ca să dau un exemplu sau două, amintesc eficiența salutară în redresarea hemogramei la bolnavii anemici și la cei iradiati cu cobalt pentru tratarea cancerului.

Adaug la aceste avantaje medicale, alte două mari avantaje care nu sint deloc neglijat în asistența noastră sanitară: 1) autovaccinul poate fi aplicat ambulatoriu; 2) este foarte ieftin.

Dr. Andrei Fircă, directorul Spitalului clinic de urgență: În activitatea de preparare, control și evidență a autovaccinului complex total inactivat la 100 grade Celsius, cu administrare per os, al doctorului Constantin Băcanu, au fost incluși 113 bolnavi (73 în evidența Laboratorului de bacteriologie-imunologie al Spitalului clinic de urgență și 40 cazuri în evidența proprie a doctorului Băcanu).

Afecțiunile pentru tratarea cărora s-a administrat acest autovaccin au avut etiologie infecțioasă și anume: infecții urinare trenante, acnee, infecții trenante ale plăgilor operatorii, osteomielite, osteite, colite cronice etc. S-au obținut rezultate clinice în proporție de 90-95 la sută. Din punct de vedere imunologic s-a constatat o diferențiere netă în concentrația imunoglobulinelor Ig G și Ig A în special, înainte de tratamentul cu autovaccin, pe parcursul tratamentului (1-3 luni) și după obținerea rezultatului clinic, în sensul creșterii acestor imunoglobuline.

Această creștere a concentrației imunoglobulinelor indică eficiența imorală a autovaccinului prin creșterea anticorpilor nespecifici.

În viitor, dacă laboratorul nostru va fi

mai bine utilat vom efectua cercetări asupra anticorpilor specifici.

Recent, „Flacăra” a publicat ipoteza doctorului Constantin Băcanu privind condiționarea biologică a calității vieții. Ipoteza a fost formulată ca urmare a unui experiment efectuat pe animale la Ferma zootehnică din Peris. Reamintim cititorilor noștri că experimentul a constatat în imunizarea cu poliautovaccin total a suinelor în ce tație, maternitate și creșă, și care a condus la o sănătate deosebită la scroafe și la purceii noi născuți, astfel încit după 110 zile de tratament s-a obținut o egalitate surprinzătoare din punct de vedere fizic. S-a dovedit, de asemenea, că animalele demonstrează și o uniformitate în ceea ce privește gradul de sănătate și de manifestare psihosomatică și trofică. Elocvente sint datele statistice din 300 de purcei matorți nevaccinați, abia 194 au îndeplinit norma de creștere fiind trecuți din maternitate în creșă, în vreme ce la lotul vaccinat, din 300 exemplare, 245 au trecut din maternitate în creșă, prezentând și o creștere în greutate de un kilogram pe animal.

Datorită acestor rezultate, experimentul a fost extins la o Fermă de porcine din Tămădău, iar recent, la I.S.C.I.P. Giurgiu a fost înființată o stație pilot prevăzută cu laboratoare speciale și unde urmează să se continue experimentarea vaccinului pe un număr mare de porcine. De fapt experimentul ar fi trebuit să înceapă încă din octombrie anul trecut, dar din motive străni și în ciuda timpului care înseamnă bani și în pofida banilor, investiții în construcții și utilaje - probele sint mereu amânate deoarece principalul autor al acțiunii, doctorul Constantin Băcanu, nu a fost invitat să ia parte la experiment. Iar cum nimeni nu a dispus în mod oficial sisterea admini trării vaccinului, situația apare cu totul inexplicabilă.

Rezultatele în zootehnie sint cu totul excepționale, dar ministerul de resort se grăbește încet

Dr. Adrian Elefterescu, medic veterinar, șeful Laboratorului pentru controlul produselor biologice de uz veterinar: „Poliautovaccinul total celulomicrobian, realizat de doctorul Constantin Băcanu, a fost verificat de laboratorul nostru în anul 1980 atât în condiții de laborator cât și în cele de teren, într-o unitate de creștere industrială a porcinelor, la ferma din localitatea Tămădău. Verificarea a fost făcută pe scroafe în gestație, pe purcei sugari și pe purceii înfărcați. Autovaccinul a fost perfect suportat de toate categoriile de animale. Eficacitatea produsului nu a putut fi verificată până în prezent prin metode de laborator, deoarece autorul nu a reușit încă să definitiveze cercetarea teoretică privind modul de acțiune al vaccinului (tipurile de antigene, sistemele imunitare implicate, răspunsul imunitar etc). Bazându-se însă pe rezultatele obținute de autor în anii anteriori, în administrarea produsului la oameni, precum și pe rezultatele dobândite într-o altă unitate de creștere a porcinelor, am fost de acord să verificăm eficacitatea acestui vaccin la Ferma de animale de la Tămădău. Rezultatele obținute până la virsta de înfărcare (35 de zile) au arătat că vaccinul administrat la purceii sugari, proveniți din scroafe vaccinate, reduc pierderile cu circa 80% față de lotul mator, purceii proveniți din scroafe nevaccinate. Administrat la purceii sugari, proveniți din mame nevaccinate, nu a mai dovedit eficiența demonstrată anterior. Cu toate acestea, continuându-se administrarea produsului până la virsta de 110 zile, vaccinarea a determinat o creștere în greutate de aproximativ 4 kilograme pe purcel la animalele vaccinate, deci un spor apreciabil dacă avem în vedere întregul lot de 400 exemplare, sau dacă admitem că asemenea sporuri se pot dobândi la nivelul miilor de exemplare existente în fermă. În urma acestor rezultate, în cursul anului 1980, împreună cu Direcția sanitară veterinară din M.A.I.A., am hotărât extinderea experimentelor și în alte unități de creștere industrială a porcilor, precum și completarea investigațiilor de laborator în vederea fundamentării cercetării științifice. Pe baza acestor propuneri, conducerea M.A.I.A. a aprobat amenajarea unui laborator uzinal la I.S.C.I.P. Giurgiu în care să se treacă de urgență la prepararea unor șarje de poliautovaccin. Laboratorul așteaptă de mai bine de două luni începerea experimentelor. Menționez totodată că pe baza rezultatelor obținute în special la purceii sugari proveniți din scroafe vaccinate, produsul a fost oficializat și în cadrul ministerului nostru prin Ordinul nr. 102 din 22 VII 1981. În această situație, consider că este necesar să se treacă de urgență la prepararea unor noi șarje de vaccin la I.S.C.I.P. Giurgiu, iar eficacitatea produsului să fie urmărită în continuare de Laboratorul centrului de control al produselor biologice și medicamentelor de uz veterinar.

Mircea Alboiu, medic, Institutul „Louis Pasteur”: În iulie 1981, la I.S.C.I.P. Giurgiu, în prezența unui mare grup de specialiști, și în prezența doctorului Constantin Băcanu, s-a luat hotărârea înființării unui laborator uzinal pentru prepararea autovaccinului după formula doctorului Băcanu. S-a încheiat în acest sens un act

oficial cu termene și reponsabilități astfel ca respectivul laborator să funcționeze cât mai repede posibil. Institutului Pasteur i-a revenit sarcina de a dota laboratorul cu materiale de primă urgență, lucru pe care l-am făcut încă în cursul lunii august deci într-o perioadă când lucrările de construcție erau abia la început. Doresc să arăt că s-au făcut mari eforturi pentru ca întreaga construcție să fie terminată la termen și că în tot acest răstimp am fost pe șantier în repetate rânduri împreună cu doctorul Băcanu și cu tovarășii dr. Constantin Cocăneanu și dr. Gh. Moraru, amândoi de la Inspectoratul județean veterinar. Lucrările au fost terminate la timp datorită eforturilor făcute de I.S.C.I.P. Giurgiu și în primul rând de inginerul Dosoftei. Intre timp, spre marea noastră surprindere, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a emis un ordin de funcționare a laboratorului dar prin care se omit principalii factori: autovaccinul, doctorul Băcanu, doctorul Adrian Elefterescu, reprezentantul Institutului „Louis Pasteur” și doctorul Constantin Cocăneanu, delegatul Inspectoratului județean veterinar. Atunci am luat legătura cu șeful Direcției sanitare veterinare din minister, rugându-l să intervină pentru completarea respectivului act. În aceste condiții, doctorul Băcanu a refuzat să ia parte la demararea experimentului. Or, fără prezența obligatorie a autorului, fără indicațiile tehnice ale doctorului Băcanu care a conceput organizarea fluxului tehnic al preparatului, al unui biopreparat unic pe scară mondială, și fără prezența doctorului Elefterescu, aplicarea autovaccinului nu a fost și nu este posibilă. Situația mi se pare paradoxală. Experimentarea pe scară industrială a unui produs atât de discutat, de elogiât și de controversat deopotrivă nu se poate face decit în prezența autorului. Este un experiment care angajează o imensă responsabilitate morală și materială.

În ceea ce privește eficacitatea vaccinului, institutul nostru i-a revenit doar sarcina de a prepara primele microșarje experimentale. Am avut totuși ocazia să cunosc actual final încheiat de comisia de verificare de la Tămădău, lucrare condusă de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, când s-a hotărât ca metoda să fie extinsă pe scară industrială. Am discutat de asemenea de mai multe ori cu medicii Moraru și Cocăneanu, care au ținut să releve excepționalele merite ale produsului, solicitind în permanență generalizarea poliautovaccinului conceput de doctorul Băcanu. În aceste condiții ne întrebăm pe bună dreptate cum este posibil ca, după aproape patru luni de la terminarea laboratorului de I.S.C.I.P. Giurgiu, experimentarea autovaccinului să reprezinte în continuare un simplu proiect.

Încă un indemn pentru grăbirea ritmului: prin generalizarea terapiei, s-ar putea obține un plus anual de 120 milioane kilograme carne!

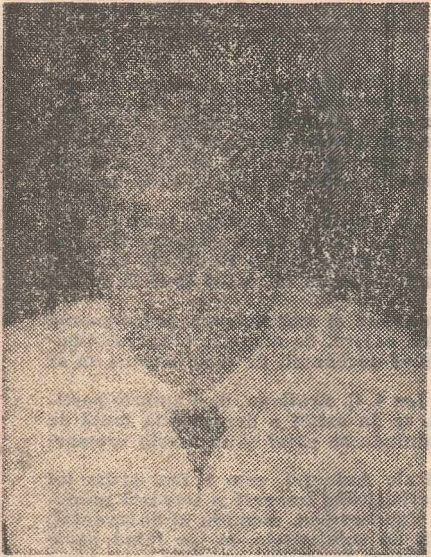
Dr. Constantin Băcanu: „Din motive independente de voința mea, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nu m-a invitat să iau parte la acest ultim experiment. Regret nespuse acest lucru, ideea îmi aparține și cei de la I.S.C.I.P. Giurgiu ar fi avut nevoie de asistența mea de specialitate. Ar fi extrem de regretabil dacă poliautovaccinul nu și-ar demonstra eficiența scontată și dovedită cu alte prilejuri. Eu am calculat că prin extinderea procedurii la toate fermele din țară s-ar putea obține anual un plus de 120 milioane kilograme carne. Ceea ce e evident, înseamnă enorm.

Intr-adevăr cum este posibil ca tocmai autorul autovaccinului să fie exclus de la experimentul proiectat? Care sint motivele adevărate și cine sint cei ce au determinat sisterea sau amânarea sine die a unui experiment ce și-a demonstrat de atâtea ori importanța terapeutică și valoarea economică?

Ne întrebăm de asemenea pe bună dreptate cât mai este de așteptat până cind Ministerul Sănătății și Academia de Științe Medicale vor întreprinde măsurile necesare pentru experimentarea oficială, în clinici și cu concursul unor comisii de specialiști, a metodei terapeutice propuse și probate de doctorul Constantin Băcanu? Și asta deoarece - ne permitem să amintim - nimeni nu are dreptul să întirzie valorificarea unei noi metode medicale despre a cărei eficiență, lată deja atâtea dovezi concrete și aprecieri ale unor neindoielnice și înalte competențe.

Iată de ce, la fel ca în urmă cu șapte ani, ne vedem constrinși în a constata că autovaccinurile doctorului Băcanu continuă să rămână o promisiune, că s-a făcut puțin, extrem de puțin pentru experimentarea și perfecționarea lor într-un cadru oficial, așa cum s-a procedat și cu alte invenții, și așa cum ar trebui să se procedeze și în cazul doctorului Constantin Băcanu, al acestei idei care se cheamă autovaccinul.

Dănilă Cincă: „În afara noului medicina e doar rutină”

— Stimate tovarășe profesor Dănilă Cincă, sînteți șeful clinicii O.R.L. de la Spitalul Colțea și încă mai mult decît alți, sînteți o autoritate internațională în otorinolaringologie, cel puțin una din cărțile dumneavoastră, „Otoscleroza”, apărută în 1972, fiind, cum se zice, de căpătîi în chirurgia surdității. Vom mai discuta, pe parcursul acestui dialog, despre meritele pe care le aveți, despre cărțile pe care le-ați scris, despre distincțiile pe care le-ați primit, pentru început însă, am dori să aflăm care v-au fost maestrul?

— Cabinetul în care ne aflăm a aparținut celebrului profesor Hortolomei, iar asta înseamnă pentru mine o onoare și, în același timp, o obligație în plus, chiar dacă Hortolomei nu mi-a fost dascăl. Am învățat meseria de la regretații profesori Teju și Rahoveanu, în specialitate, iar rigoarea, laboratorul, altele, într-un cuvînt munca științifică, le-am învățat de la Danicopolu, pe lângă care am fost extern și intern, de la Bruckner, de la Olănescu, de la alții. Deși au trecut atîția ani, le port maestrilor mei o vie recunoștință și dacă sînt ce sînt, profesor, autor de cărți, membru în diferite societăți, asta li se datorează, fără îndoială, și lor. Românilor, ca și unor străini, reputațiilor profesori Aubry și Portmann din Franța,

americanului Rosen, care și-au pus, și ei, amprenta asupra formării și perfecționării mele. Lucrînd la Paris, cu Aubry și la Bordeaux cu Portmann, am fost ales asistent străin al Facultății de medicină, de la Sorbona, teza „La platynectomie avec interposition veineuse; sa place actuelle dans la chirurgie stapediennne” fiind primită cu un deosebit interes.

— Mai sînteți, s-o spunem noi, membru al Societății internaționale de audiologie, al celei italiene de cercetări în chirurgie, al celei franceze de O.R.L., faceți parte din Comitetul executiv al Uniunii Medicale Balcanice, din...

— Poate e-ar trebui să vă opriți.
— Fic. Ne oprim și ne întoarcem în timp. Ziceați e-ați fost extern și intern, sistemul acela nu mai e în vigoare. De ce?

— Nu știu de ce, dar e clar că ideea unei specializări cit mai precoce ar trebui reconsiderată. În interesul medicinei, în interesul bolnavilor în primul rînd, să încercăm să păstrăm virfurile, să nu amestecăm valorile. E o obligație a noastră, pe linia tradiției, a continuității școlii medicale românești. Eu, de pildă, am terminat facultatea în 1949 și în anul următor am și pus mina pe bisturiu. În prezent, se ajunge la secundariat cam 17-18 ani, rariori la 30 de ani, de regulă după această vîrstă, și nu-i bine.

— De ce nu-i bine, tovarășe profesor?

— Pentru că un orelist bun se formează în minimum 10 ani. Pentru că medicina nu mai e ce-a fost, e supraspecializată, e greu, dacă nu imposibil, s-o cuprinzi toată. Ea s-a desfășurat în specialitate, unele nici nu existau pe vremea studenției mele, se merge tot mai mult în adîncime. Ținînd cont de toate astea, selecția se impune să fie cit mai timpurie, iar profesorilor, șefilor de discipline, trebuie să li se crește oportunitatea de a-și alege colaboratorii. Hortolomei, Burghela sau Lupu, dau primele exemple venite în mînt, au ajuns profesori devreme, așa au avut posibilitatea să facă școli, să crească oamenii.

— Cum vi se pare ritmul de formare a specialiștilor?

— E necorespunzător, de aceea și rețeaua de orelști e deficitară. Anul acesta, am primit 4 secundari în loc de 7-8, iar alte discipline, din cite știu, n-au primit deloc. Drept urmare, în județe specialiști pot fi numărați pe degete, 3 în Iași, 4 în Teleorman, 3 în Olt și așa mai departe. Majoritatea județelor, cu excepția celor cu clinici universitare și a altor citeva, Brașov, Neamț, Constanța și cam atît, sînt dependente de Capitală,

nu fac otoscleroze, nu fac cancere de laringe, multe nu fac.

— Dar ce fac?

— O muncă, iertată fie-mi expresia, de rutină. Și aceasta e, firește, utilă, dar căutările, laboratorul, nesomnul, dotarea sînt cele ce împing, cel mai adesea, medicina mai departe.

— Așa e, aveți dreptate. În clinica pe care o conduceți rezolvați, dacă am înțeles bine, toate problemele specialității, foniatrie, audiologie, endoscopie, chirurgie etc. Ca șef de disciplină, profesorul Cincă are o preferință?

— Urechile a fost și a rămas pentru mine un violon d'Ingres. În domeniul ei am lucrat cel mai mult, am obținut rezultate deosebite. Dacă n-aș fi modest, mi-ar plăcea să zic că am făcut totul, iar cărțile pe care le-am scris, „Otoscleroza” în 1972 și „Otoneurologia” în 1979, prima fiind un unicat în literatura noastră de specialitate, constituie argumente în sprijinul acestei afirmații.

— Să fie oare urechile noastre mai expuse la traume ca altădată?

— Multe necazuri pleacă de la neglijarea unor deficiențe. Copiii contractează otite, le curg urechile cum se spune, nu le tratează la timp și rămîn purtători de sechele. Acestea trebuie, nu-i așa, reparate, de unde o chirurgie reconstructivă, funcțională, ce se adresează unei boli cu un tot mai pronunțat caracter social. Dintre afecțiuni, cea mai răspîndită e otoscleroza, de fapt anchiloză scărțel care e ultimul inel al lanțului de osioare. Cînd e de transmisie, sau mixtă, ea e operabilă în majoritatea cazurilor și noi avem aici, la Colțea, rezultate excelente, cu nimic mai prejos decît cele ale unor clinici cu renume din străinătate. Cînd e de percepție, lucrurile se complică și o astfel de otoscleroză implică, pe lângă un tratament atent, și o anume tehnică de protezare. Profesorul Hociotă a făcut în această direcție, în centrul pe care-l conduce, la Panduri, lucruri frumoase, numai că unitatea aceea n-are, din păcate, capacitatea să rezolve toate problemele. În general, disciplina noastră nu posedă instrumentele pe care le-ar merita cel ce-o servesc, felurile truse, felurile materiale lipsesc, tehnica n-e-a cam luat-o înainte.

— În centrul de care am vorbități lucrează, după cum bine știți, și doctorul Mihail Leontopol. Zicem bine știți, pentru că faceți parte din comisia ce analizează de multă, poate de prea multă, vreme medicamentul anticanceros al doctorului

Leontopol. Ce ne puteți spune despre asta?

— Mai întîi că, în materie de cancer, în ciuda unor progrese, plămîncă încă în ignoranță și, ca o consecință logică, orice noutate e binevenită. De ce? Pentru că, în afara noului, medicina e doar rutină. În ceea ce-l privește pe Leontopol, unii din bolnavii prezentați comisiei au fost, după opinia mea, convingători în ceea ce privește eficacitatea medicamentului. Medicamentului lui trebuie să i se acorde, în continuare, credit, iar doctorul Leontopol se cade să colaboreze mai strîns cu specialiștii.

— Nu toți, din cite cunoaștem, doresc acest lucru!

— Suspiciunea nu-i bună nici de o parte, nici de cealaltă. Într-o asemenea situație, care ar putea duce la rezultate de excepție, totul ar trebui să se petreacă deschis, cu cărțile pe față. Eu, ca pro-dovedească pînă la capăt că are un tratament eficace. Rămînd consecvent ideii, care nu-i tocmai nouă, că medicina e o problemă de știință, dar și de conștiință. Altfel zis, să mergem mai departe, să vedem, să avem grijă, să creăm condiții.

— Cu cărțile pe față, de acord, dar cu excepția celor pe care legea le protejează și pe care nici deținătorul lor n-are voie să le facă publice oricum. În altă ordine de idei, ați călătorit mult. Pe unde?

— Da, atît eu cit și lucrările mele. De la Paris la Mexico, de la Istanbul la New York, de la Londra la Atena, de la Budapesta la Minneapolis, de la Roma la Valencia, am reprezentat cu cinste, îmi place să cred, școala românească de medicină, dar n-am uitat, nici o clipă, de unde am plecat.

— Din comuna olteană Măceșul de Jos, da?

— Nu, din cel de Sus, din Măceșul de Jos e profesorul Ștefan Berceanu, marele hematolog.

— Ca să vezi, ce ție și cu Măceșul ăsta? În altă ordine de idei, și cu asta am încheiat, ați avut unele necazuri cu sănătatea?

— Am avut, dar au trecut. Am suferit o intervenție chirurgicală în urma depistării unui nevroam, o tumoră benignă. Nu zic că eu mi-am pus, singur, diagnosticul, dar cred că și operația aș fi făcut-o mai bine! M-am refăcut și, după cum ați constatat, muncesc pe rupte. De fapt, asta am făcut toată viața.

— Vă mulțumim, vă urăm multă sănătate și spor la lucru.

OVIDIU IOANIȚOAIĂ

Cea mai prețioasă valută forte — invențiile (V)

Fabrica de idei

● Soluționarea complexelor probleme implicate în accelerarea realizării de inovații și invenții reclamă — după părerea doctorului Ovidiu Nicolescu — conceperea în fiecare unitate economică a unor veritabile strategii și politici invenționale, ca părți integrante ale strategiilor globale de dezvoltare existente. Cu alte cuvinte, ar trebui stabilite principalele obiective pe linie de invenții și inovații pe termen lung în întreprinderi, intrucit, din constatările noastre, cu puține excepții (Centrala industrială de tractoare Brașov, Centrala industrială de medicamente și coloranți București și alte citeva) în numeroase unități economice aceste activități nu au la bază o viziune de perspectivă. Asemenea strategii elaborate în întreprinderi în spiritul noului mecanism economic, al autogestunii și autoconducerii muncitorești, deci cu contribuția masivă a oamenilor muncii, ar include și noi modalități de stimulare a întreprinderii ca atare și a personalului pentru introducerea Noului. S-ar prevedea, desigur în limitele îngăduite de lege, fonduri sporite pentru realizarea de noi produse și tehnologii, de sisteme moderne de organizare și conducere în întreprinderea respectivă. Tot în acest cadru s-ar putea înainta propunerile necesare forurilor ierarhice superioare referitoare la prețurile glisante de care vorbeam înainte, la diverse modalități de creditare a activității de cercetare-dezvoltare, ținîndu-se seamă de specificul ei, de risc inerent etc.

— Așadar, pentru punerea în valoare și folosirea cit mai eficientă a invențiilor, specialiștii care au opinat pînă acum în aceste anchete sînt de părere că:

● Este necesar un suport organizatoric îmbunătățit, fără de care orice strategie inovatoare ar fi sortită eșecului. Concret, se impune conturarea la un nivel superior celui existent azi a unor subsisteme organizatorice în cadrul întreprinderii, care să reflecte mai adecvat natura și particularitățile activității de creație științifico-tehnică.

— Mai concret sugerez trecerea și în țara noastră, la început experimental, la așa-numita conducere prin proiecte și pe produs, sistem larg utilizat pe plan mondial. Să se experimenteze deci crearea în întreprinderi, a unor colective mixte alcătuite din specialiști în studiul pieței, ingineri de concepție, economiști, muncitori de înaltă calificare, pentru realizarea ansamblului de activități cerute de fabricarea și desfășurarea unui unic produs nou mai important. De subliniat că acest sistem nu implică nici un fel de reorganizări ale întreprinderii, nici un fel de „mutație scriptică”, fiecare rămîne la locul și în compartimentul lui, este vorba

deci doar de un colectiv funcțional care se ocupă de realizarea aceluiași produs începînd cu prospectarea pieței și pînă la lansarea pe piață. Este vorba deci de o modificare a utilizării forțelor existente în unitate. Cam așa se petrec lucrurile în țările dezvoltate economic atunci cînd, de exemplu, se prefigurează lansarea unui nou tip de automobil, bazat și pe noi brevete. Sistemul nu contravine cu nimic principiilor organizatorice socialiste și oferă substanțiale avantaje: continuitatea eforturilor; corelarea și armonizarea variatorilor activității ce concurează la un nou produs. Totodată, se adîncește și se ridică la un nivel superior cointeresarea personalului muncitor în realizarea de produse competitive din toate punctele de vedere și se creează un cadru mai favorabil pentru evaluarea cantității și calității muncii prestate de fiecare membru al colectivului interdisciplinar și semiautonom organizatoric.

● Îmbunătățirea stilului și metodelor de conducere în unitățile economice în scopul încurajării invențiilor. Așadar — o atenție deosebită identificării „simplomelor de creativitate” la personalul din subordine și înfrînarea „sugrumătorilor de idei”, lesne identificați după modul de manifestare și remarcile zeflemiste la adresa noilor tehnologii și produse. Totodată, se impune promovarea metodelor de

amplificare a creativității tehnice: așa-numitul brainstorming, tehnica Delphi, matricea descoperirilor, metoda Delbecq și altele. Nu insistăm aici asupra acestor metode foarte moderne și nici nu le explicăm. O vom face poate într-un articol viitor. Ele sînt, dealtfel, bine cunoscute de specialiști și au o mare eficiență economică, stimulînd nașterea unor idei tehnice noi.

● Trebuie asigurată acordarea în termenul minim prevăzut de lege a recompenselor materiale și morale inventatorilor. Așadar, cit mai repede! Accentuăm asupra acestui lucru, intrucit studiul serios ar evidențiat că acordarea lor cu intîrziere (cunoaștem cazuri cînd aceasta s-a întîmplat după patru, cinci și chiar șase ani de la brevetare) au un efect stimulator redus, chiar dacă recompensele sînt substanțiale. Și în acest domeniu există o perioadă optimă, psihologic fundamentată, în care efortul depus și rezultatele obținute trebuie răsplătite de societate, beneficiara lor. Chiar cu riscul de a repeta cele arătate într-un articol anterior, subliniem că avem în vedere nu numai aspectele pecuniare, ci și cele morale. Ne întrebăm citi conducători de întreprindere sau de institut de cercetări creează o atmosferă sărbătorească în legătură cu primirea brevetelor de către inventatorii din unitatea respectivă și cum e marcată (în afara panourilor de „frunțași în muncă” și citeva rînduri în darea de seamă anuală sau semestrială) încheierea unei activități încoronate cu un brevet de invenție? Cercetători de prestigiu pe plan mondial, de talia profesorului Vișiani, fostul președinte al C.N.S.T. al Uniunii Sovietice, sau Maslow, de la Universitatea

Harvard, au subliniat multidimensionalitatea motivației inventatorilor. În acest context se impune și utilizarea diferențiată (în cadrul legal existent) a inventatorilor, ținînd seama de trăsăturile psihologice ale fiecărui inventator în parte și ținînd seama de personalitatea lor, în general puternică, de gama largă a motivațiilor, la unii predominant morale, la alții — predominant materiale. Toate aceste aspecte psihologice — inclusiv constituirea echipelor de cercetare și pe baza profilului și compatibilității psihologice a componentelor — nu reprezintă un lux pe care țara noastră nu și-l poate permite în momentul de față, ci se integrează într-un sistem de conducere de mare eficiență economică.

● Ca o problemă de viitor s-ar putea reflecta la constituirea unui organism specializat în valorificarea noilor idei. O asemenea idee a fost lansată la noi — într-o anumită formă — acum cîțiva ani și de Henri Coandă. Dealtfel, asemenea modalități, asemenea instituite există în multe țări, între care U.R.S.S. și S.U.A. Ele au ca obiectiv trierea unor idei tehnice noi din domenii foarte diferite și sprijinirea concretizării lor ulterioare în brevete și a valorificării pe scară industrială. Apare clar, deci, diferența față de rosturile actualului Oficiu de Stat pentru Invenții și Mărci, care intervine doar în faza brevetării. Unor asemenea instituite li s-ar putea adresa orice persoană sau întreprindere, un personal de înaltă calificare asigurînd asistența necesară pentru valorificarea noilor idei. Ar funcționa pe baza principiului autogestunii, revenindu-le o cotă-parte din drepturile rezultate ca urmare a brevetării și a fabricării produselor noi respective. Iată de ce, cu cit ideea în cauză este mai novatoare, poate chiar mai insolită, acest organism s-ar dovedi mai receptiv, în timp ce institutul de cercetări din ramura respectivă poate fi, în anumite situații, oarecum inhibat de realizările recente, de sarcinile curente sau chiar de unele invidii personale.

De precizat că înființarea în viitor a unui asemenea institut nu ar afecta sub nici o formă actuala legislație în materie de invenții, sistemul de avizare a acestora de către diverse foruri de specialitate etc. Ar fi doar vorba de o instituție avînd cu totul alte sarcini decît O.S.I.M. și care ar oferi — pe bază de autogestione — consultanță și alte asemenea servicii, în prezent inexistente la noi, dar care și-au dovedit utilitatea în țări cu o vie activitate pe tărîmul invențiilor.

Toate aceste idei și sugeriile trebuie, desigur, privite doar ca o bază de discuție, ca o invitație de participare la masa noastră rotundă reprezentată de serialul nostru, care-și propune să-și aducă modesta contribuție la dezbaterile căilor pentru stimularea mișcării de invenții puse în slujba economiei naționale. Dar, uneori, și Noul trebuie redescoperit.

GH. CONSTANTINESCU

LIONEL NIȚESCU

Permanență

Furtuna sa dezlănțule.
Furtuna încearcă să-mi mistuie sufletul
Furtuna încearcă să-mi tulbure gîndul
Furtuna încearcă să mă smulgă din rădăcinii
Furtuna se dezlănțule
Dar rădăcinile mele adiac înfipte-s în gîla străbună
Eu, ca și tine, ca și el, ca și voi toți venim de departe
Venim din nemurire
Venim din istoria neamului
Puternice sînt rădăcinile noastre, căci seva lor din nemurire vine.

Generații după generații se întorc în pămîntul străbun
Și redau pămîntului, tot sau aproape tot ce i-au „îurat” pentru o clipă.
Rădăcinile mele, ale noastre, ale tuturor, cu mine, eu voi, vor da naștere altor rădăcini

Vor da naștere altor vîrstare
Neamul meu va fi veșnic, nemuritor...
Trîind de milenii pe aceste meleaguri,
rezistăm, dănuim prin furtuni
Rădăcinile neamului meu vin din adîncuri de vremi, de dincolo de istorie...
De-aici să le smulgă, nimeni nu va răzbi...
Neamul meu rezistă-n furtuni
Niciodată, nimic, nimeni nu-i va smulge rădăcinile
Nu-i va zdruncina nemurirea

Eu, tu, noi, vom trece, vor veni alții, eu, tu, noi și vor trece și ei
Numai neamul meu este nemuritor
El nu va pleca nicăieri, niciodată
De neamul meu, ca de-o granitică stîncă,
Se vor lovi și se vor spulbera toate vremuirile ce va să vină.

Venim din nemurirea neamului
Și, odată cu el,
Și, prin el,
Sîntem și noi nemuritori!

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

Insomnie lingă destinele țării

„Românii vor să toarne ei tiparul propriei lor vieți naționale”

Dezvoltarea relațiilor dintre state era apreciată de Nicolae Titulescu drept una din căile esențiale ale organizării păcii. Baza pe care trebuiau să se așeze aceste raporturi a constituit pentru omul politic și diplomatul român obiectul unor îndelungate și profunde reflecții, care l-au condus la formularea unor idei deosebit de valoroase pentru orientarea științei dreptului internațional pe un făgaș pozitiv. Combătând afirmațiile aberante ale acelor doctrinari, nu puțin numeroși, care negau, ieri ca și astăzi, invocând diverse argumente, existența dreptului internațional, combatând acțiunile acelor cercuri și regimuri politice de orientări diverse, care se regăseau însă, pe același plan, al intereselor egoiste și retrograde, al subminării dreptului internațional în realitatea concretă a lumii interbelice, Nicolae Titulescu s-a afirmat ca apărător și promotor al acestuia, susținând că în el, și numai în el, se identifică principiile și normele dezvoltării relațiilor între state.

Ca doctrinar și om de acțiune, Nicolae Titulescu a pledat și a militat, deopotrivă, pentru așezarea relațiilor dintre state pe respectul principiilor independenței și suveranității naționale, egalității juridice depline în drepturi, integrității teritoriale, neamestecului în treburile interne și externe, renunțării la folosirea forței și la amenințarea cu folosirea forței, reglementării pe cale pașnică a diferendelor internaționale. Pentru Nicolae Titulescu aceste principii constituiau un sistem coerent, indivizibil, condiții sine qua non ale existenței libere și afirmării plene a tuturor națiunilor, ale dezvoltării relațiilor dintre state, ale amplificării cooperării internaționale în slujba progresului și păcii. Orice retroactivă, fie cit de sumară, a activității politico-diplomatice desfășurate de Nicolae Titulescu nu ar putea ocoli constatarea că el a înțeles că în această direcție nu se poate face nici un fel de compromis, nici în lucrurile mari, nici în lucrurile mici, nici în domeniul relațiilor politice și economice, și nici în acela al raporturilor culturale și umanitare.

Nu este nici o exagerare să afirmăm că în Nicolae Titulescu comunitatea internațională identifică, trebuie să recunoască, unul din precursorii noilor principii și norme de relații internaționale, cărora contemporaneitatea le asociază atât de vaste și profunde preocupări ideatice și programatice. Contemporanii săi și contemporanii noștri îi recunosc fără parcimonie această contribuție. Din miile și mii de aprecieri care ar putea fi citate, am nota pe aceea făcută de Le Figaro din 18 aprilie 1934, care, în editorialul său politic, intitulat sugestiv *Un grand européen* scria: „Originalitatea lui Titulescu consistă în a fi un conciliator intransigent când trebuie, la fel de ferm în afirmarea principiilor, pe cit de suplin în aplicarea lor. Originalitatea acestui conciliator consistă în a se pune de acord cu alții, fiind în același timp totdeauna de acord cu el însuși, fie că este sau nu la putere. Pentru el, puterea este un mijloc de a-și aplica ideile, nu, ca pentru alții, o scuză pentru a le schimba. Și ideile sale, care sînt idei-fortă, pentru că sînt juste și pentru că ele sînt, de asemenea, sentimente, sînt totdeauna de acord cu interesele solide ale țării sale și ale păcii generale”.

GEORGE G. POTRA
CONSTANTIN I. TURCU

„Nu dau dreptul nimănui din afară să se amestece în treburile noastre lăuntrice; cer, dimpotrivă, ca directivele politicii noastre interne să fie pur românești.

Cu această concepție și în acest spirit am condus politica externă a țării și afirm că i-am asigurat o independență cu privire la înfririle din afară, care n-a fost niciodată depășită în trecut.

Dar, tocmai pentru că vreau ca românul să fie stăpîn la el acasă, doresc să găsească el singur, în plina lui suveranitate, normele cele mai bune pentru păstrarea unității noastre naționale.”

„Românii, ca toate popoarele care și-au eucerit recent independența, sînt cu înversunare geloși de tot ce privește libertatea lor de a iubi, de a gândi și de a lucra.

Românii vor să toarne ei tiparul propriei lor vieți naționale și sînt foarte sensibili la gîndul că, făcînd ceea ce fac, s-ar putea crede că imită pe cineva.

Românii concep ei înșiși interesele lor politice [...], dar voiesc ca ceea ce fac să apară ca o acțiune concordantă, pe care o doresc din toată inima, iar nu ca o acțiune dependentă, pe care o resping ca necorespunzînd sentimentului lor de demnitate națională.”

„Fiecare stat e liber să-și aleagă guvernul pe care îl socotește cel mai bun. Nu ne e dat nouă să judecăm guvernele celorlalte țări. Noi sîntem gata să colaborăm cu toată sinceritatea și prietenia cu orice guvern al oricărei țări. N-avem să ne amestecăm în constituirea guvernelor, nici să luăm parte la criticarea acestora.”

„O țară nu poate participa la o operă internațională în mod eficace și sănătos decît dacă este conștientă că interesele sale vitale, pe care numai ea le poate aprecia în liberă și deplină sa suveranitate, sînt salvagardate.”

„Orice națiune are dreptul să se organizeze la ea acasă așa cum vrea.”

„Să fie oare suveranitatea statelor o piedică în calea păcii?”

Se poate, războiul fiind, fie că recunoaștem sau nu acest lucru, produsul unei anumite structuri sociale și politice. Darea preconizată drept soluție pentru instituirea păcii permanente, în starea de fapt actuală, abolirea suveranității, înseamnă nu numai a preconiza o soluție imposibilă, ci și, dacă am porni pe această cale, a arunca lumea în haos și anarhie, pentru că nu se poate încă desluși limpede nici felul cum ar fi realizată, nici felul cum

ar fi concepută organizarea nouă care ar urma să intre în vigoare.

Să fie oare sentimentul național o piedică în calea păcii?

Se poate, reacțiile provocate de el fiind cele mai frecvente cauze de război. Dar a preconiza drept soluție a unei păci permanente abolirea sentimentului național este nu numai o imposibilitate, ci înseamnă a răpi omului baza esențială a individualității sale actuale.

Dacă suveranitatea și sentimentul național nu pot și nu trebuie să fie abolite, li se poate da totuși o direcție pentru ca, permițîndu-le totuși să înfăptuiască tot ceea ce în condițiile actuale corespunde unei funcții utile, să fie dezbărate de orice exagerare care ar putea constitui o amenințare la adresa păcii. Acestei direcții îi corespund legile internaționale ale organizării păcii. (...)

Ce au devenit oare noțiunile clasice de suveranitate și de independență a statelor în ultimul timp mai ales sub influența legilor recente privitoare la organizarea păcii? Pentru cel ce nu vrea decît să audă sint tot atât de mărețe ca altădată. Pentru cel ce știe și să vadă, ele au plecat capul. (...) Nu există loc în organizarea actuală a comunității internaționale pentru un suprasat. Acesta din urmă este înlocuit printr-o asociație voluntară de state libere, avînd obligația de a se supune legii acceptate de către ele în virtutea propriei lor suveranități. (...) Prin urmare, la ora actuală, legea internațională apare pentru toată lumea nu ca o lege de subordonare, ci ca o lege de coordonare, iar situația fiecărui stat față de celelalte nu apare ca o stare de dependență, ci ca una de independență. (...)

Și tocmai în clipa cînd comunitatea internațională scoate din cadrul dreptului intern ca să-l introducă în domeniul dreptului internațional dreptul la război, apanajul cel mai necontestat al suveranității nelimitate de odinioară, aruncăm anatema asupra suveranității naționale ca o piedică în calea păcii? Să recunoaștem cel puțin că nu este momentul cel mai potrivit.”

„Vrem prietenia tuturor marilor puteri fără deosebire: a Franței, a Marii Britanii, a Italiei, a Germaniei și a U.R.S.S. Sîntem gata să dăm tuturor acestor puteri dovezile concrete ale sincerității noastre dorințe de a trăi cu ele în pace și prietenie.”

Dar în schimb nu vom renunța niciodată în favoarea nici unuia și nici chiar în favoarea tuturor marilor puteri la principii egalității statelor, adică la dreptul suveran de a dispune fiecare de soarta noastră și de a nu primi niciodată o hotărîre care să ne privească la care noi nu am fi consimțit.”

Contradicțiile cu unii dintre aderenții săi îl vor preocupa și în scrisorile următoare, nemulțumirile sale față de anumiți deputați și senatori conservatori accentuîndu-se. La 7/20 mai el explică fuziunea sa din 1915 cu Nicolae Filipescu, ea fiind determinată numai din sentimente patriotice provocate de necesitatea realizării unității naționale, deși își dădea seama că va avea cu „filipescanii” numeroase dificultăți cu privire la politica social-economică și, îndeosebi, cu privire la reforma agrară.

Manifestația militară de la 10 mai 1917 l-a umplut de bucurie, fiindcă și-a dat seama că armata română e complet refăcută și că va putea continua războiul cu însuflețire și vitejie. Efectivele armatei se ridicau acum la 15 divizii, care intrăreacă în calitate pe cele 20 de divizii cu care intrasem în război la 15/28 august 1916.

În scrisorile sale Take Ionescu își mărturisește și amărăciunea și indignarea de a se vedea mereu subminat, mai ales peste hotare, de anumite elemente liberale, care considerau că pe prima linie, sprijinit necontenit de rege, trebuia să se alege în mod permanent Ion I. C. Brătianu.

Între aderenții lui Take Ionescu și ai lui Ion I. C. Brătianu, deși ambele partide făceau parte din același guvern național, se da astfel o necontenită luptă de culise, interesele și coteriile de partid menținîndu-se ebiar și în aceste vremuri atât de crîncene.

Vizita la Iași a unor mari personalități ale Antantelor, cum a fost vizita lui Albert Thomas, unul din principalii șefi ai socialiștilor francezi și totodată ministru al Muncii, și apoi a socialistului belgian Vandervelde, membru al guvernului, a oferit prilejul unor entuziaste manifestații de solidaritate, la ele luînd parte întreaga elită oficială a Iașilor. Un rol important la aceste reuniuni l-a jucat George Enescu, ale cărui interpretări artistice din marii compozitori ai lumii — Beethoven, Wagner — impun tuturor străinilor prin arta, nivelul și strălucirea lor.

Ceea ce îl interesa în primul rînd pe Take Ionescu erau însă relațiile cu conducătorii Antantelor, de aceea ei a primit cu mult entuziasm dorința lui Lloyd George, primul ministru al Angliei, de a-l putea vedea exprimîndu-și din nou intenția de a vizita Statele Unite.

El era convins de capacitatea și importanța sa și nu se îndoiește că ar putea face României serviciile de care aceasta avea nevoie.

Această convingere se exprima uneori sub forma unui orgoliu care vizează aroganța.

VASILE NETEA

Devotament absolut pentru lucrul public, pentru patrie

5/18 mai

„Mîine se deschide Camera (Camera deputaților). Noi ne vom strădui să mergem repede, cit mai repede. Eu mă aștept la o adevărată deslănțuire de pasiuni, la o adevărată debordare de pasiuni. Poate că ultima oră va fi cu mai mult bun simț. Exemplul anarhiei din alte părți mă îngrozește pentru sărmana mea țară.”

Vineri seara

„Mă reîntorc la Henri Catargi, unde din nou am cînat cu ministrul Franței și am făcut să aștepte lumea o jumătate de oră ca și ieri seară.

Aceasta fiindcă din nou consultația deputaților și senatorilor noștri a durat la Greceanu de la 4 ore (16) la 8 jumătate (ora 20,30). Eram realmente extenuat. Ei mă torturează. Cel puțin le-am spus tot adevărul, și el n-a fost deloc agreabil. Eu cred în același timp că reformele (reforma agrară și reforma electorală) vor fi votate și cu fac rugăciuni ca aceasta să meargă cit mai repede. Data plecării mele (la Petrograd) depinde de aceasta...

„Astăzi ca și ieri am fost disperat. Știam că generalii (ruși) erau plecați la Petrograd pentru a-și da demisia și eu am avut o teribilă teamă de o prăbușire acolo... Eu m-am resimțit după cuvintele mele de ieri rostite în fața aderenților mei. Am fost se pare de o elocvență aproape brutală, și am reușit, înafară de trei sau patru inși (C. Argheleanu, Ionaș Grădișteanu, Pascal Toncoscu, care se împotriveau reformei agrare) a avea cursul și înțelepciunea tuturor celorlalți. Două zile a trebuit să mă chinuiesc cu ei, dar după ce le-am spus cîteva adevăruri crude ei au devenit înțelegători și liniștiți. Ei n-au înțeles furia și disperarea mea de ieri. Furia era că toate aceste discuții întîrziiau ora plecării mele, iar disperarea venea de la vestea demisiei generalilor ruși. Din fericire în această dimineață am aflat că pentru moment ea s-a îndepărtat. Să sperăm că s-a evitat pentru totdeauna această prăbușire care ne-ar fi pierdut... Astăzi am fost relativ bine dispus. Am dejunat la Belloy împreună cu familia Blondel, diplomat francez.

Am vorbit la Cameră și la Senat unde a trebuit să iau cuvîntul pentru a stigmatiza pe un oarecare Enășescu, un snapan foarte bogat de la Botoșani, care a îndrăznit să afirme că cei cari s-au declarat pentru neutralitate au avut dreptate, și totodată că cei care au rămas în București au fost înțelepți. Tu înțelegi bine cu ce izbucniri de voce, cu ce torente de indignare am biciuit pe acest mizerabil. Înțeleg ca un mare proprietar din Muntenia să-și piardă capul după ce a pierdut atât, dar el, care n-a pierdut nimic, să vină și să facă intrigi și să semene incertitudine în inimile celor care au suferit și suferă fiindcă au crezut că trebuie să sufere. M-am întors de la Cameră la orele 7 (19).

Duminică 7/20 mai

„Oamenii nu se pot salva niciodată înafară de voia lor. Dacă ei îmi impun prin intrigile lor de a ieși din guvern, eu voi face-o. Vor regreta amar după aceea. Dar cel puțin aceasta nu va fi greșeala mea. Aceștia sînt ai mei, marii mei amici de altădată care mă supără. Contactul cu vechii conservatori i-a contaminat. În cea mai mare parte aceștia sînt incorrigibili. Ei nu pot guvernă, nu pot înțelege realitățile politice. În acest moment eu nu le cer decît un lucru, ca să nu mă

rețina prea mult timp aici. Pentru rest, fie ce-o fi... Eu am presimțit toate acestea cînd am făcut fuziunea cu Filipescu (fuziunea din 1915 cu partidul lui Filipescu, desprins din Partidul conservator) și cu toate acestea am avut slăbiciunea de a o face. M-am gîndit tot timpul numai la țară. Aceasta va fi bine numai dacă voi izbuzi să le dau înțelepciunea și spiritul politic pe care nu-i au...”

Iași, vineri 12/25 mai 1917

„Manifestația s-a ținut pe vechiul loc al curselor unde acum e aviația. E la trei km de oraș către Prut, pe un platou superb. Vederea era de toată frumusețea, aerul proaspăt și călduros și manifestația a fost într-adevăr impresionantă. Sărmana Divizia a II-a — care a defilat — e o divizie din Oltenia care a pierdut în urma maladiilor mai mult de jumătate din efectivele sale. Și totuși sărmanii flăcăi erau voinici și mai ales aveau un aer impunător și curajos. Ei au defilat admirabil, cu tot ridicolul și absurdul pas de paradă (pasul de giscă) și sînt sigur că se vor bate admirabil. Înainte de defilare a avut loc distribuția decorațiilor. A fost foarte emoționant. Apoi generalul Berthelot a decorat șapte ofițeri și un sergent cu decorații franceze, făcînd același gest de acoladă. A fost cea mai frumoasă serbare pe care am văzut-o de la începutul războiului. M-am întors foarte emoționat.

Pot spune că armata noastră este acum refăcută. Dacă vestmintele, dacă puștile și mai ales tunurile și caii vor sosi repede, noi vom avea 15 divizii cu mult mai bune decît cele 20 pe care le-am avut la începutul războiului. Acești soldați par în cea mai mare parte atît de tineri. Eu știu și văd cit au avut ei de suferit în această larnă, și totuși pare că n-au îndurat nimic. Ce stranie medicină e tinerețea. Nimic nu-i rezistă; ea îndreaptă și repară totul.

Iași, duminică 14/27 mai

„Miercuri sau joi vor începe discuțiile la Cameră. Eu sper că Senatul va fi scurt, trei sau patru ședințe. Camera s-ar putea să țină mai mult. Ei (deputații) vor să vorbească toți. Eu n-am vorbit ieri (în secție) dar voi vorbi probabil în ședința publică. Simt că trebuie și că am de spus cîteva lucruri bune. Dar nu aceasta este ceea ce mă interesează. Reformele trebuie să fie făcute, și ele se vor face eu sau fără discursuri.

Afu de la Petrograd că domnii liberalii (e vorba de liberalii români aflați acolo) duc o vie campanie împotriva mea pentru a susține că eu mă opun reformelor, dar că eu am fost învins. Tu vezi dar cit a fost de necesar de a participa la această operă... Iată ceea ce m-a reținut aici, și ceea ce mă întîrzie încă timp de cîteva zile... Se fac atîtea legende împotriva mea... Tu ghești bine că aceasta (rămînera lui pe poziție și lupta pentru reforme și apărarea țării), nu este pentru persoana mea, ci este indispensabilă pentru interesele țării. Dacă omul care a personificat lupta împotriva Germaniei se referă la sine nu este decît un zero, atunci această luptă n-a fost decît o fantezie. Cum se zice oamenii într-adevăr serioși și-au lăsat locul mediocrităților într-o chestiune care ține într-adevăr de inima națiunii.

ERORI DE GÎNDIRE, ERORI DE SIMȚIRE

Fundul curții cu numărul 15 A de pe strada Costache Stamate din București este o feudă a dezolării. Mobile aruncate, desperecheate, dezmembrate și torsionate de colici nemiloase — foste scaune „stil”, o masă, o servanță, parcă ?, o carcasă de frigider turtită, o tăblie zdrobită, crățiți și oale ciumpăvite, furniruri istovite, sfiori despletite și putrezite pe ruginite arcuri de dormeză... — zac înțepente în noroiul umflat și betonat de ger. Este acolo și o casă (IAL 53878). Streașina ei îmi vine imediat sub bărbie. Acoperișul din carton cindva asfaltat este și găurit, și vâlurit, și prăvălit (pe alocuri). Pereții-s prăpădiți, ciuruiți, coșcoviți. Dacă ferestrele camerei din față ar avea geamuri acelea nu m-ar oglindi decît pînă sub genunchi. Pe verticală, pervazul începe acolo unde sfințeste bombeul pantofului. Pomenita cameră n-are decît... pereți, hm ! Înăuntru se văd totuși cițiva căței făcuți covrig pe molozul de sub burta măt-sii. Cînd trecem, căteava mirie subteran.

— Nenorocii stau în camerele din fund...
Vocea care mă ghidează tremură. Ca și ieri, în receptorul telefonului primit la redacție : „Mă numesc Dan Dumitru. Vreau să vă semnalez că într-o ruinătură de pe strada mea stă o familie cu doi copii. Femeia mi se pare că are capul bolnav, dar a fost cineva la viața ei, bibliotecară la Academie ! Bărbatu-său e cam băutor și arțagos, îl vedem rar, nu știm pe unde umblă. Dacă n-ar fi fetele de șase și de patru ani nu v-aș deranja, însă le țin închise în casă, sînt palide, nemincate și dezbrăcate. Am sesizat peste tot, la sector, la alte ziare... Dacă nici dv. nu veniți să vedeți...”

Am venit. M-am cocoșat dinaintea ușii. Are o slăgură clantă. De regulă e scoasă : „Să n-o apese copilele și să iasă.” Intru. În plept mă izbește o duhoare iute, rebelă. Mă clatin ca sub lovitură. Totuși văd : o femeie masivă stă aplecată peste un lighean plin cu lăturile stoarse dintr-un preș. Două fete cu ochi speriați s-au lipit cu spațele de un sifonier culcat pe lung, peste care s-a pus tăblia unei ușii necerzită cu preșuri pămîntii. „Pe asta dormim toți patru. Patul nostru l-au aruncat icaliiștii din camion. S-a rupt. Am avut mobilă de treizeci de mii. Acum nu mai avem nimic. Eu sînt bolnavă...” (Că mobilă a fost aruncată din virful camionului mi-au confirmat-o și vecinii — Ion

și Maria Mihalache și Lucia Iluță — care au asistat la...descărcare : „Și-au bătut joc de ei, vai de sufletele lor, nimic nu le-a rămas întreg...” Fetele par sălbătice iar zdrențele-n care sînt înfășurate sînt înfiorător de murdare. De patru luni n-au mai fost pe afară, n-au mai făcut o baie. Mamă-sa le omoară orele de lumină cu polietilena din fereastră, iar omele de întuneric cu luminări furate de pe la biserică... Nu are cu ce să le îmbrace și atunci le ține năclăite și incuiate între pereții aștia afumați ca un depou, și crăpați, în camera asta plină de cirpe imunde cotrobăite la vedere de sobolani îndrăzneți la culme... Pe o lampă cu motorină fierb cartofi, iar aburii se lîpesc de epiderme îmbăloșindu-le cu bizare urme de mele.

Rezolvat numai pe jumătate

Cum s-a ajuns aici ? Dramă autentică, erori de gîndire, erori de simțire. Popescu Elena Argentina a fost într-adevăr bibliotecară la Academie pînă în ziua în care s-a convins că trebuie să-și vopsească părul jumătate roșu, jumătate negru. Data : 21 decembrie 1976. Avea 36 de ani. A fost internată cu „stare discordantă și depresivă”. Cînd i s-a permis, a revenit acasă, adică în apartamentul cu trei camere din strada Uioara nr. 3. Se spune că a ieșit ameliorată, dar bine că înainte nu s-a mai simțit niciodată. Intre timp, lui Dragomir, soțu-său, i-a intrat definitiv în cap că băutura este singurul pașaport pentru bunăstare... Omul era și este șeful secției de mase plastice ! De la... C.A.P. Bercei. Erori de gîndire, erori de simțire : familia Popescu a ajuns să datoreze 11 000 de lei, chiria și întreținerea la bloc. Asociația locatarilor din blocul de pe Uioara n-a mai tolerat și i-a acționat în judecată. Sentința civilă nr. 5060/13 nov. 1980 este tot atît de dură pe cit este de legală : EVACUAREA (Art. 24 din Legea 5/1973 spune clar că evacuarea se face fără acordarea altei suprafețe locative.) Erori de gîndire, erori de simțire : Nici asociația locatarilor, nici instanța nu s-au gîndit la fetele Po-

pescu, deși iresponsabilitatea părinților era evidentă. (Bineînțeles că mamei bolnave nu i se poate reproșa nimic tocmai pentru că e bolnavă.) Nimeni nu s-a gîndit însă atunci că legea îi apără și pe acești copii. Un simplu telefon la autoritatea tutelară ar fi putut rezolva problema... Dar nimeni n-a catadicsit să ceară interiorul 154 de la centrala 23 93 30. Nici vecinii, nici asociația (din str. Uioara), nici instanța. Au urmat alte erori de gîndire și de simțire : locul și modul în care s-a practicat evacuarea. Ruina imundă de pe str. Costache Stamate nr. 15 figurează în scriptele ICRAI ca „spațiu disponibil” valorind în inventarul din 1977, cit credeti ?, 2928 de lei. Am discutat cu tovarășii Stelian Butoi și Mihai Georgescu — director adj., respectiv șeful biroului fond locativ al ICRAI. Pe scurt la întrebările noastre au răspuns că nu văzuseră înainte unde vor fi mutați Popescii („Parcă ce, poți să-ți iei mînte pe toți evacuații ! ?”), că nu sînt deloc obligați să facă ceea ce au făcut, adică să le asigure transportul pentru că „fată, te mai alegi și cu reclamații că le-ai stricat mobilă” și „Unde am ajunge dacă ne-am ține de telefoane pe la tot felul de autorități ! ?” N-am să lansez întrebări retorice gen „Cum de a fost posibil să...” Uite că este ! Cu prilejul începerii noului an școlar feteița mai mare trebuia înscrisă de acel cadru didactic care a avut obligația să facă recensămîntul pe str. Costache Stamate. Uite că n-a fost ! Cu prilejul vizitelor periodice pe care cadrele medii sanitare ale circumscripției la care-i arondată strada cu pricina s-ar fi putut descoperi situația mamei bolnave și a copiilor. Uite că nu... Sînt foarte multe zale în lungul lanț al erorilor de gîndire și de simțire.

Iar cînd în sfîrșit s-a găsit un om de bine care să umble pentru rezolvarea cazului — l-am numit pe cetățeanul Dap Dumitru — a fost nevoie să se apeleze la revistă pentru ca lucrurile să poată fi urnite. Datorită acestui om și intervențiilor noastre astăzi cele două fete au fost internate „ca urgență” la Casa de copii școlari nr. 6. Dar erorile de gîndire și de simțire nu sînt rezolvate decît pe jumătate : bolnava continuă să locuiască la nr. 15 A..., în pofida promisiunilor pe care le-am primit de la cele mai autorizate foruri.

MIRCEA BUNEA

De cîteva luni de zile 243 de tineri-elevi ai Grupului școlar al UCECOM din București adresează memoriul. La care primesc răspunsuri destul de neclare. Uneori sînt chiar derutați și admonestați : „Cine vrea rămîne, cine nu...” ! Și fiecare știe cu ce se umplu punctele de suspensie. Adică, pot să plece. Dar dacă s-ar întimpla chiar așa ? ! Ce-ar răspunde atunci cei care — cadre cu responsabilități în direcția de resort din UCECOM — aruncă, de la înălțimea funcției lor, asemenea amenințări ? ! Dacă toți s-ar întoarce acasă, căutîndu-și alte vaduri de calificare, ori ar reveni la munca de la care au plecat ? Cum s-ar acoperi golul de muncitori necesari mîine ? Ei, cei 243, sînt viitori lucrători în unitățile de service a aparatului radio-tv. Inginerul electronist Vasile Constantinescu, conducătorul tehnic al Cooperativei „Radioprogress” din București, ne declară că, cel puțin în ceea ce privește Capitala, toți cei 86 de tineri admiși pe locurile planificate în anul în curs sînt absolut necesari, imperios necesari. „Planul nostru de școlarizare este cit se poate de exact, necesarul forței de muncă fiind calculat pînă la om, în corelație cu creșterea volumului de prestări servicii pe fiecare an al cincinalului”. Toate județele care și-au trimis candidații la București, pentru calificare, au aceeași justificare.

Numărul de aparate electronice în folosința populației este tot mai mare, mai diversificat și mai complex tehnic, de unde și necesitățile tot mai mari de lucrători bine pregătiți în cooperativele de service. Deci, nu poate fi vorba ca cei 243 să nu ajungă în rețea ! „Modificarea sistemului de școlarizare a deparatorilor radio-tv, ne-a creat însă numeroase dificultăți. O pot oricînd demonstra”, precizează ferm inginerul Constantinescu. Problema tinerilor elevi — care s-au adresat și revistei noastre — de aici pornește.

Una li s-a spus înainte de examen, și alta au găsit la începutul anului școlar ! UCECOM pune candidaților la meseria de deparatori electroniști două condiții importante — să fie absolvenți de liceu cu examen de bacalaureat și să aibă stagiul militar satisfăcut. E clar, admiși nu pot fi niște copilandri, ci tineri în toată firea, mulți puțin fiind căsătoriți, puțin avea copii ori părinți de întreținut. Și nu sînt puține astfel de cazuri între cei 243 de elevi. Pînă în toamna anului trecut, forma de calificare a avut durata de 2 ani și jumătate, iar elevii primeau o indemnizație (asigurată de cooperativele cu care încheiaseră contract și unde urmau să lucreze) a 400 lei lunar, necesari pentru masă și cazare pe timpul școlării. Din acest an școlar, 1981—1982, schimbîndu-se forma de calificare, această indemnizație nu mai există. Și iată-l pe cei 243 în situația de a cere părinților ori soțiilor să-i întrețină, situație pe care n-au luat-o în calcul înainte, creîndu-le astfel neplăceri și greutăți, cum însuși directorul Grupului școlar, prof. Anatol Grecu, ni

le prezintă. Nu puțin au părăsit pentru această meserie alte locuri de muncă, de unde au căpătat cu greu transferul, ori au vitregit familia de un ciștig ferm. S-au adresat școlii ; s-au adresat cooperativei cu care au încheiat contracte — acestea, nici nu pot încălca legea și nici nu și-au rezervat în buget sumele respective pentru școlarizare, din moment ce altul este sistemul de pregătire ; s-au adresat conducerii UCECOM, care, mai întîi s-a supărat, apoi și-a dat seama că trebuie să respecte, în fond, legea, și trebuie să găsească soluții pentru ca aceștia să ciștige. Conform precizărilor Ministerului Muncii, într-o scrisoare de răspuns dat acestor elevi-muncitori : „Persoanele recrutate și admise la cursurile de calificare devin personal muncitor cu contract de muncă pe durată nedeterminată, fiind încadrate în perioada pregătirii, ca muncitori necalificați și retribuiți

Unitar, unitar, dar nu formal

potrivit realizărilor dobîndite în producție, iar pregătirea teoretică a cursanților se organizează, fie în perioade comasate, fie eşalonat în program zilnic, săptămînal etc. Forma de retribuire — acord, regulă — a persoanelor cuprinse la cursuri, potrivit reglementărilor în vigoare, se stabilește de către consiliul oamenilor muncii al unității economice respective”. Iată ce trebuia să le spună UCECOM de la început, din faza de recrutare, candidaților, și n-a făcut-o. Să fi uitat funcționarii săi de la direcția de personal-invățămînt ? Sau a fost o strategie-mă la teama că nu vor mai putea recruta candidați ? Dar chiar dacă le-ar fi spus, ceea ce este înscris foarte clar în scrisoarea M.M. și tot atît de clar de aplicat în practică pentru numeroase domenii de activitate economică, în industria republicană, în agricultură, în cooperatie, devine foarte neclar și foarte complicat, pentru clasele de deparatori radio-tv. În general, pentru activitatea de service în domeniul electronicii. Deci, cursul s-a redus la un an, iar statutul elevului este de muncitor necalificat care, prin urmare, o parte din acest timp, trebuie să lucreze efectiv în producție, să contribuie la realizarea de bunuri, revenindu-i astfel o cotă parte din ciștig. Numai că unde să lucreze deparatorii radio-tv. ? Locul său de muncă nu poate fi altul decît unitatea de prestări servicii către populație (acesta fiind profilul de bază al cooperativei meșteșugărești) ! Care dintre dumneavoastră sînteți însă de acord să vă dați aparatul pe mîna unui elev, aflat în prima săptămîină sau lună de calificare, care nu știe nici ce este acela un redresor, o

diodă, un circuit integrat... ? Și care muncitor deja calificat și cu vechime admite ca „ucenicul” să nu facă nimic, — altfel strică aparatele clienților — dar totuși să împartă ciștigul cu el ? Atunci, acesta cum și cînd mai învață meserie ? „În depararea electronică nu există înomenclatorul de funcțiuni, muncitor necalificat”, ne asigură tovarășul Sabin Pop, director adjunct al direcției de control-personal-invățămînt al UCECOM. Atunci unde să-și ciștige măcar „bursă” necesară pentru cămin și cantină acești tineri ? „În primele luni mai ales, pînă capătă măcar noțiuni elementare de electronică și mai pot face cite ceva, este absolut imposibil să ciștige 1 leu”, precizează și ing. Constantinescu. „Acum, după trei luni am găsit cîteva soluții — ai noștri, al Cooperativei Radio-progres vor lucra o zi pe săptămîină în sectorul de producție de serie și serie scurtă ; iar pentru cei din țară, școala încearcă formula unui atelier de comenzi pentru populație, dar nu știm cu ce succes”.

Încercări, experimente, soluții, la care UCECOM avea datoria să se gîndească înainte de începerea cursurilor, pentru a nu-l pune pe tineri în situația de a umbla cu memoria, în loc să se preocupe de calificarea lor. Sigur, sînt încă paleative, nu rezolvă integral și de durată problema. Un deparator în aparatură electronică e un muncitor complex și trebuie să știe multă, foarte multă carte, precum trebuie să aibă multă, multă practică pînă va fi capabil să execute lucrări de calitate și, mai ales, să pună diagnostice, să afle unde e „boala” aparatului. Păreră unanimă a specialiștilor în domeniu, la care am apelat, este că nu se poate forma un deparator pe parcursul unui an. UCECOM solicită de ani de zile, — am văzut și citit adrese, memorii, calcule, argumentări — către Ministerul Educației și Invățămîntului aprobările necesare pentru crearea unor clase speciale de deparatori aparatură electronică destinată cooperativei fie în liceele industriale de profil ale ministerului de resort, în colaborare cu acesta, fie clase de liceu specifice, în cadrul grupurilor școlare profesionale pe care le patronază în orașele mari, ce pot asigura profesori de specialitate bine pregătiți. Socotim că este cazul să se țină seama — și în organizarea învățămîntului, în pregătirea forței de muncă — de specificul activității din fiecare sector economic și social în parte. Problema elevilor deparatori este doar unul din efectele unor cauze mai profunde, unor deficiențe de concepție și organizare a învățămîntului profesional și tehnic la nivelul forului central titular, Ministerul Educației și Invățămîntului. A fi unitar, sistemul nostru de învățămînt — în concepția generală a partidului de pregătire a forței de muncă — nu înseamnă o aplicare formală, nediferențiată la nivelul întregii economii, ci dimpotrivă.

CICI IORDACHE

Trei consăteni din Balta de Mehedintți, Ion Sitaru, Constantin Dumitrescu și Constantin Ilinca, s-au sfătuit și au hotărît să meargă, într-o noapte de august, la o vinătoare în împrejurimile comunei. Ideea le-a venit așa, deodată. Nu s-au mai gîndit la autorizație. Nici la convenițele demersuri organizatorice sau la consecințe nu s-au gîndit.

Și-au luat deci din cul armele și, sub oblăduirea nopții, au pornit la drum. Ajunși cu Moskviciul la marginea pădurii, către orele 21 s-au așezat la pîndă : Ilinca, singur, într-un lan de orz, la punctul numit Vlaica, iar profesorul Ion Sitaru și învățătorul Dumitrescu, în același lan, la o distanță de cîteva zeci de metri, toți fiind orientați cu fața spre locul de unde bănuiau să dea buluc fiarele.

O lună plină arginta hănișurile priveghiate de huhurezi și bufnițe. Din cînd în cînd, glasuri misterioase strecurau în suflet teama și neliniștea. Noaptea, pădurea nu doarme. Prin ea hălăduie fel și fel de vietăți.

Pe la ora unu, nu mult după primul cîntat al cocoșilor, dinspre deșeu au apărut două mogilode. „Aștia s-mis-treți !” și-a zis Ilinca. Și, țintind, a slobozit un foc.

Văzduhul a răbufnit năprasnic și un strigăt lugubru, ca de moarte, a spart liniștea întinderilor...

Fusesse împușcat un om.
Acest om nu era altul decît Nicolcea Doru, consătean de-al lor, venit și el tot la vinătoare de mistreți, însoțit de nedespărțitul său prieten, Ilie al lui Meteleuca. Rafaia de allice îl ciurise din cap pînă-n picioare, trîntindu-l cîteva minute la pămînt, aproape în nesimțire. Dîndu-și seama ce făcuse, înspăimîntat, Ilinca a fugit la miliție și s-a autodenunțat. Așa că la strigătele disperate de ajutor ale lui Ilie n-a răspuns nimeni.

...Ion Sitaru și Constantin Dumitrescu, bine camuflați în lanul de ovăz..., au dormit buștean, cum aveau să declare

mai tîrziu, la anchetă ; n-au văzut și n-au auzit absolut nimic ! Așa incit, luptîndu-se din răspuțeri cu moartea, Ilie și năpăstuitul său tovarăș au ajuns cu greu la drumul de unde l-a cules cabrioleta unui om bun. Autosalvarea a venit și ea după o vreme și l-a dus pe împușcat, cit a putut de repede, încă viu, la spitalul județean. A fost însă mult prea tîrziu. Zdruncinăturile saretiei făcuseră să se piardă prea mult sînge. Vinătorul lovit abia a mai apucat să trăiască vreo cîteva zile. La Spitalul clinic din Cra-

Braconaj la Vlaica

iova, unde ajunsese între timp, el a decedat. „Tată, m-a împușcat directorul ; ai grijă, tată !” — au fost ultimele lui cuvinte...

...S-au făcut anchete, autopsii și expertize. S-a întocmit un voluminos dosar penal și Tribunalul județean Mehedintți, înlăturînd o gravă eroare săvîrșită de instanța de fond, l-a condamnat pe adevăratul vinovat, adică pe Ilinca Constantin, la 3 ani și 6 luni detenție la locul de muncă, pentru uciderea din culpă, plus despăgubiri pentru cei doi minori ai victimei. Celorlalți participanți la braconaj li s-au confiscat armele și au fost amendați contravențional.

Tribunalul și-a făcut și de această dată datoria.
Dureros, foarte dureros rămîne însă faptul că un om dispăre deodată, în plină putere. Dincolo de fatalitate — spune Dumitru Celofan, președintele Tribunalului județean Mehedintți — această nedorită întimplare are și o altă fațetă. Anume aceea a moralității, asupra căreia am vrea cit de cit să insistăm.

Cum pot să dea ochii cu consătenii lor profesorul-director Safta și învățătorul Dumitrescu, participanți direcți la acel braconaj de pomină ? Cum pot dumnealor să-și instruiască în liniște elevii ? ! Amîndu-se au refuzat să-i vină consăteanului lor în ajutor. Scurza că ar fi dormit, de nici cu pușca n-au fost treziți, nu rezistă în fața evidenței. Niște braconieri veniți la vînat, oricît ar fi fost ei de somnoși din fire, nu veneau în pădure să doarmă la miez de noapte. Și sîntem de acord în această logică elementară cu punctul de vedere exprimat atît de președintele consiliului popular comunal cit și de mult prea crunt lovitul de soartă Ion Nicolcea, tatăl victimei. Dacă ar fi ieșit din ascunzătoare și ar fi acceptat să-l ducă pe cel împușcat cu mașina, zdruncinăturile ar fi fost mai puține, pierderea de sînge mai mică, timpul ar fi fost mai scurt pînă la spital. Ar fi fost, poate, o mai mare șansă de supraviețuire și pentru Doru Nicolcea...

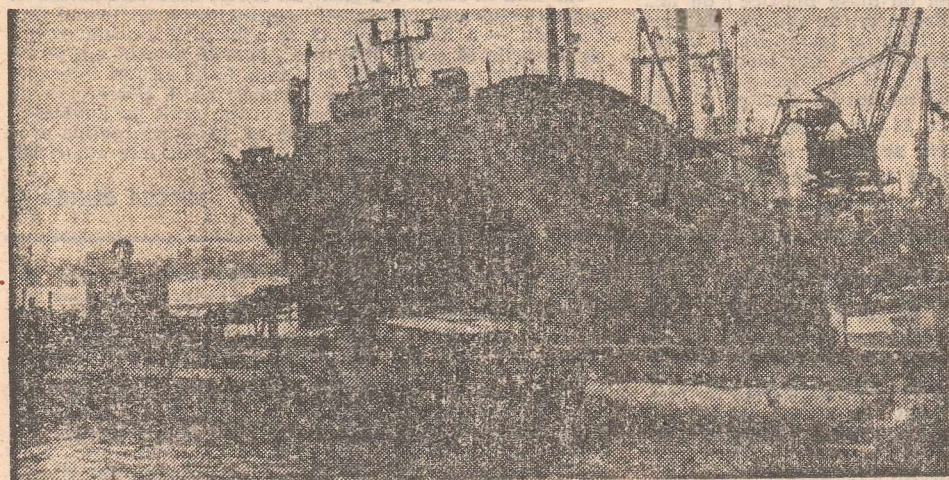
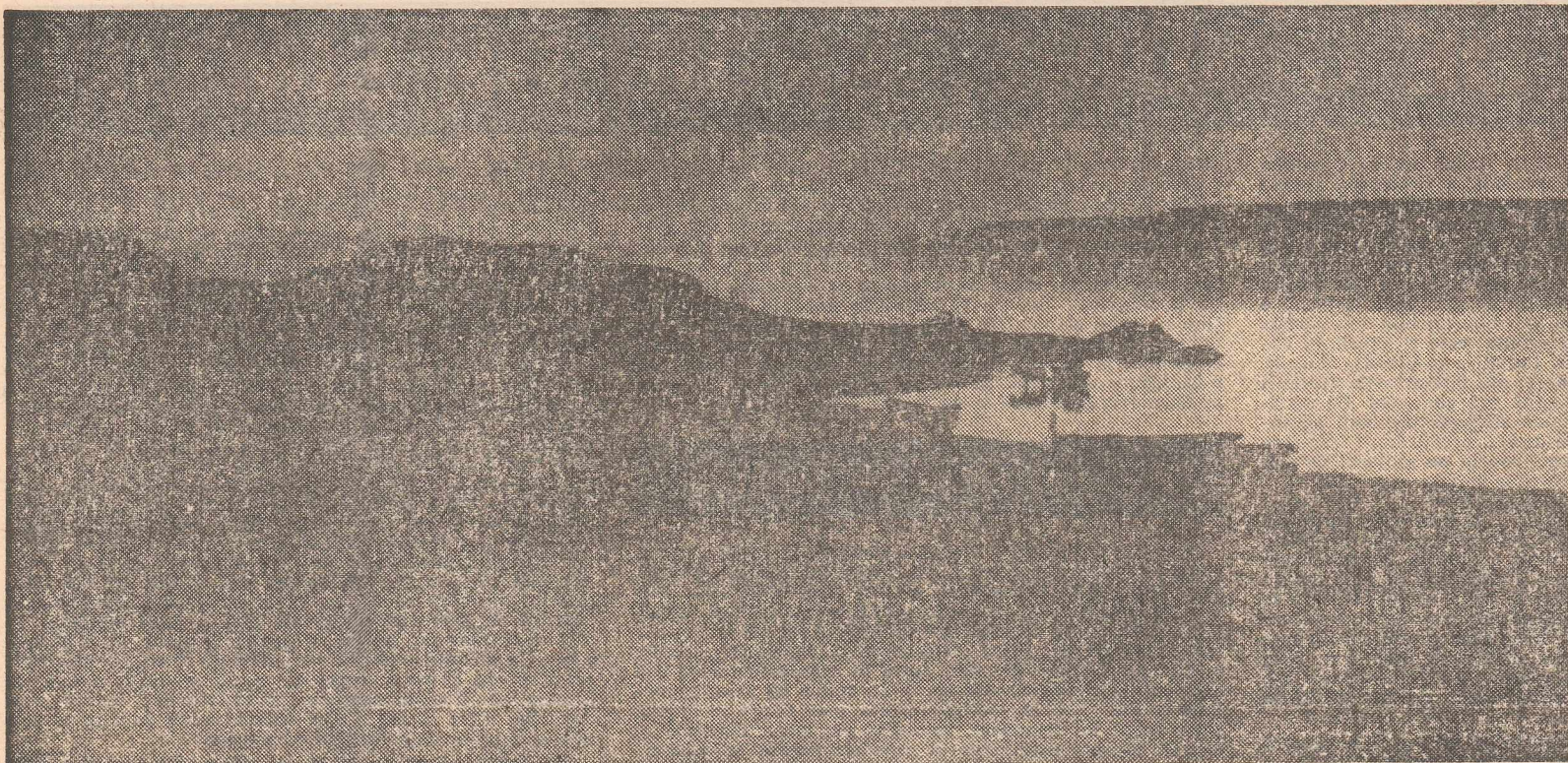
Dar ce și-au zis dumnealor, Safta și Dumitrescu : dacă ne dăm în vileag, ne demascăm că am fost la braconaj și ne complicăm. Așa că... fuga-i rușinoasă, dar... mai sănătoasă. Și, de teama consecințelor, au procedat ca atare. Adică, și-au luat Moskviciul și... valea !

De bună seamă, tribunalul județean a stabilit competență și corect culpele și sentințele. Asupra deciziilor sale nu poate fi nici un dubiu de fond și nici chiar de formă. Revenim la acest caz acum, după aproape trei ani, nu pentru a comenta verdictul dat de justiție, ci pentru a-i face și pe alții, bîntuiți de aceleași patimi, să ia aminte și să respecte strict legile țării.

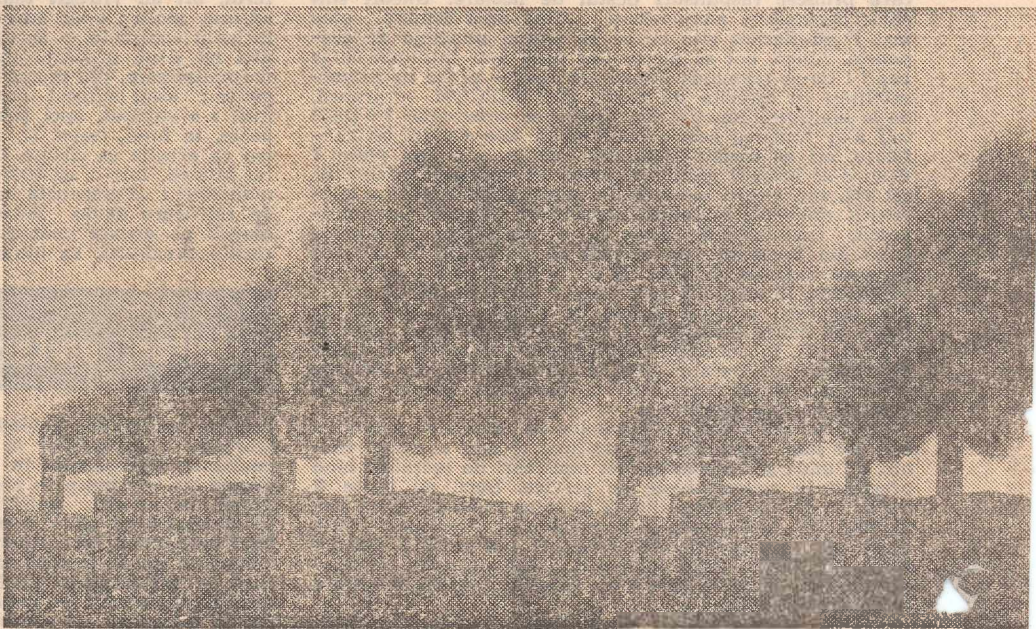
...Iar întimplările triste, ca cea de la Vlaica, să nu se mai repete.

MIHAI STANESCU

ÎNTRU

- Natura, mama noastră...
- Din mișcarea de fiecare zi a porturilor presimțirea călătoriilor face parte integrantă
- Mori de vânt, într-un peisaj marcat de seninătate și calm
- Cai pășind pe pământ, intru rodnicia recoltelor viitoare
- Grigore Ivanovici din Juri-lovea cunoaște mai bine decât oricine prețul adevărat al pestelui
- ...Și cele patru muncitoare cunoscute prețul adevărat al pestelui
- Combinatul metalurgic din Tulcea ar putea fi ceva mai recunoscător unui univers care l-a îngăduit sub soarele lui

5 PROBLEME DE FOND

- Exportul nu se face de dragul exportului
- De la investiții întârziate la planuri neonorate
- Economii care provoacă, de fapt, risipă
- Calificarea echipelor de exploatare
- Aspecte ale grijii față de om

Recent, uzina de alumina calcinată tulceană s-a despărțit administrativ de uzina de feroaliaje din vecinătatea ei și titulatura a ceea ce a fost până la 1 septembrie 1981, Combinatul metalurgic din Tulcea acoperă astăzi numai realitatea care i se potrivește: a feroaliajelor. Oamenii, de regulă, nu mai acordă o importanță deosebită încurcăturilor ce l-au stinjenit până ieri și, din acest punct de vedere, nu este de contat la Tulcea pe o recapitulare rachiunoasă a întâmplărilor din trecutul apropiat, însă, după graba vădită de directorul Cristian Boiangiu de a se muta împreună cu noii lui colaboratori într-un sediu nou, chiar dacă este vorba despre o simplă baracă, e limpede că între aluminiu și feroaliaje a funcționat până nu demult o mezalianță, curmată în timp.

După dicționare, feroaliajul este un aliaj de fier cu unul sau mai multe elemente. După importanța în gospodăria industriei siderurgice a țării, definiția lui este mult mai complexă. Până la 26 iulie 1976, feroaliajele, esențiale în virarea oțelurilor spre caracteristicile dorite, erau importate integral. De atunci, până în urmă cu doi ani, dimpotrivă, prin întreprinderea de la Tulcea, România a devenit exportatoare de feroaliaje. Acest export a încetat ulterior din motive firești: întâi, nevoile crescînde ale siderurgiei noastre oricum l-ar fi diminuat; apoi, l-a afectat rentabilitatea foarfece prețurilor de pe piața mondială și, desigur, încă nu ne stă la îndemînă culața de a vinde în pagubă.

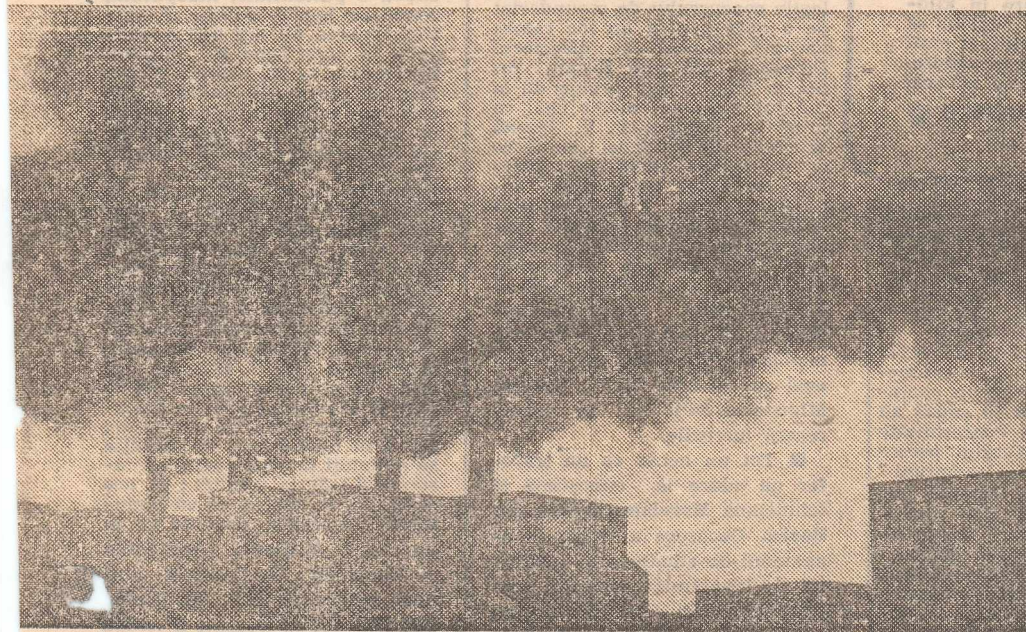
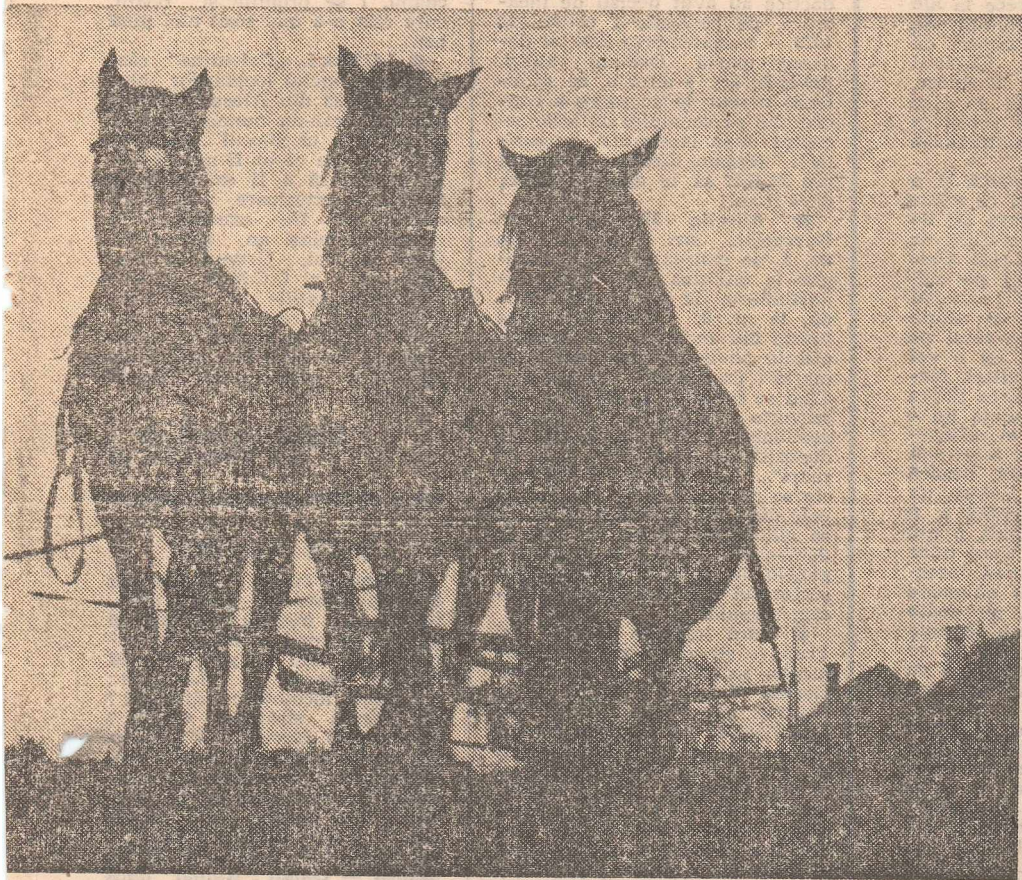
Puține industrii ale țării s-au clădit și au prins puteri pe o temelie atât de precară. Maistrul electromecanic Dumitru Dumitru, secretar al comitetului de partid, fost secretar U.T.C. la ceasul lansării primelor șarje, ne mărturisește că ponderea lucrătorilor combinatului s-a recrutat dintre marinari, agricultori, ciobani, tractoriști, trepăduși de care lumea porturilor nu a dus niciodată lipsă și pescari, braconieri sau autorizați. Nu întâmplător, ni se spune că proiectul întreprin-

derii, înainte de a fi pus în operă, s-a plimbat prin mai multe județe, fiind privit întocmai ca o pisică neagră care taie pieziș strada. Noi am adăuga la toate observația că agricultorii, tractoriștii și ciobanii puteau fi lăsați în rosturile lor și cruțați de dezrădăcinare, dar o asemenea observație, și la Tulcea, ca și în alte părți, ar veni prea târziu. Este adevărat, din capul locului, li s-au alăturat tuturor specialiști din centre siderurgice repute ale țării, însă utilajele, importate, n-ar fi fost în măsură să producă doar prin simpla bunăvoință a celor chemați să le racordeze la tensiunile muncii. De la bun început, absența tehnologiilor a așezat activitatea tuturor sub semnul unor dificultăți aspre. Cu zecile, oamenii au fost răspinziți în diferite întreprinderi europene specializate în feroaliaje, să se instruiască practic și suplimentar, și așa au dat lucrurilor de capăt, așa au învățat meserie, văzînd și făcînd, citeodată greșînd și luînd de la capăt, totul, cu încăpăținare și cu speranță într-o izbîndă care n-a întârziat să survină. Lista produselor realizate la Tulcea, prin priceperea lor, apoi, nu este prea lungă, dar toate pozițiile ei sînt esențiale într-o siderurgie modernă. Și din '76 pînă în august 1981, proaspăt convertiți la siderurgia, tulcenii și-au onorat sistematic obligațiile rezultate din planuri. Dar din august '81 lucrurile au început să se bramburească — nu este prea ortodox cuvîntul, dar sîntem convinși că este foarte exact —, și producția, considerată pe sortimente, în accepția ei fizică, a început să înregistreze salturi spectaculoase, pe de o parte, și căderi descurajante, pe de altă parte. Nu sîntem dintre cei ce consideră o cifră drept biricul pămîntului, însă, de data aceasta, credem că limbajul cifrelor este mai mult decît elocvent. Bilanțul anului 1981, pentru Combinatul metalurgic din Tulcea, sună astfel: siliciu metalic — 79,1 la sută; feromangan — 113,1 la sută; ferosiliciu — 85,3 la sută; silicomangan — 133,3 la sută; nodulin 315,1 la sută; ferocrom —

21,3 la sută... Per total, planul a fost îndeplinit în proporție de 90,1 la sută, adică n-a fost îndeplinit. Caracterul neunitar al tabloului etalat, parțial favorabil combinatului, parțial defavorabil, se cere perceput cu deosebire prin prisma perturbațiilor implicate în rețeaua întreprinderilor pentru care feroaliajele totuși contează ca materii prime. În această rețea, plusul de 215,1 la sută, obținut la nodulin, nu va compensa niciodată minusul de 78,7 la sută de ferocrom.

În substratul unei diagrame cu piscuri și văluri aflăm, desigur, cauze obiective și cauze subiective, cu specificația că, uneori, și cele subiective sînt determinate, la rîndul lor, de cauze obiective. Combinatul metalurgic din Tulcea nu este nici prima și nici ultima întreprindere în care procesele de extindere și modernizare însinucăz perturbății nedorite în realizarea producției planificate. În anul nu demult încheiat, s-a declanșat și aici o etapă de dezvoltare a capacităților de producție, a doua în ordine cronologică și montarea unor cuptoare mai mari, mai eficiente, a întârziat nepermis. T.C.I.N.D. ul Brăila, antreprenorul principal al lucrărilor, acuză lipsa de forță de muncă. Peste toate, s-au suprapus dificultățile generate de asimilarea prin forțe proprii a unui produs nou, ferocromul, de asemenea, în condițiile punerii la punct a tehnologiei prin tatonare. Într-un tirziu rețeta acestuia a fost perfectată de un colectiv în cadrul căruia inginerii Cristian Boiangiu, Gheorghe Untea, Gheorghe Tirpe, Cantemir Gafar și mastru Severin Iliciuc au avut cel mai greu cu vînt. Îndiscutabil, perfectarea tehnologiei de producere a ferocromului, o premieră notabilă în siderurgia românească, a fost o izbîndă, survenită însă prea tîrziu în raport cu sarcinile anului trecut, cînd n-ai mai putea redresa curbele descendent ale îndeplinirii unui plan stabilit cu ris cantă anticipație și cam alături de miezi spinos al problemelor combinatului. Compenzația acestui efort rămîne, totuși, un fapt din domeniul certitudinilor: din de

DELTĂ ȘI RESTUL LUMII

Toate drumurile spre deltă pornesc din Tulcea. În același timp, toate se reîntorc aici, asemeni spițelor unei roți imense, în lungul cărora, în fiecare dimineață, ne ajunge și roua dinții a soarelui. Și lumea, aici, chiar în clipa când se limpește sub lumina diurnă, renaște în tipare mai încăpătoare decât cele ale zilei de ieri.

Iar dincolo de orizonturile apropiate — certitudinea mării...

Dialogul dintre pământ și ape stă în temeliiile tuturor civilizațiilor durabile. (P. Mihai)

Fotografii de A. MIHAILOPOL

decembrie trecut, producția de ferocrom s-a îndeplinit la zi și, în zilele bune, s-a și depășit. Și oamenii speră, cu inima strinsă, că situația va fi de durată. Pentru că, în vremea din urmă, Combinatul metalurgic din Tulcea traversează și zile, ca să recurgem la un eufemism, nu întru totul faste. Fiind vorba despre hazardul survenit mai nou în alimentarea cu energie electrică.

În mod normal, conform afirmației in-terlocutorului nostru, Dumitru Dumitru, aici se consumă o cantitate de energie electrică echivalentă cu consumul din aceeași perioadă de timp al Capitalei întregi, cam 113 MW. În urma restricțiilor din iarna aceasta, combinatul ar trebui să primească ceva mai puțin, în jur de 80 MW, însă, ne încredințează inginerul șef Iheorghe Untea, de cele mai multe ori ontoarele înregistrează și mai puțin. Ne-azurile, totuși, abia de acum înainte încep: avându-se în vedere specificul ac-tivității din siderurgie, producția este a-ectată mai puțin de limitarea cantității otale de energie decât de capriciile ce urvin în distribuția acestui puțin. Când ste solicitată să descarce sarcina, zona obrogei se vede nevoită să cuprindă oligat combinatul, atât din cauza confi-urației rețelelor, cât și datorită ponderii ei în subsistem. Astfel, numai între și 22 ianuarie a.c., metalurgiștii tulcenii înregistrează nu mai puțin decât 316 ore decuplări de cuptor. Unele survin prin ascuțirea comutatoarelor cu mina, de-arte de locul și interesele combinatului; schimb, când frecvența sistemului scade 43,2 herți, instalațiile sînt scoase de ab tensiune automat, printr-un releu de protecție. Și inginerul Luigî Gasser pre-zează: pe 11 ianuarie am avut cinci de-cuplări; pe 23 ianuarie — nouă decuplări; ianuarie cu zece decuplări a fost ziua agră a combinatului.

Nu încapă nici o îndolală asupra fap-tului că intreruperile în alimentarea cu energie electrică sînt determinate de uze obiective. În același timp, este ex-clus să nu se poată conveni, între fac-

torii responsabili, la instituirea unor so-luții și modalități de ocrotire a unităților siderurgice împotriva intreruperilor ex-cesiv de frecvente și, mai ales, neanun-țate. Cit de imperativă poate fi soluțio-narea acestei probleme ne-o arată și sim-pla enumerare a dificultăților traversate de Combinatul metalurgic din Tulcea: răcindu-se cuptoarele, îngheață compozi-ția din ele, iar repunerea în parametri trebuie obligatoriu executată treptat, prin declanșarea succesivă a unui lanț întreg de agregate și, implicit, prin creșterea drastică a consumurilor specifice (în mod obișnuit, energia însumează aici 30—35 la sută din prețul de cost al produselor; în condiții excepționale, procentul crește spectaculos...); ruperile de electrozi — în intervalul amintit s-au înregistrat 16 ru-peri — determină funcționarea cuptoare-lor la o capacitate redusă pe perioade întinse de timp, un electrod formîndu-se abia în cinci-șase zile la dimensiunile optime, prin consumuri mari și pierderi prin volatilizare, iar producția realizată totuși, chiar și în aceste împrejurări vi-trege, conține procente reduse de ele-ment util, situîndu-se spre limitele infe-rioare ale stasurilor, sau de-a dreptul în afara lor; nu este de neglijat nici supra-solicitarea excesivă a utilajelor mecanice și electrice aferente cuptoarelor, deterio-rarea lor prin conectări și deconectări frecvente; cum nu este de neglijat nici pericolul real al unor accidente majore. Agregate cu inerție termică mare, cuptoarele de la Tulcea se golesc complet numai cu prilejul reviziilor capitale și hărțuirea lor fără discernămint, de fapt, provoacă pierderi mai mari de cit prețul energiei economisite. Dacă pe parcursul unui schimb survin patru-cinci intreru-peri de energie, ceea ce se întimplă des-tul de des, practic întreaga energie con-sumată în schimbul respectiv este pier-dută în mod absolut.

Revenind la investițiile destinate să ex-tindă capacitățile de producție ale com-binatului, la trenarea lor și la perturba-țiile introduse de această trenare în in-

deplinirea prevederilor producției fizice, remarcăm că totalitatea cuptoarelor sec-ției a II-a ar fi trebuit să funcționeze la întreaga lor capacitate spre sfîrșitul în-țiului trimestru al anului 1981. Dintre ele, cuptorul nr. 5 nu produce nici azi. Un alt cuptor, de siliciu metalic, trebuia pre-dat întreprinderii în '79. Astăzi, sînt ridicați în sfîrșit doar pilonii lui, deși capacitatea acestui cuptor contează încă din '79 în planul de producție al com-binatului. Dar aceste extinderi, predate sau nu de constructor beneficiarului, mai ridică și alte probleme, nu mai puțin spi-noase.

Mai sus, am avut prilejul să consem-năm din ce medii s-au recrutat siderur-giștii tulcenii. La început, au existat ca-zuri de oameni care se temeau pur și simplu de foc. De atunci, saltul lor în profesionalitate este real și revelator. Totuși, odată cu intrarea în funcțiune a unor instalații perfecționate, cu capacități sporite și parametri superiori tehnic, se constată o situație care dă de gîndit: nu în toate împrejurările oamenii se ridică la înălțimea utilajelor. Pricina — și in-ginerul Cristian Boiangiu nu se sfiește să pună degetul pe rană — ține de o con-cepție perimată, dar, din nefericire, in-stăpînită în întreaga siderurgie româ-nească: se acordă o atenție deosebită ca-lificării echipelor de reparații și între-ținere, ceea ce nu este rău, desigur, și este privită cu totul și cu totul superfi-cial calificarea celor ce exploatează ne-mijlocit instalațiile. De aici, evident, de-curg consecințe corespunzătoare: un sin-gur nepriceput dă de lucru la 30 de oa-meni, foarte pricepuți, de adevărat, dacă asta poate fi o consolare. Și este limpede rațiunea pentru care lucrurile, la Tulcea, au început să fie privite din celălalt capăt al lor.

Și dacă despre oameni e vorba, merită amintiți, dintre ei, inginerul Grigore Damianov, maistrul Iordache Ivașcu și lăcătușul Nicolae Pis, pentru contribuția lor la îmbunătățirea tehnologiilor și creș-terea productivității muncii; sau ingine-

rul Ismail Reșat, șeful secției de de-poluare și valorificare a produselor se-cundare, unică în întreprinderile țării, care chiar prin titlatura ei își vedește rosturile și țelurile; sau Alexandru Iva-nov, Grigore Popică și Mircea Munteanu, sosiți aici de la Galați, Hunedoara și, respectiv, Tirnăveni, ca să alcătuiască nu-cleul inițial de cadre al combinatului, și care și astăzi contează printre cei mai destoinici.

Tuturor, le-a dat și aici suficientă bă-taie de cap indisciplinarea unor lucrători mai tineri, mai slab calificați, mai puțin deprinși cu rigorile siderurgiei. Dar toți sînt de acord că tinerețea în sine nu este o stare de a fi a omului de privit neapărat cu neîncredere. Față de toți acești oameni, consideră maistrul Severin Iliciuc, tehnolog principal la secția de fe-roalaje, fost secretar al comitetului de partid, sîntem datori să vădăm o grijă sporită, atît în problemele mari, cit și în cele mici, numai aparent mici. Celor ti-neri cu deosebire, li s-ar putea asigura condiții de locuit mai bune, dar construc-torii tulcenii, an de an, nu prea izbutesc să isprăvească numărul de apartamente planificate. Aceasta ar fi o problemă im-portantă și maistrul Severin Iliciuc, cu-noscător la oameni, ne încredințează că mulți lipsesc nemotivat din producție pentru că pur și simplu nu dispun de condiții în care să-și refacă forțele, de pe o zi pe alta. Munca în siderurgie ne-fiind o glumă. Apoi, o problemă aparent mărunță: de o vreme, siderurgiștilor tul-ceni li se distribuie în schimburi exclu-siv lapte praf, imposibil de preparat în clipa și în locul unde oamenii sînt datori să-l consume prin lege. Faptul împie-lează și asupra sănătății, și asupra ela-nului. Munca în siderurgie nefiind o joacă. La toate adăugîndu-se valurile compacte de fum pe care coșurile com-binatului le revarsă și asupra oțelariilor lui, și asupra orașului. Oțelarii înghițînd acest fum de două ori: o dată cînd mun-cesc și a doua oară cînd se odihnesc.

MIHAI PELIN

Aflat la tratament în stațiunea Slănic Moldova, Luciu Dumitru din com. Șagu, jud. Arad, s-a bucurat de un „tratament” foarte „binevoitor” din partea medicului Angelica Lungu. „Cînd ne-a văzut la ușă, ne-a întrebat dacă noi sintem aceia care nu sintem mulțumiți de programul dinsei, eu am răspuns „da, tovarășă doctor, pentru că de citeva zile umblăm și nu vă găsim la nici un cabinet, conform orarului afișat, ca să ne prelungiți procedurile de tratament, pierzîndu-le fără rost”. Atunci mi-a întins fișele, fără nici o prescripție pe ele, și ne-a pofitit afară din dispensar, cu un ton aspru”.

Fadei Petru din Galați umblă din 2 aprilie 1979 după hainele sale, dar degeaba. Le-a dat la curățat și, cînd să-și ridice costumul, „era degradat”. Cooperativa i-a promis că i-l repară, să aducă niște resturi de material de-acasă, ceea ce a și făcut. Dar i l-a reparat tot așa cum l-a curățat, neglijent. Așteptăm să rezolve disputa U.J.C.M. Galați.

Dorobanțu Grigore din București, str. Luică 9, bl. 1, ap. 63, locuiește într-un apartament cu condens și unde nu beneficiază nici de căldură. În fiecare an face — precum ne scrie — cam peste 10 sesizări la G.I.G.C. Bercei, dar fără eficiență. „Părerile meșterilor trimiși, din interval în interval, sint diferite și nimeni nu rezolvă nimic. Cum vin așa pleacă. Se pare că instalația e proiectată sau executată prost”.

Cum eu mă ocup, de peste 10 ani, de cultivarea nărilor, această plantă care dincolo de calitățile ei nutritive are și valoare energetică, dînd etanol, am trimis la Ministerul Agriculturii propunerea de lărgire a ariei ei de cultivare, dar am primit un răspuns, să-i zic cludat, cum că nu ar fi rentabilă. Deoarece ar cere multă muncă pentru ca tuberculii să fie spălați de pămînt! Experiența mea demonstrează contrariul, pot pune oricui toate datele la dispoziție”. (Ioan Dobrescu din Cimpulung Argeș)

Pricope Elena din Gohor, jud. Galați: „Soțului meu i s-a desfăcut contractul de muncă. Deși măsura a fost anulată de instanța de judecată, nu a fost reintegrat nici pînă azi. Carnetul de muncă i-a fost reținut la unitate timp de 16 luni, perioadă care este înscrisă ca fiind în activitate. Soțul a depus, în decembrie 1980, o cerere la Judecătoria Tecuci, cerînd să i se verifice actul de muncă și să i se acorde drepturile ce-i revin, dar cu toate insistențele și audiențele n-a primit nici un răspuns”. Dacă e așa, e o încălcare a legalității. Rugăm D.P.M.O.S. Galați și procuratura județeană să verifice situația, comunicîndu-ne și nouă soluția.

Graur Vasile din Tirgoviște ne face o demonstrație a modului inadmisibil în care rulează filmele la cinematograful „Independența” (cu tot felul de întreruperi și pauze, pentru a aduce bobinele din alte cinematografe, cu tot felul de defecțiuni tehnice privind sonorul etc., etc.). În schimb, se percep 8 lei pentru filme într-o singură serie.

„Au trecut 4 ani, de cînd s-a desființat stația de autobuze de la gara C.F.R. Dornești, ne încunostințează Andrușovici Petru din orașul Siret, jud. Suceava. Călătorii au de parcurs pe jos, cu bagajele în mîni, circa 1 km. Ajunși, cu chiu cu val, stau apoi cu orele sub cerul liber, în ploaie, ger, sub ninsoare, în viscol”.

Minea Viorica din Pitești ne aduce la cunoștință că a beneficiat de experiența și înaltul profesionalism al chirurgului Mă-

Scrisoare comentată

Scrisori de la țărani

Sînt simple și seamănă cu cele trimise copiilor în armată. Te întreabă ce faci, îți urează viață lungă și apoi trece la ale lui. Un scris mai strîmb, dar plin de strădanie, chinuit, de mină puțin obișnuită cu creionul. Scrisorile lor, scrisori de acasă, sînt mereu interesante fiindcă nu bat cîmpii. Țăranul nu are vreme și nu crede în lucrul făcut degeaba. E sincer, mîndru și plin de respect. Cîteodată are o umilînță de care ție jenă, un bun simț de care citadinii (născuți sau veniți în mare grabă acolo de unde vin și aceste scrisori) se instrăinează pe zi ce trece.

Aflăm despre el că îl doare un picior, că îl încearcă și o durere „de-a lungul șirei spinării”, că vine primăvara cu zilele, acelea lungi, lungi lipite de cîmp. Se bucură de casa sa, de nepoții veniți vara „în excursie” și e trist că generațiile de țărani sint viitoarele generații de orășeni. Și bune și rele. Cele bune țin de satisfacția că munca lor e acum plătită pe măsură, de frumusețea vetrei lor, în care cu greu mai recunoști cele lăsate în urmă cu zece ani, de întoarcerea unuia sau altuia dintre ai lui. „Eu mă întorc aici, unde tata mare l-a lăsat pe tata, el l-a lăsat pe fratele Bucur, care a decedat, eu o vol lăsa (casa) unui băiat al fratelui Gheorghe, care, de altfel, merită, că ei au avut grijă de mama”. Cele rele pot părea unora mofturi, dar fără un moft de adevărită, de pildă, viața lui e răsturnată ca o zi proastă, e deturnată de la rostul ei primordial — soarta pămîntului. Ajuns aici, la necazuri mai mari sau mai mici, el invocă legile țării, cuvintele președintelui, fiindcă știe mersul lucrurilor, îl înțelege și crede în el. Pentru un „fleac” de hirtie sau cine știe ce altă treabă potrivită a fi rezolvată acasă, el bate drumurile, încearcă să deschidă o ușă sau alta, cheltuieste aiurea, sudule și devine petent. Unul tînar și în putere muncește pe rupele cu nevasta și copiii, respectă contractul, dă o viață, dă și ouă, și cartofi, dar nu poate obține certificatul de producător deoarece, scrie el, nu poate contracta și lapte, și nu poate contracta și lapte pentru că vaca e paște într-un izlaz plin de rozog după care animalul nu se prea dă în vînt; altul, mergînd să-și ridice produsele ce i se cuveneau, se trezește dijmuit de o magazioneră „care nu știu ce are cu mine”.

Poate că oamenii au dreptate, poate că n-au dar adevărul nu este la mijloc. Și ei umblă. Este firesc, sublinia președintele țării, ca țărani „să lupte acolo, în cadrul colectivelor din care fac parte, pentru a-i îndepărta pe cei ce fac abuzuri și nu-și îndeplinesc datoria, să acționeze pentru a îndrepta lucrurile”. Cuvintele au darul să exprime simplu esența democrației noastre. A scrie liber despre adevărurile obștii este fără îndoială un rezultat al acestei democrații, dar curajul acesta ar fi un curaj trunchiat și democrația ca atare ar fi doar teoretică. Pentru ca roadele unui țaran să nu se măsoare în kilometri de petițe sau de drum bătut cu inversunare, curajul se cade să fie întreg, chestiune esențială și pentru activitatea unuia primar, a unui președinte de C.A.P. sau a unei magazionere. Încolo, pentru cele bune, orice rînd venit la redacție ne bucură.

RAZVAN BARBULESCU

tolu Victor care „deși pensionat operează în Spitalul județean cu aceeași competență și destoinicie cu care a operat de-a lungul anilor”.

Ministerul Turismului, Direcția turism intern ne răspunde la scrisoarea lui Liviu Nemțeanu-Chiriacescu din București, pe care i-am remis-o spre soluționare: „au fost luate unele măsuri (care anume? — n.n.) ... care să contribuie la evitarea pe viitor a unor asemenea cazuri. De asemenea, au fost sancționați disciplinar Vrana Ion — exclus din corpul de ghizi de munte al I.T.H.R. București; Stambulian Onig, agent de turism care răspunde de sectorul montan — schimbat din funcție și „avertisment”; Crăciun Ștefan, șeful biroului de turism intern din I.T.H.R. București, — „mustrare”.

Consiliul județean al sindicatelor Cluj: „Avînd în vedere situația familială și angajamentul personal al tovarășului Boancă Ioan că va respecta disciplina muncii, biroul executiv a revenit asupra deciziei de desfacere a contractului de muncă dîndu-i posibilitatea de a lucra în continuare la același loc de muncă, în aceeași meserie, lăcătus-mecanic în secția de turnătorie, avînd și posibilități mai mari de cîștig”.

Ministerul Educației și Învățămîntului: „Inspectoratul școlar al județului Tulcea a analizat condițiile în care s-a desfășurat examenul de cori-

jență la disciplina matematică, la clasa a X-a — Liceul industrial Babadag — și a constatat că a avut loc în condițiile nerespectării normelor legale în vigoare. (Așa cum ne sesizase prof. Buslă Chirilă — n.r.). În baza aprobării M.E.I., inspectoratul a hotărît anularea examenului și refacerea lui în condiții legale. Vinovații în cauză au fost sancționați în conformitate cu prevederile statutului personalului didactic. Ce sancțiuni?

„Din cauza drumurilor impracticabile (mai ales primăvara și toamna) care leagă satele Ionești și Ionești de Dealul Dobrii, cit și de Leleascasat, noi, locuitorii satelor amintite din com. Simburești, jud. Olt, ajungem uneori ultimul cit la semănat cit și la recoltat. Pentru pietruirea drumurilor amintite, în lungime de 10—15 km, am sesizat atît consiliul popular comunal, cit și Direcția județeană de profil, dar fără rezultat”. Ați uitat, tovarășe Predea Marin, care ne scrieți în numele locuitorilor, să ne vorbiți și despre datoria cetățenilor beneficiari în amenajarea acestor drumuri.

Lutzes J. Emanuel din Bd. Reconstrucției nr. 8, București, caută „cu înfrigurare, de peste 13 luni, o fișniță electrică de cafea, un produs al întreprinderii „Electroarges”. S-a adresat în scris și întreprinderii producătoare „care mi-a răspuns (destul de frumos) că nu mă poate ajuta, nepracticînd sistemul de vânzare-cumpărare direct

la clienții individuali”. De acord, dar de ce nu-și onorează contractele cu comerțul?

Manolescu Valeriu din Ostrov, jud. Constanța, ne relatează că unul număr de 13 cadre didactice suplinoare din comună i s-a imputat indemnizația pentru concediul de odihnă. „Socotim a fi o ilegalitate, deoarece respectivele cadre didactice au avut decizii de încadrare, pe perioada 1 octombrie 1979 — 1 septembrie 1980, și deoarece există Ordinul M.E.I. 330/1968, art. 4 alin. b, ce stipulează modul de acordare a concediului personalului didactic încadrat după începerea cursurilor”. Rugăm direcția de resort din M.E.I. să le apere dreptul, dacă îl au.

Aurelia Marinescu din București, str. Doamna Ghica nr. 8, ne sesizează unele nereguli la unitatea de Mercerie-parfumerie de pe aceeași stradă, la nr. 6. „Unitatea este foarte des închisă, sub pretexte afișate pe ușă: „se primește marfă”, „zi liberă”, „ședință”... Cînd se întimplă să fie deschisă, serveste o singură vinzătoare, gestionarea e mereu plecată „la depozit”, „la Centrală”, „la birouri”... La raionul de mercerie se percep prețuri diferite de cele din alte magazine și nu ție se eliberează bonuri ca să poți demonstra...”. Sesizăm și noi organele de control comercial ale sectorului 2 al Capitalei. Așteptăm răspuns.

Între județele Buzău și Prahova s-a făcut un schimb de medici secundari, boli interne. Geantă Viorol a trecut de la Spitalul din Pogoanele la cel din Plopieni, pe un post devenit vacant, iar în locul său a venit dr. Pirvu Ioan care funcționase în jud. Prahova. Totul s-a petrecut, cum ne asigură în scrisoarea sa, dr. Geantă, „pe baza Deciziei Ministerului Sănătății nr. 717 din 1 aprilie 1981, ca și pe baza dreptului stabilit de legile concursului de secundariat de a opta pentru un loc rămas vacant”. Numai că directorul Direcției județene Buzău, dr. Sandu Costin, deși prelua de la județul vecin un medic egal ca pregătire, impune dr. V. Geantă să plătească 10 520 lei „sumă ce ar reprezenta cheltuielile efectuate de către direcție cu întreținerea mea (retribuție plus școlarizare) la cursurile de specializare la secundariat, la Spitalul „Fundeni” din București, pe perioada 17 noiembrie 1980 — 1 aprilie 1981”. Ceea ce, pe bună dreptate, Prahova n-a cerut, din moment ce-i venea un medic egal cu cel care pleca. Rugăm Ministerul Sănătății să lămuirească lucrurile.

Tot un necaz cu un transfer ne aduce la cunoștință și tehniciana Moroianu Rodica din Bacău. Deoarece a reușit la examenul de admitere în Institutul de învățămînt superior, secția subingineri seral din Bacău, s-a transferat de la I.U.C. Borzești la Întreprinderea de mașini-unelte din localitate, unde niște tovarășii de la serviciul personal... nu vor să-i facă încadrarea corespunzătoare potrivit legislației transferului cit și pregătirii pe care o are, dovedită prin actele de studii și prin carnetul de muncă, ale căror copii le-a trimis și redacției.

„FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Șerban Ioan din București, str. Ion Neculce 32: „La data de 21 octombrie 1981 am achitat, la Depozitul nr. 82 din str. Soveja 120, suma de 730,50 lei, cu bonul de vânzare nr. 0068749, pentru 1 500 kg lemne”. După 2 luni i se aduce cam jumătate din cantitate. Reclamă la depozit, i se cer scuze, cum că se poate să fie o eroare a șoferului Urziceanu, i se promise și restul, care rest n-a mai sosit nici pînă azi.

I.C.R.A.L. „Colentina” răspunde la apelul locatarilor blocului nr. 82 din Aleea Sinaia 4, publicat într-un număr anterior al revistei, că blocul „s-a predat (oare de ce or fi acceptat?! — n.n.) fără a fi executate și finisajele exterioare, urmînd ca acestea să fie executate în cursul aceluiași an, 1978 (?!)”. Constructorul, Grupul de șantier nr. 2 al C.C.M.B., nu și-a onorat obligațiile nici pînă azi. Deși, curînd, curînd, se vor implini 6 ani! Ce părere are conducerea Centralei de construcții-montaj a municipiului București?

Pagină realizată de CICI IORDACHE

Poșta redacției

Simion Turlaș — Săliștea de Sus (Maramureș): Aveați dreptul, trebuia însă să așteptați și aprobarea conducerii pentru perioada pe care ați solicitat-o Nicolae Tănase — București: Cu prima locuință ce ați făcut? Ați cerut sprijinul C.O.M.?

Aristide Gavrilu — București: Neînțelegerile le rezolvați adresîndu-vă organului administrativ ierarhic superior. În termen de 30 de zile, de la comunicarea măsurii, aveți dreptul să contestați prin instanță Vasile Mănea — Galați: Numai dacă există o posibilitate, îndeplinind condițiile legale, pentru că întreprinderea nu are nici o obligație în acest sens Virginia Barbacariu — Darabani: Vi s-a răspuns corect. Sustinătorul decedat nu a fost pensionar și nici nu a îndeplinit condițiile pentru obținerea unei pensii Victoria Alexandru — Bacău: La UCECOM, și cu trimitere de la UJCM

Matei Neagu — Ploiești, Tudor Oroveanu — București: Dr. Miron Matei poate fi găsit la Policlinica Bucur, str. Bucur nr. 14 Leonora Armeanu — Polonești (Vaslui): Ați realizat numai în 3 ani numărul de norme stabilit de adunarea generală a C.A.P., față de cel puțin 10 ani cit este prevăzut de lege Mariana Tudor — București: 1) Pe număr de persoane; 2) nu în totalitate și cu condiția să anunțați în scris comitetul asociației; 3) la comitet; 4) are obligația, la cerere, să vă lămuirească; 5) același răspuns ca la punctul 2. Ștefan Andreescu — București: În Capitală sint nouă centre pentru facilitare: schimburi de locuințe Anuța Fișcă — Tg. Mureș: S-a calculat legal. Fiind un singur urmaș cu drept de pensie, procentul este de 50% Ilie Fițoiu — București și Verona Cojocaru — Stoenesti (Arges): Dacă aveți timp treceți pe la redacție sau telefonați la 17 63 16 pentru detalii.

MARGA NEDELEA

Cauza apelor curate

Primim

Urmare articolului „Starea Oitului (IV)” publicat de revista dumneavoastră în nr. 51 din 17 decembrie 1981, vă comunicăm următoarele:

Cauzele care determină impactul de poluare a Oitului atît în cazul întreprinderii chimice „Colorom” Codlea, cit și al Combinatului chimic Victoria, sint real expuse (pe baza datelor furnizate de unități) și cunoscută atît de centralele industriale tutelare cit și de conducerea ministerului. Faptul că măsurile adoptate pentru eliminarea acestor poluanți au venit mai tîrziu și sint în curs de desfășurare se datorează mai multor cauze dintre care amintim:

a) Pentru întreprinderea „Colorom” s-au cercetat mai multe procedee de epurare în decursul anilor 1972—1977 pentru a se găsi o soluție tehnologică satisfăcătoare care prin aplicarea ei să nu greveze în mod decisiv asupra indicatorilor economici ai unității. Acest lucru a condus la aplicarea unui procedeu biologic de epurare a apelor (rar utilizat pe plan mondial) pentru o parte din efluent și la incinerarea restului de ape toxice. Procesul biologic este cercetat proprie și la elaborarea lui s-a avut în vedere, pentru testare, peste 400 de produși chimici com-

plecși rezultați din procesele de fabricație. b) În cazul instalației de incinerare a produșilor toxici, de asemenea unicat în industria noastră, s-au întîmpinat și se mai întîmpină unele greutăți atît în ceea ce privește procesul tehnologic cit și la punerea în funcțiune (constructorul avînd o contribuție esențială).

c) În ceea ce privește pierderile de produse secundare în apele uzate ale Combinatului chimic „Victoria” trebuie precizat că ele se datorează unor tehnologii mai învechite de obținere a nitrocelulozei, schimbătorilor de ioni (anioni și cationi) și a rășinilor fenol-formaldehidice. Ca urmare, în ultimii ani aceste procedee au fost recercetate de institutele noastre de cercetări, au fost îmbunătățite procedeele tehnologice care se vor aplica industrial în acest cîncinal, renunțîndu-se la vechea fabricație.

d) Referitor la situația internă a canalizării combinatei este adevărat că revederea și refacerea ei nu s-a făcut într-un mod organizat, principalele motive fiind lipsa de fonduri corespunzătoare și imposibilitatea opririi unor fabricații pe o durată mai lungă din cauza influențelor pe care le-ar produce în economia națională. Cunoșcînd în detaliu aceste probleme și țînd seama de legislația în vigoare precum și de faptul că în cazul Combinatului chimic „Victoria” vor avea loc dezvoltări de capacități care să permită rezolvarea tutu-

ror problemelor cu care se confruntă în prezent, apreciem că în următorii doi ani situația pe această platformă se va modifica radical în bine.

În continuare dorim să vă informăm că pentru îmbunătățirea continuă a calității apelor uzate evacuate de unitățile noastre în planul de investiții al ministerului pentru acest cîncinal sint prevăzute lucrări pentru:

- 1) Completarea și îmbunătățirea procesului de epurare ape uzate de la Întreprinderea chimică „Colorom” Codlea cu termen de finalizare trim. III.1983;
- 2) Separarea rețetelor de canalizare și completarea actualelor instalații de epurare cu decantoare suplimentare la C. ch. Făgăraș, cu termen de punere în funcțiune trim. IV. 1983;
- 3) Extinderea stației de epurare biologică de circa trei ori la Combinatul chimic „Victoria”. Termen de punere în funcțiune trim. IV.1984;
- 4) Continuarea lucrărilor de sistematizare și separare a rețetelor de canalizare a Combinatului chimic „Victoria”, astfel încît p-lul Corbișor să-și recapete calitatea apelor avută inițial, termen eşalonat pînă în trim. IV.1984.
- 5) Completarea stațiilor de preepurare a apelor uzate de la secțiile de nitroceluloză și schimbători de ioni.
- 6) Construirea unei stații de spălat cisterne cu recuperarea apelor uzate și trimiterea lor

în stația de epurare biologică; termen de punere în funcțiune trim. II.1983.

- 7) Construirea unei noi instalații de anioni; termen de punere în funcțiune trim. IV.1984.
 - 8) Dezvoltarea și modernizarea instalației de obținere a nitrocelulozei; termen final trim. IV.1984.
 - 9) Valorificarea unor subproduse rezultate din tehnologia de obținere a metanolului, clordimetiletar, rășinilor fenol-formaldehidice; termene eşalonate pînă în 1983.
- Separat de toate aceste acțiuni, conducerea ministerului a dispus măsuri tehnico-organizatorice menite să întărească disciplina în toate compartimentele tehnologice și de protecție a mediului, în scopul reducerii la minimum a pierderilor de produse secundare cu influență directă asupra apelor uzate evacuate de unități.

DIRECTOR TEHNIC

Gh. Ionită
Ministerul Industriei Chimice
N.R. Pentru urgentarea acestor măsuri, pentru aplicarea prevederilor Legii privind protecția mediului înconjurător, vom continua să analizăm „Cauza apelor curate”, ne vom ocupa de starea așor riuri ale noastre, convinși fiind că menținerea unei naturi neviciate de noxe, de alți agenți poluanți, este o problemă sît de morală, dar mai ales de pură existență.

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

— Pe vremea când v-am cunoscut — asta se întâmpla la „Lucașfăru”, seria Barbu — erați cronicarul literar „en titre” al revistei. De ce nu mai scrieți cronică literară decât sporadic?

— Sunt câțiva ani buni de atunci. Anii curg ca apa, vorba lui Topirceanu. Dar ce înseamnă anii în viața literară? Uneori tot, alteori nimic. Unii sunt secetoși, alții plini de belșug. Coșbuc spunea că anii de la revista „Tribuna” a lui Ioan Slavici — de la Sibiu — au fost cei mai rodnici ai vieții sale. Am putea spune și noi că anii de la revista „Lucașfăru” au fost anii rodnici, atât cei din seria Mișu Dragomir cât și cei din seria Eugen Barbu. Când, îmi amintesc cu plăcere, eram colegi. Eram cronicarul literar „en titre”, cum ziceți, și mi-am spus opiniile despre mai toți scriitorii activi din acea perioadă. Pe vremea aceea citeam tot. Absolut tot ce apărea și chiar și ce nu apărea. De ce nu mai scriu cronică literară decât sporadic? Din o mie și unul de motive. Vorba anecdotei cu clopotele.

Ion Dodu Bălan: „Un poet mare e, în esență, spiritualitatea unui popor reflectată în conștiința creatoare a unui om”

— Spuneți-mi câteva.
— Mai întâi, fiindcă nu am unde. Al doilea...
— Al doilea e de prisos.
— Firește. Fiindcă nimeni nu scrie cronică ca să le țină în sertar. Cronică e mijlocul legat de accesul la un organ de presă. În ciuda tuturor bunelor indicații, cronică literară, la noi, e un monopol al unui om sau doi. Monopolul a doi sau trei ține pe tușă nenumărați critici.
— Ce cărți regretați că n-ați putut comenta?
— Cum să nu fi vrut să scriu la volumul al doilea din romanul lui Dumitru Popescu Pumnul și palma, la Hanibal al lui Eugen Jebeleanu, la Manifest pentru sănătatea pămintului și la Iubiți-vă pe tunuri de Adrian Păunescu, la Fiul secetei de Ion Lăncrănjan, la Cartea de la Metopolis a lui Ștefan Bănuțescu, la Niște țărani de Dinu Săraru, la Muntele catinilor de Ion Brad, la romanele lui Marin Preda, D.R. Popescu, Augustin Buzura, Constantin Toiu, Laurențiu Fulga, Marin Sorescu ș.a. ! Sau cum n-aș scrie acum despre excelentele cărți Viața pe un peron de Octavian Paler, Săptămâna nebunilor de Eugen Barbu, Ieșirea din iarnă de Paul Anghel, sau despre cărțile unor scriitori mai tineri ! Dar unde? Sint lucrări atât de importante încât ar fi o impietate să le expediez într-o recenziură. Și-apoi, la noi mai e și prostul obicei că nu se discută, practic, despre o carte. Un cronicar își dă verdictul asupra ei și așa rămân lucrurile în revista lui. E greu, dacă nu imposibil, să măi intervină și altcineva, cu un alt punct de vedere.
— Totuși, nu ne-am putea plinge — cel puțin în ultimul timp — că lipsesc în revistele noastre polemice.
— Da, dar polemica este, cel mai adesea, extraliterară. Ați observat și dv., nu se discută cărți, ci persoane; nu se ciocnesc idei, ci capete; se lovește urit, pe la spate...
— Chiar de către unii „esteți”...
— Da, de către cei ce nu apreciază militantisul literaturii, fiindcă îl cheltuiesc prea mult în polemici. Se uită însă un lucru. Că, spre deosebire de scriitorii mari (vezi Eminescu, Creangă, Slavici, Caragiale), numai scriitorii mărunti n-au loc unul de altul în aceeași epocă, așa cum nu încap două săbii într-o teacă sau doi domni în țara săracă, vorba lui Anton Pann.
— Care ar fi soluția, după dv.?
— Să avem o revistă de critică literară. Poate nu una nouă, ci, transformată, una din cele existente. O astfel de revistă, după părerea mea, ar curăți sensibil atmosfera vieții noastre literare, ar face dreptate multor scriitori și multor opere

inecate în uitare, ar fi de mare folos pentru cititori, pentru ghidarea lor în fenomenul complex și divers al literaturii noastre. Și ar spulbera, cred eu, și bazele obiective ale unor grupuri literare îndesate de noție.
— Parec „Lucașfăru” tineretii noastre — fără să fie o revistă de critică, dar și de critică — făcea astfel de lucruri... Chiar am fi vrut — cu permisiunea dv. — să mai stăm puțin lângă revista de-atunci. Ce a însemnat ea, pentru dv.?
— „Lucașfăru” tineretii noastre a fost, pentru mine, o școală de prietenie autentică, de publicistică și de curaj. Dacă n-aș fi trecut pe la „Lucașfăru”, n-aș fi făcut niciodată publicistică. Acolo m-am molipsit de această nobilă boală modernă. Cum știți, pe atunci eram asistentul lui Tudor Vianu la catedra de literatură universală. M-aș fi afundat în bibliotecă și acolo aș fi rămas. Prin „Lucașfăru”, însă, l-am readus — vă amintiți? — și pe marele savant la publicistică.
— Dar om de bibliotecă ați rămas, și rezultatele se văd. Sinteți autorul unor monografii de amploare și de răsunet, monografia Octavian Goga, unică la noi, și recenta monografie Aron Cotruș, tot unică. Spuneți-ne, Ion Dodu Bălan, când v-ați apucat de aceste opere de pionierat, de deselenele a unor teritorii — cum să le zicem? — minate, de reconstituire a traiectoriilor unor creații de anvergură, dar și ale unor destine „cu probleme”, nu v-ați speriat de complexitatea proiectelor la care vă înhămați? De riscul posibilelor eșecuri? Dar teoriile „antimonografiste” — știți dv. care, cele ce cred că o cultură se poate face exclusiv prin eșecuri — nu v-au speriat, nu v-au inhibat?
— În tot ce am studiat și am scris am avut, ca țel ultim, cunoașterea cât mai adâncă și mai complexă a poporului din care fac parte. Or, un poet mare, reprezentativ, național, e, în esență, spiritualitatea unui popor reflectată în conștiința creatoare a unui om. În ciuda tuturor contradicțiilor din viața lor, Goga și Cotruș sint astfel de poeți. Sint poeți care vin din adâncurile filiei noastre naționale. Sint poeți care au intrat atât de profund, de intim în țesătura spirituală a poporului nostru, încât n-ar putea fi smulși de acolo fără să se rupă ceva.
— „Ceva” cit se poate de important!
— Am observat încă din anii de liceu acest lucru. Și mi-am dat seama tot mai mult, cu trecerea vremii, cât de populari sint cei doi și cât de bine ne intruchipează opera lor. M-am convins nu numai sentimental, ci și cu argumente profund științifice, că un poet național nu poate fi aruncat într-o magazie a istoriei, ca nu știu ce uniformă militară dintr-o epocă

revolută. Și am procedat în consecință.
— Povestiți undeva, în monografia dv. despre Cotruș, că i-ați descoperit cărțile, în ediții princeps, în casa unui miner, cu filele înnegrite de trecerea lor prin nenumărate miini...

— Da, chiar așa a fost. Și cu Goga, lucrurile stau la fel. Știți ceva? Ca om politic, Goga a avut, de pildă, la mine în sat, un singur adept. Ii zicea Vasile a lu Pătru Anii. După ce fusese, câteva săptămâni, primar goghist, îi rămăsese poezia de „Goga”. În schimb, satul tot, chiar și partea izolată în virful muntelui, știa versurile poetului, i le cînta și când erau prohibite. Dar cine nu i le știa? Mi-aduc aminte, eram în primul an după absolvirea facultății. Într-o seară, întârziat cu colegul și prietenul Teodor Virgolici într-o grădină de vară de pe Orzari, de pe unde a fost Delca Veche a lui Delavrancea. Eram vreo cinci-șase mese. Un lăutar întreținea cheful puținilor clienți. L-am rugat să cînte ceva din Goga. „Nu se poate, ne-a răspuns; nu-i voie”. „Atunci — i-am zis — fiți bun și cîntați «De ce m-ați dus de lângă voi!»” (Ne referem, desigur, la poezia lui Goga „Bătrînii”). „Asta da, ne-a spus omul, asta se poate”. Cred că nu mai e nevoie de comentariu critic în fața acestor elemente de sociologia receptării operei lui Goga.

— Dar problemele de cercetare propriu-zisă? Practic, ce dificultăți v-a pus monografia Goga? Dar monografia Cotruș?

— La Goga n-au fost probleme deosebite de cercetare. În bibliotecă, la Râșinari și la Ciucea se găseau destule documente, referințe critice, manuscrise, jurnale intime, fotografii etc. Uite, am și eu un jurnal inedit al lui Goga din zilele refugului de la Iași, din iarna lui 1917. E absolut excepțional, e cutremurător! O să-l public odată.

— Poate chiar în „Flacăra”!

— De ce nu! În schimb, la Cotruș am avut mari, foarte mari dificultăți în a mă documenta. Lipsseau scrisorile, jurnalele intime, documentele biografice, edițiile din opera poetului, precum și o ediție definitivă, științifică. Multe din revistele în care a publicat Cotruș au avut un tiraj foarte mic și aproape că nu se mai găsesc. Nici cele de stînga, nici cele de dreapta. Într-o zi, așadar, a fost extrem de nevoioasă, dar am fost și ajutat. Am multumit în cartea mea tuturor celor ce m-au încurajat (M. Beniuc, Ștefan Voicu, Valter Roman) și m-au sprijinit, îndeosebi tovarășului ministru Ștefan Andrei, care mi-a înlesnit accesul la Dosarul Cotruș din Arhiva M.E. Ajutorul cel mai substanțial mi l-a dat climatul de încredere în omul de știință, instalat cu mare larghețe la noi după Congresul al IX-lea al partidului. Dificultăți, vă repet, au fost, dar ce lucru bun nu se face cu jertfe și greutate! Mărturisesc că m-a pasionat munca de valorificare a scrierilor „dificili”. Ați vedea un chirurg mare care ar opera numai cazuri ușoare de apendicită?

— În cazul lui Cotruș, chirurgul care sinteți a încercat salvarea, pentru posteritate, a unei opere mari. Ați salvat copilul, nedezinteresindu-vă nici de mamă, de soarta ei pentru aceeași posteritate. Este vorba — am înțeles — de o personalitate puternică, dar și cu slăbiciuni, de un destin întunecat de tragedii și de erori. Omul însă a reușit, pînă la urmă, să desprindă erorile din sensul existenței. Asta se vede și din singurătatea, din izolarea lui de la sfîrșitul vieții.

— Aceasta a fost, într-adevăr, realitatea.

— Ajunsă la conștiința noastră după mulți, foarte mulți ani... De fapt, chiar și Goga ne-a fost restituit destul de greu, destul de târziu. Ce obstacole s-au pus în calea readucerii lui printre noi?

— În cazul ambilor poeți, un rol negativ l-au avut prejudecățile, patimile mărunte, ambițiile unor persoane, confuzia vulgară dintre poet și omul politic.

— Tot în legătură cu teoriile „antimonografiste”, despre care vorbeam mai înainte: autorii lor le argumentează, printre altele, și prin slaba audiență a tentativelor istorico-literare în conștiința contemporanilor. Iată, chiar receptarea lucrării dv. „Resurrecția unui poet: Aron Cotruș” nu ni s-a părut deloc pe măsura însemnătății operei.

(Continuare în pagina 19)

ILIE PURCARU

Vocația istoricului

Vasile Netea a intrat în istorie cu o moștenire. O moștenire aleasă, cu descindere directă din incrincentata viață socială și națională a Ardealului, care a avut și are pentru el semnificația unui destin. Vocația sa de istoric l-a îndreptat spre adevărurile scrise de legile pămintului și de rezistența dinlăuntru a unui neam, adevăruri supreme, care întreceau documentele ticluite de diete și cancelarii aulice. Martirii locului stau măturte, de la exilatul dintre ai săi Inocențiu Micu, de la Horea și Iancu, și pînă la profetul Bărnăuțiu și nebiritul Lucaciu. Către doctrina de gînd și de fapte a acestor premergători s-a întors Vasile Netea cu crezurile și convingerile sale. Căci el îl spuneau că sintem aici cei dinții și vom rămîne cei de pe urmă.

Prin opera sa de istoric, Vasile Netea e un vizionar. A cercetat momentele de seamă ale vieții istorice prin izvoarele trecutului; a confruntat documentul de arhivă cu realitățile de sine stătătoare, reluînd firul unei idei din istorie ca să o infățișeze viitorului; în fine, a stăruit asupra dăinuirii și continuității noastre în aria geografică și spirituală ce ne definește. Fără prejudecăți, istoricul se apleacă și astăzi asupra măturii altora despre noi, înlăturînd puzderia de erori aruncată deasupra așezărilor noastre sufletești de către cei care aciuți prin alte părți, nu pot sau nu vor să ne cunoască. De la Istoria Memorandumului și pînă la O zi din Istoria Transilvaniei: 1 Decembrie 1918, sau Pe drumul unității naționale, ca să nu amintim decît pe cele mai reprezentative lucrări ale sale, Vasile Netea reabilitează conștiința unității de neam, ca matrice a istoriei românilor.

Și mai există ceva. Acel ceva care ține de conlucrarea din ființă între om și pămîntul pe care s-a ivit în lume. Această lume a Ardealului, din care vine Vasile Netea, a lucrat dinlăuntru, într-o identitate de simțire cu fapta, fără mreje întinse și alunecări ușoare care deteriorează întregul și, prin jocuri de moment, amorțește conștiințele. Istoria-mamă este ireductibilă, după cum etosul ei exprimă etnia. De aici încep să se desprindă, pentru istoricul nostru, acele „semnificații ale Ardealului”, cum fericit le numea regretatul gînditor Vasile Băncilă, repudiînd superficialitatea și divagațiile marginale despre ardelenism.

Sub semnul celei mai constructive tendințe, opera de istoric a lui Vasile Netea recuperează momente hotărîtoare din istoria poporului nostru sau evocă personalitățile marcante ale unei epoci, cu aspirațiile și idealurile lor trecute în neuitare. În același mod, el destramă urzile contestatariilor noastre în pidoaria lor agresivă pentru teritorii așa-zis „pierdute”. Cînd barbaria s-a dezlăntuit, în 1940, prin sfîrșecarea pămîntului strămoșesc, Vasile Netea, ca alți mulți ardeleni, a scos la lumină prioritățile noastre istorice în acel nord de țară, prin daco-romanitatea stăpînită, neconvertită, mereu aceeași, constantă, legată de viața țării. Intocmai ca și de viața familiei, de parcă era una.

Să mai reținem, din viața sentuagenarului istoric, și statornicia omului, tradusă în verbul său întremător și dătător de puteri; să-l ascultăm pe oratorul neîntrecut, ce ia în stăpînire ideea și o transfigurează nărc, știînd că numai astfel ea poate dăinui. Cu doi ani în urmă, mă aflam, împreună cu istoricul Vasile Netea, cu distinsul primar al Simleului, Ioan Pop, și cu Gheorghe Păcuraru, la Io (Sălaj). În comuna martirilor din septembrie 1940. Glasul oratorului infiera încă o dată — cu tulburătoare accente — nelegiuia crimă, tot așa cum o face, cu aceeași osirdie, pe pagina de revistă sau de carte.

Istoricul de vocație, omul de cultură și publicistul Vasile Netea se află, la cei 70 de ani ai domniei-sale, în deplinătatea puterilor creatoare. Cartea vieții d-sale e așteptată — căci a început să fie scrisă — ca un semn binefăcător al recunoașterii vocației istoricului și al statorniciei omului într-un crez al său.

VASILE VETȘANU

Vorbiți și scrieți românește! Comentarii la... (II)

Nu mai puțin interesantă este forma salariu pe care o înregistrează greșit salar. N-aș fi de acord cu menținerea (nu minciuna!) făcută de Dicționarul explicativ...: „Pe cale de a ieși din uz”. De ce (am zice noi)? Fiindcă, la oraș, luăm chenzina și lichidarea? Dar, în mediul rural, se plătesc salarii (lunare). Cit despre leafă sau simbric, nu pot amenința pe salariu. Oricum, varianta populară salar este foarte frecventă, cu toată lupta noastră. E și aici o tendință. Etimologia ne duce la fr. salaire sau la latinescul salarium, mult

mai concludent pentru forma corectă românească, salariu (pluralul apare corect: salarii, ca și comentarii). În latinește avea, după cum se știe, sensul „suma pe care o primeau soldații romani ca să-și cumpere sare”. Dealtfel, rădăcina era sal-, iar acuzativul salem ne-a dat pe sare (de bucătărie). Familia nu e mai puțin bogată și interesantă. Printre altele reținem din franceză salé = rom. saleu, salade = rom. salată, sauce = rom. sos, salami = rom. salam (și italianul salame), salpêtre = rom. salpêtre, „azotat de sodiu, nitrat de potasiu” etc., numele existent în latina medievală, salpētra, „sel de pierre”, deci din sal „sare” și petra „piatră”, și apoi salin, salină, salinitate, saliniza, salinometru etc. S-ar mai putea invoca, în aceeași ordine, că, după francezul dessa-

ler, avem neologismul desaliniza, dar nici româna nu s-a lăsat mai prejos, căci de mult și-a creat dubletul popular a desăra (din des + sara). La rigoare, și saramură ne trimite la neogrecescul salamūra, dar nu vrem să mergem prea departe. Să rămînem la salariul nostru și să spunem că pentru el mergem la serviciu, nu la servicii, formă greșită care circulă așa de des. Se pare că e mai „ușor” de pronunțat servicii (ca bici sau arici). Cu serviciu, problema e și mai complicată. Nu vom intra în detalii, dar, dacă invocăm fr. service și lat. servitium, este pentru a arăta că forma corectă serviciu trebuie respectată, cel puțin în scris. De la rădăcina latinească serv- la cuvintele românești șerb, șerbet, sergent sau rezervor este o întregă istorie cu care se amuză

doar lingviștii. Un lucru trebuie însă să ne rețină atenția: compusul românesc auto-service, venit din engleză sub această formă, dar pronunțat, de noi, auto-servis sau numai servis, deși e scris, pretutindeni, service, pentru „stație de întreținere a autoturismelor”.

Așadar, să rămînem receptivi la acest comentariu, să mergem la serviciu, de unde luăm un salariu, iar cu mașina, deocamdată, la auto-service sau la serviciu (pronunțăm anglicismul ca și pe cel francez, deci servis, puînd, acum, o... servofrină în pronunție, după franțuzescul servofrein, pentru „frîna de serviciu”).

GH. POALELUNGI

Proză

Nicolae Breban: „Don Juan“

În Don Juan, cea de a șasea carte a lui Nicolae Breban, se revelă aceeași capacitate a autorului de a ne prezenta o ambianță cu mijloace literare deosebite. Din păcate însă, în acest roman în care totul este de o concretețe extraordinară se întâlnesc numeroase neglijențe stilistice (în special cacofonii) sau se transcriu cu fervoare gândurile unor eroi, gânduri socotite mari adevăruri despre om, dar care se dovedesc a fi până la urmă locuri comune, la îndemina oricui. La impresia de redactare grăbită contribuie deosebit finalul romanului unde autorul, nemaiașărând parcă răbdare să-și lase personajele să acționeze libere și din comportamentul lor să se priceapă concepțiile despre viață, le pune să rostească veritabile discursuri despre libertate, religie, morală, dragoste, istorie etc.

Don Juan nu atinge valoarea unor cărți ca în absența stăpînitorilor, Animale bolnave, Bunăvestire, socotite de mulți drept cele mai bune romane ale autorului. Însă personajul pe care ni-l propune este deosebit de original și interesant. Cititorul îl urmărește pasionat ori de câte ori apare. Profesorul de istorie Rogulski este un irezistibil căucător de inimă și total deosebit de imaginea tradițională a lui Don Juan. Acesta din urmă era un tânăr plin de farmec, de o eleganță studiată, scriitor în tot ce întreprinde. În schimb, eroul lui Nicolae Breban, bărbat la 40 de ani, umblă nebărbierit, este îmbrăcat neglijent și e destul de puțin agreabil pentru cine nu-l cunoaște bine.

Romanul urmărește întreaga suită de procedee pe care le folosește Rogulski pentru a o cuceri pe Tonia, soția unui director din minister și mamă a doi copii. Deși poate să-și atingă scopul imediat el își amână victoria pentru ca victima să i se predea necondiționat. „Doamna” și „Vagabondul” se confruntă într-un duel captivant și cel care are de partea sa natura iese învingător. Tonia este smulșă din confortul ei burghez de imprevedibil și nestatornicul Rogulski. Acesta nu este nicicum un fante de duzină. Oriunde poposește, el aduce cu sine o tulburare a convențiilor, spulberă clișeele de gândire, invită la renunțare la sofisticare, la tabuurile ce-l instrăinează pe om de căile lui firești dintotdeauna: „Un fiu al naturii! Aceasta era, cu adevărat, singura calitate a lui Rogulski”. Preocuparea sa de căpetenie este aceea de a poseda: „Eu sunt un individ profund interesat de posesie: de creație și posesie”, declară el fără să se sinchisească nici un moment de faptul că scandalizează pe cei din jur, confundându-i în conformism. Rogulski toacă veritabile spectacole în care silește pe ceilalți eroi să se conformeze indicațiilor de regie date de el, deoarece vrea să le guverneze destinele și nu e capabil să facă acest lucru decât dacă le socotește drept creații proprii. Însă credința lui că este un emisar al libertății se dovedește falsă, deoarece el însuși apare ca un conchistador nesățios de suflete, pe care le domină prin dragoste sau prietenie, recurgând la orice stratagemă pentru a-și atinge ținta. El știe cu exactitate când să fie brutal sau delicat, sincer sau mincinos, curajos sau poltron, diabolic de inteligent sau să mimeze prostia.

Creație de respiro a lui Nicolae Breban, Don Juan împune totuși un erou ce nu poate fi țesut uitat.

GEORGE ARION

Ancheta noastră

A FI INTELLECTUAL ÎN PROVINCIE

Deschidem în paginile revistei noastre o dezbatere cu privire la condiția intelectualului, a creatorului din provincie, și ne propunem să nu evităm — într-unul din numerele noastre viitoare — nici creația tehnică. Deocamdată, ne ocupăm de creatorii din cimpul artei. Bineînțeles, nu pornim de la premisa că s-ar putea așeza un comod semn de egalitate între condițiile și calitatea climatului spiritual al Capitalei, pe de o parte, și condițiile și climatul din provincie, pe de altă parte. Dar nici nu ne desolidarizăm de semnificațiile profunde ale proverbului conform căruia omul sfințește locul. Într-un context de emulație reală, considerăm că problemele ar trebui să fie aproximativ identice în toate mediile și spațiile de cultură. Corecția în privința mijloacelor de care dispune un colț de țară în a-și propulsa talentele vine firese și la timp dacă este temeinic argumentată. (P. Mihal).

Sibiu: Orașul își ajunge sieși...

„Într-acest oraș au toate chipurile de bune îngrijiri, spre buna orânduială, spre odihnă, spre podoabă și spre înlesnirea învățării și spre toate urmările carele aduc pe oameni la fericire”. Sint cuvintele, vechi de mai bine de un secol și jumătate, ale lui Dinicu Golescu. Și pentru că toate cite le înștră vrednicul cărturar au crescut și s-au înmulțit însuși, pesemne că sibienii se pot socoti „fericiți”. Adunate aproape umăr la umăr în inima cetății, așezămintele culturale se rinduesc cu mindrie parcă: Bruckenthalul, Casa Artelor, Biblioteca „Astra” Universitatea, Teatrul de Stat, Filarmonica, faimoasa tipografie (I.P.-Sibiu), silueta elegantă a Casei de cultură a sindicatelor, Casa de cultură a tineretului, etc.

Aflind că la Sibiu, pe „Podul mincunilor”, se spune numai adevărul, am pornit să aflăm adevărul despre viața spirituală a străvechiului burg, stînd de vorbă cu o seamă de cărturari ai săi, care, prin strădania lor, încearcă să aducă — vorba boierului călător din veacul celălalt — „pe om la fericire”.

Și pentru că nimic nu spune mai mult despre profilul spiritual al unei așezări decît rangul cu care e cinstită CARTEA, pornim să aflăm cine scrie și cine citește cărțile Sibiului. La Comitetul județean pentru cultură și educație socialistă stăm de vorbă cu vicepreședintele Alexandru Gătej: „Sibiul își înconjoară intelectualii cu același respect și considerație moștenite prin tradiție. În tot ceea ce întreprindem în cadrul comitetului, ne străduim să facem ca zestrea spirituală a județului nostru să ajungă în rîndul maselor largi de locuitori într-o formă accesibilă, ridicînd în același timp publicul la înălțimea unui gust autentic și a respectului pentru originalitate, bazat pe o profundă stimă față de trecut, față de valoare”. Tribunalele de afirmare ale acestor nobile deziderate sînt în primul rînd publicațiile găzduite de Capitala județului: „Tribuna Sibiului”, „Die Woche”, „Transilvania”, la care se adaugă o adevărată activitate editorială a redactorilor de la „Transilvania” (chiar dacă Sibiul nu are — încă? — o editură, sau măcar o Casă editorială, așa cum poate s-ar cuveni) legată de existența minunatului colectiv al I.P. Sibiu, condus de directorul Mircea Opreșiu: seturi de reproducere privind portul popular, ornamentica portului popular, creațiile în lemn, seria de albume de format mic, „Satele României”, ca și setul de acuarele ale Iulianei Dancu reprezentînd cetăți țărănești săsești (iptr-o realizare tipografică excelentă, însoțită de un documentat studiu introductiv al autoarei) calendare cu înaltă finută grafică și conținut educativ etc.

Convorbirea avută cu Mircea Tomuș, redactor șef al revistei „Transilvania” și președinte al Asociației scriitorilor din județul Sibiu, pune în lumină o altă latură a efervescentei culturale a Sibiului: activitatea literară creatoare, desfășurată atît în paginile revistelor amintite, cit și în cadrele oferite de existența unei Asociații a scriitorilor. Luna februarie va găzdui, ca în fiecare an, manifestările

legate de „Luna cărții la sate”. „manifestări realmente de conținut, pe care le organizăm cu sincer entuziasm, pentru că sîntem întotdeauna așteptați cu plăcere. La Copșa Mică, Valea Viilor, Cîrța sîntem solicitați să mergem în fiecare an. Firește că n-o putem face mereu, dar pretutindeni unde mergem simțim dragostea față de literatură, o superbă sete de cultură”. Aflăm apoi că sub egida Asociației scriitorilor din județul Sibiu își desfășoară activitatea un cenacul al scriitorilor români și unul al scriitorilor de expresie germană, care-și reunes colectivele de 2-3 ori pe an, că revista „Transilvania” rezervă anual un număr scriitorilor de limbă germană. „Se constată că literatura de expresie germană din Sibiu se impune tot mai mult atenției prin cîteva nume de prestigiu. Există azi o generație de tineri poeți (Richard Wagner, Werner Söllner, William Totok, Horst Samson) a căror poezie respiră contextul actual al poeziei românești”. (Mircea Tomuș).

Acestor cenacuri, să le zicem „profesioniste”, li se adaugă un număr foarte mare de cenacuri organizate pe lingă case de cultură și întreprinderi, pe întinsul întregului județ: Cenacul „Lumina” al Casei de cultură a sindicatelor condus de Artemiza Ene, poetă, și om de aleasă dăruire față de cultură, societatea „Radu Stanca” a Casei de cultură a tineretului din Sibiu, cele două cenacuri de literatură științifico-fantastică — „Nova” și „Fantascienza”, cenacul epigramistilor, la întrunirile cărora ucenicesc tinere talente dintre care, deja, unele nume: Carmen Negulei, regretatul Daniel T. Suciu, Viorel Precup, Adi Mohai, Dan Bogdan, Mioara Leleștean și alții. Viața acestor cenacuri pulsează însă la unison, dovadă stînd și tradiționalul Cenacul al cenacurilor, care în fiecare an însoțește lucrările binecunoscutele Colocvii de critică ale Transilvaniei, manifestare ajunsă la a cincea ediție și înscrindându-se ca un punct de reper în contextul criticii și teoriei literare de la noi.

Un lăcaș de adevărată cinstire a cărții este și Biblioteca „Astra”, așezămînt numărînd peste 450 de ani, unde Constantin Noica a circulat și manuscriselor eminesciene prin fotocopiare, inițiativă sprijinită cu dăruire de înalțosi bibliotecari (directorul Ioan Holboș, Elena Dunăreanu, Ioan Avram). Nu putem să nu pomenim activitatea susținută a cercului de bibliofilie și ex-libris de pe lingă bibliotecă, condus de Engber Carol, care reunește colecționari de prestigiu, preocupîndu-se în același timp și de păstrarea tradiției bibliofiliei în rîndul tinerilor sibieni, prin organizarea unor expoziții și conferințe în școli.

Nu există, așadar, un sentiment al provinciei la Sibiu, decît în înțelesul de mîndrie a apartenenței la „ilustra provincie”. Sibiul își ajunge sieși din punct de vedere spiritual, ceea ce îl lansează firesc în dialogul cultural între și peste provincii, dialogul național al valorilor, în care cetatea puternică și sever-fremătătoare are multe de spus.

TANIA RADU

9 CAP LIMPEDE

Alte elucidări necesare

GUTURAIUL, BATA-L VINA! Să mai spicuiem din „Convorbiri literare” nr. 12 (1981) încă o piatră „prețioasă”, dintre acelea care fac baltă atunci cînd cad, piatra aruncată de Al. Dobrescu fiind menită să facă baltă din „Deceniul opt”, oferit tirului de direcția revistei Iesene. Ce mai pune la pămînt Al. Dobrescu? „Autohtonismul.”

Ce-o fi asta? Să citim: „Și s-ar mai cere analizată resurrecția autohtonismului, interesant mai puțin în ordinea literară și mai mult în aceea a mentalităților, ostil noutății, vehement anacronic, devotat unui limbaj vag expresionist, oricum, neîmbietor — dar răspîndit deopotrivă în poezie, proză și critică.”

„Autohtonism”, deci! Probabil — predilecția sau tentația temei autohtone, locale, naționale, dacă înțelegem bine. Slavici, Creangă, Sadoveanu, Rebreanu — ca să ne oprim doar la acestia — se grupează probabil la autohtonism, ca și mai vechii Filimon, Alecsandri, Negruzzi, Neculce, Costin și Ureche. Aceștia și alții, pe care nu-i mai enumerăm — peste toți stă tutelar Eminescu — rîmin sub fascinația temei autohtone, făcîndu-și purtător de eu autohtonismul, adică poporul român.

A existat, e drept, și un „autohtonism” ca „ism”, sau ca modă, între cele

doi războaie. Moda o fabrică întotdeauna minorii, mării scriitori nu compromit temele. Va fi fost Blaga un „autohtonist”? Dar Arghezi? Dar Ion Barbu? (Ca să ne oprim doar la acestia, care circumscriu, prin opera lor, o anume sferă tematică, o predilecție, un stil cultural). Atunci?

Ce fenomene din literatura română postbelică, mai precis din „Deceniul opt”, se pot alinia tematicii incriminate? Cine a resuscitat la noi „autohtonismul”, ce autori, ce cărți ilustrează această direcție? Cumva „Megaliticele” sau „Dacia Fă-niks” de Ion Gheorghe? Cumva „Imnele Transilvaniei”, „Imnele Moldovei”, „Imnele Țării Românești” de Ioan Alexandru? Sau ciclul „Lilieilor” de Marin Sorescu? Sau „Săptămîna patimilor”, „Vi-teazul” și ciclul „Zăpezile de-acum un veac” de Paul Anghel? Sau „Suferința urmașilor” de Ion Lăncrăjan? Sau „Imposibila întoarcere” și „Delirul” de Marin Preda? Sau, poate, „Manifest pentru sănătatea pămîntului” (în care se cuprind cuvintele „sănătate” și „pămînt”) de Adrian Păunescu?

Ceea ce-l alarmează pe Al. D. — o și spung — nu sînt cărțile, nici autorii, ci o „mentalitate” care hrănește și cărțile, și autorii, și care ține, înțelegem, de opinia publică. Este deci vorba de un fenomen social. Același, zicem noi, care a alimentat marea literatură română.

Ca să dispară tema autohtonă, trebuie să dispară „mentalitatea”. Și ca să dispară „mentalitatea”, nu există decît o singură soluție. N-ar fi de mirare ca revista ieseșeană să ne-o și sugereze: dispariția autohtonilor.

Dar dacă este alarmat de „autohtonism”, același Al. D. vede roșu cînd aude de protocronism: „Iar în direcția legătură cu acesta („autohtonismul”, n.n.), scrie Al. D., n-ar trebui omisă, căci aparține deceniului opt, teza protocronismului, fenomen specific de creștere ce a luat înfățișare de program, grupînd în juru-i, pe lingă amatorii de ieftină afirmare, și cîteva persoane altfel demne de stimă, numai că din cale afară de influențabile”. Remarcăm aici faptul că „teza protocronismului”, o teză deci, devine sub pana lui Al. D. — și bine-ar fi să fie așa! — un „fenomen specific de creștere ce a luat înfățișarea de program”. Acest „program”, dar și acest „fenomen specific de creștere”, grupează o parte din lumea culturală românească. Pe cine? Normal ar fi să-i grupeze pe autorii, în acest caz pe autorul noțiunii de protocronism — prof. Edgar Papu — cu cine?; desigur, cu comilitonii întru această idee. Cine sînt aceștia? Al. D. nu ni-l spune, dar îi găsim cu numele și cu opțiunea în „mescele rotunde” consacrate acestui subiect de revista „Lucea-

fărul” din anii 1977—1978. Să ne oprim însă la autorul termenului, prof. Edgar Papu, principalul vizat. Unde să-l grupăm, după categorisirea lui Al. D.? Lingă „amatorii de ieftină afirmare” sau între „persoane altfel demne de stimă”, numai că din cale afară de influențabile”? Remarcăm aici faptul că „teza protocronismului”, o teză deci, devine sub pana lui Al. D. — și bine-ar fi să fie așa! — un „fenomen specific de creștere ce a luat înfățișarea de program”. Acest „program”, dar și acest „fenomen specific de creștere”, grupează o parte din lumea culturală românească. Pe cine? Normal ar fi să-i grupeze pe autorii, în acest caz pe autorul noțiunii de protocronism — prof. Edgar Papu — cu cine?; desigur, cu comilitonii întru această idee. Cine sînt aceștia? Al. D. nu ni-l spune, dar îi găsim cu numele și cu opțiunea în „mescele rotunde” consacrate acestui subiect de revista „Lucea-

Există uneori și o glorie a negării, o gloriolă, care bintuie ca și guturaiul. A strănutat cineva la Oradea sau mai departe și i s-a răspuns la Iași. I-a venit în dînd la strănutul lui Al. D. Ne aflăm, precum se vede, în plin sezon, cînd crește consumul de batiste și de hirtie de scris.

Dar să nu se creadă că ne-am fi supărat pe Al. D., care în fond e un tînar de treabă, cu trageri de inimă, harnic în ale cetirii și scrisului săl-tăref. În acest caz, el va fi transcris, cu ușurătate, gânduri și opinii care nu-l aparțin, care zboară prin aer ca și germeii gripei, căzînd unde se întimplă. Bestiolele trag, se vede, la călmări. (Ilie Purcaru)

Muzica

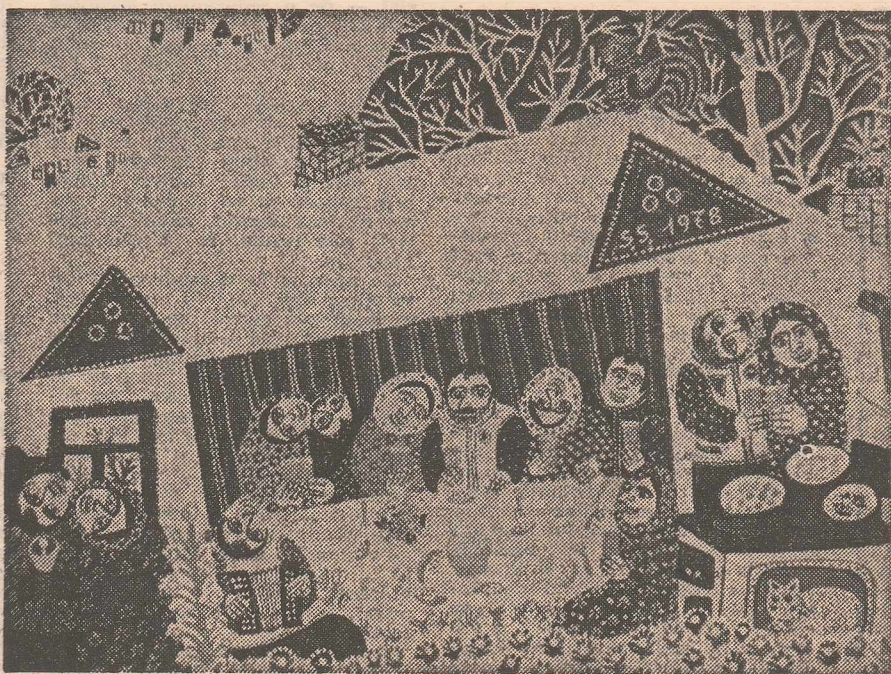
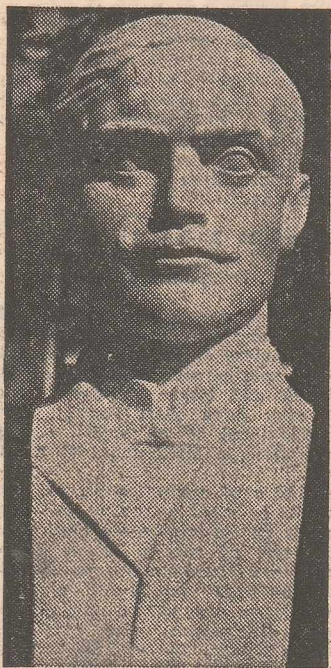
Premieră la Opera Română

Vineri 5 februarie, premiera operei „Vedere de pod”, de Renzo Rossellini (libretul de Gerardo Guerrieri), pusă în scenă de regizorul Hero Lupescu, ne-a lăsat destule semne de întrebare asupra oportunității includerii ei în repertoriul Operei Române, mai cu seamă că din acest repertoriu lipsesc destule capodopere ale secolului nostru, semnate, de pildă, de Alban Berg (Wozzeck), Dmitri Șostakovič (Nasul, sau Lady Macbeth), ori alte titluri de vîrf din creația autohtonă, cum ar fi Orestia lui Aurel Stroe, ori Iona, de Anatol Vieru.

Există însă cîteva elemente noi, excelente, în acest spectacol și acestea ne dau speranța că publicul, pe care-l dorim cit mai numeros, va umple sala operei la viitoarele reprezentații ale recentei premiere. Este vorba, în primul rînd, de prima înfîlțire cu un spectacol teatral-cîntat. Într-adevăr, viziunea regională a lui Hero Lupescu ne-a condus către o piesă de teatru cu muzică, o dramă muzicală-judecată. Astfel, Marcel Roșca a reușit o creație memorabilă a rolului principal, Eddie Carbone, secundat excelent de Elena Simionescu (Beatrice) și Elena Grigorescu (Chaterine). Florin Diaconescu a creionat, cu mijloacele sale specifice, un Rodolfo de zile mari, și cită deosebire între acesta și Rodolfo din „Boema”! O surpriză, baritonul Nicolae Constantinescu, pe care nu-l știam și un talentat actor-povestitor, pe lingă calitățile sale muzicale și care a făcut ca personajul său, Alfieri, să fie deosebit de interesant. Și ceilalți soliști, din care cităm pe Adrian Ștefănescu și Bogdan Păun, vizionați în primul spectacol, în aceeași notă de înaltă seriozitate profesională.

Poate că „Vedere de pe pod” va fi primul pas către „Wozzeck”. În acest caz, nu am mai avea nimic de reproșat politicii repertoriale a Operei Române.

CLAUDIU NEGULESCU

Ion Duman: „Panait Cerna”; Stefan Știrbu: „Iarna, plugușorul și noaptea Anului Nou”. Bustul reprezintă un dar al sculptorului tulcean oferit satului natal al poetului, căruia nu demult i-am aniversat centenarul nașterii. Pictura lui Ștefan Știrbu valorifică vechi datini românești printr-un limbaj plastic de o elocvență particulară.

Tulcea: Important rămâne climatul

Tulcea, de pe o prispă însoțită a deltei, cheamă pictori și crește pictori, nu de azi, nu de ieri, ci poate de-a dreptul din clipa când locul a ajuns la conștiința culorilor sale. Aici s-a născut Alexandru Ciucurencu, pe aici au trecut artiști ca Nicolae Dărăscu sau Samuel Mütznar, prin lucrarea cărora putem vorbi astăzi, readunând-o treptat din memorie, despre o veritabilă pinacotecă a Dunării.

Deocamdată, mai important pentru noi rămâne însă faptul că la Tulcea ființează astăzi, acum, o pleiadă de artiști plastici stăpâni pe căile afirmării lor, prin talent, prin viziune și prin clarviziune. Constantin Găvănea este decanul lor de vîrstă și, în urmă cu numai câteva zile, a vernisat o solidă retrospectivă în sălile Dalles. Ștefan Știrbu a cerut o lume întreagă prin universul rafinat al legendelor sale cromatice, șlefuite inspirat și meticolos, cu o migală de bijutier. În urmă cu un an și ceva, Maria și Ștefan Pelmuș, alături de Eugen Barău, s-au impus publicului bucureștean printr-o expoziție colectivă găzduită la Căminul Artei.

În același context se înscrie activitatea pictorului Gunther Gasser Forst, a sculptorului Ion Duman, a grafičanului Ștefan Găvănea, secretarul filialei U.A.P., care a preluat această misiune de la tatăl său, Constantin Găvănea. Prezența lor în viața culturală a Tulcei și a țării nu este una sporadică, dimpotrivă, ieșirile lor în public se succed cu o consecvență revelatoare.

Mai nou însă în aerul artistic al Tulcei plutește o vagă discordie, uneori determinată de rațiuni pe care ar fi indecent să le comentăm, alteori născută din neînțelegeri care nu folosesc nimănui. Cert este că Ștefan Pelmuș a luat drumul Capitalei și Eugen Barău, de o vreme, conțetează ca activitate artistică în cadrul filialei U.A.P. din Constanța. Mărunte, intime sau principiale, cauzele discordiei lucrează nefast, în sensul deteriorării unui climat rezultat din certitudinea tonică a talentului intrat în conjuncție cu înlesniri materiale și susțineri morale de care oamenii nu au dus și nu duc lipsă aici. De pildă, se vințură cuvintul *dinastie*, fiind e vorba despre bucatăria filialei locale a U.A.P., și, pe partea asta a lucrurilor, credem că am spus totul. Pe de altă parte, nu ne putem permite să contrazicem afirmația lui Ernesto Mihăilescu, vicepreședintele Comitetului județean de cultură, conform căreia majoritatea artiștilor plastici tulcenți sînt alături de comitet în conflictul cu Eugen Barău. Așa o fi, și nu alt fel. Însă, în același timp, remarcăm faptul că adevărul nu depinde de majoritate, nici în artă și nici în alte domenii de activitate umană. (Exemplul clasic în această privință, fur-

nizat de logică, sună astfel: Nikolaus Copernic a avut dreptate, în pofta unei zdrobitoare majorități.) În primul rînd, pentru că majoritatea se poate monta și, de asemenea, se poate manevra și se poate manipula, iar uneori — precizăm: nu în cazul acesta — e de-a dreptul de speriat cît de meschin poate fi un interes capabil să coaleză în jurul lui te miri cîtă lume. Nu duce nicăieri procedeele vexatoriului de a i se impune lui Eugen Barău alternativa: „ori îți schimbi stilul, ori îți trîntim ușa în nas”.

Desigur, se arată a fi o datorie de neeludat a funcționarilor culturali strădania de a dobîndi un minimum de cunoștințe estetice și de a ști cite ceva despre stil, însă apetul de a emite aserțiuni categorice și ultimative în baza unor cunoștințe sumare generează abuz. Din fericire, Eugen Barău nu s-a înclcat prea profund în hățșuri administrative și, pentru a ieși din situația în care fără voie intrase, a solicitat sprijinul unui artist. Viorel Mărginean, pictor cu responsabilități importante în breasla din care și Eugen Barău face parte, cum era și firesc, i l-a acordat necondiționat și cu o promptitudine exemplară. Ceea ce nu înseamnă decît că în calea afirmării unui artist autentic, și la Tulcea, nu se pot interpune decît piedici mărunte sau foarte mărunte. Dacă aiurea *l'important c'est la rose*, aici important rămîne climatul, tratamentul calm și o necesară comprehensiune. În ceea ce ne privește, noi chiar îl sfătuim pe Eugen Barău să nu-și schimbe stilul. Pictura lui implică o construcție fermă și o raționalitate profund clarificatoare și ordonatoare în planul ideilor plastice. Acuzat de misticism, față în față cu arta sa, cade de la sine într-un fabulos ridicol. În pinzele lui bate un vînt reavăn, care vine de foarte departe, cam din Renaștere.

Nu ne indoim că forurile locale vor aplana cu discernămint o dispută sterilă și această convingere ne este consolidată de adevărul că forurile locale, constant, vădese o înțelegere și o dragoste particulare pentru pictură. Modalitatea ingenioasă de a alcătui substanța colecției de artă contemporană românească a muzeului județean, prin renumita tabără de creație de la Jurilovca, uzitată și în alte centre culturale ale țării, depune în acest sens o mărturie revelatoare. Și acum, iată, cea mai importantă veste care ne parvine din Tulcea: curînd, colecțiile de artă plastică ale municipiului se vor muta într-un spațiu adecvat, într-o construcție marcată de parfumul istoriei și integral renovată, în fostul palat al pașei. Tulcea va deveni curînd, într-adevăr, un oraș în care pictura va trona ca un pașă. Sub glumă, de data aceasta, stă certitudinea.

MIHAI PELIN

Drobeta-Turnu Severin: Cultura provinciei și provincia culturii

Desfășurîndu-se la o distanță aproape egală și nu prea mare, desigur, față de două mari centre culturale ale țării, Craiova și Timișoara, activitatea cultural-artistică a unui oraș cum este Drobeta-Turnu Severin are toate șansele de-a se impune, de-a depăși, calitativ și tematic, atît un anumit nivel de amatorism al actului artistic, cît mai ales condiția și statutul unui provincialism cultural. Dealtfel, ca o prefață la o prelungită dezbateră cu Valeriu Armeanu prima dintre delimitările pe care interlocutorul nostru, autor a nu mai puțin de 6 volume de versuri apărute în ultimii zece ani, a ținut neapărat să o facă, a fost cea privind doi termeni destul de des vehiculați în ultima vreme: *provincia culturii și cultura provinciei*. „Dacă primul termen, provincia culturii, vrea să însemne o lipsă de calitate a actului artistic, atunci, în ceea ce privește orașul nostru, termenul este total inadecvat, mai ales dacă ne referim la mișcarea literară. Un prim argument al acestei opoziții a mea ar fi buchetul celor cîțiva scriitori localnici care au reușit, fiecare în parte, să-și tipărească romanele și volumele de poezii. Cît despre al doilea termen, cultura provinciei, ei bine dacă el vrea să însemne că și în provincie se nasc oameni, cum spune proverbul, atunci, firește, el este întru totul acoperit de realitate.”

— Într-adevăr, Valeriu Armeanu, cele șase cărți de poezie pe care le-a tipărit în numai 10 ani confirmă punctul dv. de vedere cum că provincia, aici, la Drobeta-Turnu Severin, dispune de o cultură demnă de toată atenția. În același timp, cele șase cărți mai demonstrează că un scriitor, chiar în provincie, se poate impune, totuși, dacă are ceva de spus.

— În ce mă privește, am prins o perioadă, ca să-l zic așa, bună. Prima calitate care a hotărît apariția cărților mele a fost, cum bine ați remarcat, acel „ceva de spus”. Dar, de ce să nu recunosc, cărțile mele au mai apărut și datorită faptului că, de felul meu, sînt un luptător. M-am bătut pe linia întâi, pe linia a doua, ba chiar și în spatele frontului.

— N-ați vrea să traduceți puțin respectivele metafore?
— Dacă e ordin, cu plăcere. Linia întâi vrea să însemne înțînirea cu un editor plin de bunăvoință, inclusiv exigență. Linia a doua ar vrea să fie ceea zbatere, aproape surdă uneori, cînd trebuie să insiști și să insiști și iar să insiști. Și, în fine, spatele frontului, o adevărată vale a plingerii, ar fi ceea luptă deosebit de abilă, cînd trebuie să depășești punctul de vedere al unui editor ce se opune cu o îndîrjire demnă de o cauză mai bună. Remarcăți că toate aceste lupte se dau, ca să zic așa, „de la distanță”; adică distanța dintre orașul nostru și București sau alte orașe cu edituri. Din păcate, la ora actuală, pentru cîțiva din mai tinerii mei colegi de cenaclu, lupta se dă fie pentru a publica într-o revistă, cum e *Ramuri*, cea mai apropiată de noi, fie pentru o carte la *Serisul Românesc*, mai mult în culise. E-atît de greu, încît eu, personal, deși luptător, cum mă defineam, n-aș mai vrea să fiu din nou tînăr debutant.

— Să-nțeleg că revista „*Ramuri*” și Editura „*Serisul Românesc*” nu sprijină literatura din Drobeta-Turnu Severin?

— Intocmai. Scriitorii din Drobeta-Turnu Severin s-au impus prin alte reviste și alte edituri, deși, în zonă, se află cele două instituții „oltenesti”. A nu se înțelegere că aș susține ideea ca ambele instituții să fie numai ale noastre, ale otenilor. Departe de mine o astfel de opinie. Cele două instituții ar trebui să fie o casă bună pentru orice scriitor bun, fie tînăr de perspectivă, fie mai vîrstnic și afirmat în timp. Dar „*Ramuri*” și „*Serisul Românesc*” ocolesc, dintr-un motiv atît de misterios, încît nici nu mă strădău să-l clarific, ambele categorii de scriitori din orașul nostru.

— În concluzie?

— În concluzie, condiția scriitorului din provincie este precară atita timp cît față de el se manifestă un dezinteres din partea celor care ar trebui, dimpotrivă, să-l sprijine, să-l acorde un spațiu de manifestare.

VICTOR NIȚA

TV

Adecvare și talent

Dacă în emisiunile de televiziune, pentru foarte multe emisiuni chiar, în momentul în care emisiunile trec printr-un impas de prospețime și de comunicare, s-a găsit formula adecvării și talentul reportericesc sau de crainic nu poate fi pus la îndoială, la radio nu știm cum se explică dar destule emisiuni suferă de o inadecvare funciară a vocii comentatorilor la textul pe care-l citează. Deunăzi, doi crainici, un bărbat și o femeie, care probabil că ar fi anunțat cu mai mare succes și aplicație șlagăre de muzică ușoară sau situația florilor de la seralele Codlea, vorbea cu ușurătate despre pericolul crescînd al apariției și răs-pîndirii neofascismului în unele țări din Europa occidentală. Era în tonul celor doi crainici atita inadecvare încît principala țintă a emisiunii, aceea de a informa și mobiliza opinia publică, de a educa și crește tînăra generație în spiritul vocației antifasciste se pierdea pe drum, cuvintele nu mai aveau nici un sens, dumnealui, crainicul, părea că anunță rezultatul unei întreceri de trotinete, iar dumneaei, crainica, părea că ne transmite rețeta unei prăjituri dietetice. Fîrește nu sîntem pentru ca voci cavernoase să umple urechile noastre cu știri devenite mai înfiorătoare prin sunere decît sînt în realitate. Dar imediat după cei doi, a vorbit Dan Cruțeru exact cu tonul potrivit, liniștit și grav, despre aceeași problemă. Și-am avut dintr-o dată posibilitatea să comparăm cele două moduri de a rosti aceleași cuvinte, de a avertiza asupra aceluiași pericol și de a sfîrni în oameni implicit două tipuri de reacții, nedumerire, plictis și dezinteres cînd vocile erau inadecvate, interes, participare și revoltă cînd Dan Cruțeru a vorbit potrivit despre lucrurile în cauză.

Sînt și emisiuni radio care și-au găsit crainicii cei mai potriviți și am putea spune că acele voci ne-au devenit familiare, că fără ele aerul odăii în care trăim sau al mașinii cu care călătorim ar fi mai sărac. Ni se pare că asemenea voci sînt tocmai ale crainicilor propriu-zisi ai radioului, care în loc să se fi rutinat, în loc să fie obosite și să fi devenit plicticoase și-au păstrat prospețimea și capacitatea de a înțelege de la prima vedere un text. În schimb, vocile unor actori cunoscuți, chemați să dea culoare emisiunilor de radio, sînt tocmai ele inadecvate. De aceea am pleca aici pentru mai dreapta folosire a vocilor redactorilor și crainicilor radio în emisiuni de radio, cărora să le ofere de fiecare dată tonul cel mai potrivit spre a convinge și cîștiga pe ascultători pentru o idee.

Paradoxal, există un anumit tip de talent actoricesc care strică, e nepotrivit și tot paradoxal există un tip de talent antiscenic care emoționează. Închipuți-vă ce-ar fi ca în locul lui Ion Ghițulescu să vorbească la emisiuni radio Gheorghe Cozorici. Ion Ghițulescu e un mare crainic, Gheorghe Cozorici un mare actor. Fiecare e potrivit în locul său de existență și de muncă. Nenorocirea e că unii snobi își închipuie că Gheorghe Cozorici ar putea face mai bine emisiunile lui Ion Ghițulescu. Nici vorbă de așa ceva! Emisiunea radio își are caracteristicile ei și modul ei de a impresiona.

Să nu uităm să spunem că parcă s-ar cuveni ca în buletinul meteorologic al televiziunii vocile și figurile celor ce ne spun cum va fi vremea să păstreze acel calm și cea înțîmțitate de care sînt atît de departe acum. Prea ne lasă uneori impresia buletinelor meteorologice, prognozele vremii, că o catastrofă miine este iminentă, că „valul de aer polar se deplasează spre țara noastră”.

Adecvare și talent! Uneori talentul prea mare, prea actoricesc poate strica o emisiune radio sau TV prin forțarea notelor, prin îngroșarea adjectivelor. Și aci, ca și pe scenă, e nevoie de profesionalism. Că sînt actori care știu să fie și prezentatori și crainici radio ne-o dovedește de fiecare dată Florian Pittiș, cu vocea sa mereu adecvată, cu capacitatea sa mereu proaspătă de a-și înțelege rolul. Căci asta e toată problema, capacitatea de înțelegere și capacitatea de exprimare. Cînd vii de pe scenă cu vocea cu care ai jucat Hamlet și anunți situația arărilor sau a furajelor concentrate, nu este exclus ca întrebarea „a fi sau a nu fi” să se refere la tine. Pledăm pentru adecvare, pentru talent potrivit la locul potrivit.

MINUNATA VIOLETA

O surpriză de mari proporții ne-a oferit emisiunea „*Valori ale muzicii tînere*” de joia trecută: un recital Violeta Andrei cu cîtece din filmul „*Șatra*” și cu romanța „*Tristă duminică*”. De multă vreme n-am trăit bucuria înțînirii cu o asemenea voce, pusă într-un cadru atît de potrivit, exprimînd cu atita sensibilitate și expresivitate diversitatea de stări sufletești ale cîntecelor din marile filme „*Șatra*”. Am putea spune că recitalul Violetei Andrei a fost un eveniment într-o vîloasă joie și că „*Tristă duminică*”, pe care am dori-o reprogramată, cum dealtfel am dori să reauzim și cîntecele din „*Șatra*” mai des, ne-a impresionat și ne-a spălat sufletul de toate tristețile. O falsă pudoare și un optimism mimat fac pe unii să creadă că în cîntecele adevărate de azi nu mai pot exista oameni care se despart, oameni care mor din iubire, oameni care roscoc cuvinte încercate de tristețe și că viața se reduce la o țopăială de veselie și surisuri forțate. Or, dimpotrivă, cu cit e mai diversă, cu atit arta e mai convingătoare. Dacă vor avea și cîtece triste, ascultătorii și telespectatorii vor ști să guste și cîntecele vesele.

Violeta Andrei a fost o plăcută și enormă surpriză pentru că a reușit să fie alta în fiecare cîntec din „*Șatra*” și totuși să realizeze în final portretul unei artiste adevărate, de o mare gingășie și cu o bogată gamă de șanse de exprimare. Minunata Violeta ar trebui poate pusă în situația să interpreteze aceste cîtece și pe film, unde frumusețea ei și mișcarea ei în spațiu ar completa și mai convingător acest portret.

O mențiune traducătorilor versurilor, de fapt celor ce au rescris versurile în românește, Timotei Ursu și Dan Verona, și o specială laudă redactorului Maria Iolna, om de mare suflet și inspirație, care a realizat în vreme multe alte emisiuni valoroase și care este și realizatoarea în planul radio a recitalului Violetei Andrei.

Asemenea surprize mai așteptăm cu convingerea că ascultătorii și telespectatorii le merită din plin.

ELENA GRECESCU

Un muzeu in labirint

Manierismul sau călcăiul lui Ahile (III)

Oglinda convexă

Parmigianino, autopoartret

3. Eugenio d'Ors ajunsese la concluzia că întreaga istorie a artei e o alternanță între clasic și baroc. După el, alți teoreticieni au preferat „barocului”, termen prea compromis de interpretări diverse și prea vag, „manierismul”. Opozițiile clasic-baroc și clasic-romantic au fost înlocuite cu una singură, clasic-manierist. Dar cu asta lucrurile n-au devenit mult mai limpezi. Nici noțiunea de „manierism” nu e scutită de aventuri, de contro-

verse și de ambiguități. Și, mai ales, se uită, am impresia, ceva. Manierismul nu vine, de fapt, cu o altă credință pentru a o opune idealului clasic, așa cum face barocul. Manierismul este numai neputința de a mai crede în idealul sărbătorit înainte și căutarea înfrigurată, anxioasă, a unei alte credințe. De aici, de altfel, și neliniștea acestor artiști. Căci întrebarea neliniștește, în vreme ce răspunsurile calmează temporar sufletele. Să încerc să fiu și mai clar. Barocul nu este anti-sărbătoare, ci altă sărbătoare. Nu este indoială, ci altă certitudine. În acest sens, barocul se opune clasicismului, dar nu i se opune direct. După sărbătoarea clasică, înaintea celei baroce, există o perioadă cind artistul e singur. Între două răspunsuri diferite, există un timp al tuturor întrebărilor. Între două certitudini, există o vreme dominată de incertitudinile. Iar manierismul este, după părerea mea, tocmai numele acestor singurătăți, acestor întrebări și îndoielii. Cu alte cuvinte, cred că dialectica spiritului are nu două, ci trei puncte de sprijin succesive. Cind sărbătorile obosesc, cind răspunsurile nu mai satisfac, cind certitudinile nu mai conving, artistul nu poate sări direct într-o altă sărbătoare, la un alt răspuns, la o altă certitudine. El plătește o vreme prețul renunțării și căutărilor sale. Acesta e artistul manierist. Un artist de sacrificiu, vulnerabil, care a pierdut o credință și încă nu și-a găsit alta. O caută. Și o caută cu spaima nesiguranței de a nu găsi. El e artistul dintre sărbători. A venit prea târziu pentru a o prinde pe cea dinaintea lui și prea târziu pentru a o apuca pe cea următoare. Își trăiește de aceea destinul în singurătate, cu unele ciudățenii. Parmigianino a devenit din ce în ce mai ursuz. Despre Rosso Fiorentino ni se spune că avea o maimuță pe care o iubea ca pe sine însuși. Pontormo era ipohondru. Cu toții sint altfel decât Rafael, par de tineri obosiți, anxioși și singuri. Dar în singurătatea lor asta strânge puteri pentru a-și învinge decepțiile.

Ar fi greu să-l înțelegem pe Parmigianino în afara acestor caracteristici de artist care nu mai crede în ceea ce a fost, nici nu și-a găsit încă un alt ideal. A ieșit din sărbătoarea Renașterii și nu știe încotro să se îndrepte. A spart cercul unor limite, căci orice sărbătoare se bozează pe acceptarea unor limite, și descoperă cu spaimă că a ieșit și din ceea ce îl apăra. Limitele erau în același timp o armură. Acum, fără această armură, își simte toate nedumeririle singerind. Pe ce drum să pornească? Nu se mai poate întoarce la ceea ce a pierdut. Și nici nu știe ce-l așteaptă. Deocamdată, pentru a ieși din impas, se așază la această răspintie, la o oglindă convexă și-și face autopoartretul. E un mod de a uita și în același timp de a căuta un răspuns. De aceea, nici autopoartretul nu poate fi unul obișnuit. Pictorul simte nevoia să forțeze nota. Își așază, deci, mina în față și, privind-o în oglinda convexă, o redă distorsionată. Bizarerie? Extravaganță? O, prea sună ca în explicațiile simplificatoare date manierismului.

Să ne aducem mai bine aminte de o întâmplare veche de peste două milenii, petrecută pe plaja de la Siracusa. În vreme ce romanii ocupau orașul, Arhimede căuta să rezolve o problemă de geometrie desenând cercuri pe nisip. Acolo l-a surprins un soldat roman. Iar Arhimede, înainte de a fi ucis n-a strigat „Nu mă omori”, ci „Nu te atinge de cercurile mele”, *Noli tangere circulos meos*. La fel pare să spună și Parmigianino așezînd între noi și el o mîndă uriașă. *Noli tangere*.

Mina distorsionată e, într-adevăr, amănuntul cel mai bizar din acest autopoartret al lui Parmigianino care ar putea figura pe o istorie a manierismului. Ea ne intrigă și poate tocmai asta a vrut pictorul, să ne fixeze privirea asupra mîinii sale pentru a ascunde altceva. Și, ca efectul să fie cît mai sigur, ne ascunde inclusiv faptul că mina e, probabil, crispată. O lasă să atîrne, deformată de oglinda convexă, și pune un inel prețios într-un deget. Încearcă el însuși să dea maximă însemnătate mîinii. Aceasta îl liniștește cît de cît. Ii dă un punct de sprijin.

Căci pictorii manieristi încă n-au avut vreme să cîntărească lucrurile pentru a vedea cine este vinovat de criza lor. Ei nu acuză. Nici nu se simt vinovați. Se apără doar. Și chiar bizarerile lor nu sint altceva decît încercări de a-și crea puncte de sprijin artificiale pînă le vor găsi pe cele adevărate. Extravaganța ascunde o dureroasă nevoie de normal. Ceea ce pare dorință de a epata e în realitate stratagemă și reflex de apărare. Artiștii chinuți, fragili sufletește, manieristi nu vor să-și divulge chiar toată neliniștea și atunci ne arată o eleganță rece sau fac gesturi bizare ca să ne distragă atenția și să-și dea curaj.

Parmigianino procedează, în fond, ca și grecii care puneau un suris între ei și lume. El își pune mina între sine și privitor. Și face din această mîndă ostentativă o barieră. Astfel, e mai puțin în primejdie să fie vulnerat de indiscreția privitorului.

Noli tangere, parcă murmură el. Ca și cum orice atingere l-ar păta cu frig. Căci Parmigianino face parte dintre artiștii care ne dau impresia că se tem și de cei cărora li se adresează. Adevărul lor e atît de sensibil încît nu poate fi cunoscut fără să fie rănit.

OCTAVIAN PALER

Simple note

O prietenie literară

Și după ce l-am citit cea din urmă a ei carte, apărută în Franța în 1972 — cu un an deci înaintea morții — pe care am menționat-o și care reunește schimbul de scrisori dintre Martha Bibescu și Paul Claudel, m-am întrebă cu o legitimă curiozitate și pot zice și cu o incurabilă melancolie, pe unde va mai exista și ce se va fi mai salvat din bogata ei corespondență, inestimabilă ca valoare — trecută prin atâtea iaduri ale Istoriei — primită de scriitori, pictori și muziceni, de la cărturari și istorici, de la diplomați și oameni politici; toți străini și toți cu nume de circulație și de rezonanță internațională, care-mi dădea emoții și înfiorări parcurgînd-o, iar cînd mă duceam s-o vizitez în tinerețea mea, la Mogoșoaia sau la Posada, singur citeodată, însoțind pe Anton Bibescu, pe Cezar Petrescu sau pe Grigore Gafencu alături, o rugam să-mi mai arate unele din epistole, ceea ce a făcut-o să mă eticheteze „vițiosul grafiilor”.

Am avut de la ea dăruite — știindu-mă mușcat de șarpele bibliofiliei — și câteva rare și foarte vechi tipărituri.

Gînduri și imagini, oameni care nu mai sint și stiluri de viață și de comportament, învie din lungă lor somnolență, de sub groasa crustă a timpului dus, și-mi amintesc, de pildă, ca o curiozitate, că Anton Bibescu, vărul ei, diplomat și scriitor, frate cu Emanuel — amîndoi prieteni cu Marcel Proust — dacă avea să-mi spună ori să discute ceva cu mine, să-mi dea o informație utilă gazetel, sau dacă i se năzărea cumva o idee care era în concordanță cu atitudinea mea de jurnalist, ca să-mi sugereze un subiect de articol sau un scurt comentariu ori o notă polemică — deși nu-i erau străine nici telefonul meu de-acasă, nici cele de la redacție — îmi dădea de la Athenee Palace, unde locuia, o telegramă, invitîndu-mă la el pentru a doua sau a treia zi și fixîndu-mi și ora. Nu era — vă asigur — în gestul acesta, care pare ridicol, nici fanfaronadă, nici dorință de originalitate cu orice preț. Era, pur și simplu, un obicei care la început, în intimitatea mea, înțînînd pentru prima oară, asemenea uzanțe, care nu făceau nici un rău, nu puteau decît să mă amuze.

Mi-am mai reamintit cu prilejul acesta, că văzusem la profesoara Teodora Antoniadă, mai multe plicuri de-ale Marthei Bibescu, adresate defunctului ei soț, Mihail Antoniadă, prestigiosul nostru jurist — specialist în problemele de Drept civil, internațional și comer-

Din jurnalul de călătorie
al dr. Grindei

In Nord (IX)

Eu, călătorul copleșit de toate cele văzute, căruia toate îmi apar numai ca luptă a contrariilor, voi începe însă cu ceea ce mi-a umplut sufletul și mintea acolo unde nu mi-a apărut nimic din înțeleștarea contrariilor.

Era în după-amiaza aceea de după ploaie, în lumina albastru-verzuie a mării fiordului. După ploaie totul apare limpede și curat chiar în lumea orașului și a portului, căci acolo, la marginea fiordului, se simte puțin cenușa și aerul greu cu fum al uzinelor; de aceea limpezimea de după ploaie este a mării și a cerului, și nu a orașului. În depărtările albastre deschise spre Marea Baltică acum, la sfîrșit de august, iahturile și micile bărci cu pinze albe își filfăie aerian alunecarea ușoară, unele după altele, într-o mișcare al cărei sens și țintă sint greu de precizat. Parcă nu au nici un țel, și nici un scop, așa cum au toate aici. Căci omul sărbătorilor de aici se desface și alunecă pe mare fără un țel precis, dezlegat de înțeleștarea cotidiană a muncii. Nu simți nici o contradicție, nici între alunecarea ușoară a micilor corăbii albe și marea ca gigantica forță a naturii, care așa de ușor poate înghiti omul. Și nu simți contradicția nici între ei, oamenii posesori ai bărcilor cu pinze albe, pe care le posedă numai pentru desfășurarea lor, și de aceea nu apare nici un semn al contradicțiilor dintre ei. Se bucură la fel de albastrul întins și de răcoarea brizei care le împinge alunecarea bărcilor ușoare. Sint toți acum eliberați de teamă, ca și cum toți ar fi prieteni și frați. Au ascultat și au implinit universală chemare a lui Beethoven atunci cînd vocea heraldică a baritonului strigă întregii lumi „Freunde” („prieteni”), cu gîndul curat și in-

cial — de o seducătoare ascuțime mentală, de o întinsă, organizată și variată cultură și de un fond uman și de o generozitate sufletească, rar întîlnite. Și doamna Teodora Antoniadă, cu bunătatea care-i este organică, a avut amabilitatea să mi le pună la dispoziție, ca să le aduc la cunoștința lectorilor mei. Mai înainte însă, fiindcă uităm prea repede pe cei ce l-am cunoscut și i-am pierdut, să mi se permită să-1 rezum, în cîteva linii, biografia.

Se născuse în decembrie 1883 și se stînge din viață în martie 1946, în București, ecrasat de-un infarct, în chiar sala de ședințe a curții de Apel, în vreme ce își dezvoltă pledoaria într-un proces. Era frate cu valorosul diplomat Const. Antoniadă și reputatul Renașterist, despre care am mai scris aici și a cărui operă filozofică și istorică — pot să vestesc — că e în pregătire la Editura Eminescu, să pornească pentru tipărire și să reintre în circuitul culturii românești.

Pe amîndoi frații, Titu Maiorescu în „Jurnalul” lui îi consemnează prezența la ședințele „Junimii” și pentru amîndoi are cuvinte măgulitoare. Licențiat în filozofie și drept, Mihail Antoniadă pleacă în Germania să-și treacă doctoratul în filozofie. Dar lipsa mijloacelor materiale îl obligă să-și interzică studiile și cercetările și se întoarce în țară ca să devină asistent al profesorului C. Rădulescu-Motru. Se dedică apoi avocaturii. A publicat eseuri de filozofie și remarcabile studii de psihologie și a tradus din Immanuel Kant, scoasă la „Cultura Națională” în 1924, *Prolegomene la orice metafizică viitoare care s-ar putea înfițișa ca știință*.

La înhumarea lui, într-un vibrant cuvînt de adio, Demostene Botez, în numele Baroului, a spus, între altele, în încheiere: „Împărțindu-și viața cu echilibrul, între casă și tribunal, el aducea printre muncă grea și continuă, omagiul său sensului moral al vieții, iar prin pasiunea senină de frumos omăgia sensului irațional al Artelor. Ce imensități vaste a cuprins mințile lui, între Justinian și Paul Valery! Astăzi, aceste imensități au rămas singure, fiindcă o viziune a lor s-a stins”.

Și trebuie să mai precizez aici, pentru cei ce nu știu, că Mihail Antoniadă a fost unul din inițiatorii și semnatarii memoriului adresat, în numele Baroului, marșalului Ion Antonescu în iunie 1944, pentru încetarea războiului.

În ce privește scrisorile Marthei Bibescu sint din 1941, din 1942, din 1944 și ultimele două din 1946, după săvîrșirea din viață a lui Mihail Antoniadă. Ele atestă prietenia legată între doi oameni — o prietenie literară — înrușiți în sensibilitate, în niște circumstanțe sufletești posomorite pentru Marthea Bibescu, cînd soțul ei George Valentin Bibescu era grav bolnav, dar mai cernite pentru țara noastră, abia ieșită din dementa rebeliune legionară. Scrisorile toate — cîm obișnuia Marthea Bibescu — sint în

credere nesfîrșită ca toți, în acest gigantic „Freundschaft”, să trăiască odată bucuriei.

Tot așa și se pare că stau vîile în pacea și desfătarea lor din grădinile colorate de pe tărîm. Imobilizare în pace, fără nici o mișcare spre seară. Numal lumina potolită și imbiefoare la liniște și securitate pentru omul dinapola perdelelor ce-mpodobesc geamurile largi, toate deschise spre largul mării. Iar eu, cel mereu neliniștit de întrebări, în căutarea contradicțiilor, mă las furat de liniștea din casele lor și de linia pură a alunecării iahturilor. Mi se par tot în siguranță și pace, giganticele corăbii care aduc de departe, în fiecare seară, călătorii, toți porniți în bucuria vacanței și a odihnei. Ies sau intră în trupul uriaș al corăbiei, care, deși gigantică, pluteste ușor ca o lebădă; ies sau intră mașini elegante, încărcate cu bagaje alese de vacanță, cu cărucioare de copii, cu cîini bine hrăniți și cu femei frumoase, arse de soare, cu bărbați înalți, blonzi, siguri pe ale lor, scurți și precisi în mișcări și în gesturi. Dar nici aici, nici un semn de contradicție. Toți par să fie egali, fără nici un semn de concurență și fără nici un semn de rezistență unul față de altul. Dincolo de contrariile heraclitice s-a ajuns la armonie și la înțelegere, de parcă nici un semn al existenței lor nu-și mai aminteste unde și cînd a fost contradicția.

Dar călătoria și cercetarea noastră asupra locurilor de-aici continuă. Am ajuns în orașul cel mai mare și cel mai bogat al lumii germane și poate al întregii Europe trufașe în bogățiile ei.

Este de secole clădit solid de o parte și de alta a estuarului Elbel, care-și adună apele de departe, pînă aici, la vărsarea în Oceanul de Apus, unde oamenii au construit marelui port deschis spre toate căile de ape ale lumii. Călătoria înăuntrul marelui port este amețitoare. Se întînd și se încovoale în arcuri de oțel și de piatră marile poduri care conduc ca-

limba franceză și e de la sine înțeles că le dau în traducere, nădăduind că nu le-am alterat prea mult nici nuanțele, nici frăgezi-mile de simțire. Și încep, deocamdată, cu două dintre ele, în ordinea datelor de expediere, cum vor fi și următoarele:

Sanatorium Elias
Ed. Mărășești 17

București, 28 ianuarie, 1941

Dragă maestre,

Bolnavul nostru continuă să trăiască și să vrea să trăiască. Luptăm cu el, pentru el. Aș vrea să vă văd, dar nu pot și nici nu vreau să mă mișc de aici. Poate că într-o zi puteți veni între orele trei și patru după amiază să ne faceți, mie și fiicei mele, o mică vizită la Sanatorium.

Avînd a vă comunica lucruri care trebuie să rămîn secrete și care trebuie să vă fie încredințate fără întîrziere, vă rog ca în cazul în care sînteți încă reținut în casă la recomandarea medicului, să aveți bunăvoința, maestre Antoniadă, să rugați din partea mea pe soția dumneavoastră să vă înlocuiască. Va fi de-ajuns să-i anunțe vizita telefonic, dimineața, pentru după amiază. Vă rog să primiți, atît pentru ea, cît și pentru dumneavoastră, expresia afectuoasă și sinceră a sentimentelor pe care le cunoașteți,

Martha Bibescu

25 aprilie, 1941

Scumpe maestre,

V-am telefonat, fiică-mea și cu mine, una după alta, în ajunul sărbătorilor, dar fără să vă găsim. Voiam să vă facem urările noastre. Acum cînd putem spera că acestea s-au îndeplinit, iar urarea „Paște fericit” e trecută, — ne putem aștepta să vă vedem aici? Ați dori să ne faceți marea plăcere de a veni împreună cu doamna Antoniadă să petreceți un sfîrșit de după amiază la Mogoșoaia și să luați ceaiul aici? Alegeți-vă ziua și telefonati-ne.

George a fost transportat aici la 7 aprilie cu îngăduința medicului și la cererea sa. Primele două săptămîni a fost mult mai bine. De alături însă, ne îngrijorează din nou.

Sper atît de mult să fie salvat, încît citeodată, mi se pare că deja este. Dar cunoașteți zicala „adesea te îndoiești de ceea ce crezi mat mult”. În cazul acesta este adevărat.

Veniți curînd să ne vedeți. Știu că asta îi va face plăcere și bine lui George, din toate punctele de vedere, precum și mie. Încercarea cînd se prelungește se îmblînzeste și totuși e foarte dură. Vă trimit, dragă maestre, expresia sentimentelor pe care le cunoașteți. Martha Bibescu.

L. KALUSTIAN

mioane și trenuri încărcate de toate mărfurile lumii. Gigantice hale și magazine, toate cu inscripții uriașe însemnînd numele stăpînilor lor. Cele mai multe sint germane, dar altele sint engleze, americane, grecești, asiatice, cu rezonanțe orientale din îndepărtatele Indii, din Pakistan și Japonia. S-au întîlnit aici toate interesele și nesfîrșita nevoie de profit a marilor stăpîni de bunuri ale lumii. Sint cărate de pe și spre continente, stivuite și iar transportate mai departe. Gigantice relee de transport din aer, de pe uscat, cu trenuri și convoaie de camioane, de pe apă cu corăbii grele, toate se întîlnesc aici într-o țesătură în care noi, călătorii din lumea răsăritului nostru, abia apărăm. Sintem izolați și singuri și ne pierdem înfiorați și mici în uriașă mișcare concentrată de pe întreg pămîntul. Poate că ar trebui să tăcem și să ne minunăm de uriașă forță a omului care a clădit do-curile puternice, stăpînînd coastele negre ale mării, a săpat tunelurile și a aruncat peste ape poduri; a domesticit forțele naturii strîmbe și concentrate în rețeaua de comunicații, care toate îl servesc pe el, omul, cu interesele și nevoile lui. Și fapta lui trebuie să ne minuneze și să ne mindrim, căci toți sintem oameni. Și aici ar trebui să răsune trimbița Odei Bucuriei și să cheme mîile și suetele de mîi de oameni într-o înfrățire cu fruntea sus spre steaua bucuriei. Dar eu tac și încerc să-mi închipul cum s-ar putea auzi aici Oda Bucuriei? Zgomotul motoarelor de pe pămînt, de pe ape și din văzduh, alergarea sălbatică a vehiculelor, sunetul sirenelor, aerul umed și imbecit de cenușă și zgură, scrișnetul macaralelor și al buldozerelor au sfărîmat și au alungat departe liniștea. Fapta omului a luat aici alte forme, în care este greu să răsune Oda Bucuriei.

(Va urma)

ȘTEFAN BERCEANU

EUGEN BARBU

O lume de câștigat

— Fragmente —

Numai norocul de a da peste un secretar de județ care-l cunoștea mai de mult îi permise să-și reia lucrul pe un șantier forestier la care lucrase vreo cîțiva ani, mai întii ca șef al Serviciului de cazare. Cu Ronțea nu se văzuse în tot acest timp, dar știa că plecarea lui fusese remarcată de cei ce-l știau și că existaseră, contrar obiceiului, câteva voci care-l apăraseră de sancțiuni mai drastice. Dar tot atunci înțelesese că îi va fi foarte greu să se opună sistemului care începea să capete un fel de rezistență la orice încercare de a fi primenit, în general o opoziție la ideile noi. Ele, ideile, le aveau consilierii pe vremea aceea, și cu consilierii avuseseră alte întîmpinări cum le spunea el.

Dar asta nu-l mulțumea, mă rog, el era a treia spită la o roată, nu intra în contact direct cu minerii, îl băgaseră pe linie moartă. Se ocupa cu cazarea noilor veniți pentru că veneau din toate părțile, țărani, ciobani din munți, erau atrași ca de un magnet de sumele cu care erau plătiți cei ce scoteau, ziua și noaptea, într-o grabă suspectă, minerele acela atât de prețios la suprafață. Cu muierii, cu copiii, cu purcelii, cu cățelii. El, Licărete, trebuia să-i cazeze, să le dea de mâncare, să aibe grijă de ce mai trebuia pe lângă acele barăci de lemn cu familiști și nefamiliști, adică loc de spălat, loc de călcat, mă rog, tot ce trebuia. Totul părea perfect la început pînă nu se făcuse prima schimbă, luarea lefii! Să te și atunci, ce beții, ce tăieri cu cuțitul, că erau moțogani aprinși la cap de vînt și o dată se burzuluiuau, ce să mai vorbim de fetele smulse cu sila de la părinți și găsite pe cine știe unde ca vai de mama lor! De procesele care durau cu anii, de cite și mai cite, ce să-și mai aducă aminte li pedepsiseră cum nu se putea mai bine, dar o țără de ordine făcuse el și acolo. Era aspru, în seșine vorbea scurt și tăios, dădea amenzi, cerea îndepărtarea din sindicatul minerilor a vinovaților și cui li convenea să lase așa o găină grasă din mină, deși găina, cum avea să se vedea peste ani, nu se arătase atât de bună, cit o crezuseră ei. Intîmplător înțelise acolo un doctor care avea domiciliu forțat pentru că făcuse politică național-tărănistă în alte timpuri. Era un om între două virste, Macovei îl chema, purta ochelari, vorbea aproape șoptit, ca și cînd cineva îl asculta merou din vreun colț, părea spriecat de ceva îngrozitor, după ce se împrieteniseră, acela li mărturisese că din nu știu ce an era hătuit, că fusese dus în Bărăgan și plimbat prin mai multe sate, luînd-o merou de la capăt cu săpatul unui bordei în plină cîmpie sau cu căutarea vreunei odăite cu chirie în cine știe ce orașel puturos. Nu avea familie, nevastă-sa se sinucisese cînd li luaseră prima oară de acasă, aflase tirziu, nu se mai însurase, părea un om sfîrșit, dădea consultații la orice oră din zi și din noapte pentru că, se vede treaba, voia să uite de toate nenorocirile îndurate. Tîl lui cel mare fugise peste graniță, ajunsese în Canada, nu mai știa nimic de ea și li pierduseră urma, mai avea o fată care nu putuse intra la facultate din cauza originii nesănătoase a tatălui și lucra acum la o fabrică de textile, dar devenise alcoolică și li ura, scriindu-i în rarele ei scrisori că el purta vina pentru tot ce i se întîmpla. Licărete care la ieșirea din puș-

cărie vedea în fiecare intelectual un dușman de clasă, încă le mai purta acestora unele resentimente, dar cazul acestui doctor modest, tăcut care muncea cit trei fără să se vaite de nimic, îi mai schimbase optica. „Uite că dracu nu e chiar atât de negru cit credeam eu, adică ce-ai făcut domnu Macovei dumneata de te prigonim noi ca pe Necuratu, dar spune-mi sincer...“ „Știu eu ce să-ți spun, tovarășu Licărete? Poate am greșit, dar dacă mă crezi am fost invinovatit că sunt naționalist“. „Și nu erai?“ „Ba, cum nu? Nu mi-e rusine de cuvîntul acesta. Am făcut și războiul celălalt, eram voluntar la 16 ani, încă am mințit ca să mă lase să lupt. Văzusem România Mare și asta trebuia apărut, mă întelegi? Fiu de țaran, unde să fac eu politică decit la domnu Maniu. Acum, zace și el la pușcărie și cred că ispășește păcatele pe care le-a avut“. „Dumneata spui asta?“ „Da, eu. Poate a fost un mare cap politic și nu l-am înțeles eu, dar era un om șovăitor. Fugea de răspundere, nu se angaja în nici o bătălie. Unii spun că a avut geniu, că a fost un erou al întregirii, dar după mine e răspunzător de toată bulibăscala de pe vremea lui Carol Caraiman; avea prestigiu, avea un partid în spate, puternic, temut: și el, cînd îl căutai, la Bădăcin li Sfinxul de la Bădăcin, așa-i spuneau aceluia. Dar era vremea cînd ar fi trebuit să-l înfrunte pe Rege și să-l aducă la realitate. Țara o conducea, nu el, ci curva de Lupeasca, cu snorării ei, cu afacerile ei, el ca om de Stat, cel mai puternic, că Brătianu al bătrîn se duse, trebuia să pună piciorul în prag și să-i spună regelui „Majestate, uită-te în jur, vine războiul, fă ceva pentru armată, mai lasă străjeria și serbările alea de la Anef și cumpară avioane, tunuri. În jur avem numai dușmani, o să ni se ia țărișoara“. Crezi că făcea asta? Nu, se supăra și se ducea la Bădăcin, măcar caraghiosul ăla de Mihailache de umbra în țări, ăla mai miria, deși și el era un farseur, a ridicat un sat model pe banii obștei și se fotografia cu niște năimiți în ziare crezînd că, gata, se ridică și la noi Statul corporatist, ca al lui Mussolini! A venit Dictatul de la Viena, am vrut să mă sinucid în ziua cînd am aflat că mi s-a luat Transilvania ne-au sărit în circă și alții, nu am tras un foc! Regele s-a cărat cu curva lui și noi am rămas să plătim oalele sparte. Pe front nu am fost, m-am strecurat cum am putut, e drept că și sufeream pe vremea aceea, aveam o boală ciudată pe care nici acum nu am aflat de unde a venit și cum s-a dus. Pe urmă ați luat dumneavoastră puterea și au început procesele și răfuările. Pe mine m-au vîrit într-o afacere destul de dubioasă. Mă înțorsesem în satul meu din Ardeal și auzisem ce s-a întîmplat la Moisei și în alte locuri, cum fuseseră schingiuți oamenii de către hoardele lui Horthy în timpul cedării Ardealului, cum arseseră bisericile și li se schimbaseră actele de naștere unor români care au fost maghiarizați fără voia lor. Pînă s-au mai limpezit lucrurile am mai mîrșit și eu, ici și colo, ba dacă-mi aduc aminte, am mai bătut și eu cițiva care nu se purtaseră frumos. Atit mi-a trebuit, imediat am fost încadrat în „gărzile lui Maniu“ și pînă să-mi dovedesc eu nevinovăția am tras calvarul, dar uite-mă încă sănătos aici în fața dumitale, crezînd încă în viitorul nostru...“

Licărete îi răspunsese pe loc: „De, ce să spun eu, vinovat tot ai fost, vinovat pentru că dacă nu erai, intrai la noi, că am avut și intelectuali de stînga“. „E drept, dar știi cit face propaganda, comuniștii erau socotiti de anticristi, vorbeau unii de comunitatea femeilor, cite și mai cite, că o să dărîmați bisericile, cutare, cutare“. „Bun, să trecem peste asta, uite ce zic, bate palma cu geambașul, am eu o vorbă și să lăsam lupta de clasă, să facem pace. Te urmăresc de cînd am venit aici, muncești de te spetești, de ce nu ceri încă un ajutor, ceva?“ „Păi nu am două surori?“ „Și-ți ajung?“ „Nu prea, dar cine-mi dă mie atenție?“ „Domne ai nevoie sau n-ai?“ „Am, că oamenii se îmbolnăvesc cu ghiotura“. „Știi și de ce?“ „Știu“. „Și de ce nu o spui, că doar facem seșine de igienă muncii și acolo le spui multe lucruri folositoare, am fost și eu și te-am ascultat“. „Ei, ce să mai discutăm, astea-s condițiile. Nu e un Rai, mina de uraniu omoară oamenii în cițiva ani“. „Cum?“ „Mediul e poluat, sunt radiațiuni, oamenii trag de se rup pentru că li se plătete gras, pe urmă beau mult, se îmbată după cele 12 ore de lucru pentru că orele suplimentare sunt cele mai dulci pentru ei, dar asta le scurtează viața. În locul lor aș plăti, să scap de aici! Nenorociti li vor lăsa văduve muierile în numai 5-6 ani. Acum petrec, sunt darnici, dau de băt cu vrea și cui nu vrea, li se pare că viața lor e o sărbătoare, dar își sapă mormîntul“. „Și ce se poate face?“ „Nimic“. „Cum nimic? Să scriem la București să facem rapoarte, să arătăm ce primejdie pîndeste clasa muncitoare pentru că ei, acești țărani, veniți de la țirli sunt acum mineri, deci clasă muncitoare...“ Doctorul Macovei li privea cu o ironie blîndă. „Am făcut, tovarășe Licărete, am trimis peste tot rapoarte medicale, bine argumentate, cu date, pentru că am și o statistică la zi. Nici un răspuns și cînd nu s-a mai putut mai mi-au trimis și un securist pe cap: „Ce, domnule Macovei, ți s-a urit cu binele? Vrei să le bagii acestor oameni în cap că munca lor e periculoasă? Vrei să faci din ei niște greviști? Bagă-ți mințile, în cap că te ducem la mititică, de nu mai vezi lumina soarelui. Și așa ai un dosar încercat“. Ce să fac, am tăcut, n-am mai scris nimănu, nimic. Asta e...“

Licărete scrisese el a doua zi „sfîntulețului“ lui, că avea și el un „sfîntuleț“ bine situat la partid, la București, ceruse datele doctorului Macovei, nu era tare la compunerii din astea, tot doctorul scrisese și bătuse la mașină memoriul. Așteptase trei săptămîni, venise o comisie de la București, între care trei doctori, care mai de care mai cu firmă. Ancheta începuse bine, comisia părea convinsă că cele sesizate în raportul trimis erau juste, erau impresionati. Dar după plecarea lor apăruse securistul și pe doctorul Macovei nu-l mai văzuse. Nici în ziua de azi nu știa dacă murise sau fusese vîrit în pușcărie. Mersese la București li omul lui, povestise totul, acela mersese și el mai sus, peste alte trei săptămîni sburase din postul său, mutat la o județeană, iar pe el li trimiseseră în deltă, la tăiatul stufului cu niște hoti, pierde vară, cu care își mîncase sufletul vreo doi ani. Aici altă comedie: numai ce-i auzai pe pungași: „Alo! Domnu Makarenko, să știi că cu noi nu-ți merge, ori joel cum îți cîntăm, ori o să te îneci pentru că nu prea știi să înoți“. „Ce spui, mă? se rebeza în cite unul. Tu unde te crezi aici? La Văcărești, unde ungeți voi gardienii și nu faceți nimic, te afli la reeducare și dacă nu faci ce ți se spune, avem și carcere, dar mi-e milă de tine-rețea voastră, asta e! Mai bine v-ați vedea de treabă, nenorocitorilor, că o să putreziți aici, în baltă, și-i păcat de tinere-

țea voastră...“ Îi înmuiașe dar nu lipsise și o tentativă de a-l tăia cu cuțitul, norocul lui fusese că era puternic și că din doi pumni li pusese jos pe agresor. Pungașii credeau că au să pătimească de pe urma acestui incident dar Licărete nu reclamase nimănu nimic, deși lagărul de pungași era păzit de către securiști. Asta-l câștigase definitiv pe hoji. „Jos pâlăria! spusesse starostele lor, pentru că aveau și un staroste. Ești un domn, cere-ne ce vrei, ai dumitale suntem de azi înainte“. Și minunea se produsese, munceau de se speteau, spărseseră normele, fuseseră citați chiar de o gazetă locală și numele lui Licărete rămăsese pentru aceia și în acele locuri: „Tovarășu Makarenko“, lucru cu care se mîndrea de atunci pînă în aceste zile.

(Va urma)

Îngerul meu păzitor

...Și uite, îngerul meu păzitor se descalță de bocancii (ai mei) cu care-a ros pietrele țirgului (meu) zvîrle hainele pe podea, hainele mele bune pregătite pentru balul, cumva aminat, al întreprinderii meștesugărești de pompe (funebre) hăpăie din castron cina sorocită foamei mele, de mama. Și se întinde de-i troznesc aripile în papul (al meu) cu capul bolovănit pe perna mea comunicînd secret cu mularul în aur al părului iubitei...

E un inger cazon, trîznînd a mahorecă, a vorbă deșchecate și-a vin, cu carne roz-albăstrie de fruct putrefact, tomit cu ziua să răcească psalmi cînd la biserică Dintr-o Zi cînd la biserică de-i zice Sixtină, un inger vinînd cu ochii, pulpele strînse-n ciorapi negri ai văduvelor june, un inger vickian dîndu-mă sărutul lui său în vreme ce-și îndeasă tralsta cu orengile rugului (meu) El m-a ales. Nu știam să existe. N-am vrut să existe.

A început acum să-mi vizeze naintea mea, visele

și rămîne numai nutrețul lor celest.

A început să-mi poarte cuvintele și mi le întoarce tocite-n genunchi, îmi poartă cămașa și mi-o aduce spartă în coaste îmi poartă singele, nervii și meștesugurile doblîndite cu trudă...

Îngerul meu păzitor, îngerul meu carnasier topește fluturii doar amintindu-și de părelnicia lor coagulată bruse în ceara ce mă umple.

Mă păzește de mine, de fărîma de libertate ce și-o îngădule miinile mele căutîndu-se una pe alta prin întunerie... Mă păzește să fiu viu, mă păzește să nu mai fiu, să mă mir, să respir. (Să Shakespeare...).

GHEORGHE TOMOZEI

„Un poet mare e, în esență, spiritualitatea unui popor...“

(Urmare din pag. 15)

rei, exegezele critice au fost cam puține, cam palide. Chiar așa, să nu mai aibă priză astfel de tentative?

— Eu cred în marea funcționalitate a monografiei în cercetarea vieții și operii unui scriitor. Văd că la fel crede și publicul. Edițiile monografiei Goga s-au vîndut în citeva ore. La fel și cartea despre Cotruș, care ajunsese, pentru mulți, un poet necunoscut. Cel mai mult, în aceste lucrări, m-a pasionat descrierea vieții autorilor cercetați. Mi-am dat, însă, seama că o viață bine scrisă este la fel de greu de realizat ca o viață bine trăită.

— Frumos spus!

— Ca să revin la întrebarea dv.: monografia este una din cele mai eficiente forme de investigare a fenomenelor de istorie literară. E cultivată în toată lumea, în toate culturile. Ea presupune o muncă titanică și, evident, destul se sperie de ea. Și, sperîndu-se, o declară anacronică, infructuoasă, preferîndu-i articolușul, eseul, pilulele, datul cu presupusul...

— Vorbeam de slaba receptare critică a monografiei Cotruș...

— Intr-adevăr, „Resurecția unui poet: Aron Cotruș“ a fost foarte puțin discutată. S-a scris elogios, dar cu mare discreție. Unii au ignorat-o, crezînd, precum Cocosul lui Edmond Rostand, că dacă ei închid ochii nu mai răsare soarele.

— „Politica tăcerii“, foarte iubită și chiar teoretizată de unii, ca act — s-a spus — de elocvență sau de elocință critică.

— După acest principiu, li putem decreta scriitorii — autori de acte literare — și pe cei care „tac“, care nu scriu. Care fac „literatură“ ca acel croitor împărătesc din povestea lui Andersen, autor al unor mirobolante veșminte inexistente.

— Am vrea să vă supunem — dv., ca monograf al unor scriitori „dificili“, „cu probleme“ — o chestiune de principiu pri-

vind valorificarea moștenirii literare. Cercul o idee — și nu numai că cercul, dar se și aplică, se și practică — potrivit căreia nu tuturor personalităților literare așezate sub lupa criticii trebuie să le vedem „problemele“ sau lacunele, de conditii ori de orientare. Iată, unii sînt de acord să fim „exigenți“, cit se poate de „exigenți“, din acest punct de vedere, față de un G. Călinescu, dar nu și față de un E. Lovinescu. Sau invers.

— E, într-adevăr, foarte ciudat subiectivitatea unora în valorificarea moștenirii literare. Se uită adesea criteriile științifice, obiective, și se aplică proverbul: „pentru unii mună, pentru alții ciumă“. Contradicțiile, scăderile artistice și limitele ideologice din activitatea unui scriitor „reconsiderat“ — fie că e român, fie că e din altă parte, fie că e Maiorescu, fie că e Lovinescu sau Călinescu, fie că e Goga sau Ion Barbu — se cer dezvăluite și explicate după criterii obiective, deci aplicate în egală măsură la orice subiect cercetat. Contradicțiile sau scăderile celor în cauză trebuie arătate cu argumente logice, nu cu bita. Altfel, nu mai facem știință, ci tombe de conștiință.

— Dv., Ion Dodu Bălan, ați scos, pe lângă cele două monografii, o ediție din opera lui Goga și o ediție Cotruș. Spuneți-ne, care credeți că este, la ceasul de față, situația generală a reeditării clasiceilor?

— Da, am realizat o ediție Goga, trei volume numai, dar am înghițit la praf cit într-un treier de pe vremuri. Am muncit ani de zile la această ediție, copînd mii și mii de pagini. Ediția a rămas pe loc, din motive și obiective, și subiective. Aceasta e situația majorității edițiilor din clasiicii noștri. Unele sînt blocate, altele sînt incerte, și, în orice caz — cu excepția operii lui Rebreanu — neterminate. S-au început multe, de către oameni pricepuți, dar condițiile grele de lucru, nestimularea cercetătorilor, indiferența totală față de munca lor i-au făcut pe aceștia să le cam părăsească.

— E chiar atât de grea munca la o ediție?

— Extrem de grea! Gîndiți-vă la lucrările din literatura veche, română sau străină, la alfabetul chirilic, la scrisul de mină, la copiatul a mii de pagini, la dactilografiat, la corectura după dactilografiat, apoi la corectura în șpalt — și faceți un calcul în legătură cu această muncă!

— Ar fi deci bine — să înțelegem astfel? — ca la asemenea întreprinderi să se inhame oameni tineri, cu putere de muncă și, evident, cu pregătirea de rigoare.

— Da, numai că facultățile noastre nu pregătesc specialiști în domeniul textologic, iar tinerii cam evită o asemenea muncă, preferînd publicistica literară.

— Încă o chestiune de principiu, pe care am mai pus-o — în cadrul rubricii noastre de interviuri — și altor critici și istorici literari: acceptați ideea că o literatură, o cultură — orice literatură, deci și a noastră — pot avea valori protocronice? Sau ele sînt doar apanajul culturilor „mari“?

— Virtual, orice cultură, deci și cea românească, poate avea valori protocronice. Iată, cultura noastră are suficiente asemenea valori. Eminentul profesor Edgar Papu și numeroși alți critici și istorici literari mai tineri li le-au relevat convingător. Atit de convingător încit i-au iritat pe unii confrăți care ar fi dorit, parcă, să nu le avem. Ar fi bine, cred, să se păstreze în toate cazurile, și din toate părțile, o cumpănă dreaptă, aceea măsură și acel echilibru care onorează activitatea unui om de cultură. În orice caz, valorile protocronice nu-s apanajul culturilor „mari“, care se confundă uneori cu suprafața teritorială, cu numărul populației, cu puterea economică sau militară a unei țări. Țări foarte mici au creat, uneori, culturi foarte mari. Sincer vă spun, nu-mi dau seama de ce-i deranjează atit de mult pe unii ideea protocronismului. Afectează ea adevărul obiectiv, derutează cercetarea științifică, jignește alte culturi, are consecințe nocive pentru cultura noastră? Sînt convins că nu. Atunci?! Ar trebui cercetate mai îndeaproape cauzele acestei inversunări. E curios că nimeni nu se re-

voltă așa de tare pe ideile denigratoare, care susțin că literatura și cultura română sînt, în mare măsură, restul fărîmiturilor căzute de la ospățul cultural al altor popoare. Ba, dimpotrivă, uneori se caută cu lupa asemenea raporturi de vasalitate spirituală.

— O ultimă întrebare, adresată nu numai criticului și istoricului literar, ci și poetului. Dv., Ion Dodu Bălan, scrieți de mai multă vreme și poezie, ați tipărit niște elegante volume de versuri. Cum vede criticul care sinteți arta poetului care vă place să fiți? Dar poetul — poezia lui?

— Nu vreau să fac poezie și să devin poet. Poezia se revarsă firesc din ființa mea, ca rășina din trunchiul bradului. Poezia e, pentru mine, un mod de a mă mărturisi în fața semenilor. Volumele de versuri tipărite de mine nu-s deloc elegante — asta-i o treabă a editurii și a tipografiei — dar sînt sincere și adevărate. În ceea ce privește părerea criticului despre poet: uneori e bună, alteori nu. În ceea ce privește părerea poetului despre poezia lui, vă amintesc vorbele unui mare franțuz: „Unui poet îi e tot atit de greu să vorbească despre poezie pe cit li e unei plante să vorbească despre botanică“. E o butadă admirabilă, dar nu-i adevărată. Nu-i așa?

— La ce lucrați în prezent?

— Am revăzut „Copilăria unui Icar“ și am scris vreo șase capitole noi în vederea reeditării cărții la Ed. Ion Creangă, cu ocazia centenarului nașterii lui Aurel Vlaicu, care va avea loc în noiembrie anul acesta. Pregătesc editarea unui curs universitar și un volum de critică pentru Editura Militară și scriu la un volum de proză. Meditez, string material, fac planuri pentru o carte consacrată poeziei politice de azi — abordînd problemele specifice liricii patriotice și revoluționare — cu referiri insistente la Mihail Beniuc, Mihail Dragomir, Dumitru Popescu, Ion Brad, Ioan Alexandru, Ana Blandiana, Adrian Păunescu, Ion Gheorghe, Nicolae Dragoș, Nikolaus Berwanger, Letaj Lajos, Ion Horea și mulți alții.

Ce șanse avem la mondialele de handbal?

După cum se știe, între 23 februarie și 7 martie se va desfășura, în R.F.G., campionatul mondial masculin de handbal, în cadrul căruia e de așteptat ca jucătorii noștri, de 4 ori laureați ai competiției supreme (1961, 1964, 1970, 1974), să aibă un cuvânt greu de spus. Înainte de a vă oferi, stimaiți cititori, un scurt dialog cu antrenorul federal Nicolae Nedef, coordonator al pregătirilor lotului, să reamintim că în acest an campionatul mondial se va disputa după o formulă inedită. Vor începe întrecerea 16 formații, împărțite în 4 grupe. Primele 3 din fiecare grupă vor pătrunde în seriile semifinale, fiecare serie având 6 echipe, în cadrul semifinalelor contând și rezultatele din grupe. Câștigătoarele se vor întâlni în meciul decisiv, pentru titlul mondial, locurile 2 din seriile semifinale își vor disputa medaliiile de bronz și așa mai departe, cu observația că primele 6 clasate în ierarhia finală (de fapt, primele 3 din fiecare semifinală) vor primi dreptul de a juca la Jocurile Olimpice din 1984.

Așa stând lucrurile, l-am rugat pe Nicolae Nedef să comenteze sistemul de desfășurare:

În mod normal, în semifinale vor ajunge toate echipele tari, ceea ce înseamnă, în lupta pentru titlu, un obstacol în plus în sensul că, altădată, jocul rezultatelor ar mai fi putut avantaja o echipă sau alta tocmai prin eliminarea altor favorite. În aceste condiții, meciurile preliminare, cele din grupe, capătă o importanță deosebită și o singură înfrângere poate atârna greu în balanță.

Tricolorii vor face parte dintr-o grupă cu Cuba, Danemarca și Iugoslavia. Interlocutorul nostru cîntărește astfel șansele adversarilor:

Nu cred că echipa Cubei va putea, în ciuda progresului cert înregistrat în ultimul timp, emite pretenții. Deși excelent pregătiți fizic, cubanezii n-au încă experiență competițională, iar rezultatele pe care le-au obținut, recent, în Spania par să confirme asta. Teoretic, ei n-au șanse, dar mi-a fost totdeauna teamă de teorii? Cu danezii e altceva. În primul rând, nu prea i-am văzut, de aceea Lascăr Pană și profesorul Roibu de la I.E.F.S. vor pleca, zilele acestea, să-i urmărească în partida amicală cu R.D.G. Meciul nostru cu ei a căzut prost, e primul, iar danezii, se știe, cit au șanse, trag cu dinții. După ce le pierd, e adevărat, trec pe sprânceri, dar în partida inaugurală e de așteptat că vor da totul. Ei sînt, reamintesc, handbaliști foarte tehnici și au, ca număr, de două ori mai mulți jucători ca noi.

Un capitol aparte îl constituie, fără îndoială, formația Iugoslaviei, singura din lume care are bilanț pozitiv cu România. Despre acest „călcîi al lui Achile”, Nicolae Nedef crede că:

Iugoslavia pareă nu mai e ce-a fost, dar ea rămîne, oricum, o forță de temut. Ultima dată, la Balcaniada de la Baia Mare, i-am bătut pe iugoslavi, dar calitățile acestora, între care o ambiție drăcească, ne obligă să fim rezervați. Rămîne de văzut și cu cine vor juca, fiind de așteptat ca antrenorii să apeleze și la Radjenovic, care evoluează în R.F.G.

Antrenorul coordonator al lotului nos-

tru consideră că mondialele ce stau să înceapă vor fi extrem de echilibrate. El calculează în felul următor:

Echipa R.F.G. e campioană mondială en titre și, în plus, joacă pe teren propriu. În plus, federația respectivă e cea mai bogată din lume. La titlu mai speră, cu temel, și formația R.D.G., ultima campioană olimpică. Iugoslavia și Polonia sînt, și ele, candidate, iar Spania și Ungaria, cea din urmă creditată cu victorii nete la Cehoslovacia, nu pot fi neglijate. Firește, intră în calcule și reprezentativa U.R.S.S., pe care însă tricolorii au învins-o în ultimele 5 partide directe. Asta ar trebui, nu-i așa, să ne liniștească, dar nu ne liniștește, căci la fel s-a întimplat și înainte de Olimpiada de la Montreal, unde totuși am pierdut în fața sovieticilor.

Vorbind în numele colectivului de tehnicieni pe care-l coordonează, Lascăr Pană, antrenor, dr. Constantin Șerpe, medic, Mihai Cojocaru, metodist la Centrul sportiv „23 August”, Alexandru Antal, asistent medical, colectiv din care mai face parte și Cezar Nica, antrenor, și pe care-l sprijină, din cînd cînd, profesorul Mihai Epuran de la I.E.F.S., șeful catedrei de psihologie, echipa competentă și harnică, Nicolae Nedef pune în balanță posibilitățile tricolorilor.

Băieții sînt în priză și, după victoriile din ultima vreme, Trofeul „Cărpăți”, Balcaniada, Trofeul Spaniei etc. au o încredere deosebită în forțele lor. Vom pleca în R.F.G. cu fruntea sus, urmărind două obiective. Să ne calificăm la Olimpiada de la Los Angeles și, firește, să redobîndim titlul suprem. Primul scop e, clar, mai ușor de atins, dar noi sperăm și la titlu. Echipa, alcătuită din jucători cu experiență, Voina, Muntean, Drăgăniță, alții, dar și din elemente tinere, Buligan, Du-

mitru Marian etc., e temelnic pregătită și, lucru care ne bucură în mod deosebit, pare să fi scăpat de accidentările care ne-au pricinuit multe necazuri, Roșca, Voinea, Durău, Munteanu, Voina și Boros, ultimul cu fractură, stînd vreme îndelungată pe tușe. Dacă nu va interveni nimic, și sperăm să se întimplă așa, vom aborda mondialele cu garnitura de bază Munteanu - Bedivan sau Maricel Voinea, Stîngă, Radu Voina, Dumitru Marian, Drăgăniță sau Durău, Fölker. Vom deplasa 15 jucători, între care, aproape sigur, și Birtalan, convocat recent.

Numele lui Birtalan e, firește, o „nadă” pe care n-o putem scăpa. La ora la care joacă, alături de Stocker și Kicsid, la Mirșea, Ștefan Birtalan, reintră, iată, în vederile selecționarilor. Motivul?

Au contat marea lui experiență și faptul că e într-o perfectă stare de sănătate. Stînga lui continuă să funcționeze impecabil. În plus, ne-am gîndit că simpla prezență a lui Birtalan în teren va ridica adversarilor probleme deosebite, el fiind și ceea ce ne place să numim o „armă psihologică”. Alături de el, se pregătesc cu lotul o serie de handbaliști foarte tineri, Jianu, Roșca, Berbecu ș.a., unii din ei, Roșca de pildă, avînd șansa să facă deplasarea în R.F.G. De ce insist asupra chestiunii? Pentru că dorim să facem o primenire din mers, aruncînd devreme în focul marilor bătălii elemente tinere și dotate.

Nu ne rămîne, în încheiere, decît să mulțumim antrenorului Nicolae Nedef și să urăm handbaliștilor noștri mult succes în aspra confruntare ce-i așteaptă. Va fi, neîndoios, un campionat mondial dificil, poate cel mai greu din cîte s-au disputat dat fiind echilibrul de forțe existente în lumea handbalului de azi, dar avem convingerea că tricolorii vor arunca totul în luptă, străduindu-se din răsputeri pentru gloria sportivă a țării. Le ținem pumnii strînși!

VIDIU IOANIȚOIA

Mihai Șubă:

„Acest zonal m-a stors pur și simplu”

Cu o oră și jumătate înaintea începerii rundei 20. a zonalei de la Herculane, îl abordăm pe marele maestru Mihai Șubă. Nu întîmplător, fiindcă astăzi Mihai Șubă îl înfrînge pe liderul clasamentului, marele maestru ungar Zoltan Ribli.

— Mihai Șubă, pînă la acest zonal ați mai jucat vreodată împotriva lui Ribli?

— Da, ne-am întâlnit la Olimpiada din

1980, în Malta. Atunci am avut negrele. A fost o partidă cu mari complicații de ambele părți. Intrasem în criză de timp în momentul în care Ribli mi-a propus remiza. Deși aveam o poziție ușor favorabilă, am căzut de acord.

— Partida de azi, din cîte observ, vă găsește oarecum descurajant.

— Într-adevăr, așa fi vrut să fie o partidă care să decidă jocul întii. Ribli are acum două puncte în fața și nu-l mai pot prinde. De fapt, totul vine de la remiza cu Ambroz.

— Cum adică?

— Adică am ratat elementar o victorie, pierzînd în acest fel și orice speranță la primul loc. Să nu vă mire, derby-ul de azi va fi o remiză de salon. Dealtfel, ieri, Ribli m-a întrebat dacă am de gînd să joc la ciștig.

— Ce program vă așteaptă după acest turneu?

— Am fost invitat la un open la Rejkjwik. Nu voi pleca, pentru că acest zonal m-a „stors” pur și simplu. Vreau să mă odihnesc. După aceea mai putem sta de vorbă.

— Apropo, cît a dormit marele maestru Mihai Șubă în acest turneu?

— Mai puțin de 6 ore din 24, asta ca medie. Am avut multe întreruperi. Analizarea unora dintre ele mi-a luat chiar nopți întregi.

— Cine v-a secundat, aici, la Herculane?

— Secundatul meu oficial a fost maestrul F.I.L.E. Sergiu Grünberg, care m-a ajutat cu multă pricepere și tact de-a lungul întregului concurs.

— Pentru că sîntem la capătul acestui turneu și pentru că sinteți deja calificați pentru interzonal, poate ne spuneți cîteva cuvinte despre felul în care ați abordat acest concurs, cum v-ați pregătit pentru el.

— Doar cîteva cuvinte nu cred că ajunge. De fapt, noi, românii, am fost cinci în competiție, o adevărată echipă. Cum ne-am pregătit? Ei bine, la nivelul federației noastre s-a depus o muncă fără să exagerez, uriașă. S-au întocmit între 100 pînă la 200 de fișe pentru fiecare adversar în parte. S-au studiat stilurile de joc, s-au căutat punctele forte și slabe ale fiecăruia, deschiderile, apărările și variantele preferate. S-au analizat sute și mii de partide jucate în ultimii ani de cel ce urma să joace aici. De aceea mari surprize nu am avut. Desigur și adversarii noștri ne-au studiat atent. Forma sportivă, nervii, și nu în ultimul rînd „sclipirea”, care dă atîta farmec șahului, au fost hotărîtoare în acest zonal.

VICTOR SOCACIU

Scurt, foarte scurt

Un nou și prestigios succes al sportului românesc, echipa de sabie a clubului Steaua a cîștigat, la Budapesta, Cupa Europei. Trăgătorul numărul 1 al echipei a fost Ioan Pop, victorios în toate cele 4 asalturi. ● Vă mai amintiți de Firu Smarandache? După ce s-a remarcat la Craiova și la Steaua, el a trecut la Olimpia Satu Mare, dispărînd apoi din fotbal. După 2 ani de absență, el se antrenează la Gloria Buzău, echipă care pare dispusă să-l acorde ceea ce se cheamă o ultimă șansă. Smarandache n-are decît 28 de ani.

● Da, se confirmă, în formația de tenis a României va reintra Ilie Năstase. Prima apariție oficială e prevăzută pentru 5 martie, la Santiago de Chile, în cadrul Cupei Davis. ● Portarul Naste, fost la Politehnica Iași, se află în prezent la

Tirgu Mureș. Rămîne de văzut dacă va fi bun de joc pentru A.S.A. ● Deși neresabilită complet după o gripă, Anisoara Cușmir a sărit, în Cupa Dinamo, 6,67 m și s-a impus și în proba de viteză, alergînd 50 m la o zecime de secundă de recordul național. ● Victoriile clare la handbal masculin, 36-28 și 22-18 cu Cehoslovacia. ● Cel dintîi român pe Aconcagua Din cîte aflăm, geologul Dan Zincenco din Baia Mare a izbutit să escaladeze vîrfurile Aconcagua din Anzii Corđilleri, înalt de 6.959 m, ispravă datată 30 ianuarie. Înainte de a realiza această premieră, el cucerise General Belgrano (6.520 m) din zona Famatina. ● Vești bune și din scrimă, Elisabeta Guzganu a terminat învingătoare la Leipzig, iar Petru Kuki la Montpellier, ultimul adjudecîndu-și prestigiosul trofeu „René Bougnol”. ● Noul antrenor al echipei Șoimii Sibiu e Nicolae Lupescu, ul-

ma dată la Alexandria. ● Cu Dudu Georgescu în lot, fosta „gheață de aur” găsindu-se în convalescență după o operație la umăr, Dinamo a plecat în Egipt. N-a făcut deplasarea portarul Lovas, al cărui transfer e încă în curs de perfecționare. ● În cazul Dumitriței Turner, federația de gimnastică nu ne-a dat încă nici o explicație. Mai așteptăm. ● Dumănoiu și Cătăcișiga fiind restabiliți, ei se accidentaseră în timpul turneului de la Leipzig, Dinamo și-a strîns rîndurile și așteaptă cu încredere finala Cupei campionilor europeni la volei, programată în a doua jumătate a lunii la Paris. ● Deși în divizia B, formația feminină de handbal Constructorul Timișoara (20-13 cu „Poli” Timișoara?), s-a calificat în semifinalele Cupei. ● Jucînd în Țara Galilor, rugbyștii de la Farul au întrecut, la Haverfordwest, o selecționată districtuală, scor 21-13.

OMUL CARE JOACĂ

Teste, conștiință și... secrete

Din cînd în cînd, cei din preajmă mă sfătuiesc, desigur, bine intenționați, să scriu mai mult despre subiecte fotbalistice tehnice, lucru care bineînțeles că ar interesa, putînd avea prin posibilitatea lor ecou efecte de pionierat și, deci, de construcție. Numai că trebuie să le reamintesc, chiar și unora de meserie, că aceste lucruri nu se scriu, nu se discută și nici nu se anunță nici măcar atunci cînd au loc școlovii ale tehnicienilor din fotbal de pretutîndeni, ele constituînd secrete bine tănuite ale preocupării lor. Și aceasta, deoarece cei care gîndesc fotbalul, îl pregătesc și anticipează pașii, nu-și pot permite să-și expună ideile și pentru că acestea trebuie verificate atunci cînd se nasc, unele dintre ele putînd fi foarte valoroase. Se întîmplă însă destul de des să se arunce pe piață unele „prafuri”, ce pot fi luate și întrebunțate ca miraculoase de foarte mulți avizi de senzațional și lipsiți de gînduri. Nu-mi stă în caracter, dar pentru că mi-am asumat de mult riscul de a scrie despre fotbal din interiorul fenomenului, și cred că acest lucru îl poate ajuta, fără a încerca să dau sfaturi (neavînd încă experiența necesară în multe), unele idei ce ar putea ajuta munca premeditată din fotbal nu au ocultat niciodată rîndurile acestei rubrici.

Astfel, se spune că în această perioadă pregătitoare de iarnă, cam toată lumea știe să lucreze, volumul de muncă asigurînd cu ajutorul timpului disponibil atîngerea parametrilor fizici și chiar tehnici stabiliți. Se spune și pe bună dreptate că tocmai acest volum mare de pregătire ce poate fi făcut suferă în ceea ce privește calitatea mijloacelor alese pentru a realiza capacitatea fizică. Se alegă mult, în etape, uncori peste 10 km. zilnic, se fac circuite și sînt ridicate tone de greutate, dar federația este nevoită în ultimii ani să introducă teste și nespecifice pentru a palpa cît de cît utilitatea muncii depuse. Argumentul este unul singur. Atunci cînd va crește conștiința profesională a pregătirii atît la jucători cît și la antrenori și aceste teste vor căpăta caracter obligatoriu în procesul de antrenament de la cluburi, dîndu-se cînd fiecare tehnician consideră necesar și sub ce formă; probabil că nu se va mai solicita ajutorul pistei de pe „Republicii”, cu cronometri și arbitri oficiali, investiți cu puterea de a număra mereu plutonul de alergători evitînd astfel ascunderea vreunui în groapa cu apă secată pe timpul iernii capabili de a fi întrebunțată ca tranșee...

Sînt, totuși, și cîțiva antrenori (dacă or mai fi existînd?), care sînt preocupați de această problemă și care încearcă astfel să-și facă cît mai aproape de adevăr meseria. Asta nu înseamnă că jucătorul de fotbal să fie confundat cu un atlet și pus să acopere ture de pistă sau să facă bucați — cronometrate tot timpul — de fuleuri și sprinturi. Tot la fel de adevărat este și că potența de alergare într-un anumit fel și pe o anumită durată este normal să fie diferită la jucători. Ea însă trebuie antrenată și perfecționată, mereu, mai ales în fragedă copilărie, atunci cînd jucătorul pășeste spre marea performanță și cînd acumulările sînt mult mai posibile în unele sensuri, pentru că de învățat și de perfecționat o faci și în fotbal toată viața. O viață, ce-l drept, mult mai scurtă, mult mai intensă și mult mai greu de înțeles pentru mulți... Sigur că aceste teste nu trebuie judecate simplist, devenind chiar coșmaruri pentru unii jucători. Iată un exemplu. Cu o săptămîină înaintea începerii campionatului vest-german, noul antrenor al lui Hamburg S.V., binecunoscutul și interesantul austriac Ernst Happel — despre care Ioan Chirilă spunea că întotdeauna cînd s-a întîlnit cu el adumea un fin parfum de Martell —, și-a pus jucătorii să alerge arhicunoscutul „test Cooper”. Penultimul a sosit Beckenbauer și mult în afara controlului „penzerul” Hrubesch. Întrebat ce crede, Happel a replicat simplu. A fost un mijloc de antrenament în care am sondat voința și o anumită potență de alergare. Meseria lor este alta. Unul trebuie să-mi subjuge careul advers, iar celălalt să-l măture pe cel propriu. O fac amîndoi foarte bine...

Cred, de asemeni, că în această perioadă, se poate lucra foarte mult tactic, avînd și din acest punct de vedere destul timp la dispoziție. Acum se poate stabili prin încercări, verificări și discuții tactice cu jucătorii concepția de joc și nu ideea de joc cum greșit se susține în continuare, pentru că în ciclul săptămînal din campionat ea nu mai poate fi decît antrenată. Dar mă opresc aici. Era să intru în amănunte...

CORNEL DINU

P.S.

Un gînd pios întotdeauna aceluia care a fost doctorul Zoly Ivansuc. L-am simțit ca pe o enigmă uluitoare atunci cînd, mic elev de liceu, în avionul ce ne ducea la Praga în dimineața de 17 septembrie 1965, m-a întrebat simplu și plin de înțelesuri „ce mai învățăm la zi”.

M-am întâlnit cu iarna la Predeal

Ninge nervos, ninge parfumat, ninge de parcă cineva ar fi despicat cerul în dreptul nostru lăsând să cadă asupră-ne lacrima albă în care natura ne scaldă în clipele-i de extaz. Nu sint convins că n-au fost luate și puse la un loc elementele, toate cite sint, uitate în abdomenul unui giroscop și din atingerea lor, fată, revărsându-se peste colțul nostru de planetă beteala spumoasă în care ne putem înfășura sufletul, pentru a-i da răgazul să doarmă zimbând. Delfini uriași duc pe umeri plapuma caldă, vin de departe în dansul lor numai chiot, i-am simțit dindu-și coate și făcându-și semne cu glas de copil sufocat de plăcere, iar acum s-au retras lăsînd-o să vină, diafană, primentitoare, bucurînd privirea și ochiul cel din adîncul ființei și al tuturor lucrurilor. Sintem născuți să salutăm trecerea anotimpurilor și din savoarea lor să ne infierbîntăm singele, punîndu-l să biciuie frunzele vestei, să le alunge din calendar, lăsînd curată și plină de miresme, seducătoare, clipa cea repede ce ni s-a dat.

Muntele pe care stăm privește în sus numărînd tăcerile albe ce i se aștern pe pleoape. Brazii, ce ciudat, verzi pînă aseară, zgomotoși de verde în trecerea verii, brazii acela atît de triști pentru vina de a fi fost prinși în noaptea de Anul nou fără pic de argint în păr, fată-i acum privind prințiar, poliandre de argint ieșite să lumineze maestuos. Calca noastră Lactee spre locul unde așteaptă, ascunsă, primăvara. Poarta prin care trec dimineața este vegheată de trupul vinjos al unor brazi cum n-am

văzut mulți. Stau azi aici, la rădăcina lor și privesc prost cum între mine și cer s-a depus o masă pufoasă, numai alb și numai poveste, caut cerul dar ei s-a pîit dincolo de nămetele fabulos, clădit anume să ne ia mințile.

Nu cunosc ani mai lipsiți de noroc ca cei în care iarna se furiează pe sub balcoane uitînd să aducă cu ea traista în care stau refugiate poveștile copilăriei noastre și ale copiilor noștri. Și ale copiilor lor. Băiat de la țară, mă grăbesc să las miinile botezate de respirația zăpezii și frîngînd euforia, care nu e inventată de mine și nu e doar a mea, construiesc întrebări începînd prin a zice: dar la noi în sat? Vreau să cred că această zăpadă va avea și poftă și forță să calce în voie peste întinderile cîmpiei, acolo unde sămința de astă-toamnă așteaptă să prindă putere. Zăpada pe asfaltul orașelor s-ar transforma într-un capriciu, element de decor, butaforic ce altceva, în absența iernii adevărate, la țară, pe cîmp vreau să spun, peste brazdele sub care griul visează mocnit zborul vertical.

Ce-ar fi griul nostru de la vară fără zăpada de acum?

Mă uit cum ninge, nervos și dulce, a binecuvîntare, privesc încarnarea materiei în această ipostază, totul este alb, alb, doar obrajii copiilor îmbătați de ce văd s-au lăsat seduși de singuriul garoafel, îmi las fața împodobită de fulgii grel și parcă îmi vine să strig spre toți ai mei de acasă: Ninge fraților, ninge!

NEAGU UDROIU

Casa Inflecturii

De-ale Venturei

Hotărît, cea mai mare artistă dramatică pe care au dat-o aceste tărîmuri rămîne Marioara Ventura. Origine venetiană — Zventura. Stea orbitoare în constelația universală a singularilor infri-coșători corifeli. Genială tragediană în „Fedra” lui Racine, capodopera de bază a dramaturgiei franceze. Arta ei divină a contribuit în plin la augmentarea gloriei cîștigate de România în străinătate. Societatea a primului teatru al lumii, Comedia Franceză, fără să renunțe la cetățenie.

1928. I se aduce renumitei artistei strania dramă a avocatului dragășean Gib. I. Mihăescu, „Pavilionul cu umbre”. Geniul ei strivind cu armonia unei simple fărîme de gest cabala lui Camil Petrescu, rămasă de rusine, o aruncă în public, cutremurînd literatura dramatică românească. Cortina se înalță minute-n șir, plutind pe ovatii...

Cîștigată de marea-i creație, Ventura decide să facă turneu cu ea.

Pe-atunci impresariatul era cu totul altfel — nu „om înainte” cu sururile de afișe la spinare, nu curse de fond din client în client, să-i scuturi apatia, să-i faci de vrajă ca să vie...

Deci, falosul Lică Teodorescu, impresarul, care-o plătea pe Ventura 50.000 de lei pe spectacol, „bate” 30 de telegrame anunțînd celebra artistă în piesa molcomului Gib. Nu mai știu leul cum mergea; însă prețurile fixate, 1200 lei fotoliul, 800 stalul, 500 galeria.

A doua zi sosește primul răspuns: „Lică Teodorescu, Hotel Union, București. Micșorați costul biletelor. Prețuri enorme. Stop. Nu vine un ciine.

Camil Părvulescu, Brăila.” Impresarul, deși mare — l-am cunoscut bine, am început la el — își pierde repede cunoașterea, dispus la cea mai neînsemnată surpriză — să lase nădragii în vine... Infri-coșat, întrevîzînd clătinată soarta turneului, așteaptă ora prinzului, deoarece celebra întrecea să fie deranjată dimineața, culcîndu-se foarte tîrziu. Fix la 12 urcă în grabă scările Hotelului Boulevard, ciocnînd la ușa apartamentului ocrot de marea artistă.

— Turneul nu se anunță bine, domnișoară Ventura... V-am zis eu, prețuri exagerate.

— Lică, plătești tu, ori publicul? Ca să-și susțină îndrăzneala, managerul scoate din servietă telegrama.

Parcurgînd-o, cea care la 16 ani fusese partenera lui De Max și Sarah Bernhardt, în turneul din America, întră într-un hohot de ris. După care, avrînzîndu-și țigara (ourta totdeauna, în loc de poșetă, o cutie cu o sută de țigarete), cere liniștită impresarului.

— Dă-mi o coală de hîrtie. Trimîți imediat următorul răspuns: „Camil Părvulescu, agent teatral, Brăila. Dublați prețurile. Stoo. Fotoliul 2400 lei, stalul 1600, galeria 1000.

Marioara Ventura.” Cea mai mare rețetă din tot turneul s-a făcut la Brăila.

GABY MICHAILESCU

Cronica șoselei

„În circulație nu-i nevoie să greșești decît o dată”

Rar om atît de săritor la nevoie, respectuos cu toată lumea, iubit de sateni și mai cu seamă de copii, ca Viorel C., profesor de educație fizică la Școala generală din Telea, comuna Gornești, județul Mureș. Cum în ziua aceea avea o „fereastră” între 10 și 11, imediat ce a sunat a pornit-o grăbit spre casă unde îl așteptau 3 săteni, să-l ajute la tăierea porcului. A început operațiunea, a ciocnit un pahar de vin de zmeură cu cei trei și s-a întors repede la școală, unde avea din nou ore, între 11 și 13. Ce să-i faci, cînd ai alitea de făcut, timpul zboară! La unu și citeva minute era din nou acasă gata să reincepă treaba împreună cu ajutoarele sale. Toemai cînd își sufleca mincele cămășii, apare în poarta casei, plîngînd, Maria M. „Tovarășe profesor, mor de durere, mi-am rupt mina. Rogu-te, du-mă repede cu mașina la Tg. Mureș. Îți rămîn recunoscătoare. Îți plătesc benzina”. „Parcă-i vorba de bani acum, ia să-ți văd mina Mărie! Adevărat, îi fractură. Necazul e că eu nu pot conduce. Am băut un pahar de vin”. Profesorul nu se lasă în nici un chip înduplecat să plece, cu toate insistențele femeii. Tot Viorel C. e cel care găsește soluția. „Roagă-te de Floarea (învățătoare la aceeași școală), ea are permis și nu conduce rău de loc”. Floarea acceptă imediat. Profesorul ține să meargă și el la oraș. „Să vă dau o mîină de ajutor la spital pentru formalități”. În autoturism se așază la volan Floarea, profesorul în dreapta, iar pe fotoliul din spate femeia cu mina fracturată, însoțită de mama sa, Victoria B. Învățătoarea conduce cu adevărat bine. Foarte prudentă la trecerea prin comune, mărește ușor viteza pe porțiunile drepte, pentru a scurta chinurile Măriei. Profesorul face totul pentru a abate atenția rînitel. Ba spune o glumă, ba o vorbă de incurajare, ba comentează cum a fost recolta pe ogoarele negre pe lingă care trece în goană mașina. Nu reușește însă să atenueze cu nimic suferințele Măriei. În sfîrșit, ajung la spital. Medicii acționează cu promptitudine, injecțiile încep să-și facă efectul, i se aplică aparatul ghipsat și echipajul e gata de reîntoarcere spre domiciliu. La volan, de data asta, profesorul. „Efectul unui pahar de vin a trecut de mult, așa că voi conduce eu. S-a lăsat noaptea, pe jos, mai ales pe drumul nostru prin comună, e zăpadă, așa că nu te superi, Floarea, dacă te înlocuiesc la volan?” „Deloc, tovarășe Viorel, e doar mașina dv.” Deși vechi, mai bine de 16 ani, Wartburgul, întretinut cu grijă, se comportă ca un tânăr armăsar. Viorel C. conduce ca un adevărat profesor, nu numai de educație fizică, ci și de conducere auto. Totul e executat impecabil, ca la carte.

Într-adevăr, Viorel C. era un adept declarat și recunoscut al conducerii prudente. Încă din 1973 patula școlară de circulație pregătită de el curcise locul întâi pe județ. De atunci ocupase numai locuri fruntașe, iar cu un an în urmă ajunsese și în faza republicană. Un activist obștesc de frunte pe tărîmul conducerii preventive în circulație. Fiecare șofer avea de învățat ceva de la Viorel C. în domeniul pilotării mașinii. Și totuși! Și totuși, profesorul a făcut o greșală elementară o dată în viață, nu mai mult e nevoie să greșești grav în circulație. Nu a oprit și nu s-a asigurat la trecerea peste pasajul nepăzit. Obisnuința cu drumul străbătut de sute de ori, neatenția generată de discuțiile cu pasagerii din mașină, nu știe nimeni ce s-a întîmplat. Puternica locomotivă diesel a lovit firavul autoturism lateral, exact cînd acesta a ajuns peste linia ferată. Autovehiculul a fost trîntit în botul locomotivei vreo 20 de metri, apoi proiectat într-o bornă de piatră. În procesul tîrîrii și apoi al izbîrîi de bornă, autoturismul s-a descompus în părțile lui componente. Oamenii, mai întii striviți de tabla mașinii, au fost apoi ejectați din mașină. Mutilați în mod îngrozitor, au fost găsiți la 5—10 metri de autovehicul. Interesant! Caroseria a fost desprinsă de pe șasiu și aruncată la cîțiva metri. Singurul rămas la locul lui, la volan, a fost Viorel C. Solitar, privind parcă urmările dezastrului provocat de clipa sa de neatenție, ciudatul cadavru stă nemîșcat cu miinile înclăștate pe volan, în zădarnicul său gest de apărare. „I-am văzut de la distanță. Am avut pentru citeva clipe senzația că mașina va opri, deoarece a redus mult viteza. Deodată însă a fișnit înaintea cu putere. S-o fi gîndit că au timp să treacă? Nu știu. Mi-am dat seama însă că sint pierduți. Nu puteam să mai fac nimic. La lungimea trenului pe care îl remorcam și la viteza cu care mergeam îmi trebuia pentru oprire peste 1 kilometru. Pînă la pasaj, în fața mea nu mai erau însă decît cel mult 150 de metri”. Cele de mai sus reprezintă declarația mecanicului de locomotivă care a intrat în coliziune cu Wartburgul.

VICTOR BEDA

Arta culinară românească

De curînd s-a încheiat la Luxemburg a IV-a ediție a concursului internațional de gastronomie EXPOGAST-82, la care au participat 16 țări cu echipe naționale, 54 de firme și elevii de la șapte licee de specialitate. Echipa noastră, condusă de inimosul „capșist” Ștefan Lăzărescu și alcătuită din șefii bucătari Ion Samoila, de la „Capșa”, Ion Birsan, de la „Cina”, și Ion Graur, de la „Intercontinental”, s-a întors cu 4 medalii de aur, 2 la preparate reci, una la preparate calde și una pe echipe.

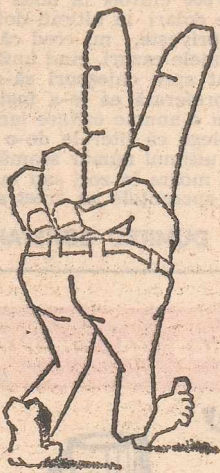
Cum s-a desfășurat concursul? Inchipuiți-vă un restaurant imens, de aproximativ 1500 de locuri, unde de la ora 17 se vindeau preparatele echipelor care prezentau în ziua respectivă, inchipuiți-vă citeva bucătării în care maestri bucătari și cofetari lucrau „la vedere”, spre satisfacția juriului și deliciul consumatorilor sau spectatorilor, și mai inchipuiți-vă bucuria și îndria puștilor din școlile de specialitate cînd vedeau cum oameni „mari” din toată lumea, sosiți, de fapt, la tradiționalul tîrg internațional în cadrul căruia se organizează și EXPOGAST, le apreciază eforturile și talentul, și veți avea un sumar tablou al acestui concurs. Pentru restul amănuntelor, să-l lăsăm pe Ștefan Lăzărescu, care a făcut parte și din juriu, firește, atunci cînd nu prezenta echipa

noastră, să povestească Istoria celor 4 medalii.

„Spre deosebire de edițiile anterioare, cea din anul acesta s-a desfășurat sub semnul unui mai pronunțat realism, meritul revenind, desigur, Asociației mondiale a bucătarilor și cofetarilor, din care facem și noi parte. Mă refer la faptul că tematica a tinut cont de criza mondială existentă în lume, de sărăcia unor țări subdezvoltate, plînd pentru o alimentație rațională. S-a spus, dealtfel, că tocmai acum trebuie să se simtă mina și fantazia bucătarului, că trebuie mărit numărul întîlnirilor de acest fel, capabile să înlăture sabloanele, să diversifice rețetele. Au fost propuse numeroase materii prime noi, în general fructe de mare, s-au folosit foarte mult legumele, carnea de pasăre și peștele, dulciurile axîndu-se, de asemenea, pe fructe. Preparatele noastre reci premia te cu aur au fost făcute, primul, cu pește, al doilea, cu gustări fără carne. Preparatul cald, premiat tot cu aur, se numește Ramstek București (vrăbțoare) și menționez că toate trei pot fi servite la noi, la Capșa”.

Așadar, încă 4 medalii de aur pentru maestrul artei culinare românești într-un concurs care demonstrează cu prisosință, pe de-o parte, că talentul și imaginația bucătarului nu pot fi rupte de viața noastră de toate zilele, iar, pe de alta, că din frecvențele întîlniri între bucătării și bucătării lumii putem cîștiga cu toții.

B. RĂZVAN

GH. D. CONSTANTINESCU

CIOSU

JOCURI DE APE

- „Mie, viața nu îmi oferă nici o satisfacție” — se lamenta gospodarul.
- Ce se află dincolo de orizont?... Desigur, alt orizont.
- Cu ce e vinovat păianjenul că nu s-a născut vierme de mătase?
- Un ideal atins este o pasăre, moartă la capătul zborului.
- Din păcate, cu cit mai mulți calputere, cu atît mai puțini cai...
- Iubito, sufletele noastre sint ca două linii paralele: se întîlnesc la infinit.
- Marchizul își amenajase camera într-o marchiză.
- „Scroafo” — zise porcul. „Da, iubite!” — răspuse ea.
- Ciinele meu a devenit snob: nu mai latră la lună, latră doar la OZN-uri.
- Măgarul n-ar fi „măgar”, dacă n-ar avea termen uman de comparație.
- Avea o astfel de inimă, că-l blestemau și statuile.
- „La urma urmel, de ce n-aș încerca” — își zise sinucigașul — „că doar încercarea moarte n-are”.
- Cînd ursul ajunge maestru coregraf, ferește-ți tălpile.
- E cel mai mare scriitor din apartamentul lui.

GIUSEPPE NAVARRA

RUDY SCHMUCKLE

MIHAI PINZARU-PIM

Lumea in care trăim

Un „produs“ numit... inflație

Există produse ce se vînd greu și altele ce sînt solicitate la maximum. Produse pentru care cumpărătorii sînt rari și altele pentru care solicitanții se înghesuie. Produse utile și produse mai puțin utile. Sortimentele diverse, într-o gamă greu de cuprins în limitele imaginației normale. Și, totuși, există un produs straniu, un produs pe care nimeni nu-l dorește, nimeni nu-l vrea, nimeni nu-l solicită. Și totuși, produsul acesta se impune singur, stăpînește piețe întinse, ciști-gă teren. Un produs care circulă fantastic.

Care este acest neobișnuit produs?
Să cităm ziarul „Le Monde”: „Există în momentul de față pe piața mondială un produs de care nimeni nu are nevoie, dar pe care toți îl cumpără și îl vînd, utilizînd artificii necunoscute în literatura economică tradițională ca și în însemnările negustorilor fenicien, flamanzi sau venețieni. Acest produs este inflația, pe cit de nedorită pe atît de inevitabilă.”

Desigur, într-o măsură mai mare sau mai mică, inflația, ca expresie a crizei economice mondiale, afectează toate țările, indiferent de nivelul lor de dezvoltare, de continentul în care se află, de puterea lor economică sau militară. Dar țările cele mai puternic afectate sînt țările sărace, țările în curs de dezvoltare. Ele, „țările sărace — așa cum își intitula articolul ziarul „Le Monde” — plătesc pentru celelalte”. Ele sînt cele ce cumpără „produsul” nedorit. Ele sînt cele ce nu izbutesc să se debaraseze de acest „produs”...

Cum se petrec lucrurile?
Țările industrializate, țări cu economii în general puternice, bine organizate, importă o anumită inflație odată cu importul unor materii prime. Acestea îi adaugă inflația lor proprie, apoi „vînd” totul. Iar prețurile produselor lor de export sînt mult mai mari decît prețurile produselor pe care le importă. Prin exporturile lor masive de mașini, instalații și echipamente industriale, produse de înaltă tehnicitate, țările industrializate determină continua degradare a termenilor de schimb la o seamă de produse. Cu alte cuvinte, ele transmit altor state, mai puțin dezvoltate, efectele crizei economice, ale inflației.

Desigur, există și un grup de țări care importă inflația din țările industrializate odată cu prețurile mereu mai „piperate” ale produselor industriale și bunurilor de consum, dar care în parte reușesc să o anihileze sporind la rîndul lor prețurile produselor pe care le exportă. Acestea sînt țările care exportă materii prime strategice și, în special, țările producătoare de petrol.

Cel mai numeros grup de țări îl constituie însă țările care sînt nevoite să importe inflația și să o păstreze. Ele adaugă inflației importate propria rată a inflației suportînd astfel dublul efect al acesteia. Datorită sărăciei, datorită subdezvoltării aceste țări nu mai sînt în măsură ca, la rîndul lor, să se debaraseze de inflație și să o transmită altora. Sînt țările sărace, marea majoritate a țărilor în curs de dezvoltare. Aceste țări, fie că achiziționează echipamente industriale, pentru dezvoltarea propriilor industrii, fie că își

procură materii prime atît de necesare, produse alimentare, bunuri de consum curent sau de folosință îndelungată, ele se lovesc de aceeași problemă: „cumpără” inflația altora. Cumpără „produsul” semnalat de „Le Monde”. Acel „produs” pe care nimeni nu-l dorește dar care stăpînește piețele...

Instabilitatea prețurilor, cheltuielile crescînde de înarmare, politica discriminatorie practică de marile companii multinaționale în stabilirea prețurilor materiilor prime ca și al utilajelor industriale, persistența unor bariere artificiale în comerțul mondial, fac ca efectele negative ale crizei economice și, în primul rînd, efectele inflației să se răsfrîngă tocmai asupra țărilor în curs de dezvoltare. Raportul privind dezvoltarea mondială („World Development Report”) consideră că în 38 de țări sărace, în care nivelul mediu al produsului național brut pe locuitor era în 1980 de 200 dolari, ritmul mediu de creștere a fost în ultimii 10 ani de numai 1,6 la sută. În schimb, rata inflației a ajuns la peste 11 la sută!

Referindu-se la acest aspect, directorul general al F.A.O., Edouard Saouma sublinia îngrijorarea față de deteriorarea continuă a termenilor de schimb, ceea ce defavorizează direct țările în curs de dezvoltare. „Acum 10 ani, arăta el, o astfel de țară exporta o tonă de griu pentru a importa 17 tone îngrășăminte. Astăzi nu poate achiziționa decît 8 tone. O tonă de banane era suficient pentru plata unei tone de oțel. În prezent, trebuie să exporte o cantitate mai mare decît dublă pentru a face achiziții”.

În același sens, următorul exemplu mi se pare cît se poate de semnificativ: în anul 1980, din cele aproape 2 000 miliarde de dolari, cît au totalizat exporturile mondiale, ponderea a 70 de țări în curs de dezvoltare a fost de numai... 229 miliarde dolari.

Deficitul comerțului exterior al țărilor în curs de dezvoltare a atins anul trecut aproximativ 80 miliarde de dolari, sumă care, după cum se știe, se adaugă automat la vechea „notă de plată” de peste 450 miliarde dolari, datorii pe care le au țările în curs de dezvoltare față de țările industrializate.

Iată cum, prin intermediul comerțului, al unui comerț desfășurat într-o manieră neechitabilă, cei săraci plătesc, cu prețul unor tot mai mari sacrificii, nota de plată a celor bogăți. Iată de ce democratizarea structurilor și formelor comerțului mondial a devenit un imperativ major al zilelor noastre. Iar pentru ca acesta să devină realitate este necesar ca inclusiv în esența sa să se producă schimbări profunde, în spiritul cerințelor edificării unei noi ordini economice internaționale. Numai astfel se va împiedica ilogica situație în care „produsul” denumit inflație să facă ravagii obligînd sute de milioane de oameni să-l achiziționeze, împotriva voinței lor, odată cu oțelul pe care trebuie să-l cumpere sau cu bananele pe care le vînd.

AL. PINTEA

Mondo umano ?

Mor și ziarele ?

Am privit adesea oameni din mai multe locuri ale lumii care cumpărau ziare. Poate mi s-a părut mie sau chiar așa este, dar gesturile lor aveau ceva aparte, aduceau cu un ceremonial sui-generis. Se vedea de departe nerăbdarea cu care voiau să parcurgă știrile pe care le aflaseră de la radio sau TV dar și să citească comentariile pe marginea marilor evenimente. Se ghecea apoi speranța sau increderea cu care deschideau paginile gazetei respective. Imaginea aceluia care, după ce și-au cumpărat ziarul, abia fac doi pași și se opresc să-l răsfoiască sau a aceluia care-l citește în timp ce merg pe jos sau cu metroul e prea familiară ca să nu evoc în sprijinul celor de mai sus.

Cum spuneam, lucrurile astea le-am remarcat direct sau altfel, la oameni din mai multe colțuri ale lumii. Și am gîndit insistent la ele zilele trecute, cînd am aflat că un nou ziar american de tradiție dispăre. Însă nu era vorba doar de asta ci și de unele dintre comentariile care au însoțit faptul. La 30 ianuarie a apărut pentru ultima oară „The Philadelphia Bulletin”. Primul său număr a fost editat în urmă cu exact 134 de ani iar în cronică seacă și exactă a vieții din S.U.A. era cel mai mare ziar al celui de al patrulea oraș american. Bilanțurile editorilor, și ele la fel de sece și de exacte, spun că, anul trecut, acest ziar a pierdut pentru că i-a scăzut serios tirajul dar și din alte motive, 21,5 milioane dolari. Imediat, statisticienii agențiilor de presă — și ei seci și exacti — amintesc, pe de o parte, că este al treilea ziar din această țară care moare în ultima jumătate de an (în iulie, anul trecut, o telefoto reproducea ultimul număr al cotidianului „The Washington Star” după o viață de 128 de ani!) și, pe de altă parte, că „New York Daily News” (cu cel mai mare tiraj din presa cotidiană americană — 1 500 000 exemplare!) este de vînzare dar nu găsește cumpărător; trustul Hearst nu reușește să stăvilească declinul a patru ziare ale sale din Boston, Baltimore, Los Angeles și Seattle; după dispariția celui mai bătrîn ziar al capitalei americane, amintitul „The Washington Star”, „Washington Post” nu mai are concurent, ș.a.m.d.

Reîluind faptele, o agenție de presă citează satisfacția cu care le comentează Ted Turner, înflăcăratul magnat al televiziunii prin cablu. „V-am spus-o. În zece ani nu va mai fi nici urmă de ziar”, striga el încîntat, convins că ușor-ușor concurenții lui vor abandona ziarul, unul cite unul, primind în schimb toate știrile, comentariile, reportajele, interviurile, pozele la domiciliu, apăsînd pe butoanele adecvate ale terminalului lor personal. Eu nu cred însă că trebuie subestimată vitorul electronic, cum n-a fost neglijată nici apariția TV-ului, a radiocasetoanelor sau a videocasetoanelor, dar concertele, teatrele, filmele, cărțile n-au dispărut eclipsate de minunile tehnicii miniaturizate.

Revenind la aceste morți ale ziarelor, specialiștii spun că lucrul s-ar da mai curînd unor probleme interne ce și-au găsit rezolvarea, decît unei mass-media, sedusă de avantajele comodului scaun de pe care se poate citi o știre perfectată pe un ecran sau se privește o imagine reprezentativă. Așa, societatea „Time-Life” a dispus de toate mijloacele (inclusiv financiare) de a relansa „Washington Star”, dar n-a avut niciodată o idee clară asupra a ceea ce vrea să facă. „The Philadelphia Bulletin” avea mai curînd tendința să se culce pe trecutul său glorios (în anii '40 tipărea zilnic 700 000 exemplare) decît să se preocupe de marea dinamism al concurenților mai tineri și astfel a pierdut 300 000 cititori în două decenii și 37 milioane dolari în ultimii doi ani.

În ce mă privește, nu cred că ziarul mor deși, în unele cazuri, cînd unii cititori s-au îndreptat spre chioșcuri să-și cumpere gazeta preferată ea le-a fost oferită de vînzător cu o anume ezitare iar ei abia au putut înțelege că literalele de-o șchioapă ce anunță ultimul număr seamănă cu o speranță care moare în zori sau în amurg. Dar nu toate speranțele au acest sfîrșit.

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză

După N.B.I. (R.D.G.)

A descuraja

De-a lungul timpurilor, fie ele mai timpurii sau mai recente, au existat momente de un reflux al valorilor, ceea ce a definit mersul omenirii înainte a fost curajul. Curajul de a fi, de a gîndi, de a spera, de a înfăptui în lupta titanică, neistovită, adesea eroică împotriva aceluia care au avut trufia prostescă să considere că actele de edificare sînt subversive, neavenite, prea gălăgioase și prea contaminate.

Galileo, Leonardo, Goya, Brâncuși, Picasso, Enescu, Zola, toți creatorii din domeniul artelor sau științelor care au luat-o înainte timpului lor au trecut vîjelos pragul acestui timp, toți componentii constelației curajului au creat, uneori din propria lor cenușă, un soclu fantastic al civilizației. Un soclu care a avut, are și va avea, ca armătură fundamentală, curajul.

În lumea de azi izvoarele culturii și ale științei, în general, nu au secat. Dimpotrivă. Șansele civilizației de a se dezvolta galopant, pe verticală și orizontală, sînt mai mari ca oricînd. Un paradox singeros favorizează însă un record infernal între civilizație și moartea ei: logica distrugerii reciproce.

Clădită pe un nefast echilibru bipolar, lumea de azi și-a construit, pînă în ultimul detaliu, o civilizație la vedere — fastuoasă și stenică — și una ascunsă în arsenal. Lumea de azi are la îndemînă, printr-o comandă electronică, un final total și definitiv.

Civilizația militaristă, sofisticată, de o teribilă eficiență și costînd cît a costat întreaga clădire a lumii a ajuns, teoretic și practic, la un stadiu de perfecționare care nu are nimic comun nici cu bunul simț, nici cu biologia dezvoltării.

Se afirmă că „descurajarea nucleară” ar fi cheia vieții pe Terra, singura modalitate de a se asigura supraviețuirea omenirii. Factorul descurajare, în termeni nucleari, a depășit însă perimetrul adversarului.

Descurajarea nu mai vizează „sanctuaarele” inamicului, ci globul întreg. Armele strategice au depășit, cu mult, un milion de tone TNT. Generația de arme mai... modeste, pînă într-un milion, se dezvoltă la rîndul ei în ceea ce se numește planșonul tactic.

În context descurajarea s-a îmbrăcat (mai comod pentru unii) în garderobă

tactică. Se avansează pe ideea, de un atroce cinism, a războiului purtat în orchestrație tactică, adică... limitată. Se anticipează, altfel spus, frontiere convenabile pentru un război care, prea larg, ar fi neavenit pentru principalii adversari. Există însă război limitat? Fie și la Europa? Nicidecum. Odată declanșat în viziune tactică acesta se va extinde, rapid și necrutător, în viziune strategică, altfel spus, globală.

Descurajarea tactică își dă, astfel, mîna strîns cu descurajarea strategică.

Dacă privim adevărul în față chiar Europa considerată de unii un teren... ideal de confruntare are, de mult, un combustibil războinic de dimensiuni și cu un impact ce o depășește vizibil. Care este structura ei militară? Iată-o în cifre mai elocvente decît orice comentarii: 2 452 de rachete terestre de diferite tipuri, 1 803 rachete pe submarine, 505 bombardiere strategice, 24 000 de avioane capabile să transporte bombe nucleare, 4 500 nave de război, peste 56 000 de tunuri. Pe continentul european se află sub arme circa 13 milioane de oameni, 80% dintre aceștia aparținînd statelor membre ale celor două blocuri, iar numărul tancurilor a depășit cifra de 90 000.

Și totuși, în pofida masei încadrări cu armament a Europei, blocul NATO a hotărît să sporească și să modernizeze rachetele nucleare cu rază medie de acțiune prin amplasarea în cinci țări vest-europene a 108 rachete „Pershing-II” și a 464 de rachete „Cruise”. Racheta „Pershing II” poate transporta o încărcătură de 400 kt la o distanță de 1 800 km, iar unele tipuri pot ajunge chiar pînă la 4 000 km, puterea lor fiind de 30 de ori mai mare decît a bombei care a transformat în ruine Hiroshima.

Lista mi se pare suficientă, iar evoluțiile pe care le implică, de asemenea. „Descurajarea” devenită axă a lumii, singurul reper care ar asigura viteza de rotație istorică normală a pămîntului se constituie într-o groazănică și tembelă desconsiderare a curajului, a curajului omului de a fi, de a gîndi, de a crea învingînd timpul și inerția.

„Descurajarea”, teorie și practică a sfîrșitului de lume, este dușmanul cel mai înverșunat, mai tenace și mai... scrupulos al omului din cite s-au inventat. Altul mai perfecționat nu se va mai inventa niciodată pentru că nu va mai fi necesar...

RADU BUDEANU

„Escale în Africa și Orient”

„Escale” ziaristilor. Doina Topor și George Sprînterou sînt bogate în informații de cel mai larg interes, din cele mai diferite domenii, încercînd și reușind să compună, într-un spațiu tipografic remedial limitat, tabloul complex al vieții economice, sociale, politice din țările pe unde au trecut. Această a fost dintotdeauna motivația atracției resimțite de cititori față de cărțile de călătorie, fapt care se dovedește exact și în cazul de față. Doina Topor și George Sprînterou evită cu bună-știință să ne lase pradă exclusiv „minunilor orientale”, peisajelor demene de „O mie și una de nopți”, spectaculosului cu orice preț, deși ar fi putut cu ușurință satisface asemenea gusturi.

Autorii nu scapă din vedere că se adresează cititorilor din România de astăzi și reușesc să-și transforme impresiile adunate pas cu pas în notații personale, bazate pe interpretarea tuturor celor văzute și auzite. Este acesta rezultatul fericit al modului de a călători prin lume cu ochii larg deschiși, cu dorința nu doar de a vedea cît mai mult, ci și de a înțelege cît mai bine și de a-i face și pe alții să vadă și să înțeleagă. Cu atît mai dificilă apare această încercare și decît cu atît mai mare bucuria reușitei, cu cît tabloul ce se vrea reprezentat este mai vast și mai complex.

O notă aparte dă cărții, de fapt este chiar planul său secund, întrebarea, chiar dacă nerostită, „Cum este văzută România din țara aceasta, în care mai află acum?” Este reciproca întrebării „Ce știm noi despre țara în care mergem?”, cu care orice călător pornește la drum, iar fireasca lor interferență, mai bine spus a răspunsurilor la ele, configurează structura „Escalelor”. Și devenim astfel părtași bucuriei și mîndriei oricărui călător român aflat în Egipt sau Senegal, în Mauritania sau Coasta de Fildes, sau prin alte depărtări, că România este binecunoscută, că munca și rezultatele poporului său sînt apreciate cum se cuvine, că politica sa de pace, prietenie și colaborare cu toate statele îi conferă un prestigiu binemeritat pe plan mondial.

„Escale în Africa și Orient” este o carte interesantă, plină de informații diverse, scrisă într-un stil antrenant, specific reportericesc.

GHEORGHE CALIN

Umor american

Un bărbat tînăr cu un aer nenorocit face cerere de împrumut pentru a-și cumpăra o mașină de ocazie.

Funcționarul de la bancă îl întreabă:

— În afară de salariul dv. ce garanții puteți să ne oferiți?

— Cum ce fel de garanții? Întreabă tînărul bărbat.

— Ei bine, garanții. În sfîrșit, bunuri, proprietăți... Aveți mașină?

— Da, bineînțeles, am o Corvette 81. spuse tînărul după un moment de ezitare.

— Aveți acțiuni sau obligații?

— Da, am mai multe mii de acțiuni la General Motors.

— Perfect, spune funcționarul, aveți și o casă a dumneavoastră?

— Oh, da, spuse tînărul bărbat. Am un duplex cu cinci camere de dormit.

— Dumneavoastră glumiți, spune funcționarul.

— Da, răspunse tînărul, dar dumneavoastră ați început.

— Nu, iubito, n-am nici un chef să știu cum funcționează mașina de spălat rufe. Regret deja că am avut curiozitatea să învăț cum funcționează mașina de spălat vesela.

— Dacă am ieși în seara aceasta să ne distrăm puțin? propuse soția.

— Excelentă idee, răspunse soțul. Dacă tu te întorci prima, lasă lumina aprinsă.

Culesse de ILIE VALENTIN

Bilanțul unui an

(Urmare din pag. 1)

rilor depuse pentru creșterea exportului de mărfuri și servicii și dimensionarea importului la strictul necesar, balanța comercială a fost excedentară cu 3 miliarde lei, ceea ce a permis o ușoară diminuare a datoriei externe.

Caracteristica principală a dezvoltării industriei în 1981 constă în accentuarea procesului de înnoire a producției, folosirea mai judicioasă și economisirea energiei, a materiilor prime și materialelor, diversificarea sortimentală, îmbunătățirea calității și a parametrilor tehnico-economici ai produselor. Au fost introduse în producție 2.580 tipuri noi și modernizate de mașini, utilaje, aparate și instalații, peste 420 noi materiale, 480 bunuri de consum; introducerea a peste 750 de tehnologii noi a avut o contribuție remarcabilă în dezvoltarea și modernizarea unor ramuri importante ale economiei naționale cum sînt industria construcției de mașini, electrotehnica și electronica, metalurgia și chimia, industria extractivă și industria ușoară.

De fapt, în anul 1981 s-a înregistrat o accentuare a tuturor factorilor intensivi din economie. Au fost îmbunătățite indicii de valorificare a resurselor materiale. S-au obținut rezultate pozitive în creșterea eficienței și a rentabilității producției. Munca a devenit mai productivă. Productivitatea muncii în industria republicană, calculată pe baza valorii producției nete, se arată în comunicat, a crescut cu 2,4 la sută față de 1980, circa 70 la sută, din sporul de producție netă față de anul precedent fiind obținut pe seama acestui factor. Comparativ cu anul 1980, nivelul cheltuielilor de producție la 1.000 lei producție marfă în industria republicană a fost mai mic cu 6,2 lei, realizându-se la întreaga producție o economie de 4,3 miliarde lei.

Rezultate notabile s-au obținut și în agricultură. Chiar dacă planul nu a fost realizat, în 1981 am obținut, totuși, aproape 20 milioane tone cereale, 5.409 mii tone sfeclă de zahăr, 824 mii tone floarea soarelui și rapiță, 4.069 mii tone cartofi de toamnă, 3.828 mii tone legume de cîmp, 1.347 mii tone fructe și cea mai mare producție din istoria viticulturii românești — 1.755 mii tone struguri. Dar dacă avem în vedere că anul 1981, prin condițiile sale climatice nefavorabile — un timp rece în primăvară care a întârziat însămînțările și germinația la unele culturi și cu o

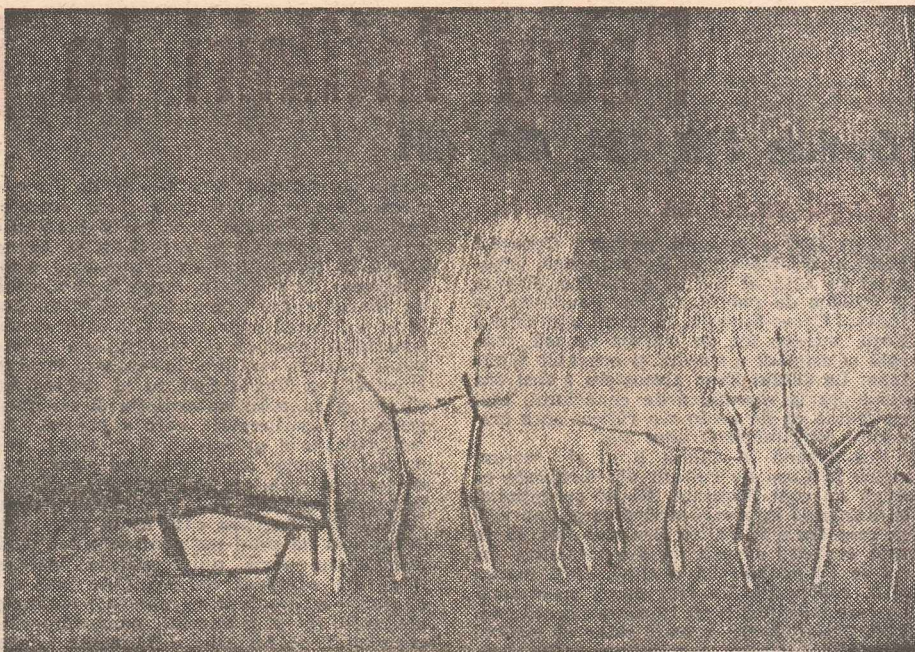
vară secetoasă care a afectat dezvoltarea culturilor de toamnă în cele mai multe zone ale țării — a influențat negativ producția agricolă, optica noastră asupra rezultatelor obținute se schimbă sensibil. Aceste rezultate sînt și ele o dovadă a imenselor rezerve de dezvoltare pe care le are agricultura noastră socialistă.

Efectele înfăptuirilor obținute în dezvoltarea economico-socială a României în anul 1981, se regăsesc în creșterea cu 2,1 la sută a venitului național, ceea ce a asigurat sporirea în continuare a veniturilor populației, precum și resursele necesare dezvoltării forțelor de producție. În anul 1981, se arată în comunicat, veniturile bănești ale populației au fost de 297,4 miliarde lei, cu 6,3 la sută mai față de 1980. Retribuția medie nominală a ajuns la 2.340 lei lunar, cu 102 lei mai mare decît în anul precedent. Indicele prețurilor mărfurilor și al tarifelor serviciilor crescînd cu 3,1 la sută, retribuția reală a personalului muncitor a fost cu 1 la sută mai mare decît în 1980. În același timp au sporit cu 2,5 la sută veniturile țărănimii, au crescut veniturile din pensii, iar cheltuielile social-culturale pe locuitor sînt cu 128 lei mai mari.

În 1981 vânzările de mărfuri cu amănuntul — indice important în măsurarea calității vieții — au fost de 223,2 miliarde lei, cu 4,3 la sută mai mult decît în 1980. Au fost construite 164,2 mii locuințe, din care 153,3 mii apartamente și garsoniere din fondul statului. S-a dezvoltat baza tehnico-materială a învățămîntului, științei și culturii; au crescut eforturile materiale și financiare ale statului pentru ocrotirea sănătății publice.

Toate acestea dovedesc, cît se poate de convingător, grija deosebită a partidului pentru om și bunăstarea lui, pentru înflorirea pe toate planurile a personalității sale.

Economia României a realizat, prin urmare, în anul 1981, o înaintare pe aproape toate fronturile. O înaintare cu pași mai mici decît în perioadele anterioare, dar totuși, în pofida tuturor obstacolelor, o înaintare. Ea a necesitat eforturi deosebite din partea clasei muncitoare, a țărănimii, a tuturor oamenilor muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități. Dar este cu atît mai valoroasă pentru că s-a obținut în condiții economice internaționale nefavorabile, nu odată potrivnice. Ceea ce ne întărește convingerea că obiectivele actualului cincinal vor fi înfăptuite, că la finele acestei perioade România va atinge acele cote ale dezvoltării sale care să-i asigure intrarea în rîndul țărilor socialiste cu o dezvoltare medie.

Din lucrările pictorului Mihai Bandac

Vieți paralele, ilustre și anonime

(Urmare din pag. 1)

„cel rău“ sau „cel cumplit“, deși în realitate fuseseră exact contrariul.

Cineva m-a întrebat dacă există și în socialism oameni proști sau răi (ei zicea „monștri“) ca în capitalism și bineînțeles nu puteam nega că, pe lângă proști, mai și dintre aceștia, fiindcă altfel am renunța la codul penal și la tribunale.

Există și poziții intermediare. Un primar municipal care la ceremonia instalării sale declara că va face „o cotitură de 360 de grade“, a demolat multe perechi de case frumoase și traînice, unele chiar istorice, ca să potemkinizeze rapid niște gigantice cutii de chibrituri prost croite și pururi în „defecțiune“. A dispărut, fără regrete, cu 360 de grade...

Dar păcatele noastre specifice încep din clipa cînd legilor societății le scapă printre degete abilitățile care le cunoaște suficient de bine articulațiile și valurile, ca să iasă basma-curată folosind lanțul caragialesc al slăbiciunilor: „te servesc, mă servești“ și vice-versa. Pe-alocuri corupția și demagogia avansează mină-mină cu incompetența și „basma curată“. Din nebagare de seamă omul harnic și cinstit se trezește de multe ori dezarmat în fața guralivului delincvent. Și cînd paguba e dată la iveală, plătește „hoțul de păgubaș“.

Excepțiile nu confirmă regula, dar se mai întîmplă să constă în jurul tău: grosolanie, lăcomie, tendințe dictatoriale, repulsie față de critică.

Vreau să povestesc pe scurt o astfel de întîmplare. Am cunoscut destul de îndepărtat o persoană cu „dosar bun“, care a avansat prin impostură și servilism, de la stadiul de semi-analfabet profesional la nivelul de rezoluții agramate pe hirtii cu antet ministerial. Tirziu, cînd a fost redus la proporțiile sale reale, schimbîndu-și pielea credeți că și-a putut schimba și năravul? Nu, desigur, el a perorat — invocînd „documente“ din timp pregătite pentru acoperire („la un caz, cine știe?...“), — precum că indicațiile lui fuseseră ireproșabile, dar că întreaga sa scară ierarhică subalternă nu l-a înțeles, fiind „necorespunzătoare“. Vocabularul său în instanță putea fi dat drept exemplu de „insușire creatoare“ a jargonului găunos al ședințomanilor instruiți la academia lozincilor răsuflate.

Mai citim prin gazete străine isprăvi cu niște „glorii“ politice care apar și dispar ca stelele căzătoare, — călcînd peste cadavre sau falimente, — în așteptarea unor statui postume dinainte comandate. În „Glossa“ eminesciană destinul lor e zugrăvit de la universală ei înălțime; din păcate, compatrioții lor, indiferent de rasă, naționalitate și credință, nu pot rămîne „privitori ca la teatru“, fiindcă viața e o scenă, iar ei sînt actorii mai mult sau mai puțin... talentați. Destinele lor sînt totuși paralele.

Ai întîlnit în viață tot soiul de inși, din care unii se auto-proclamă genii ale secolului și salvatori ai sufletelor noastre, de obicei sfarori, genii de tarabă și de cafeana, sau bieți paranoici cu spiritul alterat de spectacolul descurajant al lumii inconjurătoare. În această lume tulburată de insecuritate și nevoi, terorizată de ceea ce Hegel numea „furia nimicirii“, apar tot mai multe voci și scrieri ce-și inchipuie că dețin secretul mîntuirii omenirii de relele ce-o pîndesc din toate părțile. Prea puține sincere, sau realiste, sau măcar logice, deși există și o logică a nebuniei (a spus-o și Erasmus!).

Recitești „Viețile oamenilor iluștri“ povestite de marele Istoric al antichității, sau opera profetică a unor cronicari — filosofi pe care îi situăm la apogeul gîndirii omenesti și începi să meditezi întrebîndu-te: „dacă din toate aceste lucruri întîmplute și omologate omenirea n-a tras cuvenitele învățăminte, la ce bun să se mai scrie istoria?“

Dar sentimentele sînt personale. Oamenii au sentimente, națiunile au interese. Conducerea destinului societății și ale națiunilor nu se produce din capriciul unui mecanism irresponsabil, atîta vreme cît e incredințată unor cugete omenesti, fiindcă mîntea omului a înscris printre comandamentele ei primordiale, încă din preistorie, Răspunderea pentru actele făptuite și consemnate. Prin urmare, chiar împotriva voinței sale, la bine ca și la rău, făptașul — fie acela un individ, sau un grup social, sau o întreagă generație, — nu poate evita memoria poporului și pana istoricului, iar judecata căreia îi este supus îl va însoți „în vecii vecilor“, în onoare sau în dezonoare, pe măsura faptei sale. Nimeni nu poate buzuri indiferent de contribuția pe care a adus-o, sau nu, el personal, la realizarea bunăstării colective; după cum nici un popor nu poate trăi numai în prezent, fără simțul perspectivei.

Această supremă concluzie este o pledoarie pentru responsabilitate la toate nivelurile, conformă întru totul invitației imperioase la mai multă răspundere personală, adresată de Președintele Țării activiștilor noștri de stat și de partid, nouă tuturor.

Dar nu se potrivește ea oare și unor forme de irresponsabilitate pe plan mondial, care pun în primejdie dreptul elementar al oamenilor la propria lor viață? Izbucesc conflicte aparent ireconciliabile, deși vezi că uneori extremele se ating tot pe seama celor onești și buni. Dac-al trăi pe o altă planetă ai putea urma sfatul poetului: „Si de plînge, de se ceartă, / Tu în colț petreci cu tine / Și-nțelegi din a lor artă / Ce e rău și ce e bine“. Dar nu e cu puțință.

Planeta noastră e una singură, călătorend prin cosmos ca o corabie de smarald, iar noi, cu toții, fără scăpare sîntem pe aceeași corabie cu toate aceste destine, paralele cu ale noastre.

O ilustrată

(Urmare din pag. 1)

cura profesia lui de crescător de vite într-o țară binecunoscută altfel pentru standardul civilizației tehnice, unul din cele mai rîvnite din lume.

Pătrez, cum ziceam, Ilustrata ca pe un document de preț și mereu m-am tot gîndit la faptul că dacă elvețienii au ajuns să facă și cărți poștale colorate cu „sărbătoarea vitelor“ și au ajuns să fie mîndri de această faimă a lor atît de veche, mai bine zis să rămînă mîndri și în plin, amețitor progres tehnic, cînd impresia este că nimic n-a rămas necomputerizat la ei, înseamnă că înalt este și sentimentul de respect pentru munca bine făcută și înaltă este și conștiința rolului jucat în economia modernă de agricultură și zootehnie.

În urmă cu cîteva săptămîni am scris, în această rubrică, despre destinul oierilor la noi și dădeam exemplul vaideenilor, mai aproape de mine. După apariția articolului m-am întîlnit cu acești oieri, erau foarte bucușori că Flacăra le consacrase lor și cauzei lor două „pagini fierbinți“ — cum ziceau ei — dar nici pînă azi nici Ministerul Agriculturii, nici nimeni n-a răspuns în nici un fel acelor pagini. Copiii oierilor nu mai cred în meseria părinților lor; slătioreniile mei cu destul de puțină experiență în domeniu și care încercaseră, cu ani în urmă, să devină ciobani nu mai sînt nici ei interesați fiindcă sînt plătiți destul de modest față de greutățile și răspunderile profesiei; la Vaideeni exista cu ani în urmă o simbră a oilor cu un fel de concurs dar tiribomba era mai importantă decît concursul berbecilor și pînă la urmă ea se pare că a învins. Cum să faci o carte poștală ilustrată cu „sărbătoarea vitelor“, a oilor, să zicem, dacă rentabilitatea meseriei nu-și găsește ecoul cuvenit în conștiința noilor generații? Țăranul elvețian, crescător de vite, nu ignoră defel civilizația tehnică a țării sale, nici vocația ei bancară, și totuși beneficiind de ultimele cuceriri pe plan tehnic în materie de nivel de trai, el nu renunță să crească vite pe virtul muntelui și să se min-

drească cu această profesiune. Iată că se poate și că există autentice argumente pentru ca un copil de elvețian, acum la sfîrșitul secolului douăzeci, (un copil care învață la școală că în țara sa învățămîntul a devenit obligatoriu și gratuit la 1590!) să nu se rușineze de meseria de crescător de vite iar poșta elvețiană să tipărească pentru scrisori în toată lumea cărți poștale colorate cu „sărbătoarea vitelor“. Am trăit la acea sărbătoare, cu puterea mea de înțelegere țărănească, întreaga bucurie a țărănilor elvețieni care știau că vitele lor frumoase sporeau avuția lor și ridicau și mai sus standardul lor de viață. Era în acea mîndrie exoresia unui raport direct între standardul de viață personal și frumusețea vitelor pentru care se cheltuieră bani la fel de frumoși ca să li se facă superbe coroane de flori mestecate apoi, leneși și imperturbabili, de fericitele patru-pede la sfîrșitul concursului. La o săptămîină după ce am scris articolul în „Flacăra“ m-am întîlnit la sera de flori de la Rimnicu Vilcea cu un coleg de școală primară, oier la o fermă județeană. Cîștiga, zicea el, pînă în două mii cinci sute de lei, „depinde, mai adăuga, după cum e și producția“. — Și producția cum e? — întreb eu. — Păi nu cred că mai stau mult — răspunde el cu violenție țărănească pentru a nu spune că producția nu e cine știe ce.

De aici e cazul să pornim, de la raportul dintre oale și oier și apoi să ne gîndim de ce nu mai vor copiii vaideenilor să se facă oieri. „Vita, zicea un bătrîn vaideean, nu se crește cu slugă străină, TU trebuie să fii și stăpînul și sluga ei, fiindcă te simte. În zootehnie, cum îi spuneți dumneavoastră meseriei noastre milenare, se lucrează cu sufletul. Inșă și sufletul...“.

De ce, întreb eu, pentru noi toți, ea să ne gîndim cu toată răspunderea, să acredităm ideea că decît oier mai bine inginer sau doctor și de ce să facem ca țăranul elvețian care crescînd vite se simte la fel de demn ca un medic, sau inginer, sau profesor și la fel de bogat ca și el dncă nu și mai bogat... Și sufletește, firește.

Patru întâlniri în județul Caraș-Severin

Cronicle 488, 489, 490, 491

Gongul noului an

Anul 1982 a început pentru Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra și condus de poetul Adrian Păunescu, în județul Caraș-Severin, în micul oraș Oțelul Roșu, într-un loc de sinteză umană, morală și estetică a satului și orașului bănățean. La Oțelul Roșu atmosfera a fost cea obișnuită la manifestările cenaclului, mai cu seamă că de acolo s-a ridicat spre orizontul exprimării Grupul 2½.

Era zăpadă la Oțelul Roșu și ne-am strâns în Casa de cultură din localitate ca lângă un ceai fierbinte. Nimic senzațional și doar acea impresie coplesitoare, impresie pe care am mai trăit-o și-n alte dați, că de fapt cenaclul nostru nu s-a întrerupt și nu se întrerupe nici o clipă. Deși mereu alții, spectatoriilor lui sînt parcă spectatoriilor cu care ne-am întâlnit în seara precedentă. Identități diferite, uneori chiar și gusturi diferite, dar o comuniune sufletească aproape inexplicabilă face ca de regulă Cenaclul Flacăra să continue cu alți spectatori de acolo de unde își oprise desfășurarea precedentă.

La Oțelul Roșu noi n-am mai fost niciodată. Bogat reprezentat, cenaclul a reușit însă în scurtă vreme să creeze nu distanță, ci înfrimată între cei din sală și cei din scenă. După zece minute de la începerea spectacolului, spectatoriilor începuseră deja să fredoneze părți ale cîntecelor cîntate pe scenă. A fost o seară frumoasă, o seară cum merită această sinteză de muncitorime și țărănime în forma lor ideală care e Oțelul Roșu. Căci nu departe de Oțelul Roșu simțeam bălînd inima nemuritoare a corului din comuna Marga, una din vechile nestînte ale iubirii față de artă.

ANDREI IONESCU

Frig și cald la Caransebeș

Cea de-a 489-a întîmplare literar-artistică a Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar a avut loc la Caransebeș în 3 ore și 20 minute, apropiindu-ne cu încă un pas de așteptatul jubileu 500 al mișcării artistice Flacăra. Scena și culisele cenaclului prevestesc parcă evenimentul, dînd fiecărei clipe mai multă greutate. Și de ce n-ar fi febra în creștere, aureolînd chipurile, pulsînd în fibrele cele mai intime un fel de fierbere ca o bucurie ascunsă de vreme ce în curînd s-ar putea vorbi despre acești oameni, colegi și prieteni, ca despre „generația Flacăra”. Se înțelege, nimănui nu-i e indiferent cum anume și ce anume se va putea spune. Culisele adună clăsamente, opinii, amintiri semnificative. Scena schimbă încet haina promisiunilor cu cea a noii certitudini, muzica naște muzică pe solul fertil al pasiunii întretinute de muncă. Entuziasmul este echilibrat cit pentru o vîrstă matură, adîncimile au reliefuri constante. Radioul e și el prezent dînt-o inițiativă lăudabilă, dornic să înregistreze integral o manifestare „Flacăra”, exemplu viu a ceea ce înseamnă fenomenul culturii tînere în acțiune. Publicul din Caransebeș a făcut dovada receptivității sale încă din primele momente ale spectacolului. Bucuria nemască a comunicării prin artă, prin cîntec și poezie s-a simțit atît de pe scenă cît și din sală. Oamenii au făcut abstracție și de frigul îngheșuit în prelunga sală a Casei de cultură și de prezența, e drept potențială și presupusă doar, a „urechilor lumii”, radioul, dar poate incomod și stressantă alte dați, arătîndu-se la starea comunicării artistice. Fiecare dintre cei prezenți pe scenă, individualități distincte ale unui context unitar în diversitatea sa, a căutat să dea totul pentru ca această scenă să fie o reușită deplină. De la Meara Calinovic, dovedind o constantă înclinare spre cîntecul popular, de a cărui sonoritate se apropie tot mai mult, pînă la Marian Corjos al cărui umor seduce imediat, de la vocea purificatoare a lui Ștefan Hrușcă la penetrabilitatea ideatică a cîntecului lui Ion Zubașcu, două emblematice reprezentări ale spiritualității aceleiași Maramureș; de la Grupul 2½, a cărui candidă sonoritate îi luminează parcă în memorie cuvîntul „acasă” pînă la fluiditatea muzicală, inconfundabilă, amereu aceluiași incîntător Mircea Vintilă; de la cele două fete ale Grupului Ecou, Sorina Feier și Magdalena Finna, exemplu de cum ne putem imagina starea de armonie la forța și expresivitatea cîntecului de idei exprimată cu aceeași vigoare de Victor Socaci; de la Mircea Boian sau polivalenta talentului, la Duce Bertzi care demonstrează că urbanizare nu înseamnă cu necesitate desprin-

derea de rădăcini. Alte puncte de demarcație ale parcursului artistic ale acestor seri au fost Gil Ioniță, sobru și lucid (firescul în expresia sa artistică), și Arpad Domokos care spune ca atunci cînd o ai, dragostea de România, poate fi exprimată cu aceeași sinceritate în limbi diferite. Am lăsat spre final două momente care au însemnat și punctele de maximă ale întîmplării noastre, recitalurile semnate George Nicolescu și Vasile Șeicaru la întregirea cărora și-au adus contribuția și membrii grupului Continental care a crescut în omogenitate și exactitate. Varietatea repertoriilor celor doi cuprinzînd piese de o diversitate rară, au făcut dovada modulului în care e înțeleasă arta în cenaclul nostru. Repertoriile lor, așa cum arată azi, sînt întemeieri pe solul național ce potențează deschiderea spre universalitate într-un mod real, adevărat, durabil. Cele două recitaluri s-au împlinit ca momente distincte ale serii și prin aportul conducătorului cenaclului, poetul Adrian Păunescu, care a recitat „Manifest pentru sănătatea pămîntului” și „Ultima scrisoare” (versuri de Mihai Beniuc).

Întîmplarea care se încheia la Caransebeș cu extraordinarul cîntec „Nu uita că ești român” a lui Gherase Dendrino, repus în circuitul de valori și de cenaclul nostru, dovedea că a face spectacole mai scurte și bune e un lucru mai greu dar perfect la îndemîna unor oameni cu adevărat devotați idealurilor artistice.

CONSTANTIN DRAGOMIR

„Flacăra” în flacăra Reșiței

În sala polivalentă a municipiului Reșița, cetatea de foc a Banatului, ne-a primit un public numeros în ciuda frigului care caracterizează de obicei sistemele de încălzire ale sălilor polivalente, dar cenaclul și-a desfășurat activitatea fără să fiînă scama de aceste grele inconveniente. Întîmplarea artistică din seara zilei de 7 februarie începe cu binecunoscutul cîntec „Din bătrîni” cîntat de talentatul și originalul Gil Ioniță din Bacău, demonstrînd că „de la moșii noștri / noi am învățat / doina și balada / ce ni le-au lăsat”. Atmosfera a fost încălzită de Duce Bertzi care cîntă susținut de membrii cenaclului și publicul din Reșița „Omul pădurii” și „Cînd s-a mprîștit norocul”, fapt care dovedește încă o dată valoarea captivantă a cîntecelor maramureșene chiar și în Banat. Constantin Dragomir cîntă în stilul său sobru și penetrant cîntecul „Viață simplă”. O remarcabilă evoluție a fost cea a grupului „Ecoul” din Reghin, constituit din cele două tînere talentate — o româncă și o maghiară — Sorina Feier și Magdalena Finna, ale căror voci au fost acordate perfect cu suflutele vibrînd ale spectatoriilor din sală, chiar în ciuda frigului cîntînd cîntecul „Taina” și „Lumina”. În continuare a avut loc o nouă apariție a cîntărețului Cristian Bucică premiat cu locul al doilea la Festivalul „Baladele Dunării” din noiembrie 1981 și un debut al tînărului cîntăreț Dinu Olărașu, care reprezintă o nouă speranță a muzicii tînere. Un moment remarcabil pentru public a fost recitalul lui Mircea Vintilă cîntînd cu aceeași căldură și sensibilitate, cu același succes cîntecul: „Bade Ioane”, „Mielul” și, susținut de grupul Continental, „Dîl ne-nșeșuate, dii” și „Strada Popa Nan”. Mircea Boian își impune autoritatea în fața publicului cîntînd bărbătește „Așa-i românul” și „Colindul gutuii din geam”. Urmează evoluția cîntăreților Ileana Calinovic și Ștefan Hrușcă, ambii laureați — după cum sublinia Adrian Păunescu — al Festivalului de muzică tînără de la Curtea de Argeș din iunie 1979. Ștefan Hrușcă a cîntat cu voce curată și impresionantă frumoasele colinde ale sale „Steaguri albe” și „Flori de măr”. Ileana Calinovic, împrumutînd suava voce a baladelor naționale într-un moment înedit și-a punctat evoluția mîngîind corzile unei cobze. Spectacolul continuă cu evoluția Grupului 2½, Ion Zubașcu și Marian Corjos. Urmîndu-și profesiunea de credință între un turneu și două autostopuri, și-a făcut apariția valorosul actor Mihail Stan. Ar fi de prisos să mai sîmnenem că evoluția acestuia e una de înaltă cotă valorică așa cum ne-a obișnuit el atît pe noi, membrii cenaclului, cît și publicul auditor. Pentru prima oară anare George Nicolescu în fața publicului din Reșița impresionînd cu vocea lui deosebită, ascunsă în spatele adîncului noptii lui dramatice. Urmează recitalul de mare clasă al lui Vasile Șeicaru și al grupului „Continental”

Întîmplarea de muzică și poezie se desfășoară sub semnul frigului, se prelungește cu puterea talentului de vîpaie al lui Victor Socaci. Saia a fost dezghețată în speranța unei noi întîlniri de dulceața cîntecului care încheie spectacolul într-o șoaptă de istorică amintire: „Nu uita că ești român / că rădăcina ta de veacuri stă înfrîntă în ogor / și nu o poate smulge-un vifor trecător”.

ARPAD DOMOKOS

Băile Herculane

Am senzația că aceste clipe cînd trăim și cîntăm în Cenaclul Flacăra sînt unice, irepetabile în viața noastră, și prin urmare ele sînt istorie. Spectacolele Cenaclului Flacăra depășesc cu mult sfera artei, ele fac educație politică în cea mai înaltă măsură. Și tocmai de aceea mă simt tentat să aștern pe hîrtie cîteva gînduri referitoare la poetul care conduce această originală instituție ce se numește Cenaclul Flacăra. Adrian Păunescu a străbătut țara așa cum nu a făcut-o nici un artist român, a cunoscut atîția oameni cît n-a cunoscut poate nici un alt poet, i-a adus în paginile publicațiilor, pe micul ecran, în poemele și cărțile sale. A redat generației tînere poezia și muzica pe care le merita și a făcut lucrul acesta atît de bine și la timp încît noua generație care s-a trezit pe versurile și muzica Cenaclului Flacăra are senzația că așa e firesc să fie, că așa a fost de cînd e lumea. Uneori am impresia că artistul acesta s-a risipit prea mult într-un cîmp fără istoricitate. Alteleori mă întreb cum își reface energiile lăsate pe drumurile țării, printre oameni; cunoaște vreun secret de regenerare bioenergetică?

Uneori Adrian Păunescu e atît de aproape de limita dintre real și fantastic încît, dacă aș scrie o carte despre dînsul (poate că am și scris-o), lumea de mine nu va ști dacă e adevărat tot ceea ce am scris sau e o pură creație a imaginației mele.

La Băile Herculane membrii cenaclului au fiînnt parcă să mulțumească, prin arta lor, pentru generoasa ospitalitate cu care acest loc binecuvîntat al pămîntului românesc ne-a găzduit 5 zile. Toți membrii cenaclului au avut succes, ca peste tot. Mi-ar fi foarte greu să fac o clasificare a cîntecelor care s-au cîntat, a cîntecelor pe care le-aud de mulți ani, le port în mine, ziua în gînd, noaptea în vis, acasă, pe drumuri. După un turneu ne sînt sufletele atît de imbibate de cîntec ca hainele de benzină. Cîntecul colegilor de cenaclu face parte din mine, îmi întregesc ființa ca niște organe pe care le port încă de la naștere și despre care nu voi ști niciodată

care mi-e mai drag deși m-au fiînnt atîția ani în viață. Reascultîndu-i încă o dată pe colegii mei cîntînd la Băile Herculane, mi-am dat seama că aproape toți au niște nume total lipsite de sonoritate specifică vedetismului: Calinovic, Socaci, Domokos, Șeicaru, Bertzi, Ioniță, Finna, Hrușcă ș.a. Dar acești oameni nu fac artă cu numele, ci cu suflul lor. S-ar putea, cine știe, ca mai tîrziu cîntecul Cenaclului Flacăra să devină folclor, așa cum se întîmplă deja, și nimeni nu va mai ști ale cui sînt aceste cîntece, așa cum nu știm azi ale cui sînt nepieritoare cîntece revoluționare pe care le cîntăm în cenaclu. Dacă toate cîntecul noastre vor dura, înseamnă că ne-am făcut din plin datoria. Supraviețuirea lor în spațiul dintre Carpați, Dunăre și mare este o minune mai mare decît suma tuturor numerelor posibile care s-ar fi putut aduna într-o istorie trecătoare. Cite limbi n-au murit cu toată strălucirea geniilor care le-au iluminat dinăuntru cu vîntul? Limba română n-a păstrat din preistoria sa nici un nume, dar e o limbă vie! Are tot timpul să-și creeze de acum înainte o istorie pe măsura contemporaneității sale eterne cu timpul nemăsurat al materiei.

Îmi amintesc acum de-o remarcă extraordinară făcută de Adrian Păunescu în alt turneu: Țărani din Oltenia (și din toată România) stau de vorbă o jumătate de oră în casă și trei ore la poartă! „Mai stal puțin” — zice unul dintre ei. „Nu, că mă grăbesc” — răspunde celălalt. Și mai stau încă două ore de poveste. Probabil că poartă, omul fiînnt lângă drum, are sentimentul că stă altfel decît în casă. În drum ai tot timpul intenția de a pleca, chiar treci puțin cu fiecare trecător, pe cînd în casă sederea e mult mai statornică. Extînzînd acum imaginea, cam asta a fost toată istoria noastră: o lungă sedere, o milenară sedere la poartă, între casă și drum. De aceea povestea și cîntecul nostru sînt atît de vii, pentru că sînt potentate de eventualitatea iminentă a unei perpetue plecări. Din sentimentul că trebuie să plecăm în fiecare clipă, că putem chiar muri în fiecare clipă, am rămas aici mii și mii de ani, vii și statornici, de neclintit! La poartă, la marginea unui drum al universului, numit poate chiar destinul nostru național! Destin la care Cenaclul Flacăra își aduce propriul său cîntec și propria sa poveste.

ION ZUBAȘCU

La ora în care revista a plecat spre tipografie, avuseseră loc încă două manifestări, la Calafat și la Băilești, și se desfășoară întîlnirea de la Craiova, urmînd ca vineri, 12 ianuarie, Cenaclul să fie prezent la Caracal, iar sîmbătă, la Slatina.

Spectacolul cu numărul 500

IUBIȚI PRIETENI AI MUZICII TINERE!

CENACLUL FLĂCĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR, organizat de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist și revista „Flacăra”, condus de poetul Adrian Păunescu, pregătește pentru dumneavoastră, după cum v-am mai anunțat, a 500-a manifestare de muzică, poezie, artă.

Primind cu bucurie invitațiile pe care ni le-au adresat pînă acum județele Galați, Brăila, Timiș, așteptăm în continuare și altele, pentru a putea stabili locul și data cînd cenaclul să se reunească în acest spectacol sîrbătoresc. Așteptăm, de asemenea, cu interes, din partea celor care doresc să ne împărtășească puncte de vedere, scrisori, din care trebuie să reiasă:

- Care sînt cei mai buni 15 cîntăreți pe care i-a descoperit și i-a afirmat cenaclul?
- Care a fost momentul cel mai deosebit, întîmplarea cea mai interesantă în serile pe care le-ați petrecut la cenaclu?
- Care este cîntecul rămas, din întîmplările cenaclului, în memoria dumneavoastră afectivă?

Îi anunțăm din nou pe toți cei care au cîntat ori s-au produs pe scena totdeauna deschisă a Cenaclului Flacăra în rîstimpul tuturor întîmplărilor sale de pînă acum că sînt invitați, dacă le face plăcere, și la cea de-a 500-a manifestare! Așteptăm răspunsurile dumneavoastră — ale tuturor — cu deosebit interes, precum și, cu multă dragoste — din partea celor care au urcat pe scena cenaclului — confirmarea prezenței lor și, pentru a putea întocmi programul — oricum limitat ca timp, cum aminteam și în numărul trecut al revistei — și cu ce doresc să se prezinte la spectacolul jubiliar!

Vă mai acordăm ÎNCĂ O SĂPTĂMINĂ așteptînd răspunsul la întrebările noastre urgente! Toate aceste scrisori le așteptăm pe adresa redacției Flacăra — București, Piața Școlii 1, sectorul 1, c.p. 3312, cod. 71341 — PENTRU CENACLUL FLĂCĂRA.

Flacăra. Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția social-politică și științifico-economică (Nicolae Gigore-Mărășanu, Dumitru Eliade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Goia, Adrian Dohotaru) — 14 57, 25 66; Secția cultură-invățămînt (Ilie Purcaru, Victor Niță, George Arion, Dorin Gherghinescu, Mihai Pelin) — 26 00, 25 60; Secția scrisori, probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihai Stănescu, Cici Iordache, Margo Nedelea, Mircea Bunea, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu) — 25 58, 21 30; Secția reportaj, urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanțoiaia, Dan Birlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balaciu, Dumitru Graur, Oprea Georgeșcu, Gheorghie Amuza, George Cușnăreanu, Elena Ghe-a, Aurel Mihailopol, Vasile Mănean, Olimpia Olaru, Constantin Dragomir, Victor Socaci) — 17 63 16, 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42; Secretar responsabil de redacție — Nicolae CRISTACHE — 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct — Nicolae ARSENIE — 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef — 17 60 10 interior 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import Presă, P.O. BOX 136-137, telex 11126, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU